EVROPSKA
KOMISIJA

Brisel, 4.11.2026.
SWD(2026) 691 final

RADNI DOKUMENT OSOBLJA KOMISIJE

Izvještaj o Bosni i Hercegovini za 2026. godinu

uz dokument

SAOPĆENJE KOMISIJE EVROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EVROPSKOM EKONOMSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA

Saopćenje o politici proširenja EU-a za 2026.

{COM(2026) 690 final} - {SWD(2026) 690 final} - {SWD(2026) 692 final} - {SWD(2026) 693 final} - {SWD(2026) 694 final} - {SWD(2026) 695 final} - {SWD(2026) 696 final} - {SWD(2026) 697 final} - {SWD(2026) 698 final} - {SWD(2026) 699 final} - {SWD(2026) 700 final}

SADRŽAJ

1. UVOD 2

1.1. KONTEKST 2
1.2. GLAVNI ZAKLJUČCI IZVJEŠTAJA 3
1.3 OCJENA PROVEDBE KORAKA IZ PREPORUKE KOMISIJE ZA DODJELU KANDIDATSKOG STATUSA 19

2. KLASTER 1: OSNOVE PRISTUPNOG PROCESA 21

2.1. FUNKCIONIRANJE DEMOKRATSKIH INSTITUCIJA I REFORMA JAVNE UPRAVE 21
2.1.1. Demokratija 21
2.1.2. Reforma javne uprave 24
2.2. VLADAVINA PRAVA I OSNOVNA PRAVA 27
2.2.1. Poglavlje 23: Pravosuđe i osnovna prava 27
2.2.2. Poglavlje 24: Pravda, sloboda i sigurnost 45
2.3. EKONOMSKI KRITERIJI 57
2.3.1. Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije 57
2.3.2. Sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar EU 62
2.4. JAVNE NABAVKE, STATISTIKA I FINANSIJSKA KONTROLA 64
Poglavlje 5: Javne nabavke 64
Poglavlje 18: Statistika 65
Poglavlje 32: Finansijska kontrola 67

3. DOBROSUSJEDSKI ODNOSI I REGIONALNA SARADNJA 68

4. OTPORNOST, SIGURNOST, ODBRANA 70

5. SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA ČLANSTVA 71

KLASTER 2: UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE 71
Poglavlje 1: Slobodno kretanje roba 72
Poglavlje 2: Sloboda kretanja radnika 73
Poglavlje 3: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga 73
Poglavlje 4: Slobodno kretanje kapitala 74
Poglavlje 6: Pravo privrednih društava 74
Poglavlje 7: Pravo intelektualnog vlasništva 75
Poglavlje 8: Konkurencija 75
Poglavlje 9: Finansijske usluge 76
Poglavlje 28: Zaštita potrošača i zdravlja 77
KLASTER 3: KONKURENTNOST I INKLUZIVNI RAST 79
Poglavlje 10: Digitalna transformacija i mediji 79
Poglavlje 16: Oporezivanje 81
Poglavlje 17: Ekonomska i monetarna politika 81
Poglavlje 19: Socijalna politika i zapošljavanje 82
Poglavlje 20: Preduzetništvo i industrijska politika 84
Poglavlje 25: Nauka i istraživanje 85
Poglavlje 26: Obrazovanje i kultura 86
Poglavlje 29: Carinska unija 88
KLASTER 4: ZELENA AGENDA I ODRŽIVA POVEZANOST 89
Poglavlje 14: Saobraćajna politika 89
Poglavlje 15: Energija 90
Poglavlje 21: Transevropske mreže 92

Poglavlje 27: Okoliš i klimatske promjene *93*
KLASTER 5: RESURSI, POLJOPRIVREDA I KOHEZIJA 95
Poglavlje 11: Poljoprivreda i ruralni razvoj *95*
Poglavlje 12: Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika *95*
Poglavlje 13: Ribarstvo i akvakultura *97*
Poglavlje 22: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata *97*
Poglavlje 33: Finansijske i budžetske odredbe *98*
KLASTER 6: VANJSKI ODNOSI 99
Poglavlje 30: Vanjski odnosi *99*
Poglavlje 31: Vanjska, sigurnosna i odbrambena politika *99*
ANEKS I – ODNOSI IZMEĐU EU I BOSNE I HERCEGOVINE 102
ANEKS II – STATISTIČKI ANEKS 104

1. UVOD[1]

1.1. KONTEKST

Bosna i Hercegovina je podnijela zahtjev za članstvo u februaru 2016. godine. Evropska komisija je u maju 2019. donijela Mišljenje[2] o zahtjevu za članstvo, u kojem je utvrdila 14 ključnih prioriteta. U decembru 2022, Evropsko vijeće je dodijelilo Bosni i Hercegovini status zemlje kandidata[3] podrazumijevajući pritom da će BiH provesti osam koraka navedenih u preporuci Komisije[4]. Nakon preporuke Komisije[5], Evropsko vijeće je u martu 2024. odlučilo da otvori pregovore sa Bosnom i Hercegovinom o pristupanju. Evropsko vijeće je pozvalo Komisiju da izradi pregovarački okvir koji će Vijeće usvojiti čim se poduzmu svi relevantni koraci utvrđeni u preporuci Komisije iz oktobra 2022[6].

Iako su vlasti u velikoj mjeri nastavile javno da izražavaju svoje opredjeljenje za evropske integracije kao strateški cilj, izvještajni period obilježilo je sve veće udaljavanje BiH od evropskog puta. Rad izvršne i zakonodavne vlasti i dalje je bio otežan zbog nepostojanja funkcionalne vladajuće koalicije, a ključne reforme povezane sa EU još uvijek nisu usvojene. Istovremeno, BiH je nastavila bilateralnu saradnju i realizovala strateška ulaganja sa drugim vanjskim partnerima, dok su se međunarodni stavovi prema zemlji mijenjali. Izvještajni period obilježila su dešavanja povezana s donošenjem osuđujuće presude protiv Milorada Dodika i njegovim razrješenjem s dužnosti predsjednika entiteta Republika Srpska, uključujući institucionalne promjene i održavanje prijevremenih predsjedničkih izbora u ovom entitetu. U maju 2026, visoki predstavnik Christian Schmidt najavio je svoju ostavku, a u junu 2026. njegov zamjenik Louis Crishock imenovan je za privremenog vršioca dužnosti visokog predstavnika, do imenovanja novog visokog predstavnika. Iako su se snažne političke tenzije u BiH, zabilježene tokom prethodne godine, u početku smirile, uoči opštih izbora ponovo su došli do izražaja politikanstvo, retorika podjela i narativi usmjereni protiv EU. Istorijski revizionizam, poricanje genocida i veličanje ratnih zločina bili su osobito prisutni u istupima pojedinih političkih lidera, posebno u entitetu Republika Srpska, što je došlo do izražaja nakon smrti osuđenog ratnog zločinca Ratka Mladića. Njegovoj sahrani u Beogradu prisustvovali su rukovodstvo i političari iz entiteta Republika Srpska, što je izazvalo oštre reakcije u zemlji i regionu. Takvi su postupci suštinski nespojivi sa vrijednostima EU. Nakon opštih izbora u oktobru 2026 godine, BiH treba u cijelosti konstituisati izvršnu i zakonodavnu vlast te ponovo iskazati posvećenost brzoj provedbi reformi povezanih s EU-om, u skladu s *acquisem* EU i evropskim standardima, poduzimajući sve relevantne korake potrebne za napredak na evropskom putu.

Bosna i Hercegovina pokazala je određenu angažiranost u provedbi Plana rasta za zapadni Balkan u okviru njegova četiri stuba. U septembru 2025. je usvojila Reformsku agendu, kako

[1] Ovaj izvještaj obuhvata period od 1. septembra 2025. do 1. septembra 2026. Zasnovan je na doprinosima iz različitih izvora, uključujući doprinose vlasti Bosne i Hercegovine, država članica EU, izvještaje Evropskog parlamenta i informacije iz različitih međunarodnih i nevladinih organizacija. Također uključuje rezultate uporednih procjena i indeksa koje su izradili drugi akteri, posebno u oblasti vladavine prava.
U izvještaju se koristi sljedeća skala procjene za opisivanje trenutnog stanja: rana faza, određeni nivo pripremljenosti, umjereni nivo pripremljenosti, dobar nivo pripremljenosti i napredni nivo. Za opis napretka postignutog tokom izvještajnog perioda, koristi se sljedeća skala: nazadovanje, bez napretka, ograničen napredak, određeni napredak, dobar napredak i vrlo dobar napredak. Prema potrebi, primijenjeni su i dodatni nivoi ocjenjivanja.

[2] SWD(2019) 2022 finalni, COM(2019) 261 final

[3] Zaključci Evropskog vijeća, 15. decembar 2022.

[4] COM(2022)528 final

[5] COM(2024)129 final

[6] Zaključci Evropskog vijeća, 21.-22. mart 2024, paragraf 30.

je to predviđeno Instrumentom za reforme i rast (Plan rasta za zapadni Balkan). Bosna i Hercegovina tek treba potpisati i ratificirati Sporazum o instrumentu i Sporazum o zajmu, imenovati koordinatora za Instrument za reforme i rast, uspostaviti strukturu za praćenje i izvještavanje i hitno pristupiti provođenju reformi na koje se obavezala. Zbog kašnjenja u dostavljanju Reformske agende, period koji Bosna i Hercegovina ima na raspolaganju za provedbu reformi je skraćen, a okvirni iznos predviđenih sredstava umanjen. Rok za ispunjavanje reformskih obaveza u okviru prve tranše ističe krajem 2026. godine. Ako do tada ne bude uspostavljen pravni okvir i zadati uslovi ispunjeni, BiH će izgubiti pravo na pripadajuća sredstva.

1.2. GLAVNI ZAKLJUČCI IZVJEŠTAJA

KLASTER 1: OSNOVE PROCESA PRISTUPANJA

Demokratija

Pravni i institucionalni okvir koji se odnosi na ***izbore*** zahtijeva suštinske reforme. Ustavne i izborne reforme su neophodne kako bi se osigurala politička ravnopravnost i otklonio svaki oblik diskriminacije. Prema onome što su utvrdila međunarodna tijela, pitanja koja se tiču integriteta izbornog procesa i dalje su prisutna,. Svi politički akteri moraju poštovati nezavisnost Centralne izborne komisije (CIK).

Parlamentarna skupština u izvršavanju svojih ovlaštenja je djelimično efikasna. Zakonodavni učinak je ostao nizak, uz učestale opstrukcije u radu Doma naroda. Nadzor nad izvršnom vlašću i dalje je slab.

Institucije nadležne za ***proces evropskih integracija*** uglavnom su uspostavljene, ali ih je potrebno ojačati i izvršiti ključna imenovanja. Vijeće ministara treba: (i) ojačati ulogu Direkcije za evropske integracije (DEI); (ii) izraditi i usvojiti državni program za usvajanje *acquisa EU*; (iii) unaprijediti dijalog o javnim politikama unutar tijela uspostavljenih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP); (iv) hitno imenovati koordinatora za Instrument pretpristupne pomoći (DIPAK) u okviru IPA III i (v) hitno imenovati koordinatora za Instrument za reforme i rast i uspostaviti odgovarajuću strukturu za praćenje i izvještavanje. Nakon odluke Evropskog vijeća o otvaranju pristupnih pregovora u martu 2024. godine, država treba imenovati glavnog pregovarača koji će moći funkcionalno obavljati svoju ulogu.

Stanje u oblasti ***uprave*** se sve više pogoršava. Funkcionisanje izvršne i zakonodavne vlasti bilo je otežano usljed političke fragmentacije, a ključne reforme povezane sa EU još uvijek nisu usvojene. Nezavisne institucije i dalje su slabe. Na svim nivoima vlasti prisutni su znakovi zarobljenosti države. Period nakon izricanja presude Miloradu Dodiku obilježila je pravna nesigurnost. Narodna skupština entiteta Republika Srpska imenovala je tri vlade tokom izvještajnog perioda, od kojih su dvije podnijele ostavku zbog osporavanja njihovog legitimiteta. Entitet Republika Srpska mora u potpunosti priznati i sprovesti Odluke Ustavnog suda, i hitno popuniti upražnjena sudijska mjesta.

Civilno društvo, uključujući aktiviste za ljudska prava, ima ograničen prostor za djelovanje. Nisu poduzete nikakve značajnije mjere na stvaranju uslova za neometano djelovanje civilnog društva (Ključni prioritet 11. iz Mišljenja). Finansijska ograničenja u cjelini, a posebno restriktivno zakonodavstvo u entitetu Republika Srpska, suzili su prostor za djelovanje civilnog društva. BiH treba da uspostavi sadržajne i sistematske konsultacije sa civilnim društvom i uvede transparentan okvir za finansiranje organizacija civilnog društva (OCD).

Reforma javne uprave

Bosna i Hercegovina je **između rane faze pripremljenosti i određenog nivoa pripremljenosti** u oblasti reforme javne uprave. U izvještajnom periodu zabilježen je **ograničen napredak** u

ovoj oblasti. Preduzeti su koraci s ciljem poboljšanja sistema upravljanja prihodima i efikasnosti u toj oblasti kroz uspostavljanje IT sistema za programsko budžetiranje i fiskalno planiranje, koji je na određenim nivoima omogućio pripremu programskog budžetiranja za 2026. godinu. Na državnom nivou i u entitetu Republika Srpska još uvijek nije usvojen cjelodržavni revidirani akcioni plan za reformu javne uprave za period 2023.- 2027. Institucije na državnom nivou produžile su važenje strategije upravljanja javnim finansijama za period 2021.-2025. godina do kraja 2026. godine, nakon što je ona istekla krajem 2025. Usvajanje pojedinačnih strategija upravljanja javnim finansijama na drugim nivoima vlasti još nije završeno, a nova sveobuhvatna strategija upravljanja javnim finansijama za period 2027.- 2031. još nije finalizirana. Kada je riječ o državnoj službi, napredak je neujednačen, a regulatorni okvir još nije usklađen sa načelom zapošljavanja zasnovanog na zaslugama. Bosna i Hercegovina treba preduzeti ključne korake kako bi poboljšala cjelokupno funkcionisanje svoje javne uprave osiguravanjem profesionalne i depolitizovane državne službe i koordiniranog pristupa kreiranju politika u cijeloj zemlji (Ključni prioritet 14. iz Mišljenja).

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti akcioni plan za reformu javne uprave na nivou cijele zemlje za period 2023.-2027. zajedno sa novom sveobuhvatnom strategijom upravljanja javnim finansijama za period 2027.-2031;

→ osigurati koordiniran i dobro usklađen pristup usklađivanju zakonodavstva sa *acquisem EU* na svim nivoima vlasti, posebno usvajanjem preostalog državnog pravnog okvira za sektorsko strateško planiranje u cijeloj zemlji;

→ izmijeniti i uskladiti zakone o državnoj službi na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou, u skladu sa načelom zapošljavanja zasnovanog na stručnosti i zaslugama.

Poglavlje 23: Pravosuđe i osnovna prava

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** za provedbu *acquisa* EU i evropskih standarda u oblasti pravosuđa i osnovnih prava. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak**, između ostalog u pogledu realizacije relevantnih ključnih prioriteta iz Mišljenja. Uprkos zakonodavnim aktivnostima u oba doma Parlamentarne skupštine u vezi s novim Zakonom o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću i Zakonom o sudovima Bosne i Hercegovine, oba zakona tek treba da se usvoje, u skladu sa evropskim standardima.

Funkcionisanje pravosuđa

Bosna i Hercegovina se nalazi **između rane faze i određenog nivoa pripremljenosti u oblasti** funkcionisanja pravosuđa (Ključni prioritet 6. iz Mišljenja). Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak**, a zabilježena su negativna kretanja u osiguravanju kredibiliteta i integriteta procesa provjere izvještaja o imovini i interesima putem mehanizma vanjskog praćenja. Nije bilo pozitivnih pomaka ni u pogledu drugih aspekata, uključujući postupanje po nalazima iz Izvještaja eksperata o pitanjima vladavine prava („Priebeov izvještaj“)[7]. Ozbiljni nedostaci u funkcioniranju pravosudnog sustava i dalje su narušavali prava građana i ometali borbu protiv korupcije. Zakonodavne reforme i provjera integriteta ključne su za vraćanje povjerenja javnosti u pravosudni sistem.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ bez odlaganja imenovati sudije Ustavnog suda na upražnjene pozicije, osiguravajući

[7] Priebeov izvještaj dostupan je na internet stranici Delegacije EU u Bosni i Hercegovini.

njegov puni sastav i funkcioniranje i, za sudove općenito, dosljedno imenovati sudije na osnovu stručnosti, tako da nacionalna pripadnost ne bude presudna, te ocjenjivati rad sudija na osnovu kriterija kvaliteta;

→ finalizirati i usvojiti Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću (VSTV) i Zakon o sudovima Bosne i Hercegovine u skladu s preporukama Venecijanske komisije, osiguravajući pritom i efikasno rješavanje izazova utvrđenih tokom provedbe odredbi o integritetu uvedenih 2023. godine; u potpunosti provesti odredbe Zakona o VSTV-u koje se odnose na integritet kako bi se uspostavio pouzdan sistem za provjeru izvještaja o imovini i interesima pod strogim vanjskim nadzorom, uključujući ponovno uspostavljanje uslova za efikasno eksterno praćenje, pri čemu bi se stručnjaci za praćenje birali putem postupka vanjskog odabira, umjesto postupka pod kontrolom VSTV-a;

→ usvojiti novu strategiju reforme sektora pravde; dovršiti upis presuda međunarodnih kaznenih sudova u domaću kaznenu evidenciju; i efikasno provesti Revidiranu državnu strategiju za rad na predmetima ratnih zločina, posebno jačanjem regionalne saradnje.

Borba protiv korupcije

Bosna i Hercegovina se nalazi **između rane faze i određenog nivoa pripremljenosti u oblasti** borbe protiv korupcije (Ključni prioritet 7. iz Mišljenja). **Nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti. Političke vlasti nisu uspjele suzbiti rasprostranjenu korupciju, već su aktivno opstruirale napredak, što je dovelo do dugotrajne stagnacije i kontinuiranih pokazatelja zarobljavanja države. Zakon o sprječavanju sukoba interesa na državnom nivou iz 2024. godine još uvijek se ne provodi efikasno. Entitet Federacija nije usvojio nove zakone o sprječavanju sukoba interesa, iako od 2013. godine nema zakonski okvir u ovoj oblasti koji se može efikasno provoditi. Posebni odjeli Federacije BiH za borbu protiv korupcije, organiziranog kriminala i međukantonalnog kriminala, uspostavljeni 2025. godine nakon 11-godišnjeg kašnjenja, još uvijek nisu postigli operativnu efikasnost niti osigurali djelotvornu provedbu zakona. Nisu poduzete mjere za usklađivanje zakonodavstva o borbi protiv korupcije u cijeloj zemlji niti za otklanjanje operativne nedjelotvornosti i političkog uplitanja, uključujući pritiske i zastrašivanje. To je i dalje dovodilo do selektivnog i netransparentnog postupanja pravosuđa u predmetima korupcije od javnog interesa. Rezultati borbe protiv korupcije i dalje su slabi, uz vrlo mali broj osuđujućih presuda, posebno u predmetima korupcije na visokom nivou. I dalje postoje nedostaci u pogledu pravila o sukobu interesa, provjere imovinskih kartica i zaštite prijavitelja korupcije. Kanton Sarajevo je nastavio pokazivati opipljive rezultate u ovim oblastima. Potrebne su ciljane procjene rizika i namjenske mjere za borbu protiv korupcije u sektorima najpodložnijim korupciji.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ upotpuniti zakonodavni i institucionalni okvir u cijeloj zemlji u skladu s evropskim standardima i pojačati provedbu pravila o sprječavanju sukoba interesa i zaštiti prijavitelja korupcije;

→ pokazati napredak u postizanju rezultata u oblasti proaktivnih istraga, kaznenog gonjenja i izricanja osuđujućih presuda u području korupcije na visokom nivou; u tom kontekstu poboljšati saradnju policijskih organa i tužilaštava;

→ profesionalizirati tijela za sprječavanje korupcije u cijeloj zemlji osiguravanjem njihova trajnog statusa i očuvanjem njihove finansijske i operativne nezavisnosti.

Temeljna prava

Potrebno je unaprijediti opći okvir za zaštitu temeljnih prava jer kontinuirani izostanak pravnih i strateških dokumenata sve više ograničava sposobnost vlasti da osiguraju poštovanje

temeljnih prava. Bosna i Hercegovina treba donijeti ustavne i izborne reforme kako bi svi građani mogli učinkovito ostvarivati svoja politička prava, s posebnim naglaskom na usklađivanje Ustava BiH sa sudskom praksom Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić-Finci (Ključni prioritet 4.f iz Mišljenja), i provesti relevantne odluke Ustavnog suda. Potreban je dalji napredak u pogledu ključnih prioriteta 9. do 13. Entitet Federacija je usvojio određene podzakonske akte za provedbu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja nad ženama, ali nedostaju podaci o provedbi. Pravni okvir u oblasti procesnih prava osumnjičenih i optuženih osoba i prava žrtava krivičnih djela i dalje je nepotpun.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ provesti sudske presude kako bi se okončale podjele u obrazovanju („dvije škole pod jednim krovom”);

→ osigurati potpuno poštovanje, zaštitu i promociju slobode okupljanja, udruživanja i izražavanja te se suzdržati od postupaka koji bi mogli negativno uticati na ostvarivanje tih sloboda;

→ uskladiti i unaprijediti zakonodavstvo protiv nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja kako bi se ispunili međunarodni standardi te osigurati usklađenost zakona u cijeloj zemlji sa Zakonom o ravnopravnosti spolova kako bi se povećalo javno i političko učešće žena.

Sloboda izražavanja i medija

Postignut je **određen nivo** pripremljenosti u pogledu slobode izražavanja. Tokom izvještajnog perioda **nije postignut napredak** u jamčenju slobode izražavanja i medija te zaštiti novinara (Ključni prioritet 12. iz Mišljenja). Bosna i Hercegovina i dalje bilježi duboku stagnaciju u pogledu slobode medija, uz zabrinjavajuće naznake pogoršanja stanja. Izazovi s kojima se suočavaju javni radiotelevizijski servisi i dalje su prisutni, a vlasti nisu uspjele osigurati njihovo održivo i stabilno finansiranje, što utiče i na uredničku nezavisnost. Posebno se dodatno pogoršalo stanje javnog radiotelevizijskog servisa na državnom nivou, Radiotelevizije Bosne i Hercegovine (BHRT), kojemu i dalje prijeti ozbiljna opasnost od gašenja. Pravni sporovi između triju javnih radiotelevizijskih servisa i dalje traju. Potrebni su dodatni koraci kako bi se osigurala potpuna provedba mreže kontakt tačaka za sigurnost novinara u cijeloj zemlji.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ osigurati zaštitu novinara i sistemsko institucionalno postupanje u slučajevima prijetnji i nasilja nad njima;

→ osigurati finansijsku održivost i političku nezavisnost javnih emitera te uskladiti entitetsko zakonodavstvo sa državnim Zakonom o javnom RTV sistemu;

→ usvojiti propise o transparentnosti vlasništva nad medijima i kriterijima za javno oglašavanje te osigurati dekriminalizaciju klevete u cijeloj zemlji.

Poglavlje 24: Pravda, sloboda i sigurnost

Bosna i Hercegovina je postigla **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti pravde, slobode i sigurnosti. U tom je području ostvaren **ograničen napredak**, naročito u pogledu ključnih prioriteta 7. i 8. iz Mišljenja. Bosna i Hercegovina je (i) usvojila akcione planove za borbu protiv trgovine ljudima; (ii) uvela prikupljanje biometrijskih podataka u postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje vize; (iii) dovršila operativni plan sa Evropskom agencijom za graničnu i obalsku stražu (Frontex), nakon što je prethodno dovršen postupak sklapanja statusnog sporazuma s EU-om, čime je omogućeno raspoređivanje službenika stalnih snaga Evropske granične i obalne straže; i (iv) usvojila relevantne podzakonske akte za provedbu Zakona o

graničnoj kontroli. Vlasti nisu poduzele mjere za daljnje usklađivanje s viznom politikom EU-a, već su ponovno uvele i produžile sezonska izuzeća od obaveze posjedovanja vize koja nisu u skladu s *acquisem* EU-a, što predstavlja nazadovanje u ovom području. Nisu poduzeti daljnji koraci u preuzimanju odgovornosti za upravljanje migracijama. Iako je zakonodavstvo u velikoj mjeri usklađeno s *acquisem* EU, ono često nije usklađeno u cijeloj zemlji, a institucijska saradnja i koordinacija i dalje su slabe, što dovodi do neujednačene provedbe.

Preporuke Komisije iz prošle godine djelomično su provedene te stoga i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ preuzeti odgovornost za upravljanje migracijama, uključujući donošenje i provedbu sveobuhvatnog plana tranzicije za upravljanje migracijama i pravilnika o upravljanju prihvatnim centrima; zajamčiti pristup kvalitetnim i djelotvornim postupcima azila;

→ izmijeniti propise o trgovini ljudima, krijumčarenju migranata i terorizmu u skladu sa *acquisem EU;*

→ uskladiti se s viznom politikom EU, posebno u pogledu zemalja izvan EU koje predstavljaju rizik od nezakonitih migracija ili sigurnosni rizik za EU, razviti sistem razmjene podataka o putnicima (API) i uvesti sigurnosne mjere za bolju kontrolu dolazaka iz zemalja sa bezviznim režimom.

Borba protiv teškog i organiziranog kriminala

Bosna i Hercegovina se nalazi **između rane faze pripremljenosti i određenog nivoa pripremljenosti** u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala. Ostvaren je **određeni napredak**, posebno usvajanjem: (i) popisa kriminaliziranih psihoaktivnih tvari; (ii) nove Procjene prijetnje od teškog i organiziranog kriminala (SOCTA), u skladu s metodologijom Europola; (iii) pravilnika o provedbi Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma. Sistemski nedostaci i dalje otežavaju operativnu saradnju i istražne kapacitete tijela za provedbu zakona zbog rascjepkanog krivičnog zakonodavstva, slabe institucionalne koordinacije i nedostatnih resursa. Finansijske istrage te mjere privremenog i trajnog oduzimanja imovine i dalje su nedovoljne. Proaktivan pristup ključan je za sprečavanje infiltracije kriminala u politički, pravni i ekonomski sistem te za suzbijanje političkog utjecaja na institucije za provedbu zakona.

Preporuke Komisije iz prošle godine djelomično su provedene i stoga i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ redovno uspostavljati specijalizirane međuinstitucionalne istražne timove za složene predmete; osnovati ured za oduzimanje nezakonito stečene imovine i uspostaviti kapacitete za upravljanje imovinskom koristi ostvarenom kaznenim djelima na državnom nivou; ojačati finansijske istrage;

→ poboljšati mehanizme civilnog nadzora nad svim policijskim snagama; dosljedno imenovati policijske direktore na temelju zasluga;

→ dodatno uskladiti propise o posjedovanju oružja od strane civila i o eksplozivnim tvarima s *acquisem* EU-a te uspostaviti kontakt tačku za vatreno oružje.

EKONOMSKI KRITERIJI

Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije

Bosna i Hercegovina se nalazi u **ranoj fazi pripremljenosti** i **nije ostvarila napredak** u toku izvještajnog perioda u uspostavljanju funkcionalne tržišne ekonomije. Rast BDP-a ostao je relativno otporan uprkos nepovoljnim vanjskim okolnostima, kao što su slabija međunarodna

potražnja i kriza na Bliskom Istoku, ali je usporen sa 2,1% u 2025. godini na 1,7% u prvom kvartalu 2026. godine. Rast proizvodnje je uglavnom bio potaknut domaćom potražnjom. Rast zaposlenosti je dodatno usporio, dok su kontinuirani odlasci radnika doprinijeli nedostatku radne snage i rastućem pritisku na povećanje plaća. Veće cijene energije i plaća su dovele do povećanja inflacije u 2025. godini i u prvoj polovini 2026. godine. Finansijska tržišta i valuta su ostali stabilni, iako je zbog kašnjenja u usklađivanju s međunarodnim standardima FATF stavio BiH na sivu listu. Opredijeljenost vlasti za provedbu reformi povezanih s pristupanjem EU je i dalje djelomična. Ekonomsko upravljanje je bilo opterećeno kratkoročnim pristupom kreiranju politika i nedovoljnom saradnjom između ključnih aktera na nivou entiteta. Visoko rascjepkano unutrašnje tržište, smanjena predvidljivost zvaničnih politika i dugogodišnje slabosti u vladavini prava su i dalje negativno uticali na poslovno okruženje.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ jačati funkcionisanje unutrašnjeg tržišta BiH kroz usvajanje i provedbu neophodnih usklađenih propisa koji omogućavaju međusobno priznavanje dozvola i certifikata između entiteta;

→ jačati analitičke kapacitete i kapacitete za kreiranje politika, između ostalog, dogovorom o sektorskoj klasifikaciji državnih računa sektora opšte države; i povećati transparentnost i efikasnost javnog sektora, posebno usklađivanjem računovodstvenih standarda javnog sektora i standarda fiskalnog izvještavanja sa standardima EU.

→ unaprijediti usmjerenost i efikasnost socijalnih davanja, uključujući i širu primjenu metoda provjere materijalnog stanja.

Sposobnost suočavanja s pritiskom konkurencije i tržišnim snagama unutar EU-a

BiH **se nalazi između rane faze pripremljenosti i određenog nivoa pripremljenosti** i **nije ostvarila napredak** u razvoju kapaciteta za suočavanje s pritiskom konkurencije i tržišnim snagama unutar EU. Sveukupni kvalitet obrazovanja je i dalje nezadovoljavajući, a u unaprjeđivanju stanja u ovoj oblasti nije ostvaren značajan napredak. Zemlja i dalje zaostaje u energetskoj i digitalnoj tranziciji. Ekonomska integracija s EU ostaje na visokom nivou, s tim da ukupna trgovinska razmjena ne ostvaruje svoj puni potencijal. Nedostatak radne snage utiče na povećanje plaća koje prevazilaze rast produktivnosti, što bi moglo negativno uticati na vanjsku cjenovnu konkurentnost zemlje.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ unaprijediti kvalitet obrazovanja i osposobljavanja u zemlji, a posebno ubrzanjem modernizacije nastavnih planova i programa te unapređenjem projekcija potreba za vještinama kako bi se obrazovanje i osposobljavanje bolje uskladili s potrebama tržišta rada;

→ unaprijediti kvalitet javnih finansija povećanjem udjela kapitalne potrošnje države u BDP-u, posebno fokusiranjem na transportnu i energetsku infrastrukturu, poboljšanjem ekoloških standarda i primjenom međunarodnih najboljih standarda u javnim nabavkama;

→ unaprijediti upravljanje javnim investicijama i ubrzati realizaciju investicionih projekata, koji su dobili jasnu potvrdu ekonomske isplativosti.

Poglavlje 5: Javne nabavke

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti javnih nabavki. U izvještajnom periodu **nije bilo napretka** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ dodatno uskladiti Zakon o javnim nabavkama s *acquisem* EU i izraditi mapu puta za usklađivanje pravnog okvira o javno-privatnim partnerstvima i koncesijama sa standardima EU, uključujući mjere za bolju koordinaciju;

→ izraditi sistem e-nabavki i povećati njegovu upotrebu kako bi se osigurala transparentnost;

→ povećati broj zaposlenih i ojačati kapacitete Agencije za javne nabavke i Kancelarije za razmatranje žalbi;

Poglavlje 18: Statistika

Bosna i Hercegovina se nalazi u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti statistike. U izvještajnom periodu je ostvaren **ograničen napredak**, iako su proizvedeni neki novi statistički podaci. Bosna i Hercegovina bi trebala unaprijediti koordinaciju, procese odlučivanja, saradnju i pravnu osnovu za razvoj nacionalnog statističkog sistema i osigurati napredak u ključnim oblastima.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina bi trebala posebno:

→ usvojiti zakon o poljoprivrednom popisu i osigurati dodjelu neophodnog budžeta za njegovo provođenje;

→ usvojiti mapu puta za pripremu sljedećeg popisa stanovništva i domaćinstava;

→ završiti klasifikaciju regija u skladu s NUTS klasifikacijom (Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku).

Poglavlje 32: Finansijski nadzor

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** i ostvarila je **ograničeni napredak** u području finansijske kontrole. Preduzeti su koraci za unapređenje vanjske revizije usvajanjem strateških razvojnih planova za period 2026-2030., unapređenjem primjene sistema upravljanja kvalitetom revizije na državnom nivou, boljim postupanjem po preporukama vanjske revizije i provedbom aktivnosti informisanja u izvještajnom periodu.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina bi trebala posebno:

→ unaprijediti upravljačku odgovornost uvođenjem delegiranja ovlaštenja za donošenje odluka na više državne službenike na entitetskom nivou i efikasnijom primjenom relevantnih propisa na državnom nivou;

→ ustanoviti i unaprijediti funkciju nadzora za utvrđivanje fiskalnih rizika u javnim preduzećima, posebno na entitetskom nivou, i osigurati prikupljanje podataka o unutrašnjoj finansijskoj kontroli u javnom sektoru (PIFC) u javnim preduzećima na svim nivoima vlasti putem odgovarajuće IT aplikacije;

→ unaprijediti efikasnost vanjske revizije jačanjem parlamentarnog nadzora nad revizijskim izvještajima u zakonodavnim tijelima i jačanjem koordinacije između parlamenata, revizijskih tijela i vlada na državnom i entitetskom nivou u pogledu provedbe preporuka za vanjsku reviziju u javnom sektoru.

KLASTER 2: UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE

Poglavlje 1: Slobodno kretanje robe

Bosna i Hercegovina je u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti slobodnog kretanja robe. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ izraditi listu tehničkih propisa koji su na snazi i početi ukidati propise i standarde u cijeloj zemlji koji su u suprotnosti sa zakonodavstvom EU i evropskim standardima u ovoj oblasti;

→ usvojiti cjelodržavnu strategiju za infrastrukturu kvalitete;

→ analizirati sve postojeće zakone i administrativne prakse u neusklađenom području radi procjene njihove usklađenosti sa članovima 34-36 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije i napraviti plan mjera za otklanjanje svih neusklađenosti.

Poglavlje 2: Slobodno kretanje radnika

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti slobode kretanja radnika. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ započeti izradu cjelodržavne baze podataka o slobodnim radnim mjestima;

→ nastaviti pregovore i zaključivati nove bilateralne sporazume o socijalnom osiguranju s državama članicama EU;

→ započeti pripreme za usklađivanje domaćeg zakonodavstva s *acquisem* EU u oblasti slobode kretanja radnika, uključujući pristup državljana EU tržištu rada i jednako postupanje prema radnicima iz EU.

Poglavlje 3: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

Bosna i Hercegovina je u **ranoj fazi pripremljenosti** u pogledu prava poslovnog nastana i slobode pružanja usluga. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti.

Prošlogodišnje preporuke Evropske komisije nisu provedene te ostaju važeće. U narednoj godini Bosna i Hercegovina prvenstveno treba:

→ izraditi i usvojiti cjelodržavni zakon o uslugama koji je usklađen sa Direktivom EU o uslugama, uključujući uspostavu jedinstvene kontakt tačku, te ukloniti preostale prepreke za uspostavljanje jedinstvenog ekonomskog prostora;

→ izraditi i usvojiti cjelodržavnu strategiju i cjelodržavni zakon o poštanskim uslugama, te uskladiti propise s *acquisem* EU u oblasti poštanskih usluga, uključujući i Direktivu o poštanskim uslugama i Uredbu o uslugama prekogranične dostave paketa kako bi se tržište poštanskih usluga postepeno otvorilo za konkurenciju;

→ uskladiti propise s *acquisem* EU o međusobnom priznavanju profesionalnih kvalifikacija, kao i sa Direktivom o priznavanju profesionalnih kvalifikacija i Direktivom o testu proporcionalnosti, prije regulisanja bilo kojeg novog zanimanja.

Poglavlje 4: Slobodno kretanja kapitala

Bosna i Hercegovina bilježi **umjereni nivo pripremljenosti** u oblasti slobodnog kretanja kapitala. Tokom izvještajnog perioda ostvaren je **ograničen napredak** u usklađivanju s *acquisem* EU u ovoj oblasti. Oba entiteta su usvojila propise o fizičkom prenosu gotovine preko

granice. Iako je ostvaren napredak u usklađivanju s *acquisem* EU u oblasti platnih usluga, i dalje postoje značajni nedostaci u okviru za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (SPN/FT), što potvrđuje i činjenica da je Bosna i Hercegovina uvrštena na listu zemalja pod pojačanim nadzorom Radne grupe za finansijske mjere (FATF).

Preporuke Komisije iz prošle godine su samo djelimično provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ hitno provesti Akcioni plan FATF-a, dodatno uskladiti okvir za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (SPN/FT) s *acquisem* EU, te postupiti po preostalim preporukama iz izvještaja MONEYVAL-a u sklopu petog kruga uzajamne evaluacije.

→ osigurati da nadležni organi imaju djelotvoran pristup informacijama o stvarnim vlasnicima u cijeloj zemlji, u skladu s *acquisem* EU, između ostalog i povezivanjem postojećih registara.

→ nastaviti proširivati područje primjene, pojednostaviti procedure i smanjiti administrativne zahtjeve povezane s kratkoročnim kapitalnim transakcijama te izmijeniti zakonodavstvo kako bi se ono uskladilo s obavezama iz SSP-a u pogledu prava državljana EU na kupovinu nekretnina.

Poglavlje 6: Pravo privrednih društava

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti prava privrednih društava. Tokom izvještajnog perioda ostvaren je **ograničeni napredak** u ovoj oblasti, naročito usvajanjem novog Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. I dalje postoje značajni nedostaci u usklađenosti s *acquisem* EU u oblastima prava privrednih društava, izvještavanja privrednih društava i obavezne revizije.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ dovršiti reviziju postojećeg zakonodavstva u oblasti prava privrednih društava i utvrditi potrebne izmjene i dopune radi daljeg usklađivanja s *acquisem* EU u pogledu digitalnih alata i postupaka, prekograničnog poslovanja i prava dioničara;

→ unaprijedi povezanost i usklađenost registara privrednih društava između oba entiteta i Brčko distrikta BiH;

→ nastaviti usklađivanje zakonodavnog okvira o računovodstvu, finansijskom izvještavanju, izvještavanju privrednih društava i obaveznoj reviziji u cijeloj zemlji, uključujući i kroz usklađivanje relevantnih propisa između entiteta i Brčko distrikta BiH.

Poglavlje 7: Pravo intelektualnog vlasništva

Bosna i Hercegovina bilježi **umjereni nivo pripremljenosti** u oblasti prava intelektualnog vlasništva. Tokom izvještajnog perioda ostvaren je određeni napredak, obzirom da su usvojeni zakoni o patentu, žigu i zaštiti poslovne tajne, kao i o zaštiti topografije poluprovodničkih proizvoda.

Preporuke Komisije iz prošle godine su djelimično provedene i uglavnom i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti i provesti novu strategiju o intelektualnom vlasništvu i provesti postojeću strategiju o provedbi prava intelektualnog vlasništva;

→ nastaviti usklađivati pravni okvir o autorskim i srodnim pravima s *acquisem* EU;

→ izmijeniti i dopuniti zakone iz oblasti industrijskog vlasništva koji se odnose na dizajn te oznake geografskog porijekla za zanatske i industrijske proizvode radi njihovog usklađivanja s *acquisem* EU.

Poglavlje 8: Politika konkurencije

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti politike konkurencije. Tokom izvještajnog perioda **nije postignut napredak** u ovoj oblasti. Zemlja još uvijek nije ukinula postupke odlučivanja i veta u Konkurencijskom vijeću i Vijeću za državnu pomoć zasnovane na nacionalnoj pripadnosti (Ključni prioritet 4.g iz Mišljenja).

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ izmijeniti Zakon o konkurenciji i Zakon o sistemu državne pomoći radi revizije postupaka donošenja odluka kako bi se ukinula prava veta na etničkoj osnovi u skladu s *acquisem* EU;

→ unaprijediti rezultate provedbe propisa o državnoj pomoći tako što će se osigurati da tijela koja dodjeljuju pomoć prijave mjere državne pomoći Vijeću za državnu pomoć prije nego što se one odobre;

→ u skladu sa SSP-om, osigurati da Vijeće za državnu pomoć radi nezavisno i uskladiti postojeće šeme pomoći s *acquisem* EU.

Poglavlje 9: Finansijske usluge

Po pitanju finansijskih usluga, Bosna i Hercegovina se nalazi **između određenog i umjerenog nivoa pripremljenosti.** Tokom izvještajnog perioda **nije postignut napredak** u ovoj oblasti. Potrebno je značajno unaprijediti koordinaciju između tijela za nadzor i tijela za provedbu.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ nastaviti rad na potpunom usklađivanju bankarskih propisa s *acquisem* EU, uključujući i putem uvođenja konsolidovane supervizije bankarskih grupacija i finansijskih holdinga u cijeloj zemlji, te jačanjem ovlasti supervizije;

→ nastaviti napore na usklađivanju propisa u nebankarskom sektoru s *acquisem* EU, uključujući propise o osiguranju, investicionim fondovima, tržištima vrijednosnih papira i infrastrukturi finansijskog tržišta;

→ jačati koordinaciju i usklađivanje regulatornog okvira i okvira supervizije u cijeloj zemlji kako bi se osigurala dosljedna primjena i provedba *acquisa* EU u oblasti finansijskih usluga.

Poglavlje 28: Zaštita potrošača i zdravlja

Bosna i Hercegovina je u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti zaštite potrošača i javnog zdravlja. Tokom izvještajnog perioda ostvaren je **ograničeni napredak** u ovoj oblasti, obzirom da je zemlja ratifikovala Protokol o uklanjanju nezakonite trgovine duhanskim proizvodima.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ dodatno uskladiti Zakon o zaštiti potrošača i bezbjednosti proizvoda na državnom nivou s *acquisem* EU;

→ uskladiti propise o kontroli duhana na svim nivoima s *acquisem* EU i početi ih provoditi te potpuno implementirati Protokol o uklanjanju nezakonite trgovine duhanskim

proizvodima;

→ nastaviti usklađivati propise na državnom nivou s *acquisem* EU po svim pitanjima koja se odnose na zdravstvo, s posebnim naglaskom na tvari ljudskog porijekla i lijekove za humanu i veterinarsku upotrebu, kao i u oblasti e-zdravstva, te uspostaviti sistem nadzora kako bi se osigurala efikasna koordinacija u cijeloj zemlji.

KLASTER 3: KONKURENTNOST I INKLUZIVNI RAST

Poglavlje 10: Digitalna transformacija i mediji

Bosna i Hercegovina je u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti digitalne transformacije i medija. Osim finalizacije faze dva prelaska na digitalno emitovanje, u ovoj oblasti **nije ostvaren nikakav napredak**.

Prošlogodišnje preporuke Komisije su djelimično provedene te stoga i dalje u velikoj mjeri važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti okvirnu strategiju za pristup širokopojasnim mrežama;

→ izraditi i usvojiti propise o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije u skladu s Uredbom EU o uspostavi okvira za digitalni identitet; izraditi pravni okvir o cyber sigurnosti u skladu s *acquisem* EU;

→ izraditi i usvojiti zakon o elektronskim komunikacijama i elektronskim medijima u skladu s *acquisem* EU.

Poglavlje 16: Oporezivanje

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti oporezivanja. U ovoj oblasti **nije ostvaren napredak**. Bosna i Hercegovina je usvojila neophodne podzakonske akte za provedbu dopuna Zakona o porezu na dodanu vrijednost (PDV) koje se odnose na povrat poreza za kupovinu prve nekretnine počevši od 2025. Usklađenost unutar države je i dalje nedovoljna, što ometa napredak ka jedinstvenom ekonomskom prostoru.

Preporuke Komisije iz prošle godine su djelomično provedene te i dalje u velikoj mjeri važe. U narednoj godini, Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ nastaviti usklađivati zakonodavstvo o PDV-u i akcizama s *acquisem* EU, naročito u pogledu oporezivanja piva i energenata; obavezati se na automatsku razmjenu informacija o finansijskim računima na osnovu Zajedničkog standarda izvještavanja Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj OECD-a.

→ poduzeti daljnje korake na organizaciji administrativnih kapaciteta i osigurati kadrovsko popunjavanje Uprave za indirektno oporezivanje (UINO);

→ započeti pripreme za međusobno povezivanje i interopreabilnost sa zajedničkim IT sistemima EU za oporezivanje.

Poglavlje 17: Ekonomska i monetarna politika

Bosna i Hercegovina bilježi **ograničen napredak** i u **ranoj je fazi pripremljenosti** u oblasti ekonomske i monetarne politike. Program ekonomskih reformi (PER) je dostavljen na vrijeme. Međutim, vremenski okvir dostavljenih podataka je ograničen te ostaju unutarnje nedosljednosti. Saradnja i koordinacija makroekonomskih i fiskalnih politika i dalje predstavlja izazov, što se vidi iz ponovljenog odgađanja izrade i usvajanja globalnog fiskalnog okvira ili dogovaranja oko državnog budžeta.

Preporuke Komisije iz prošle godine su djelomično provedene te i dalje u velikoj mjeri važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ održati integritet aranžmana valutnog odbora i nezavisnosti Centralne banke;

→ dalje jačati analitičke kapacitete svih institucija nadležnih za fiskalno računovodstvo i planiranje te poboljšati procedure za izradu PER-a kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima;

→ blagovremeno usvojiti globalni fiskalni okvir i budžete na svim nivoima vlasti.

Poglavlje 19: Socijalna politika i zapošljavanje

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti socijalne politike i zapošljavanja. **Nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti. I dalje je potrebno riješiti ozbiljne izazove u oblastima zapošljavanja, socijalnog dijaloga, socijalne uključenosti i socijalne zaštite.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti cjelodržavnu strategiju zapošljavanja, uvođenjem dodatnih kapaciteta za provedbu i monitoring;

→ finalizirati i usvojiti Plan provedbe Garancije za mlade u skladu s modelom i smjernicama EU te izvršiti pripreme za pilot-projekt.

→ uvesti jedinstveni minimalni nivo naknada za porodiljni dopust i zaštitu u cijeloj zemlji, počevši od usklađivanja definicija porodiljnog, očinskog i roditeljskog dopusta.

Poglavlje 20: Poduzetništvo i industrijska politika

Bosna i Hercegovina je i dalje u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti poduzetništva i industrijske politike. Tokom izvještajnog perioda je ostvaren **ograničen napredak** u ovoj oblasti. Oba entiteta poduzela su niz mjera za unapređenje konkurentnosti, zapošljavanja u privredi i jačanja industrijske baze. Entitet Republika Srpska je izmijenio Zakon o registraciji poslovnih subjekata, usvojila novi Zakon o podsticajima u privredi, izmijenila zakone o javnim poduzećima i razvoju malih i srednjih poduzeća te donijela tri odluke kojima se daju poticaji malim i srednjim poduzećima i jača poduzetnička infrastruktura. Entitet Federacija BiH je donio niz odluka o dodjeli poticaja za investiranje u mala i srednja poduzeća. Entitet Republika Srpska je usvojio Strategiju razvoja društvenog preduzetništva za period 2026-2032. te novi Zakon o turizmu.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ donijeti propis kojim se omogućava međusobno priznavanje licenci i certifikata između entiteta te osigurati međusobnu povezanost i punu operativnost sistema elektronske registracije privrednih subjekata i registara poslovnih subjekata u cijeloj zemlji, uključujući elektronski potpis i elektronski pečat;

→ poduzeti prve korake ka usklađivanju s Direktivom o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama;

→ ubrzati unapređenje investicijskog okruženja radi privlačenja održivih ulaganja koja se integriraju u domaću industrijsku bazu.

Poglavlje 25: Nauka i istraživanje

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti nauke i istraživanja. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti. Istraživački kapaciteti i dalje su vrlo ograničeni.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ izraditi novu strategiju i akcioni plan za razvoj nauke te izraditi i usvojiti strategiju pametne specijalizacije;

→ nastaviti aktivnosti na jačanju učešća Bosne i Hercegovine u programu *Horizon Europe* i ojačati mrežu nacionalnih kontakt tačaka;

→ unaprijediti izvještavanje o statističkim pokazateljima u oblasti istraživanja i inovacija izvještavanjem o najmanje 24 pokazatelja Evropske ljestvice uspjeha u inoviranju (European Innovation Scoreboard).

Poglavlje 26: Obrazovanje i kultura

Bosna i Hercegovina je **u ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti obrazovanja i kulture. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti, ali je Bosna i Hercegovina poduzela korake za izradu državnog kvalifikacijskog okvira.

Preporuke Komisije iz prošle godine su samo djelomično provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti kvalifikacijski okvir za Bosnu i Hercegovinu (NQF), u skladu s Evropskim kvalifikacijskim okvirom;

→ nastaviti provoditi akcioni plan za unapređenje osiguranja kvaliteta s ciljem pristupanja Evropskoj asocijaciji za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA);

→ osigurati kontinuirano učešće u međunarodnim studijama procjene obrazovnih postignuća[8], intenzivirati pripreme za učešće u Programu za međunarodnu procjenu učenika (PISA) 2029. te provoditi mjere na osnovu nalaza radi poboljšanja rezultata u PISA studiji.

Poglavlje 29: Carinska unija

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti carinske unije. Tokom izvještajnog perioda je **ostvaren određeni napredak** u ovoj oblasti. Bosna i Hercegovina je nastavila pripreme za pristupanje Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku, a Vijeće ministara BiH usvojilo je odluku o provođenju Zakona o carinskoj politici.

Preporuke Komisije iz prošle godine su djelomično provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ nastaviti pripreme za primjenu zajedničkog tranzitnog postupka, povezati svoj tranzitni sistem sa zajedničkom IT infrastrukturom novog kompjuterizovanog tranzitnog sistema te započeti pripreme za uspostavljanje interkonekcije i interoperabilnosti svojih carinskih IT sistema s elektronskim carinskim okruženjem EU;

→ ojačati administrativne i operativne kapacitete Uprave za indirektno oporezivanje BiH u borbi protiv carinskih prevara, posebno krijumčarenja duhanskih proizvoda, dovršetkom

[8] Program za međunarodnu procjenu učenika - PISA, Trendovi u međunarodnom studiju matematike i nauke - TIMSS, Napredak u međunarodnom proučavanju čitalačke pismenosti - PIRLS, Međunarodni studij kompjuterske i informatičke pismenosti - ICILS, Međunarodna anketa o podučavanju i učenju - TALIS.

postupka akreditacije laboratorije i provođenjem nove organizacijske strukture, te saradnjom s Evropskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF);

→ povećati naknadne provjere nakon carinjenja na temelju analize rizika, proširiti primjenu pojednostavnjenih postupaka za privredne subjekte koji posluju u skladu s propisima, posebno povećanjem broja ovlaštenih privrednih subjekata, te provoditi CEFTA Protokol o međusobnom priznavanju ovlaštenih privrednih subjekata.

KLASTER 4: ZELENA AGENDA I ODRŽIVA POVEZANOST

Poglavlje 14: Transportna politika

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti transportne politike. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ osnovati vodeću instituciju za sigurnost cestovnog saobraćaja i uspostaviti jedinstven sistem na nivou cijele države za prikupljanje podataka o smrtno stradalim i teško povrijeđenim licima u saobraćajnim nesrećama,

→ ojačati nezavisnost i kapacitete svih tijela na državnom i entitetskom nivou u oblasti transporta te osigurati njihovo adekvatno finansiranje,

→ usvojiti strateški okvir i zakonodavstvo za provedbu inteligentnih transportnih sistema (ITS) u cestovnom saobraćaju, u skladu s Reformskom agendom Bosne i Hercegovine.

Poglavlje 15: Energija

Zemlja je i dalje u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti energije. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti. Bosna i Hercegovina nastavlja s planovima za infrastrukturne projekte u oblasti gasne infrastrukture, uključujući gasovod Južna interkonekcija. Jačanje energetske sigurnosti ne smije biti nauštrb klimatskih ciljeva.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti zakone i podzakonske akte o gasu i električnoj energiji na državnom i entitetskom nivou u skladu s Trećim energetskim paketom EU, usvojiti i provesti Paket za integraciju električne energije te osigurati potpuno usklađivanje entitetskih zakona o električnoj energiji i gasu kako bi se omogućilo povezivanje s tržištem električne energije EU,

→ usvojiti zakonodavstvo na državnom nivou i unaprijediti zakonodavstvo na entitetskom nivou u oblastima obnovljivih izvora energije i energetske efikasnosti,

→ usvojiti Nacionalni energetski i klimatski plan (NECP) 2021–2030, u skladu s ciljevima Energetske zajednice.

Poglavlje 21: Transevropske mreže

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti transevropskih mreža (TEN). Ostvaren je **ograničeni napredak** u ovoj oblasti, posebno nastavkom radova na pet dionica autoputa na Koridoru Vc, pri čemu su dvije dionice završene, a još jedna puštena u promet.

Preporuke Komisije iz prošle godine provedene su samo djelimično te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ nastaviti razvoj planiranog proširenja transevropskih transportnih mreža (TEN-T) i transevropskih energetskih mreža (TEN-E), u skladu s utvrđenim prioritetima, ubrzati

pripremne aktivnosti i zadržati fokus na investicijama kako bi se osigurao pravovremeni završetak evropskog transportnog koridora zapadni Balkan – istočni Mediteran,

→ ubrzati provedbu reformskih mjera Agende za povezivanje i nastaviti redovno usvajati izmjene višegodišnjih planova održavanja osnovne mreže cestovne i željezničke infrastrukture,

→ uskladiti zakonodavstvo s *acquisem* EU o smjernicama za transevropsku energetsku infrastrukturu.

Poglavlje 27: Okoliš i klimatske promjene

Bosna i Hercegovina se nalazi **između rane faze pripremljenosti i određenog nivoa pripremljenosti** u oblasti zaštite okoliša i klimatskih promjena. U izvještajnom periodu **nije bilo napretka** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ osigurati koordinisano provođenje i praćenje cjelodržavne strategije za usklađivanje propisa u oblasti zaštite okoliša te formalizirati proceduru za imenovanje kontakt osobe BiH za međunarodne konvencije u oblasti zaštite okoliša, na osnovu stručnosti i uz osiguranje transparentnosti postupka imenovanja,

→ usvojiti zakon o klimi na državnom nivou, kao i cjelodržavne strategije i akcione planove o zaštiti okoliša i klimatskim promjenama, u skladu s *acquisem* EU; dostaviti novi nacionalno utvrđeni doprinos (NDC) Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC) te hitno uskladiti propise s *acquisem* EU u oblasti praćenja, izvještavanja, verifikacije i akreditacije (MRVA) emisija stakleničkih gasova,

→ usvojiti potrebne propise na svim nivoima vlasti i akcione planove za uvođenje jedinstvenog evropskog broja za hitne slučajeve 112 u cijeloj zemlji.

KLASTER 5: RESURSI, POLJOPRIVREDA I KOHEZIJA

Poglavlje 11: Poljoprivreda i ruralni razvoj

Bosna i Hercegovina se nalazi u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja i **nije ostvarila napredak** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ usvojiti cjelodržavnu višegodišnju strategiju za poljoprivredu i ruralni razvoj te uskladiti mjere podrške u cijeloj zemlji, u skladu s *acquisem* EU,

→ usvojiti zakon o organskoj proizvodnji i zakon o politici kvaliteta na državnom nivou, osigurati jasnu podjelu nadležnosti te donijeti provedbeno zakonodavstvo o vinu, u skladu s *acquisem* EU,

→ uspostaviti administrativne strukture potrebne za provođenje zajedničke poljoprivredne politike EU.

Poglavlje 12: Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u ovoj oblasti. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i

Hercegovina trebala bi posebno:

→ uvesti sistem međulaboratorijskih uporednih ispitivanja te povećati broj i administrativne kapacitete službenih kontrola,

→ uspostaviti sistem nacionalnih referentnih laboratorija za analizu hrane i hrane za životinje, higijenu, veterinarske i fitosanitarne inspekcije, u skladu s *acquisem* EU,

→ usvojiti propise o sigurnosti hrane, zdravlju i dobrobiti životinja te zdravlju bilja, u skladu s *acquisem* EU te prihvatiti OECD-ove šeme za sertifikovanje sjemena, posebno poljoprivrednog i šumskog sjemena.

Poglavlje 13: Ribarstvo i akvakultura

Bosna i Hercegovina je u **ranoj fazi pripremljenosti** u ovoj oblasti, a tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak**.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ u oblasti ribarstva pripremiti i usvojiti cjelodržavni strateški dokument i cjelodržavni zakonodavni okvir,

→ u oblasti akvakulture pripremiti i usvojiti cjelodržavni strateški dokument i cjelodržavni zakonodavni okvir,

→ uskladiti metodologiju za prikupljanje podataka o ribi i ribljim proizvodima/akvakulturi u cijeloj zemlji, i uspostaviti odgovarajući statistički sistem.

Poglavlje 22: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Bosna i Hercegovina je i dalje u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti regionalne politike i koordinacije strukturnih instrumenata. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak**.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ razviti i usvojiti cjelodržavnu strategiju za pripremu za korištenje strukturnih i kohezionih fondova te regionalni razvoj,

→ hitno imenovati državnog koordinatora za IPA-u III te ojačati institucionalne i administrativne kapacitete za upravljanje fondovima EU,

→ unaprijediti upravljanje javnim ulaganjima i usvojiti ažuriranu jedinstvenu listu prioritetnih projekata za cijelu državu, koja obuhvata prioritetne sektore i zasniva se na pouzdanoj, transparentnoj i inkluzivnoj metodologiji.

Poglavlje 33: Finansijske i budžetske odredbe

Bosna i Hercegovina je u **ranoj fazi pripremljenosti** u oblasti finansijskih i budžetskih odredbi. U ovoj oblasti **nije ostvaren napredak**.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ ojačati kapacitete i saradnju između institucija s ciljem borbe protiv poreskih i carinskih prevara,

→ dodatno ojačati kapacitete Uprave za indirektno oporezivanje za efikasnu provedbu carinskog zakonodavstva,

→ usvojiti master plan za izradu podataka o nacionalnim računima Bosne i Hercegovine.

KLASTER 6.: VANJSKI ODNOSI

Poglavlje 30.: Vanjski odnosi

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti vanjskih odnosa. Tokom izvještajnog perioda **nije ostvaren napredak** u ovoj oblasti. Sposobnost zemlje da rješava ključne izazove u oblasti trgovinske politike tek treba ojačati.

Preporuke Komisije iz prošle godine nisu provedene te i dalje važe. U narednoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ dovršiti pristupanje Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO);

→ u potpunosti provesti Akcioni plan za Zajedničko regionalno tržište za period 2021. -2024. (posebno hitnom provedbom Dodatnog protokola br. 5 o olakšavanju trgovine u okviru CEFTA-e i dodatnog protokola br. 6 o trgovini uslugama); poduzeti potrebne korake za provedbu dodatnog protokola br. 7. o rješavanju sporova; i provesti mjere u okviru novog akcionog plana za period 2025. - 2028.;

→ započeti proces uspostavljanja politike razvojne i humanitarne pomoći.

Poglavlje 31.: Vanjska, sigurnosna i odbrambena politika

Bosna i Hercegovina bilježi **određeni nivo pripremljenosti** u oblasti zajedničke vanjske, sigurnosne i odbrambene politike. Tokom izvještajnog perioda **ostvaren je određeni napredak** u ovoj oblasti, jer je Bosna i Hercegovina zadržala potpunu usklađenost sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a, što uključuje i izjave Visoke predstavnice u ime EU i odluke Vijeća o restriktivnim mjerama. Međutim, značajnu smetnju provedbi restriktivnih mjera i dalje predstavljaju ministarstava i tijela pod kontrolom stranke SNSD, koji jačaju saradnju s ruskim kolegama. Tijela entiteta Republika Srpska nastavljaju održavati česte kontakte s Rusijom na najvišem nivou. Zakon o ciljanim finansijskim sankcijama[9], usvojen u maju 2025. godine, tek treba dodatno uskladiti sa *acquisem* EU.

Preporuke iz prošle godine nisu provedene te uglavnom i dalje važe. U sljedećoj godini Bosna i Hercegovina trebala bi posebno:

→ nastaviti puno usklađivanje sa Zajedničkom vanjskom, sigurnosnom i odbrambenom politikom EU-a.

→ osigurati temeljitu provedbu restriktivnih mjera EU-a s kojima se zemlja uskladila i uložiti napore kako bi se zatvorio prostor za vanjsku manipulaciju informacijama i uplitanje;

→ uskladiti zakonodavstvo i postupke sa standardima EU o označavanju i onesposobljavanju malog i lakog oružja, uključujući i zaplijenjeno i oduzeto oružje.

1.3 OCJENA PROVEDBE KORAKA IZ PREPORUKE KOMISIJE ZA DODJELU KANDIDATSKOG STATUSA

Korak 1.: *osigurati rezultate u funkcioniranju mehanizma koordinacije o pitanjima EU-a na svim nivoima, uključujući izradu i usvajanje državnog programa za usvajanje acquisa EU.*

Direkcija za evropske integracije dovršila je Program integrisanja i dostavila ga Evropskoj komisiji u martu 2024. Ovaj program za evropske integracije je ključan korak za provedbu državnog programa za usvajanje pravne stečevine EU-a (NPAA). Program je potrebno revidirati u skladu s komentarima Komisije iz maja 2024, s obzirom na dogovor s Komisijom o NPAA-u. Vijeće ministara treba bez odlaganja imenovati državnog koordinatora za IPA-u III

[9] Zakon o ograničavanju raspolaganja imovinom u cilju sprečavanja terorizma, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje (prim. prev.)

(DIPAK).

Korak 2.: *prioritetno usvojiti izmjene i dopune važećeg Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću u dijelu koji se tiče integriteta*

Parlament je u septembru 2023. usvojio izmjene Zakona o VSTV-u u dijelu koji se tiče integriteta, koje su dodatno korigirane u januaru 2024. U martu 2026. godine, VSTV je usvojio izmjene i dopune svog pravilnika, što se negativno odražava na nezavisnost vanjskog praćenja rada Odjela za provođenje postupka po izvještajima, i ovu situaciju je potrebno riješiti.

Korak 3.: *usvojiti novi zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću i donijeti zakon o sudovima Bosne i Hercegovine*

Uprkos zakonodavnim aktivnostima u oba doma Parlamenta kada je u pitanju Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću i Zakon o sudovima Bosne i Hercegovine, ovi zakoni tek trebaju biti usvojeni u skladu sa standardima EU.

Korak 4.: *usvojiti zakon o sprječavanju sukoba interesa*

Parlament je u martu 2024. usvojio Zakon o sprječavanju sukoba interesa. Cilj zakona je da se poboljša usklađenost na državnom nivou, iako on još nije u potpunosti u skladu s evropskim standardima. Nadležna Komisija na državnom nivou utvrdila je 5 slučajeva sukoba interesa u 2025. godini i izrekla jednu sankciju.

Korak 5.: *poduzeti odlučne korake na jačanju prevencije i borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala.*

Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti usvojen je u februaru 2024., a pravilnik o provedbi zakona u decembru 2025. Osnovano je stalno koordinacijsko tijelo za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

Bosna i Hercegovina je u januaru 2025. usvojila Zakon o zaštiti ličnih podataka na osnovu kojeg je potpisan i ratificiran sporazum o saradnji s Eurojustom. Vijeće ministara je u julu 2026. usvojilo radni dogovor usaglašen između Eurojusta i Ministarstva pravde BiH za provođenje međunarodnog sporazuma, koji je naknadno potpisan u oktobru 2026. godine. Vijeće ministara je u martu 2024. godine usvojilo strategiju i akcioni plan za javne nabavke za period 2024–2028. godine.

Bosna i Hercegovina treba ojačati saradnju među agencijama za provedbu zakona, usvojiti strateški pristup u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala, te postupiti po preporukama iz Akcionog plana za 2026. godinu koji je izradila Radna grupa za finansijsko djelovanje (FATF) nakon što je uvrštena na listu država pod pojačanim nadzorom FATF-a.

Potrebno je znatno ubrzati napredak u borbi protiv korupcije na visokom nivou kako bi se ostvarili vjerodostojni rezultati. Potvrđene su optužnice protiv određenih viših dužnosnika, a istrage su u toku. Nije zabilježena nova pravomoćna presuda.

Korak 6.: *odlučno unaprijediti rad na djelotvornoj koordinaciji kapaciteta za upravljanje granicama i migracijama na svim nivoima, te osigurati funkcioniranje sistema azila.*

Upravljanje migracijama i kapaciteti za prihvat su dovoljni, a sporazumi o readmisiji i provedbeni protokoli i dalje se provode. Bosna i Hercegovina treba osigurati odgovarajuća finansijska sredstva za upravljanje migracijama, nastaviti ulagati napore u pravcu vraćanja nezakonitih migranata u zemlje njihovog porijekla i poduzeti daljnje korake kako bi se osigurao funkcionalan sistem azila. I dalje postoje prepreke osiguranju kvalitetnog i efikasnog pristupa postupcima azila. Nadležna tijela trebala bi izraditi konkretne planove za preuzimanje odgovornosti nad upravljanjem migracijama i smanjenje zavisnosti od međunarodnih organizacija i donatora.

U januaru 2025. Bosna i Hercegovina je usvojila Zakon o graničnoj kontroli čiji je cilj usklađivanje s *acquisem* EU-a. Od 2025. Frontex raspoređuje svoje stalne snage u BiH. Na snazi su Strategija i akcioni plan za integrisano upravljanje granicom za period 2024. - 2029. Bosna i Hercegovina nije se dodatno uskladila s viznom politikom EU-a.

Korak 7.: *osigurati zabranu mučenja, posebno kroz uspostavu nacionalnog preventivnog mehanizma protiv mučenja i zlostavljanja.*

U oktobru 2019. Ustavni sud ukinuo je odredbu o smrtnoj kazni u Ustavu entiteta Republika Srpska. U avgustu 2023. Parlamentarna skupština je izmijenila Zakon o ombudsmenu za ljudska prava dodjeljujući mu ulogu nacionalnog preventivnog mehanizma protiv mučenja i zlostavljanja, što je međunarodna obveza zemlje.

Korak 8.: *garantirati slobodu izražavanja i medija te zaštitu novinara, posebno osiguravanjem odgovarajućeg sudskog postupanja u slučajevima prijetnji i nasilja nad novinarima i medijskim radnicima.*

U cijeloj zemlji uspostavljena je mreža kontakt tačaka u tužilaštvima i agencijama za provedbu zakona radi praćenja slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima i medijskim radnicima. Nadležna tijela moraju osigurati održivost ove mreže i pokazati rezultate u institucionalnom praćenju. Politički uticaj na javne emitere i dalje postoji te je potrebno hitno osigurati njihovu finansijsku održivost do donošenja novog zakona o javnom RTV sistemu.

* * *

2. KLASTER 1: OSNOVE PRISTUPNOG PROCESA

2.1. FUNKCIONIRANJE DEMOKRATSKIH INSTITUCIJA I REFORMA JAVNE UPRAVE

2.1.1. Demokratija

Funkcioniranje demokratskih institucija u Bosni i Hercegovini podrivaju stalni diskriminatorni elementi u ustavnoj strukturi, stalne zloupotrebe entitetskih i etnički utemeljenih mehanizama veta u političke svrhe, retorika i djelovanje entiteta Republika Srpska kojima se produbljuju podjele i sistemski narušava pravni i ustavni poredak. Entitet Republika Srpska i dalje ne priznaje sve odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine.

Bosna i Hercegovina treba uskladiti svoj ustavni okvir s evropskim standardima i osigurati funkcionalnost svojih institucija kako bi bila sposobna preuzeti obaveze koje proizilaze iz članstva u EU. Iako decentralizirana struktura države nije u suprotnosti sa članstvom u EU, Bosna i Hercegovina morat će reformirati svoje institucije kako bi mogla djelotvorno učestovovati u procesima donošenja odluka na nivou EU te u potpunosti primjenjivati i provoditi *acquis*.

Izbori

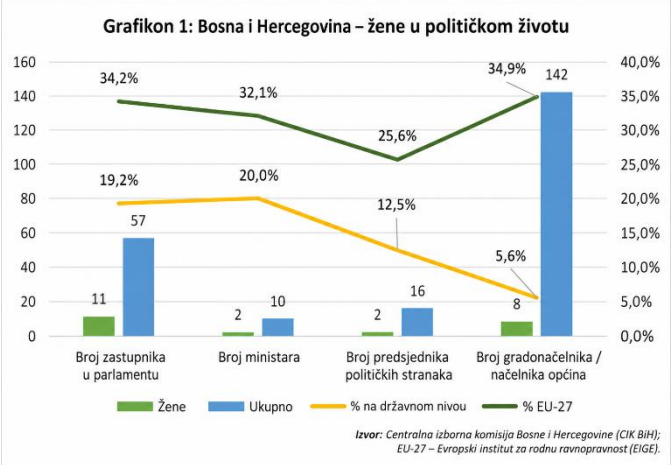
Bosna i Hercegovina mora hitno usvojiti ustavne i izborne reforme kako bi se osiguralo da svi građani mogu djelotvorno ostvarivati svoja politička prava, a posebno mora uskladiti Ustav države sa praksom Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u predmetu *Sejdić-Finci* (Ključni prioritet 4.f iz Mišljenja). Radna grupa osnovana radi pripreme nacrta amandmana na Ustav i izmjena i dopuna Izbornog zakona nije postigla saglasnost o prijedlogu.

Bosna i Hercegovina je održala opće izbore 4. oktobra 2026. godine. Prema preliminarnim nalazima i zaključcima Misije za posmatranje izbora (EOM) Organizacije za evropsku sigurnost i saradnju (OSCE)/Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), izbori su bili obilježeni stvarnim političkim takmičenjem, učesnici izbora su uglavnom mogli doprijeti do birača, a izborni dan je protekao uredno. BiH je prvi put uvela korištenje informacionih i

komunikacionih tehnologija u izbornom procesu u cijeloj zemlji s ciljem rješavanja dugogodišnjih problema u vezi sa integritetom izbornog procesa. Misija za posmatranje izbora istakla je značajne napore izbornih tijela uprkos institucionalnim i operativnim ograničenjima, ali je istovremeno uočila tehničke poteškoće u primjeni tehnologija, složenost procedura glasanja i brojanja glasova, kao i nedostatke u pogled tajnosti glasanja. Misija je takođe upozorila da i dalje nisu riješena pitanja koja se odnose na zloupotrebu administrativnih resursa, rješavanje izbornih sporova, nadzor nad finansiranjem izborne kampanje i primjenu odvraćajućih sankcija. Postupci glasanja za birače s invaliditetom uređeni su podzakonskim aktima koje je donijela Centralna izborna komisija (CIK).

Prijevremeni izbori za predsjednika entiteta Republika Srpska održani su 23. novembra 2025. godine, a djelomično ponovljeni 8. februara 2026. godine zbog nepravilnosti. Posebna misija za procjenu izbora OSCE-a/ODIHR-a ocijenila je da je ovaj izborni proces u cjelini proveden profesionalno, ali da su ga obilježili zapaljiva retorika i polarizirajući narativi. Misija je utvrdila nekoliko izazova, među kojima je ukidanje svih oblika finansiranja političkih stranaka iz budžeta entiteta, gradova i opština koje je provela Skupština entiteta Republika Srpska u maju 2025. godine. Ustavni sud BiH naknadno je poništio Zakon o finansiranju političkih organizacija u martu 2026. Na izborima nije učestvovala nijedna kandidatkinja.

BiH još uvijek treba provesti neprovedene i nove preporuke OSCE-a/ODIHR-a, Grupe država Vijeća Evrope protiv korupcije (GRECO) i Venecijanske komisije (Ključni prioritet 1. iz Mišljenja).Te preporuke uključuju poboljšanje: (i) transparentnosti finansiranja stranaka i izbornih kampanja; (ii) transparentnosti i ciljanosti političkog oglašavanja; i (iii) registracije političkih stranaka. BiH treba osigurati usklađenost sa cjelokupnim relevantnim *acquisem* u ovoj oblasti, uključujući Uredbu (EU) 2024/900 o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju, uzimajući u obzir evropske i međunarodne demokratske standarde.

Izvještaji o izbornim prevarama su doveli do pokretanja krivičnih postupaka u samo ograničenom broju slučajeva. Centralna izborna komisija (CIK) treba ojačati svoje kapacitete za nadzor nad poštivanjem propisa o finansiranju političkih stranaka. Svi politički akteri moraju poštovati njenu nezavisnost i suzdržati se od prijetnji o razrješenju njenih članova.

Političkim strankama nedostaju demokratske unutrašnje politike i strukture, uključujući politike za promovisanje zastupljenosti žena i manjina. Tokom izvještajnog perioda, jedna stranka je izabrala ženu na mjesto predsjednice stranke, a samo mali broj žena zauzima vodeće položaje. Zakonodavni okvir, uključujući Izborni zakon, treba uskladiti sa Zakonom o ravnopravnosti spolova na državnom nivou, kako bi se povećalo učešće žena u javnom i političkom životu.

Parlament

Parlamentarna skupština BiH donijela je samo 12 zakona tokom izvještajnog perioda, od kojih je pet usvojeno u hitnom postupku. Primjena hitnih zakonodavnih procedura bila je veoma učestala na entitetskom nivou. Budžet institucija BiH za 2025. godinu usvojen je tek u novembru 2025., a budžet za 2026. godinu usvojen je u julu 2026.

Skupština entiteta Republika Srpska imenovala je tri vlade tokom izvještajnog perioda. Dvije od njih podnijele su ostavke nakon pokretanja postupaka pred Ustavnim sudom BiH u pogledu

zakonitosti njihovog imenovanja. U oktobru 2025. godine, Skupština entiteta Republika Srpska deklarativno je stavila van snage pojedine zakone koje je Ustavni sud BiH već proglasio neustavnim. Skupština treba ispuniti svoju ustavnu obavezu koju dugo odgađa i odmah imenovati sudije na upražnjena mjesta u Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine. Parlament entiteta Federacija BiH treba dovršiti postupak imenovanja nasljednika dvojice sudija Ustavnog suda koji odlaze u penziju. Nadzor nad izvršnom vlašću i dalje je slab, uključujući i na lokalnom nivou. Skupštine ne prate da li izvršna vlast postupa po preporukama nezavisnih institucija.

Integracija u EU

Dijalog o politikama sa EU nastavljen je u okviru devetog ciklusa sastanaka pododbora u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), iako je održavanje sastanaka u više navrata bilo otežano zbog osporavanja pojedinih tačaka dnevnog reda i kašnjenja Bosne i Hercegovine u dostavljanju popratne dokumentacije. Sastanci Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje održavali su se redovno (Ključni prioritet 3. iz Mišljenja), a sastanak Odbora u okviru osmog ciklusa održan je u septembru 2025. godine. Vijeće ministara još nije postupilo po preporukama Komisije iz 2022. i 2025. godine koje se odnose na olakšavanje političkog dijaloga u okviru tijela SSP-a, što obuhvata pojednostavljenje postupaka, davanje ovlaštenja Direkciji za evropske integracije (DEI) da dostavlja pripremne dokumente Evropskoj komisiji bez nepotrebnih i dugotrajnih procedura usvajanja na političkom nivou, te imenovanje stalnih predstavnika u sektorske pododbore.

Koordinaciju u pitanjima koja se odnose na EU potrebno je znatno unaprijediti kako bi se osiguralo harmonizirano usklađivanje s *acquisem* EU u cijeloj državi i njegova djelotvorna provedba. DEI treba ojačati svoju ulogu u ocjeni usklađenosti s *acquisem* EU na nivou cijele zemlje. U okviru neispunjenih obaveza iz SSP-a, Bosna i Hercegovina mora izraditi i usvojiti državni program za usvajanje *acquisa* EU (NPAA, Ključni prioritet 2. iz Mišljenja), pri čemu se trebaju uzeti u obzir komentari Komisije i uvažiti uloga koju svaki nivo vlasti ima u pogledu usklađivanja sa *acquisem* EU.

Vijeće ministara treba hitno imenovati državnog koordinatora za IPA III (DIPAK). Komisija bi smatrala prikladnim da se za ovu funkciju imenuje direktor DEI kao i u prethodnim finansijskim periodima. BiH također treba hitno imenovati glavnog pregovarača za pregovore o pristupanju EU. Ovo je važno s obzirom na početak eksplanatornih sastanaka sa Komisijom o *acquisu* (dio procesa *screeninga*), na osnovu materijala koje je BiH već dobila 2024. godine. Politička neslaganja o tome koju proceduru treba primijeniti, dovela su do kontradiktornih pristupa, pri čemu su u Vijeću ministara i Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH izneseni zasebni prijedlozi. U martu 2026. godine, Ustavni sud je poništio odluku Predstavničkog doma i zatražio od Parlamentarne skupštine da u roku od šest mjeseci reguliše način imenovanja glavnog pregovarača.

Upravljanje

Članovi Predsjedništva redovno su održavali sjednice, ali su tokom izvještajnog perioda nastavili zastupati različite stavove. Predsjedništvo je u julu 2026. godine usvojilo državni budžet za 2026. godinu, a u avgustu 2026. godine ratifikovalo je Sporazum o finansiranju IPA za period 2025–2027. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine redovno je održavalo sjednice, ali je njegov rad i dalje bio otežan zbog nepostojanja funkcionalne koalicije, dok ključne reforme povezane s EU tek trebaju biti usvojene. Period nakon izricanja presude Miloradu Dodiku obilježila je pravna nesigurnost. U julu 2026. godine, Ustavni sud je potvrdio ustavnost izmjena i dopuna Krivičnog zakona koje je donio visoki predstavnik na osnovu kojih se vodio postupak protiv njega. Nezavisne institucije i dalje su slabe.

Civilno društvo

Okruženje u kojem djeluje civilno društvo ostalo je ograničeno tokom izvještajnog perioda, a nisu poduzete značajnije mjere u cilju osiguravanja poticajnog okruženja za civilno društvo (Ključni prioritet 11. iz Mišljenja). Finansijska ograničenja u cjelini i restriktivno zakonodavstvo koje je ranije usvojeno u entitetu Republika Srpska – naročito krivične sankcije za klevetu i zakon kojim se organizacije civilnog društva označavaju kao „strani agenti", a kojeg je Ustavni sud u međuvremenu stavio van snage – suzili su prostor za djelovanje civilnog društva.

Nisu poduzete nikakve aktivnosti na usklađivanju propisa o javnim konsultacijama u cijeloj zemlji i osiguranju sadržajnih i sistematskih konsultacija s civilnim društvom. Internetska platforma za e-konsultacije i dalje se nedovoljno koristi i nije u upotrebi na entitetskom ili kantonalnom nivou, gdje se usvaja većina propisa od javnog interesa. Prva državna strategija za razvoj civilnog društva i prateći akcioni plan se ne provode, što je otežano i nepostojanjem savjetodavnog tijela za saradnju s organizacijama civilnog društva.

Naročito su branitelji ljudskih prava i aktivisti koji se bave osjetljivim pitanjima i dalje bili izloženi prijetnjama, uznemiravanju, verbalnom zlostavljanju, klevetničkim kampanjama, pa i fizičkim napadima, kao i strateškim tužbama protiv javnog učešća (SLAPP). Vlasti i dalje ne osuđuju niti adekvatno istražuju takve napade. Posebno su aktivistice i borci za zaštitu okoliša izloženi sve većim pritiscima. Udruženja žena rade sa većim brojem ranjivih grupa u društvu, a lokalne organizacije zadržavaju ključnu ulogu u zagovaranju javnih politika.

Ne postoji cjelodržavni okvir za transparentnu, sistematsku i nepristrasnu raspodjelu javnih sredstava udruženjima, a organizacije civilnog društva i dalje se suočavaju s administrativnim opterećenjima, uključujući nesrazmjerno česte poreske inspekcije. Na rad organizacija civilnog društva i nezavisnih medija uticala su finansijska ograničenja, uključujući i dugoročne posljedice smanjene finansijske podrške iz drugih izvora. Ne postoji pravni okvir na državnom nivou koji reguliše volontiranje, dok je na nivou entiteta i u Brčko distrikta ova oblast regulisana.

2.1.2. Reforma javne uprave

Strateški okvir za reformu javne uprave

Provedba **strateškog okvira** za period 2018.–2027. i dalje je veoma ograničena zbog opšteg nedostatka političke podrške. Približno 75% aktivnosti nije provedeno nakon usvajanja akcionog plana 2020. godine. Mehanizam koordinacije, koji se naziva i Zajednička platforma, omogućio je da se u novembru 2024. godine finalizira revidirani akcioni plan za reformu javne uprave za period 2023.–2027. Međutim, njegovu efikasnost i dalje treba unaprijediti. Ovaj novi akcioni plan još uvijek trebaju usvojiti Vijeće ministara i entitet Republika Srpska, dok je usvojen u Federaciji BiH i Brčko distriktu. Reforme otežava nedostatak političkog usmjeravanja, budući da se koordinacioni odbor nije sastao od 2024. godine. Pored toga, efikasna koordinacija na tehničkom nivou i dalje je slaba.

Razvoj i koordinacija politika

Pravni okvir za razvoj i koordinaciju politika je rascjepkan, jer takav okvir postoji samo u entitetima, dok propisi na državnom nivou o cjelodržavnom sektorskom planiranju još čekaju na usvajanje. Institucije na državnom nivou trebaju unaprijediti koordiniranje cjelodržavnim politikama. Iako postoje procedure za srednjoročno planiranje, praćenje i izvještavanje na svim nivoima, još uvijek ne postoji koordiniran pristup u određivanju srednjoročnih i godišnjih prioriteta. BiH i dalje treba osigurati efikasno praćenje i usklađivanje politika s godišnjim budžetima i planovima rada vlada na svakom nivou, kao i pouzdane procjene troškova sektorskih politika. Institucionalni okvir i dalje je rascjepkan, uz nedostatne funkcije nadzora kvalitete politika, a različita centralna ctijela uprave i dalje su slabo međusobno koordinisana. Ne postoji metodologija koja bi osigurala pouzdanu kontrolu kvaliteta ili mehanizam za rješavanje sporova u postupki usklađivanja propisa s *acquisem* EU.

Provedba pravnog okvira za razvoj politika zasnovanih na dokazima na svim nivoima vlasti i dalje je slaba. U 2025. godini, entitet Republika Srpska je pokrenuo platformu e-konsultacije, pored postojeće platforme na državnom nivou. Nepostojanje zajedničkih standarda za praćenje i izvještavanje otežava nadzor javnosti i tijela vlasti nad provedbom politika.

Upravljanje javnim finansijama

Institucije na državnom nivou produžile su važenje strategije za reformu **upravljanja javnim finansijama** (UJF) za period 2017.–2025. godina do decembra 2026. godine, dok je na ostalim nivoima ovaj proces u toku. Sistemski nedostaci i dalje postoje, uključujući slabe i kompleksne metodologije praćenja te nedovoljno usklađene indikatore između nivoa vlasti. Bosna i Hercegovina treba osigurati postojanje pouzdane i održive strategije UJF. Potrebno je dovršiti novi sveobuhvatni strateški okvir za UJF za period 2027.–2031. Provedba programskog budžetiranja omogućena je kroz IT sisteme i radom na digitalizaciji, kao i putem metodologija, što je već dovelo do izrade programskog budžeta za 2026. godinu u entitetu Federacija. Za potpuno stavljanje IT sistema u funkciju potrebne su izmjene zakona i dosljednija primjena na svim nivoima vlasti, kao i veće poštivanje budžetskih kalendara te bolje povezivanje sa srednjoročnim fiskalnim planiranjem. I dalje je potrebno uvesti osnovne elemente UJF sistema, uključujući: (i) redovno usvajanje državnog budžeta, (ii) pouzdane procjene troškova sektorskih politika za godišnji i srednjoročni period, i (iii) budžetsku transparentnost.

Praćenje **fiskalnih rizika** i dalje je nedovoljno razvijeno, posebno za javna preduzeća i općine, dok nezavisno tijelo za fiskalni nadzor tek treba uspostaviti na državnom nivou i u entitetu Federacija. Dodatne ključne reforme koje još uvijek treba dovršiti u oblasti UJF uključuju: (i) bolje povezivanje godišnjeg strateškog planiranja i izrade budžeta za godišnji i srednjoročni period; (ii) jačanje kapaciteta, koordinacije i mehanizama finansiranja u oblasti **upravljanja javnim investicijama**; i (iii) nastavak provedbe zakona o programskom budžetiranju i usvajanje odgovarajućih propisa u entitetu Republika Srpska.

U pogledu **budžetske transparentnosti**, zemlja i dalje bilježi veoma nizak rezultat u pogledu učešća javnosti u procesu izrade budžeta. Okvir budžetske klasifikacije usklađen je s međunarodnim standardima, ali konsolidovano izvještavanje i dalje je nepotpuno. Izvještavanje u toku budžetske godine varira između mjesečnih i kvartalnih ciklusa širom zemlje, a detaljni podaci o budžetskim korisnicima na državnom i entitetskom nivou i dalje su nedovoljni. Nadzor zakonodavnih tijela nad budžetom još uvijek je ograničen.

Državna služba i upravljanje ljudskim resursima

Zakoni o državnoj službi još uvijek nisu međusobno usklađeni, a **načelo zapošljavanja zasnovanog na zaslugama** nije ugrađeno u postupke **zapošljavanja,** napredovanja i razrješenja državnih službenika.

Reformske aktivnosti usmjerene ka depolitizaciji i profesionalizaciji državne službe i dalje se provode neujednačeno, uprkos nastavku rada u entitetu Federacija na unapređenju opisa poslova, profila kompetencija i grupa radnih mjesta. Sveukupno, zakonski kriteriji za razrješenje, disciplinske postupke i žalbe i dalje se nedovoljno primjenjuju. Entitetski zakoni ne propisuju obavezu imenovanja najboljeg kandidata, čime se ostavlja prostora za politički uticaj pri zapošljavanju, posebno na rukovodećim pozicijama. Na kantonalnom nivou, odabir kandidata i dalje više zavisi od nacionalne pripadnosti, nego od zasluga. Prekomjerna upotreba instituta vršilaca dužnosti nastavljeno je tokom izvještajnog perioda, posebno u entitetu Republika Srpska. Ustavna pravila o općoj zastupljenosti stanovništva u javnoj službi ne bi trebalo tumačiti kao zahtjev za striktnom nacionalnom proporcionalnošću, a propisi trebaju osigurati da nacionalna pripadnost kod zapošljavanja nema prednost nad profesionalnim zaslugama i sposobnostima.

Plate državnih službenika i dalje su neujednačene u cijeloj zemlji zbog razlika u propisima o platama, klasifikaciji radnih mjesta i platnim razredima, kao i zbog nepostojanja vrednovanja radnih mjesta. Ovi faktori otežavaju osiguraje pravednosti i transparentnost u određivanju plata. Kriteriji za dodjelu dodataka na platu su nejasni, a podaci o platnim razredima prema kategorijama radnih mjesta se ne objavljuju. Potrebna je sveobuhvatna reforma kada su u pitanju plate na svim nivoima vlasti.

Kvalitet i kapacitet **upravljanja ljudskim potencijalima** (ULJP) i dalje su izrazito fragmentirani. Entitet Federacija nastavio je s provedbom Strategije za razvoj ULJP za period 2022–2027. godine, pri čemu su ostvareni konkretni rezultati kao što su primjena različitih alata ULJP i privlačenje najvećeg broja kandidata na upražnjena mjesta u državnoj službi u poređenju s ostalim nivoima. Sveukupno, potrebno je uložiti napore da se ojačaju transparentno praćenje i planiranje učinka ULJP, povezanih kapaciteta i prikupljanja podataka, naročito na državnom nivou i u entitetu Republika Srpska. Napredak je vidljiv u entitetu Federacija, koji je izradio prvi izvještaj o praćenju ULJP na osnovu poboljšane metodologije o prikupljanju podataka o ULJP. Na državnom nivou, uprkos donošenju propisa kojim se uspostavlja registar zaposlenih, efikasno praćenje zapošljavanja i odabira kandidata i dalje predstavlja izazov. Potrebno je poboljšati transparentnost prikupljanja podataka o ULJP, posebno u entitetu Republika Srpska. Nije bilo zakonodavnih aktivnosti u oblasti zaštite prijavitelja korupcije niti prijavljivanja imovine.

Rodna ravnopravnost na najvišim rukovodećim pozicijama u entitetu Federacija (gdje žene zauzimaju 42% tih pozicija) nešto je bolja od prosjeka u zemljama OECD-a i EU, ali zabrinjava mali udio žena na najvišim rukovodećim pozicijama u državnim institucijama (27%) i u entitetu Republika Srpska (33%).

Odgovornost uprave

Nije bilo poboljšanja regulatornog okvira ili praksi u pogledu jačanja **odgovornosti** javne uprave. Rezultati sveobuhvatne analize javne uprave, koju su 2025. godine proveli koordinatori za reformu javne uprave na svim nivoima vlasti, pokazali su strukturne neefikasnosti i nedostatke u pogledu odgovornosti, transparentnosti i pružanja usluga. Delegiranje zadataka i odgovornosti s rukovodilaca na najvišim nivoima na rukovodioce na srednjim nivoima i dalje je slabo, što narušava efikasnost u radu. Odgovornosti se preklapaju, zbog čega su lanci odgovornosti složeni i nepregledni, a raspodjela obima poslova još uvijek je neefikasna i rascjepkana.

Zakone o slobodi **pristupa informacijama** na državnom nivou i u Brčko distriktu i dalje je potrebno u potpunosti uskladiti s međunarodnim standardima koji se odnose na nezavisnosti žalbenog postupka. Potrebno je uspostaviti portale otvorenih podataka. Pravila o zaštiti podataka i pristupu informacijama i dalje se tumače tako da štite privatni, a ne javni interes. Preporuke Ombudsmana se nedovoljno provode, što umanjuje efikasnost nezavisnog nadzora.

Pružanje usluga građanima i poslovnim subjektima

Ne postoji sveobuhvatna politika o pružanju usluga. Nedovoljno jasno definirane institucionalne uloge i funkcije u ovoj oblasti otežavaju usmjeravanje reformi na tehničkom nivou. Nepostojanje poticajnog zakonodavnog okvira i političke opredijeljenosti predstavlja prepreku unapređenju interoperabilnosti javnih usluga. Ipak, poduzeti su određeni koraci da se osigura razmjena podataka između institucija, a izrađena je i mapa puta za usmjeravanje reformskog procesa.

U pogledu **digitalizacije**, iako nema cjelodržavnog pristupa, postoje određeni pozitivni pomaci na entitetskom i kantonalnom nivou. U entitetu Republika Srpska ostvaruje se napredak u razvoju platforme e-uprave, uključujući pružanje administrativnih usluga građanima putem

interneta. Kanton Sarajevo proširuje opseg svojih e-usluga putem svog e-portala, koji građanima omogućava podnošenje upravnih zahtjeva te pristup potvrdama i uslugama iz oblasti vođenja registra.

2.2. VLADAVINA PRAVA I OSNOVNA PRAVA

2.2.1. Poglavlje 23: Pravosuđe i osnovna prava

Osnovne vrijednosti EU uključuju vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava. Djelotvoran (nezavisan, visokokvalitetan i efikasan) pravosudni sistem i djelotvorna borba protiv korupcije su od izuzetne važnosti, kao i poštovanje osnovnih prava u zakonima i praksi.

Funkcionisanje pravosuđa

Strateški dokumenti

Bosna i Hercegovina još uvijek nije usvojila novu strategiju za reformu sektora pravde i pripadajući akcioni plan, koji su istekli 2020. Kada je u pitanju Plan za provođenje Reformskog programa VSTV-a za period 2024–2026. godina, VSTV je do kraja 2025. zabilježio procenat realizacije planiranih aktivnosti na nivou od 68%, dok je procenat ostvarenja predviđenih ciljeva bio 36%. VSTV treba da ojača svoje analitičko izvještavanje o realizaciji Plana za period 2024–2026. i da podrži efikasniju koordinaciju donatora. U tom kontekstu, usvajanje okvira za praćenje, evaluaciju i izvještavanje o realizaciji strategije i pratećeg plana u cilju zaštite sigurnosti nosilaca pravosudnih funkcija i zaštićenih svjedoka predstavlja pozitivan korak.

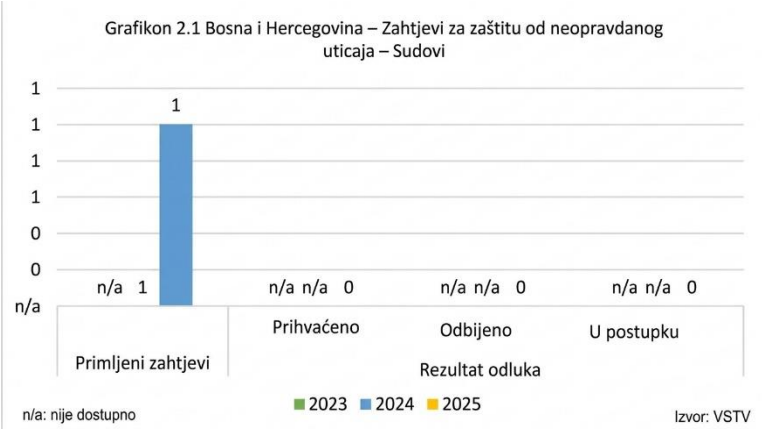
Regulatorno tijelo

VSTV djeluje kao jedinstveno samoregulatorno tijelo, ali je potrebno ojačati njegovu nezavisnost i integritet, između ostalog i kroz ponovno uvođenje principa slučajnog odabira kada su u pitanju nacionalna pripadnost i pol prilikom imenovanja njegovih članova. Popunjenost kadrovskih kapaciteta VSTV-a i dalje djelimično zavisi od međunarodnih donatora, a Odjel za provođenje postupka po izvještajima suočava se s nedostatkom osoblja.

Budžet VSTV-a je potrebno povećati kako bi se dovršilo zapošljavanje osoblja u ovom Odjelu i osiguralo da svi zaposleni u VSTV-u do 2027. pređu na finansiranje iz državnog budžeta.

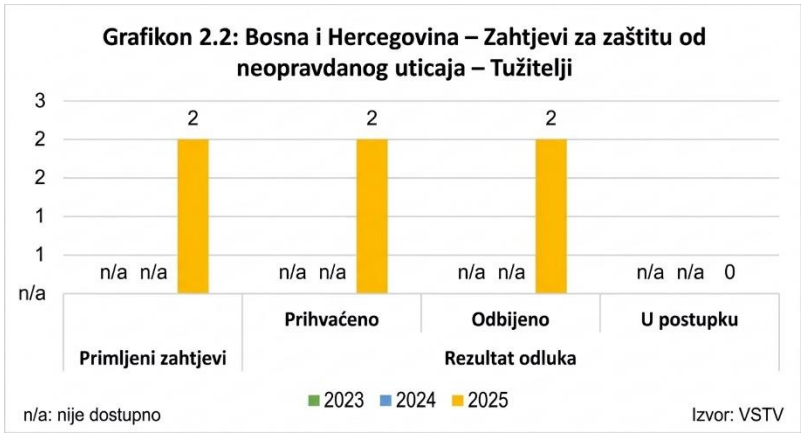
Putem unaprijeđenih okvira za praćenje, VSTV je uveo mjere usmjerene na jačanje interne odgovornosti i izvještavanja, kako u tužilačkom tako i u sudskom sistemu. Ocjenjivanje glavnih tužilaca se vrši na osnovu standardizovane metodologije kojom se prati realizacija njihovih programa rada na polovini i na kraju mandata. Slično tome, rad sudova prati se putem planova za rješavanje predmeta i uputstava osmišljenih u cilju unapređenja efikasnosti i smanjenja broja neriješenih predmeta, posebno u predmetima korupcije i organizovanog kriminala. Iako ovi pomaci predstavljaju korak naprijed u jačanju nadzora i upravljanja učinkom, njihov cjelokupni uticaj na efikasnost i djelotvornost sudske zaštite (npr. u slučajevima nasilja u porodici te napada na povratnike, novinare i aktiviste), kao i kod postupanja pravosuđa u slučajevima kriminala tek treba da se sagleda.

Nezavisnost i nepristrasnost

Potrebno je unaprijediti nezavisnost i nepristrasnost pravosuđa. Planovi integriteta postoje u gotovo svim sudovima i tužilaštvima u Bosni i Hercegovini. Kodeksi sudske i tužilačke etike su na snazi i obuhvaćeni su programom početne obuke. Kršenje kodeksa koje nanosi štetu ugledu i integritetu pravosuđa predstavlja disciplinski prekršaj. VSTV je u 2025. pokrenuo 8 postupaka, od čega su 2 okončana (u jednom predmetu je izrečeno smanjenje plate od 10% u trajanju od tri mjeseca, dok je jedan predmet odbačen). VSTV je u 2026. pokrenuo 3 postupka, od čega su 2 okončana (u jednom predmetu je izrečeno smanjenje plate od 20% u trajanju od tri mjeseca, dok je jedan predmet odbačen).

Neprimjereni unutrašnji i vanjski pritisci na pravosuđe i dalje su prisutni. Mehanizam za prijavljivanje prijetnji postoji, ali je njegov domet relativno ograničen, a reakcije VSTV-a u ovakvim slučajevima su nedosljedne. Neopravdani premještaji tužilaca koji su radili na osjetljivim istragama dodatno su narušili percepciju nezavisnosti unutar Tužilaštva Bosne i Hercegovine, te izazvali zabrinutost zbog mogućeg sukoba interesa. Ni VSTV ni Ured disciplinskog tužioca nisu adekvatno i efikasno postupali po pritužbama povezanim sa ovim slučajevima.

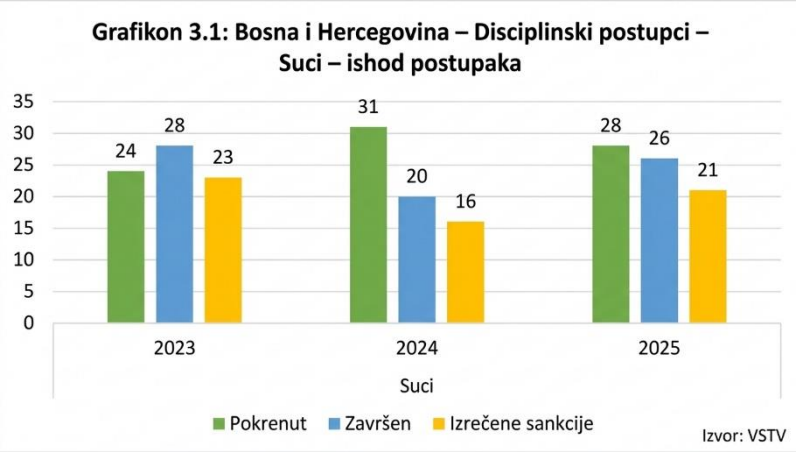
Zakonske mjere kojima se osigurava nezavisnost u postupku imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija postoje, ali se prilikom imenovanja prednost i dalje daje nacionalnom kriteriju u odnosu na kriterij stručnosti. Obrazloženja odluka o imenovanju, uključujući i slučajeve gdje se ne poštuje rang lista kandidata, i dalje su nedovoljna. Imenovanja nosilaca pravosudnih funkcija trebaju se prvenstveno zasnivati na stručnosti, pri čemu bi se nacionalna pripadnost trebala uzimati u obzir samo kod kandidata koji su jednako rangirani.

Uprkos postojanju efikasnog sistema za nasumičnu dodjelu predmeta u rad, broj predmeta koji su presignirani manuelno se povećao te i dalje predstavlja razlog za zabrinutost. Sva presigniranja su ipak potkrijepljena pisanom odlukom. Od 778 060 predmeta, 6,5 % (50 852) je presignirano bez ikakvog obrazloženja, što je znatno manje nego u prethodnim izvještajnim periodima, ali i dalje predstavlja problem koji zahtijeva dodatne napore. S obzirom na to da je broj manuelno presigniranih predmeta i dalje visok, članovi VSTV-a, predsjednici sudova i glavni tužioci trebaju proći ciljanu obuku koja obuhvata i segment analize podataka.

<u>Odgovornost</u>

Potrebno je unaprijediti odgovornost pravosuđa. Predmetima korupcije kojima su obuhvaćeni

nosioci pravosudnih funkcija je potrebno dati prioritet, a uvođenjem obaveze šestomjesečnog izvještavanja od strane VSTV-a poboljšan je kontinuitet suđenja i disciplina u zakazivanju ročišta u više sudova. Međutim, i dalje je neophodno dodatno jačanje aktivnog upravljanja postupkom i osiguravanje poštovanja procesne discipline. Ove predmete je potrebno efikasno i djelotvorno procesuirati. Ne dovodeći u pitanje povjerljivost, tužilaštva trebaju blagovremeno dostavljati relevantne rezultate svojih istraga Uredu disciplinskog tužioca u svrhu pokretanja disciplinskih postupaka.

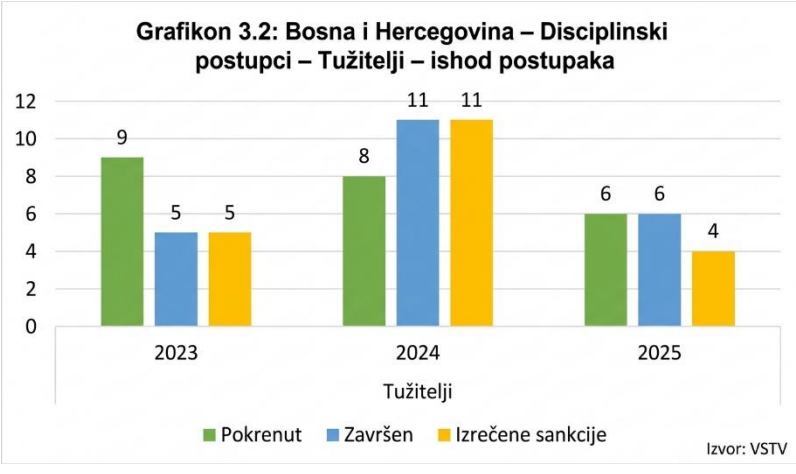

Efikasnost i djelotvornost sistema za prijavljivanje imovine nosilaca pravosudnih funkcija ograničena je sistemskim slabostima, posebno nedovoljnim brojem zaposlenih, ograničenom digitalizacijom, nejasnoćama u pravnom okviru i nedostacima u pogledu pristupa podacima, kako onima unutar zemlje tako i u inostranstvu. Kredibilitet Odjela za provođenje postupka po izvještajima pri VSTV-u zavisi od eliminisanja uskih grla i nepotpunog obuhvata provjera, što može ugroziti njegov zacrtani učinak.

Nakon obustave elektronskog podnošenja izvještaja o imovini zbog odluke Agencije za zaštitu ličnih podataka (AZLP) u junu 2026. godine, brojne sudije i tužioci pribavili su kvalifikovane elektronske potpise čime je omogućeno elektronsko podnošene izvještaja u 2026. godini, pri čemu će od 2027. ono biti obavezno. Budući da je i dalje osigurano finansiranje za svega 10 od 17 radnih mjesta, potrebno je bez odlaganja osigurati potpuno finansiranje kako bi ovaj odjel VSTV-a mogao raditi u punom kapacitetu.

Mehanizam vanjskog praćenja, koji finansira EU, i čiji je mandat da prati funkcionisanje revidiranog sistema prijavljivanja imovine i daje nezavisne preporuke odjelu uspostavljen je u septembru 2024. Odjel treba pažljivo i u potpunosti razmotriti preporuke Mehanizma za vanjsko praćenje (EMO), od kojih neke još uvijek nisu provedene.

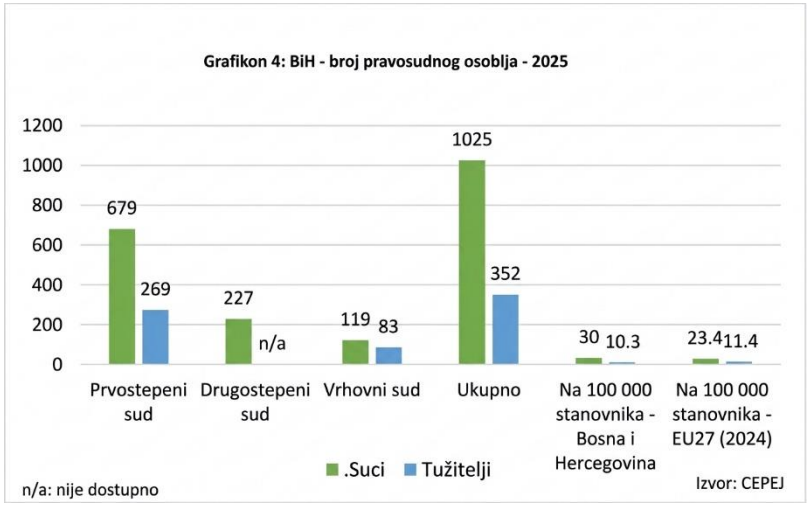
VSTV je u aprilu 2026. usvojio izmjene i dopune Pravilnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH u vezi s izvještavanjem o imovini i interesima. Time je izmijenjeno operativno okruženje EMO-a, čime je prekršen dogovor s Komisijom, posebno kada se radi o zamjeni postupka vanjskog odabira stručnjaka za praćenje procesom pod kontrolom VSTV-a. Nakon ovih izmjena, EMO je u junu 2026. obustavio rad. Ovo je narušilo zaštitne mehanizme nezavisnosti i kredibiliteta EMO-a, što se negativno odražava na uspostavljanje efikasnog vanjskog nadzora nad revidiranim sistemom prijavljivanja imovine. VSTV mora hitno povući ove izmjene i stvoriti uslove kako

bi stručnjaci mogli djelotvorno pratiti izvještaje o imovini i interesima, na način predviđen zakonom.

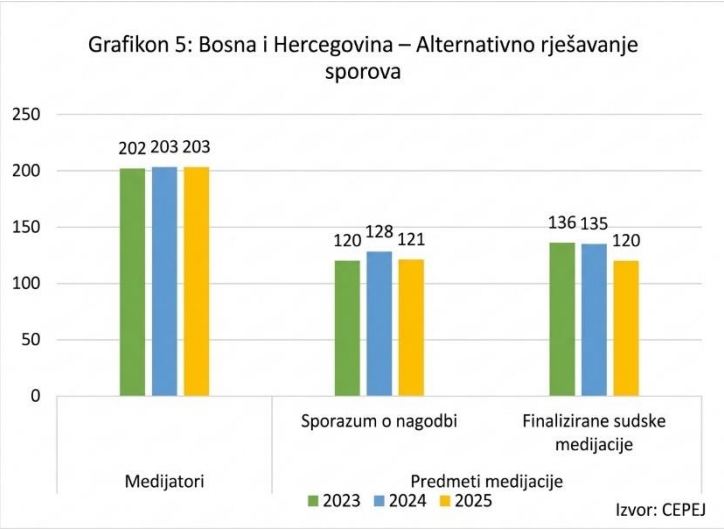
Iz šire perspektive, od VSTV-a se očekuje da pokaže potpunu posvećenost konceptu integriteta, poštujući funkcionalnu nezavisnosti odjela, te izbjegavajući restriktivna tumačenja ili prakse koje narušavaju djelotvornost sistema. Od svih relevantnih subjekata se očekuje da odjelu dostave potpune i blagovremene informacije. Novim zakonom o VSTV-u bi trebalo riješiti izazove koji su uočeni u provođenju izmjena i dopuna koje se odnose na integritet. Disciplinski postupci i dalje imaju mali odvraćajući učinak uprkos njihovom relativno velikom broju. Disciplinski organi VSTV-a nisu preduzeli nikakve mjere kako bi se otklonila ozbiljna kršenja integriteta u pravosuđu, što izaziva zabrinutost.

Kvalitet rada pravosuđa

Potrebno je unaprijediti kvalitet rada pravosuđa. Ocjenjivanje rada je nedovoljno izbalansirano i stoga je i dalje nedjelotvorno. Većina sudija i tužilaca, uključujući one na rukovodećim pozicijama, ocijenjena je kao izuzetno uspješna. VSTV primjenjuje nove kriterije za ocjenjivanje rada, ali na kvalitativne kriterije otpada svega 10% ukupne ocjene. Kako bi se ojačalo povjerenje u sistem ocjenjivanja, VSTV treba da izvrši sistematsku analizu prvog ciklusa ocjenjivanja prema novim kriterijima, s posebnim fokusom na primjenu kvalitativne ocjene, dosljednost u bodovanju i probleme koji se ponavljaju.

VSTV treba da preuzme snažniju koordinacijsku ulogu u obuci sudija i tužilaca. Odabir i ocjenjivanje edukatora, izradu programa i ocjenjivanje učinka obuke je potrebno pomno pratiti i po potrebi poboljšavati. Ukupni budžet za obuke za 2025. godinu povećan je za 11,9% u poređenju sa 2024. godinom.

Mjere koje je VSTV ranije uveo, a koje se odnose na transparentnost pravosuđa, uključujući objavljivanje presuda i rasporeda ročišta, pozitivne su i treba nastaviti s njihovim unapređivanjem. Baza sudskih odluka, portal sudske prakse i mapa predmeta od javnog interesa (uključujući predmete ratnih zločina i predmete visoke korupcije) nastavljaju se širiti.

Paneli za ujednačavanje sudske prakse usvojili su 5 stavova u 2025. godini (5 u 2024. godini). VSTV treba pomno pratiti učinak rada panela. Baza podataka VSTV-a o pravnim stavovima

žalbenih sudova trebala bi služiti i kao alat za ujednačavanje sudske prakse u cijeloj zemlji. VSTV je u julu 2025. usvojio nova pravila o radu panela, čime je dotadašnji *ad hoc* model zamijenjen strukturiranijim i predvidljivijim mehanizmom. U konačnici, Bosna i Hercegovina treba da uspostavi pravosudno tijelo koje će osigurati dosljedno tumačenje zakona i ujednačavanje sudske prakse. (Ključni prioritet 4.e iz Mišljenja)

Nisu preduzeti koraci za usvajanje strategije medijacije koju je VSTV predložio 2022. u okviru mehanizama alternativnog rješavanja sporova. Zakonska regulativa u oblasti besplatne pravne pomoći i dalje je rascjepkana na nivou cijele zemlje, što posebno pogađa najugroženije kategorije, a procjena potreba još uvijek nije izvršena.

Pristup pravdi za osobe s invaliditetom regulisan je zakonskim propisima, ali njihova djelotvorna i dosljedna primjena još uvijek nije u potpunosti osigurana. Razumna prilagođavanja u sudskim postupcima i ostvarivanju prava na pravnu pomoć još uvijek nisu u jednakoj mjeri obezbijeđena na svim nivoima pravosuđa, a i dalje su prisutne fizičke, komunikacijske i procesne prepreke.

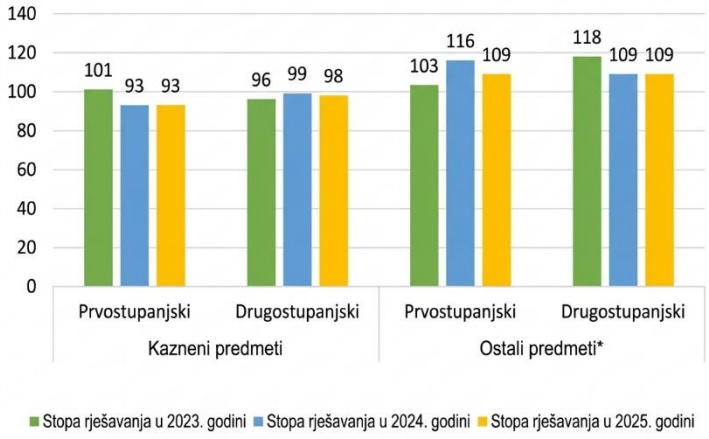
Efikasnost

Potrebno je unaprijediti efikasnost rada pravosuđa. Trajanje sudskih postupaka u prvostepenim predmetima (ne računajući komunalne predmete) blago je povećano, sa 292 dana u 2024. na 299 dana u 2025. godini. Entitet Federacija je u oktobru 2025. usvojio zakon kojim se štiti pravo na suđenje u razumnom roku, a njegove efekte tek treba sagledati.

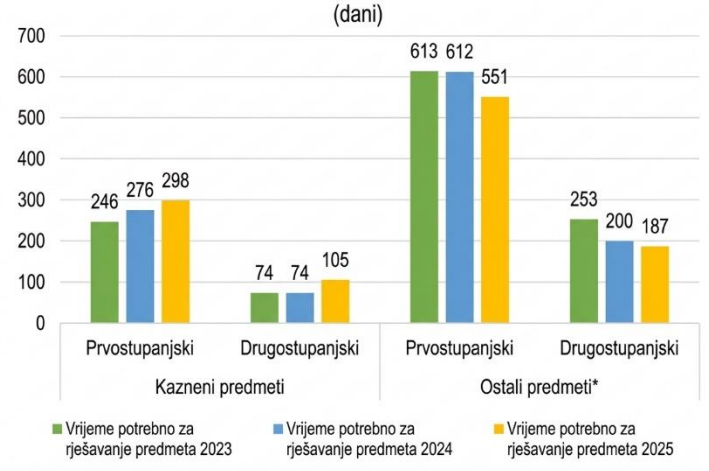
Ukupni budžet za pravosuđe, uključujući VSTV, u 2025. iznosio je 228,17 miliona eura, što je povećanje u odnosu na 212,8 miliona eura u 2024. Iako je ovo izdvajanje za pravosuđe iznad prosjeka za zapadni Balkan, to je i dalje nedovoljno za ulaganja. Osiguravanje adekvatnog finansiranja pravosudnih institucija odgovornost je izvršnih vlasti na svim nivoima. To dovodi do poteškoća u planiranju budžeta i pregovorima u vezi sa nejednakom raspodjelom budžetskih sredstava, što negativno utiče na jednak pristup pravdi. Potrebno je ojačati ulogu VSTV-a u planiranju budžeta i pregovorima za pravosudne institucije.

Broj neriješenih prvostepenih sudskih predmeta smanjen je za 5%, ali je na kraju 2025. i dalje iznosio više od 1,6 miliona. Nisu preduzeti koraci za hitnu izmjenu entitetskih propisa kako bi se izvršenje malih i nespornih potraživanja prenijelo sa sudova na profesionalne izvršioce.

Grafikon 6.1 Bosna i Hercegovina – Efikasnost sudova (%)

Grafikon 6.2 - Bosna i Hercegovina - Efikasnost sudova (dani)

*Građanski i trgovački predmeti, upravni predmeti, vanparnični predmeti, ostali predmeti

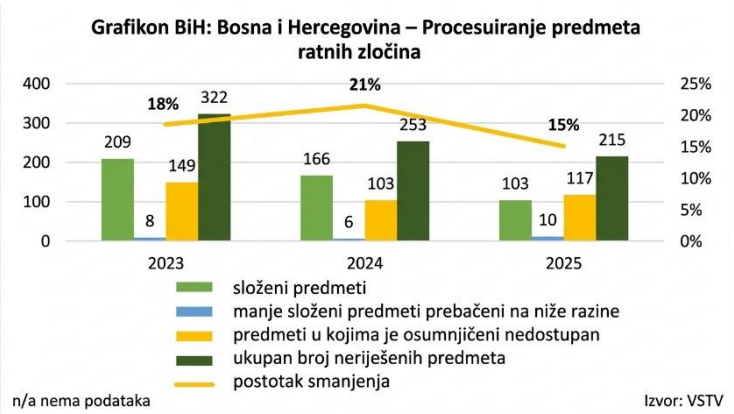
Izvor: CEPEJ

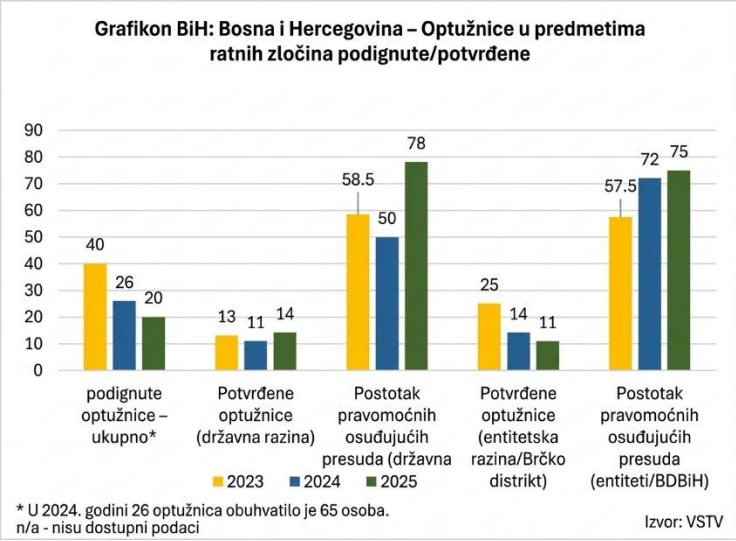
U 2025. godini tužilaštva bilježe povećanje obima posla, pri čemu je broj predmeta porastao za 9% u odnosu na prethodnu godinu, prvenstveno usljed zaostataka iz ranijih godina. Kontinuiran fokus na kadrovskim kapacitetima, blagovremeno postupanje u predmetima i ciljano praćenje rada od ključnog su značaja za stabilizaciju i postepeno smanjenje broja neriješenih predmeta.

Sistem upravljanja predmetima daje pouzdane i detaljne statističke podatke i izvještaje o protoku predmeta, ljudskim resursima i trajanju sudskih postupaka, čime je omogućeno blagovremeno dostavljanje podataka CEPEJ-u (Evropska komisija za efikasnost pravosuđa Vijeća Evrope). Pilot sudovi su uveli elektronsko podnošenje zahtjeva i izdavanje uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka, što predstavlja važan korak ka daljoj digitalizaciji usluga u pravosuđu. VSTV treba da pojača nadzor nad pravosudnim sistemom i upravljanje njime.

Procesuiranje ratnih zločina pred domaćim pravosuđem

U 2025. godini, Međunarodni rezidualni mehanizam za krivične sudove (IRMCT) zaprimio je 104 zahtjeva za pomoć od Bosne i Hercegovine, te je omogućio prenos predmeta kojima su obuhvaćeni državljani Srbije u Srbiju. Na osnovu Memoranduma o razumijevanju sa IRMCT-om, u evidencije koje se vode na državnom nivou upisano je 10 osuđujućih presuda međunarodnih sudova, u poređenju sa 16 presuda u entitetu Federacija, dok se čeka upis još 18 presuda. Entitet *Republika Srpska* nije upisala nijednu od 44 osuđujuće presude koje su joj proslijeđene. Iako je 82% predmeta ratnih zločina utvrđenih 2013. riješeno, i dalje postoje izazovi, uključujući nedostupnost osumnjičenih, ograničenu regionalnu saradnju i pravne nedosljednosti. Rok za provođenje Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina produžen je za dodatne tri godine, odnosno do 31. decembra 2028. Potrebno je intenzivirati napore na postizanju ciljeva Strategije.

U periodu 1. januar - 31. decembar 2025. godine, tužilaštva su riješila 73 predmeta ratnih zločina kojima su obuhvaćena 462 lica, u fazi prijave i fazi istrage. To predstavlja smanjenje broja riješenih predmeta za 31% u odnosu na 2024. godinu, kada je riješeno 106 predmeta ratnih zločina koji su se odnosili na 701 lice.

Na dan 31. decembra 2025. godine, broj neriješenih predmeta ratnih zločina pred tužilaštvima u Bosni i Hercegovini iznosio je 215. Taj broj uključuje 117 predmeta kojima su obuhvaćena 294 nedostupna lica. U poređenju sa 2024. godinom, to predstavlja smanjenje broja predmeta koji se odnose na nedostupna lica za 6%, a broja lica na koja se ti predmeti odnose za 15%.

Na isti dan, sudovi bilježe 106 predmeta koji se odnose na 106 nedostupnih lica, što predstavlja povećanje broja takvih predmeta za 4% u odnosu na 2024. godinu.

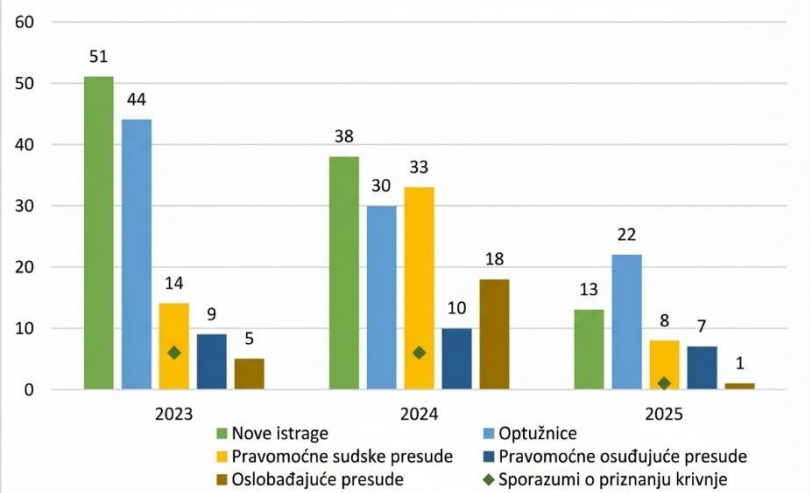
Tokom 2025. godine, tužilaštva su ustupila šest predmeta ratnih zločina nadležnim organima drugih država na dalje postupanje (četiri Srbiji i dva Hrvatskoj). Tokom istog perioda, sudovi su ustupili jedan predmet Hrvatskoj.

Borba protiv korupcije

Postignuti rezultati

Potrebno je značajno unaprijediti rezultate u procesuiranju predmeta korupcije kako na visokom, tako i na drugim nivoima. Suđenje bivšem direktoru Obavještajno-sigurnosne agencije (OSA) i bivšem predsjedniku Suda Bosne i Hercegovine počelo je više od godinu dana nakon potvrđivanja optužnice. Istrage protiv bivšeg ministra sigurnosti, bivšeg gradonačelnika Sarajeva i bivšeg direktora Granične policije (koji se i dalje nalazi na slobodi u Hrvatskoj), kao i drugih lica i dalje su u toku. Gotovo pet godina nakon podnošenja krivične prijave protiv bivšeg gradonačelnika Sarajeva zbog sumnje na korupciju i nakon dvogodišnje istrage, Posebni odjel za suzbijanje korupcije, organizovanog i međukantonalnog kriminala Federacije BiH obustavio je istragu. Na ovu odluku može se izjaviti žalba. Od suštinskog je značaja da tužilaštva i sudovi u ovim predmetima postupaju nezavisno, djelotvorno i nepristrasno. Nakon potpisivanja memoranduma o saradnji između Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo, policije i Ureda za borbu protiv korupcije 2025. godine, Sud je potvrdio optužnice protiv 14 lica, od kojih većina vrši javne funkcije.

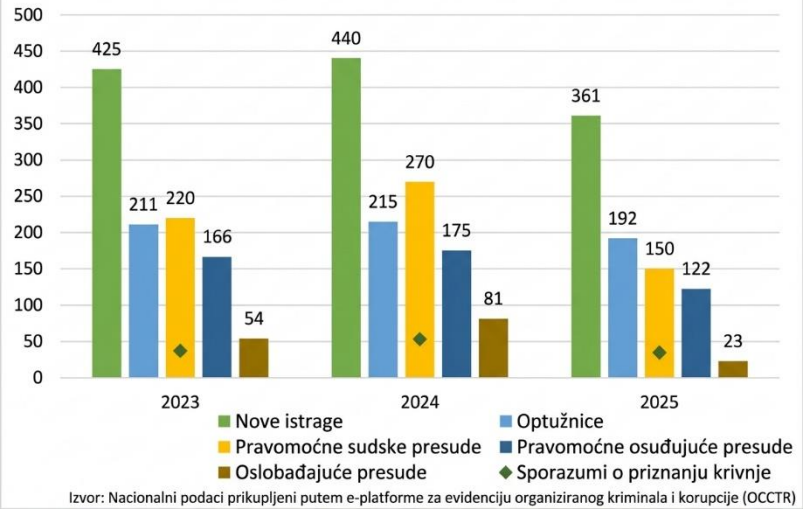
Grafikon 7.1: Bosna i Hercegovina – Predmeti korupcije na visokoj razini – Podaci o broju uključenih pojedinaca/pravnih osoba

Izvor: Nacionalni podaci prikupljeni putem e-platforme za evidenciju organiziranog kriminala i korupcije (OCCTR)

Materijalne odredbe Zakona o sprečavanju sukoba interesa se ne primjenjuju dosljedno. Nadležna komisija je u 2025. u pet slučajeva utvrdila sukob interesa, ali je izrekla samo jednu sankciju, s obzirom na to da lica na koja su se ostali slučajevi odnosili više nisu vršila javne funkcije na državnom nivou. Transparentnost rada komisije nije osigurana na sistematičan način, a odluke i drugi podaci nisu javno objavljeni u izvještajnom

Grafikon 7.2: Bosna i Hercegovina – Predmeti korupcije koji nisu na visokoj razini – Podaci o broju uključenih pojedinaca/pravnih osoba

Izvor: Nacionalni podaci prikupljeni putem e-platforme za evidenciju organiziranog kriminala i korupcije (OCCTR)

periodu. Nastavljen je trend pada broja nosilaca javnih funkcija na državnom nivou koji su ispunili obavezu podnošenja izvještaja o finansijskom stanju i imovini u svrhu njihove provjere (261 od ukupno 600 nosilaca javne funkcije, što je za 24 manje u odnosu na 2024.). Izostanak posljedica za neispunjavanje ove obaveze podriva djelotvornost sistema.

Od 2022. godine, nijedna agencija za sprovođenje zakona Tužilaštvu BiH nije dostavila nijedan izvještaj o korupciji na visokom nivou. Tokom 2025. godine, agencije za sprovođenje zakona dostavile su Tužilaštvu BiH svega pet izvještaja koji se odnose na ostale slučajeve korupcije. Kako bi se osigurala odgovornost, izvršne vlasti treba da preduzmu mjere u cilju unapređenja dosadašnjeg nezadovoljavajućeg postupanja. Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) i dalje ima izrazito formalistički pristup u prikupljanju dokaza, a izostanak saradnje između agencija za sprovođenje zakona, uz ograničenu razmjenu obavještajnih podataka, i dalje predstavlja problem. Uputstvo o postupanju tužilaca i ovlaštenih službenih lica u otkrivanju krivičnih djela, koje je VSTV usvojio 2023. godine, je potrebno početi primjenjivati u praksi.

Specijalizovani tim od 39 tužilaca iz 13 tužilaštava nastavio je efikasno istraživati predmete na osnovu dokaza dobijenih putem aplikacije SKY ECC. Tužioci treba i dalje da budu odlučni kada je u pitanju davanje prioriteta istragama u predmetima korupcije na srednjem i visokom nivou koje se vode na osnovu podataka pribavljenih putem aplikacije SKY ECC, kao i u njihovom okončanju, te da osiguraju efikasno dalje postupanje pravosudnih institucija u tim predmetima.

Pravni okvir

Pravni okvir za borbu protiv korupcije nedostaje i nije usklađen na nivou cijele zemlje. Zakon o sprečavanju sukoba interesa na državnom nivou iz 2024. ne provodi se efikasno, niti je u potpunosti usklađen s međunarodnim standardima, a nisu usvojeni ni prateći podzakonski akti. Vijeće ministara nije usvojilo podzakonske akte u julu 2026., jer Parlamentarna skupština BiH nije imenovala predsjedavajućeg Komisije za odlučivanje o sukobu interesa u institucijama Bosne i Hercegovine, kako je to zakonom propisano. Bez obzira na to, Komisija već dvije godine funkcioniše bez predsjedavajućeg, a Vijeće ministara do sada nije raspravljalo o tome. Zakonski okvir u oblasti zaštite lica koja prijavljuju korupciju i dalje je nepotpun, nije usklađen na nivou cijele zemlje i nije u potpunosti usaglašeni s *acquisem* EU. Tamo gdje zakoni postoje, zaprimljen je vrlo mali broj zahtjeva za zaštitu, uz izuzetak Kantona Sarajevo, gdje je odobreno osam od 11 zahtjeva. Agencija za sprečavanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) nije odobrila nijedan od tri zaprimljena zahtjeva. U dva od ova tri zahtjeva, odluke nisu bile zakonski utemeljene, budući da razlozi za odbijanje koji su navedeni u njima nisu predviđeni zakonom.

Ne postoje propisi kojima bi se djelotvorno spriječila i suzbila korupcija u privatnom sektoru, niti postoje propisi o lobiranju. Zakoni o zaštiti podataka i dalje se primjenjuju na način kojim se štite privatni, a ne javni interesi. U svom Četvrtom privremenom izvještaju o usklađenosti, GRECO je zaključio da je Bosna i Hercegovina unaprijedila svoje postupanje po preporukama u oblasti borbe protiv korupcije, pri čemu je 6 od ukupno 15 preporuka provedeno na zadovoljavajući način. GRECO stoga konstatuje da Bosna i Hercegovina više ne podliježe postupku koji se primjenjuje u slučaju neusklađenosti. Bez obzira na to, preporuke koje se odnose na usklađivanje zakonodavstva o sukobu interesa, parlamentarni nadzor i nezavisnost pravosuđa ostaju neispunjene već 11 godina. Javne nabavke predstavljaju jedan od sektora najpodložnijih korupciji u Bosni i Hercegovini, pri čemu je, uprkos brojnim nepravilnostima, samo mali broj slučajeva rezultirao pokretanjem krivičnih istraga. Analitički kapaciteti za otkrivanje obrazaca korupcije u javnim nabavkama na nivou države su ograničeni, pristup podacima rascjepkan, a interoperabilnost informacionih sistema na niskom nivou. Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo razvio je proaktivne analitičke pristupe i alate za praćenje korupcije i zloupotreba u postupcima zapošljavanja te za praćenje investitora u sektoru građevinarstva.

Strateški dokumenti

Strateški dokumenti u ovoj oblasti djelimično su izrađeni i usvojeni. Državna Strategija za borbu protiv korupcije 2024.-2028. i prateći Akcioni plan i dalje se provode, što je konstatovano u prvom izvještaju o monitoringu provođenja Strategije koji je APIK predstavio 2025. Naredni izvještaji bi također trebali da daju procjenu djelotvornosti, odnosno učinka mjera. Pristup nije ujednačen na nivou cijele zemlje. Entiteti i kantoni treba da ažuriraju i usklade svoje strategije kako bi se osigurao jedinstven pristup te da osiguraju odgovarajuća finansijska sredstva i koordiniraju praćenje sprovođenja strategija. APIK treba proaktivno da sarađuje sa entitetima i kantonima u procesu donošenja, ažuriranja i usklađivanja takvih strategija.

Pored ciljanih procjena rizika, Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo izradio je godišnje procjene svih procesa u kantonalnim institucijama koji su podložni korupciji. U ostalim kantonima je potrebno izvršiti ciljane procjene rizika i utvrditi posebne mjere za suzbijanje korupcije u sektorima koji su najpodložniji korupciji.

Institucionalni okvir

Institucionalni okvir za borbu protiv korupcije nije u potpunosti uspostavljen i potrebno ga je poboljšati u područjima preventivnih mjera i provođenja zakona. Funkcionisanje i koordinacija tijela za sprečavanje korupcije i dalje su nedjelotvorni. APIK treba djelotvorno i nezavisno da vrši svoju funkciju glavnog koordinatora i centralne tačke za aktivnosti u borbi protiv korupcije, unapređuje provođenje preporuka GRECO-a i usklađivanje zakonodavstva koje se odnosi na borbu protiv korupcije s međunarodnim standardima. Pozicija direktora APIK-a upražnjena je od oktobra 2024.

Nadležni organi trebaju značajno ojačati nezavisnost tijela za sprečavanje korupcije na entitetskom i kantonalnom nivou te poboljšati svoje ljudske i materijalne resurse. Iako je Ured za borbu protiv korupcije Kantona Sarajevo zadržao odgovarajući okvir, uz dovoljan nivo nezavisnosti i resursa, napredak na nivou cijele zemlje i dalje je neujednačen. Posebna odjeljenja za borbu protiv korupcije u tužilaštvu na državnom nivou i u entitetu Republika Srpska moraju efikasno postupati u predmetima korupcije na visokom nivou. Potrebno je značajno ojačati njihovu nezavisnost i odgovornost. Posebni odjeli pri Federalnom tužilaštvu FBiH i Vrhovnom sudu FBiH konačno su počeli sa radom u aprilu 2025. godine, ali još uvijek nisu dostigli potrebnu operativnu efikasnost niti osigurali djelotvornu primjenu zakona.

Krivičnopravna politika, kao i institucionalni i zakonodavni okviri u cijeloj zemlji, u velikoj mjeri su nedjelotvorni i neadekvatni. Istražni kapaciteti su nedovoljni, a izrečene sankcije ne osiguravaju odvraćajući efekat. Česti sukobi nadležnosti dovode do ustupanja predmeta i usporavaju postupke. Policija nije proaktivna u pokretanju istraga, a njihovo vođenje je i dalje značajno otežano kako zbog nedostatka saradnje između agencija za provođenje zakona i tužilaštava, tako i zbog izostanka efikasnog nadzora tužilaca nad radom policije. Selektivna spremnost policije na saradnju sa tužilaštvima, uključujući i policijske strukture na državnom nivou, posebno u predmetima korupcije na visokom nivou, i dalje izaziva zabrinutost. Sporazumi o priznanju krivice su česti i nerijetko uključuju blage sankcije. Takvi sporazumi bi se trebali koristiti strateški kako bi se optuženi podstakli na saradnju u pribavljanju informacija i dokaza.

Predmeti korupcije na visokom nivou i dalje su obilježeni selektivnim postupanjem pravosuđa, pravnim pogreškama, nemarom, zloupotrebama postupka i upitnim sudskim odlukama. Nastavljaju se pritisci, miješanje u rad i verbalni napadi na nosioce pravosudnih funkcija, uključujući i one koji dolaze od političara, bez sistemske i djelotvorne reakcije VSTV-a. Agencije za provođenje zakona i pravosudne institucije treba da zauzmu proaktivniji pristup u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, bez vanjskog miješanja u njihov rad.

Rizik od nedopuštenog uticaja na nezavisnost tužilaštva bio je očigledan u radu Tužilaštva Bosne i Hercegovine, u kome je uvedena praksa da timovi sastavljeni od dva ili više tužilaca odluke u „osjetljivim" predmetima donose konsenzusom. Ovakva praksa donošenja odluka nema uporište u zakonu, značajno narušava nezavisnost postupajućeg tužioca kome je predmet dodijeljen u rad i dovodi u pitanje odgovornost. Unutrašnji odnosi u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine vidno su se pogoršali nakon neopravdanih premještaja tužilaca koji su radili na politički osjetljivim predmetima. Istrage u značajnim predmetima obustavljane su bez zakonski utemeljenog obrazloženja.

Osnovna prava

Opšti okvir

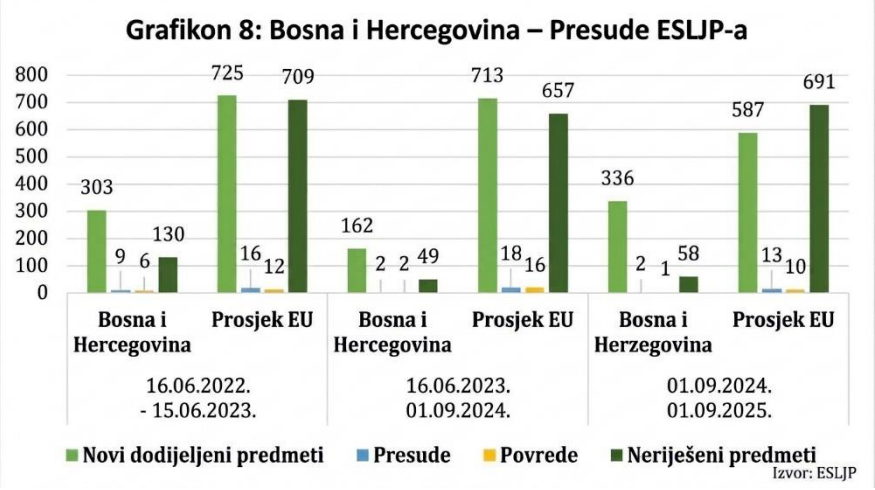
Nisu preduzete nikakve mjere za uklanjanje nedostaka u pogledu osnovnih prava. Pravni okvir se ne primjenjuje u dovoljnoj mjeri i potrebno ga je poboljšati.

Međunarodni instrumenti za zaštitu ljudskih prava

Saradnja sa međunarodnim tijelima koja prate stanje ljudskih prava i postupanje po njihovim preporukama nisu na zadovoljavajućem nivou. Bosna i Hercegovina još uvijek nije postupila po preporukama iz Univerzalnog periodičnog pregleda iz januara 2025, godine koje je izdalo Vijeće za ljudska prava Ujedinjenih nacija. BiH se podstiče da zatraži status posmatrača u Agenciji EU za osnovna prava i potrebno je da primijeni metodologiju prikupljanja podataka koju koristi Agencija.

Evropski sud za ljudska prava

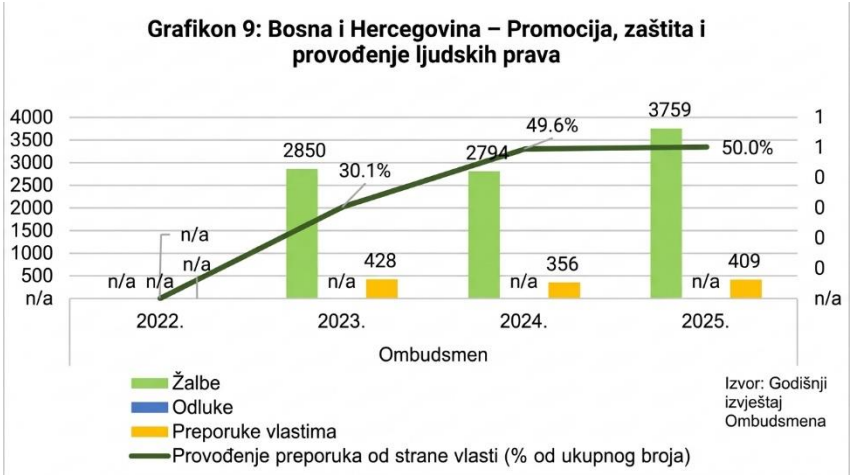
Potrebno je poboljšati suradnju s Evropskim sudom za ljudska prava (ESLJP) i provedbu njegovih presuda. Tokom izvještajnog perioda, ESLJP je utvrdio kršenja Evropske konvencije o ljudskim pravima u pogledu prava na imovinu, prava na pravično suđenje i opšte zabrane diskriminacije.

Postoji šest predmeta povezanih s pravima pod pojačanim nadzorom Komiteta ministara u vezi s diskriminacijom u pogledu biračkih prava. Odluke Suda u *u predmetima Sejdić i Finci, Zornić, Šlaku, Pilav* i *Begić* i *Begić* 2 (tj. sudska praksa iz predmeta Sejdić-Finci) zahtijevaju ustavne izmjene kako bi se osigurala politička jednakost svih građana.

Unapređenje, zaštita i ostvarivanje ljudskih prava

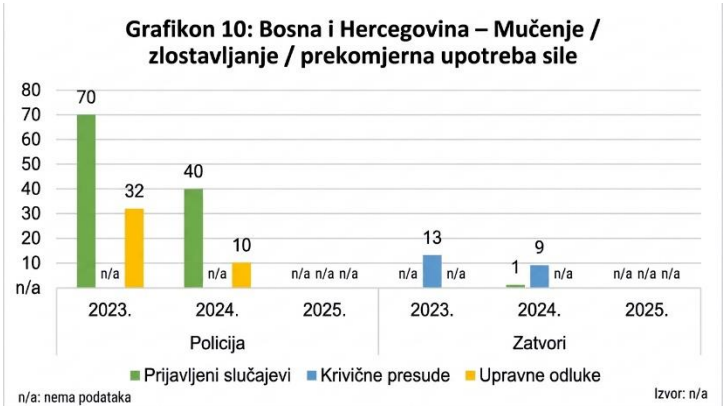
Pravni i institucionalni okvir za unapređenje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava su i dalje nepotpuni i potrebno ih je poboljšati. Bosni i Hercegovini nedostaje strateški okvir koji uključuje cjelodržavnu strategiju o ljudskim pravima, zabranu diskriminacije i zaštitu pripadnika manjina. Revidirani Akcioni plan za socijalnu inkluziju Roma i Akcioni plan za djecu još uvijek nisu usvojeni. Zakon o zaštiti manjina i Zakon o zaštiti branitelja ljudskih prava nisu doneseni. Izrađeno je nekoliko strateških dokumenata i zakona, ali je njihovo usvajanje i dalje blokirano. Zbog toga je zaštita ljudskih prava i dalje neujednačena širom zemlje.

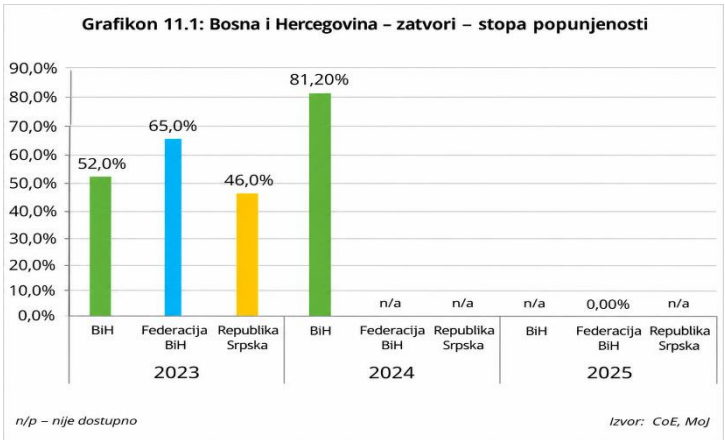

Ombudsman treba djelovati proaktivnije , a potrebno je osnažiti njegovu nezavisnost. Institucija ombudsmena nije pokrenula nijedan prekršajni postupak zbog nepoštivanja njenih preporuka u proteklih jedanaest godina, uprkos izostanku postupanja po tim preporukama, niti je pokretala ili intervenisala u upravnim ili sudskim postupcima. Većina neprovedenih preporuka odnosi se na pristup informacijama, upravljanje, ministarska i vladina imenovanja, diskriminaciju i radne odnose.

<u>Prevencija mučenja i zlostavljanja</u>

Bosna i Hercegovina ne daje dovoljno pravnih garancija za sprečavanje mučenja i zlostavljanja. Potrebno je unaprijediti praćenje postupanja u slučajevima navodnog mučenja i zlostavljanja. Institucija ombudsmena djeluje kao preventivni mehanizam u BiH za sprečavanje mučenja i zlostavljanja. U 2025. godini izdala je smjernice za svoj rad, odabrala listu vanjskih eksperata za ovu oblast i uspostavila centralizovani registar institucija koje podliježu nadzoru. Uprkos ovim pomacima, preventivni mehanizam u BiH je i dalje u ranoj fazi primjene. I dalje su prisutni sistematski problemi u obezbjeđivanju humanog i dostojanstvenog postupanja prema pritvorenicima, kao i jedinstvenih standarda širom zemlje. U 2025. godini, Institucija ombudsmena primila je 100 žalbi (107 u 2024. godini) koje se odnose na postupanje prema pritvorenicima, posebno u pogledu zdravstvene zaštite, smještaja i

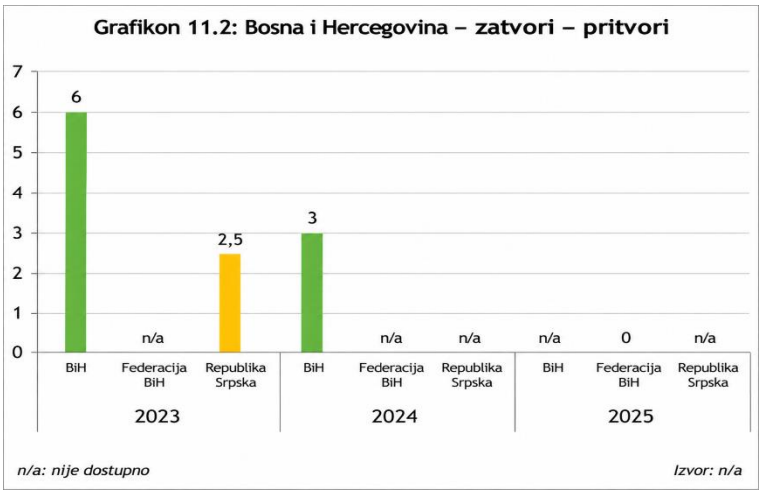

higijenskih uslova u pritvorskim jedinicama, te postupanja zatvorskih uprava i nadležnih ministarstava. Potrebno je poboljšati kompetencije rukovodećeg i operativnog osoblja u zatvorima i policiji kroz redovan pristup specijalizovanim obukama. Takođe je potrebno uvesti efikasan probacijski sistem i poboljšati aspekte zdravstvene zaštite.

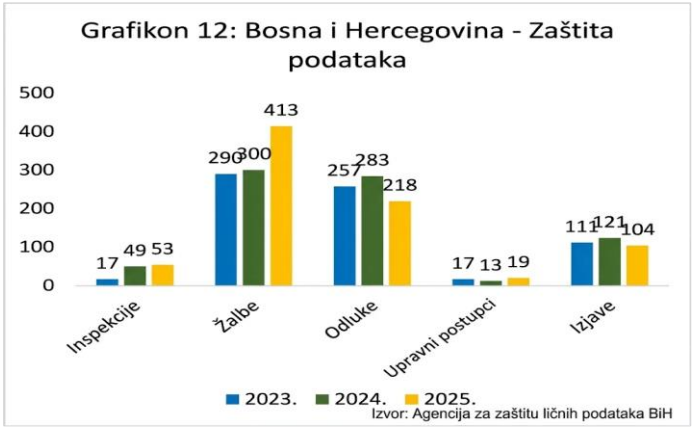
Izvršenje krivičnih sankcija

Potrebno je poboljšati sistem za izvršenje krivičnih sankcija (uključujući probacijski sistem). Potrebno je izraditi minimalne standarde za zatvor/pritvor kako bi se standardizovali i uskladili svi objekti sa standardima Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT). I dalje ne postoje ni cjelodržavna strategija ni pouzdani statistički podaci u ovoj oblasti, što je zabrinjavajuće. Odgovarajuće zakone je potrebno međusobno uskladiti u cijeloj zemlji, te uskladiti ih sa evropskim i međunarodnim standardima. Direktore zatvora treba imenovati na osnovu zasluga. Potrebno je poboljšati pritvorske I zatvorske objekte, sisteme izvršenja kazne i programe reintegracije, uključujući i one za žene. Pretrpanost, loši materijalni uslovi i neadekvatne zdravstvene usluge u pritvorskim jedinicama i dalje izazivaju zabrinutost.

Zaštita ličnih podataka

Pravni okvir za zaštitu ličnih podataka je značajno ojačan, a Zakon o zaštiti podataka iz 2025. godine usklađen je s *acquisem* EU. Za provedbu zakona, Agencija za zaštitu ličnih podataka (AZLP) pripremila je uputstva i javne informacije za građane, kao i obuke za javne službenike, privatna preduzeća i banke. Tokom izvještajnog perioda nije bilo prijava za kršenje zakona. Primjena i provođenje novog zakona su u ranoj fazi i trebalo bi ih pomno pratiti. Nadležni organi bi trebali uskladiti pravila o zaštiti podataka sa obavezama u vezi sa slobodom pristupa informacijama i transparentnosti. Kapaciteti AZLP povećani su zapošljavanjem četiri dodatna zaposlenika u odnosu na 2024. godinu. Mandat direktora AZLP-a istekao je u novembru 2025. godine. Nadležni organi trebaju da obezbijede imenovanje politički nezavisnog direktora i da garantuju operativnu nezavisnost Agencije bez neprimjerenog uplitanja. Agenciji je potrebno obezbijediti odgovarajuće ljudske, tehničke i finansijske resurse za efikasno vršenje proširenih nadzornih ovlasti koja su joj dodijeljena novim Zakonom. Državni parlament se mora konsultovati sa Agencijom o zakonodavnim prijedlozima, ali entitetski parlamenti i kantonalne skupštine to još uvijek nisu obavezne činiti.

Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti

Bosna i Hercegovina pruža odgovarajuće pravne garancije za slobodu vjere i uvjerenja. Sastanci Međureligijskog vijeća održavali su se redovno u skladu sa godišnjim planom, uz povećano prisustvo javnosti. Širom zemlje je nastavljeno prijavljivanje incidentata povezanih s govorom mržnje, vandalizmom, zastrašivanjam i napadima usmjerenim na vjerske objekte i vjerske simbole, a posebno u nekim područjima s povratničkim zajednicama. I dalje je prisutna zabrinutost u vezi sa nedosljednom istragom i procesuiranjem incidenata motivisanih mržnjom. Mali je broj optužnica i osuđujućih presuda, djelimično zbog visokog tereta dokazivanja koji je potreban za utvrđivanje namjere i nedosljedne sudske prakse.

Tranziciona pravda

Ne postoji okvir politika za tranzicionu pravdu i suočavanje sa prošlošću. Bosna i Hercegovina treba podsticati stvaranje okruženja pogodnog za pomirenje kako bi se prevazišlo naslijeđe rata (ključni prioritet 5 iz Mišljenja). Uprkos nekoliko dobrih primjera na opštinskom nivou, nije postignut napredak u pitanjima u vezi sa pomirenjem. Politički lideri nastavili su se baviti istorijskim revizionizmom, uključujući negiranje genocida i veličanje ratnih zločinaca, što je posebno bilo izraženo u Republici Srpskoj nakon smrti Ratka Mladića. Isticali su se narativi koji osporavaju utvrđene činjenice i nezavisnost ili nepristrasnost međunarodnih i domaćih sudova. Naglo je porastao broj krivičnih prijava koje se odnose na veličanje, negiranje i trivijalizaciju ratnih zločina. U oktobru 2025. godine, Sud Bosne i Hercegovine izrekao je prvu pravosnažnu presudu za negiranje/veličanje genocida.

Vlasti nisu poduzele nikakve korake kako bi usvojile jedinstvene kriterije na nivou države o pravima civilnih žrtava ratne torture, niti kako bi postupile po odluci Komiteta UN-a protiv torture iz avgusta 2019. godine o osiguranju pravnog lijeka za žrtve ratne torture kroz efikasan sistem reparacija, uključujući odštetu i službeno izvinjenje. Potrebno je poboljšati entitetske zakone. Republika Srpska nije preduzela mjere za oslobađanje žrtava ratne torture od plaćanja sudskih troškova. Federacija BiH i Brčko distrikt BiH i dalje ne provode zakonodavstvo kojim se djeci rođenoj nakon seksualnog nasilja u ratu dodjeljuje status civilnih žrtava rata.. Na lokalnom nivou se nastavljaju pozitivne inicijative koje često pokreće civilno društvo, uključujući udruženja žena i veterana koje rade na izgradnji mira, pomirenju i čuvanju sjećanja. *(Za nestale osobe vidjeti dio 3. Dobrosusjedski odnosi i regionalna saradnja).*

Sloboda izražavanja i sloboda medija

Potrebno je unaprijediti zakonske garancije za slobodu izražavanja i podsticajno okruženje za slobodu medija.

Zastrašivanje novinara

Nastavljen je politički pritisak, verbalni napadi, zastrašivanje i prijetnje novinarima, među ostalim od strane visokopozicioniranih političara, a posebno prema novinarkama. Vlasti su nastavile umanjivati ove probleme. Ne postoji održiv kontinuitet u institucionalnom radu sa mrežom za praćenje ovih slučajeva u cijeloj zemlji. VSTV je 2025. godine zabilježio 25 slučajeva napada na novinare (u poređenju sa 36 slučajeva 2024. godine). Udruženje novinara „BH novinari“ zaprimilo je 50 pritužbi 2025. godine (54 pritužbe 2024. godine), od kojih je putem suda riješeno 12 slučajeva u korist novinara, uključujući šest strateških tužbi protiv učešća javnosti (SLAPP). Još 26 slučajeva je u toku, od kojih se jedan nalazi pred Evropskim sudom za ljudska prava. U 2025. godini je Institucija ombudsmana zaprimila 20 žalbi u vezi sa medijima (devet u 2024. godini). Korištenje SLAPP tužbi nastavlja podsticati autocenzuru. To ukazuje da je hitno potrebno usklađivanjea s pravnim okvirom EU-a protiv SLAPP-a.

Zakonodavno okruženje

Ustavne i pravne garancije se ne provode ravnomjerno. Kleveta još uvijek nije

dekriminalizovana u cijeloj zemlji. Krivične sankcije za klevetu u Republici Srpskoj i dalje i dalje izazivaju zabrinutost zbog pritiska na slobodu izražavanja. Prema podacima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća (VSTV), u 2025. godini u Republici Srpskoj podneseno je 88 krivičnih prijava za klevetu, od čega su potvrđene dvije optužnice, izrečena je novčana kazna u jednom predmetu, dok je jedan predmet i dalje neriješen pred sudovima na dan 31. 12.2025. godine. Uprkos tome što je stavljen van snage, zakon Republike Srpske koji cilja na organizacije civilnog društva i dalje ima štetne posljedice po slobodu udruživanja i izražavanja, uz efekte autocenzure u određenim aktivnostima kako bi se izbjegla potencijalna odmazda.

Provedba propisa/institucije

Regulatorna agencija za komunikacije i dalje nema političku i finansijsku nezavisnost. Potrebno je provesti reformu kako bi se ograničio politički uticaj na postupak imenovanja rukovodstva. Zakonodavni okvir još uvijek ne pruža adekvatne zaštitne mehanizme koji bi osigurali potpunu finansijsku i političku nezavisnost RAK-a, uključujući i one koji se odnose na procedure izbora Vijeća i direktora RAK-a

Javni emiteri

Nije postignut napredak u osiguravanju finansijske održivosti državnog javnog servisa „Radiotelevizija Bosne i Hercegovine“ (BHRT). Budući da je ostao bez stabilnih izvora finansiranja i u dugotrajnom je sudskom sporu s entitetskim televizijskim kućama, BHRT je i dalje u ozbiljnoj opasnosti od gašenja. Pravni sporovi između javnih emitera na nivou Republike Srpske, Federacije i državnog nivoa traju i dalje.

Nisu preduzeti koraci za zaštitu javnih emitera na državnom i entitetskom nivou od političkog uticaja koji se ostvaruje putem njihovih politički kontrolisanih upravnih odbora. *„Radio Televizija Republike Srpske“ (RTRS)* i dalje širi ruske dezinformacije, uključujući i one o ruskoj agresiji na Ukrajinu i o putu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji. Lokalni javni emiteri koje finansiraju kantonalne i opštinske vlasti i dalje su izloženi političkom pritisku i uticaju.

Ekonomski faktori

Nema propisa o transparentnosti vlasništva nad medijima, između ostalog o sprečavanju skrivene koncentracije medija, transparentnosti u javnom oglašavanju ili o kriterijumima za raspodjelu subvencija u medijima. Netransparentno i proizvoljno finansiranje medija iz javnih budžeta na različitim nivoima vlasti, uz smanjenje finansiranja od strane stranih donatora, i dalje je ozbiljan razlog za zabrinutost kada je riječ o slobodi medija, što se odražava i na uređivačku nezavisnost. Prakse oglašavanja javnih poduzeća kao što su telekomunikacije i agencije za oglašavanje povezane s političkim strankama i dalje štete integritetu medija.

Internet

Online platforme se i dalje koriste za širenje govora mržnje i dezinformacija, jer samoregulacija online medija ima ograničen učinak. Krivično gonjenje i dalje je ograničeno na slučajeve podsticanja vjerske i nacionalne mržnje na internetu. Prema izvještaju o mapiranju iz 2025. godine koji je provelo Vijeće za štampu i online medije u Bosni i Hercegovini, 60% informativnih web portala posluje s djelimičnim ili nepotpunim impresumom (pravnim obavještenjem), te im nedostaje ključna transparentnost u pogledu vlasništva i uredničke odgovornost.

Sloboda umjetničkog izražavanja zajamčena je zakonom i općenito se poštuje. Rad na temama kao što su pomirenje, prava žena i LGBTIQ+ pitanja i dalje je izazov, posebno u Republici Srpskoj.

Profesionalne organizacije i radni uslovi

Novinarstvo je i dalje nesigurna profesija s niskim platama i nesigurnim statusom. Radnička prava se slabo poštuju, sindikalizacija je i dalje na niskom nivou, a ne postoje kolektivni ugovori za medijske radnike. Situacija je još gora za novinarke. Poštivanje medijskog kodeksa Vijeća za štampu i online medije i dalje je nedosljedno. Udruženje novinara Bosne i Hercegovine i linija za pomoć slobodnim medijima zabilježili su najveći broj otpuštanja novinara zbog povlačenja donatora u 2025. godini.

Sloboda okupljanja i udruživanja

Potrebno je unaprijediti pravne garancije za slobodu okupljanja i udruživanja i pravno regulisanje okupljanja.

Ove garancije se razlikuju širom zemlje, budući da četiri kantona (Sarajevski, Hercegovačko-neretvanski, Bosansko-podrinjski i Tuzlanski) i Republika Srpska još uvijek nisu uskladili pravni okvir s evropskim standardima. U izvještajnom periodu nisu preduzeti koraci za usklađivanje kantonalnih i entitetskih zakona međusobno i s evropskim standardima, posebno u pogledu osnova za ograničavanje slobode okupljanja i odgovornosti organizatora.

Pravo na slobodu udruživanja nailazi na sve veće probleme. Iako je Zakon kojeg je u februaru 2025. godine usvojila Republika Srpska i kojim se grupe civilnog društva označavaju kao „strani agenti", Ustavni sud stavio izvan snage u maju, organizacije civilnog društva (OCD) izvještavaju o autocenzuri zbog straha od negativne reakcije vlasti. Sudski postupci za navodne prekršaje, česte inspekcije i drugi oblici administrativnih pritisaka su se nastavili. U Zapadno-hercegovačkom kantonu, organizacije civilnog društva su bile obavezne da završe ponovnu registraciju u roku od godinu dana u skladu sa Zakonom o udrugama usvojenom u februaru 2025. godine, što je doprinijelo daljoj fragmentaciji pravnog okvira i dodatnom opterećenju rada organizacija civilnog društva. Ovaj rok je produžen za period od godinu dana.

Radnička i sindikalna prava *obuhvaćena su poglavljem 19. Socijalna politika i zapošljavanje.*

Imovinska prava

Pravni i institucionalni okvir za provedbu imovinskih prava je nepotpun. Nisu preduzeti koraci za ažuriranje i međusobno povezivanje katastarskih i zemljišnih knjiga na entitetskom nivou , te nije pronađeno rješenje za neriješene predmete povrata imovine. Komisija za rješavanje imovinskih zahtjeva raseljenih osoba i izbjeglica je i dalje nefunkcionalna. Ne postoji zakonodavni okvir za zahtjeve za restituciju, već se oni rješavaju od slučaja do slučaja. Federacija BiH treba izmijeniti svoje zakonodavstvo u skladu s nekoliko presuda Evropskog suda za ljudska prava u vezi sa stanarskim pravima (predmeti *Đokić, Mago, Aleksić).* U dva dodatna predmeta (*Omeragić, Santrač*) Evropski sud za ljudska prava utvrdio je povrede imovinskih prava, čime je ukupan broj predmeta pred Evropskim sudom porastao na 152.

Zabrana diskriminacije

Pravni i institucionalni okvir koji se odnosi na zabranu diskriminacije još nije u potpunosti usklađen s *acquisem* EU, uključujući Direktivu o rasnoj jednakosti i Direktive o standardima za tijela za ravnopravnost. Ne postoji cjelodržavna strategija o zabrani diskriminacije. Zakon o zabrani diskriminacije iz 2009. godine još uvijek se ne primjenjuje efikasno, što dovodi do neujednačenog nivoa zaštite širom zemlje. U 2025. godini, sudovi su zaprimili 1 111 prijava diskriminacije (1 738 u 2024. godini). Slučajevi diskriminacije se i dalje nedovoljno prijavljuju, posebno na radnom mjestu i sudska praksa u rješavanju predmeta diskriminacije se pokazala neujednačenom (naročito u pogledu tereta dokazivanja), sa dugotrajnim postupcima i odlukama koje se teško izvršavaju. Institucija ombudsmena je registrovala 309 slučajeva diskriminacije u 2025. godini, što predstavlja značajno povećanje u odnosu na 196 slučajeva registrovanih u 2024. godini. Slučajevi su se uglavnom odnosili na diskriminaciju na radnom

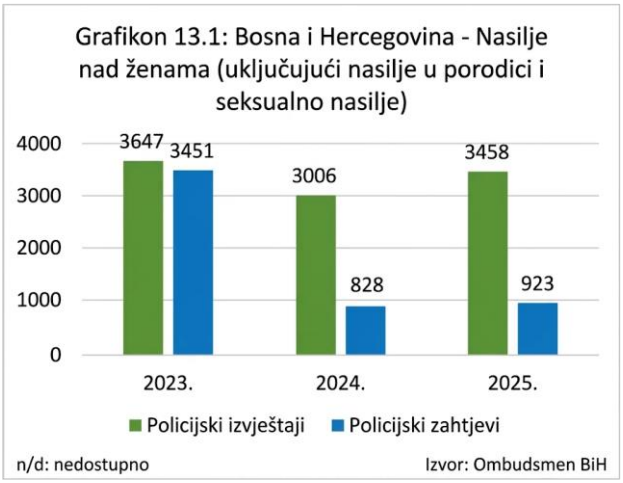
mjestu i diskriminaciju na nacionalnoj osnovi. Hercegovačko-neretvanski i Srednjobosanski kanton i dalje ignorišu presude Vrhovnog suda Federacije BiH iz 2014. i 2021. godine, koje zahtijevaju ukidanje prakse „dvije škole pod jednim krovom" kako bi se obezbijedilo inkluzivno i nediskriminirajuće obrazovanje za sve učenike.

Zabrana rasizma i zločini iz mržnje

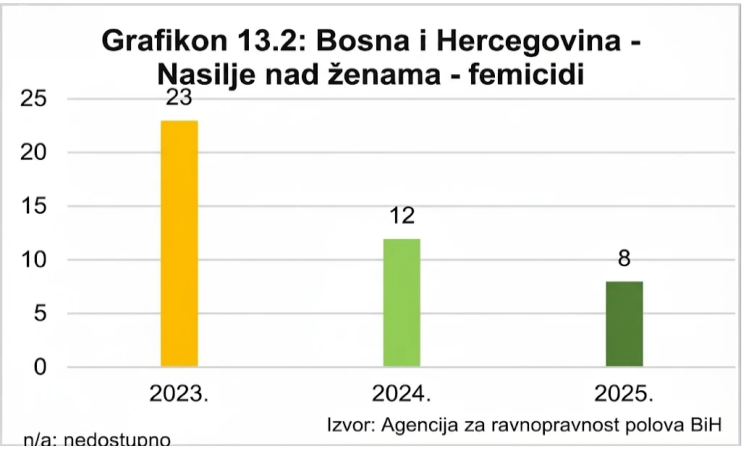
Odredbe o zločinima iz mržnje i govoru mržnje su usklađene u sva četiri krivična zakona u BiH, međutim tek trebaju da se potpuno usklade s *acquisem* EU i evropskim standardima. Entitetsko zakonodavstvo kvalifikuje govor mržnje kao krivično djelo samo u slučaju izazivanja nacionalne, rasne i vjerske mržnje, te ih je potrebno potpuno uskladi s *acquisem* EU i evropskim standardima. Broj optužnica i izrečenih presuda vrlo je mali, zbog neprepoznavanja djela kao krivičnih djela iz mržnje i visokog tereta dokazivanja potrebnog za utvrđivanje namjere. Osim toga, sudska praksa je nedosljedna. Govor mržnje i dalje je prisutan u službenom diskursu, a nadzor i sankcioniranje krivičnih djela počinjenih putem interneta su nedovoljni.

Ravnopravnost polova

Pravni i institucionalni okvir o ravnopravnosti polova i borbi protiv rodno zasnovanog nasilja nepotpun je i potrebno je poboljšati njegovu primjenu i provedbu. Nisu preduzeti koraci na usklađivanju zakonodavstva o ravnopravnosti polova u cijeloj zemlje, niti se zakonodavstvo efikasno provodi. Još uvijek nedostaju sredstva za provedbu i praćenje provedbe. Još uvijek nedostaju sredstva provedbu i monitoring Akcioni plan za ravnopravnost polova za period 2023-2027. Iako je zakonom propisano, procjene uticaja na ravnopravnost polova se ne provode. Iako je BiH razvila djelomični indeks ravnopravnosti polova, institucije trebaju da poboljšaju prikupljanje podataka, između ostalog i o rodno zasnovanom nasilju.

Pravni okvir u Federaciji BiH je unaprijeđen u prethodnom izvještajnom periodu iako još uvijek nedostaju neki podzakonski akti i prikupljanje podataka o provedbi je nedovoljno. Zbog nedostatka usklađenog okvira, izvještavanje o femicidima širom zemlje je nepotpuno. Iako je nasilje zasnovano na polu i nasilje u porodici jedan od najčešće prijavljivanih zločina širom zemlje, dokazi ukazuju na to da se i dalje nedovoljno prijavljuju. Krivično gonjenje i izricanje presuda i dalje su prespori i nedosljedni. Potrebna su i poboljšanja u pogledu izdavanja i izvršenja zaštitnih mjera, obezbjeđivanja dostupnosti specijalizovanih službi za podršku, pravne pomoći i sigurnog smještaja. Institucionalni odgovor na femicid i dalje je nedovoljan, između ostalog u slučajevima koji privlače veliku pažnju javnosti i otkrivaju sistemske institucionalne nedostatke. Žene pripadnice

nacionalnih manjina, posebno Romkinje[10] i žene u ruralnim područjima, suočavaju se s dodatnom diskriminacijom i preprekama u pristupu uslugama, izbjegavanju nasilja te preuzimanju vidljivih i vodećih uloga.

Organizacije za prava žena suočavaju sa značajanim otporom njihovom zagovaranju, a njihovi članovi primaju prijetnje. Konzervativne grupe sistematski nastoje ograničiti prava žena i ravnopravnost polova pod krinkom promocije i očuvanja tradicionalnih vrijednosti, između ostalog zastrašivanjem.

Prava djeteta

Pravni i politički okviri za zaštitu prava djece nisu usklađeni s *acquisem* EU, a provedba nije usklađena u cijeloj zemlji. Bosna i Hercegovina se treba oslanjati na ključne preporuke Evropske komisije, posebno o integrisanim sistemima za zaštitu djece. Nacrt akcionog plana o zaštiti prava djeteta tek treba da bude usvojen. Vlasti bi trebale pojačati institucionalni odgovor kako bi garantovale zaštitu sve djece. U 2025. godini, Institucija ombudsmana je zaprimila 404 žalbi u vezi sa pravima djece, što je povećanje od 35,12% u odnosu na 299 žalbe zaprimljene 2024. godine. Zemlja treba ubrzati postupak deinstitucionalizacije i hitno izraditi akcione planove za provedbu mjera u vezi sa tim.

Nisu preduzete nikakve mjere da se obezbijedi pravosuđe prilagođeno djeci. Relevantni entitetski zakoni još uvijek nisu usklađeni i provedeni. Još ne postoje odvojene jedinice za maloljetnike tokom istražnog pritvora u policijskim stanicama. Potrebno je obezbijediti alternativna rješenja za pritvaranje gdje god je moguće. Maloljetnicima su dostupne samo ograničene mjere reintegracije nakon puštanja iz pritvora ili zatvorske ustanove. U junu 2026. godine, u zatvoru je bilo 23 maloljetnika (20 u FBiH i tri u RS) od kojih je sedam maloljenika postalo punoljetno.

Osobe s invaliditetom

Pravni i institucionalni okvir o pravima osoba s invaliditetom je još uvijek nepotpun, a potrebno je i poboljšati provedbu i primjenu. Nedostatak namjenskih sredstava otežava napredak. Nisu preduzete mjere da se zakonodavstvo uskladi s *acquisem* EU, uključujući oblast pristupčnosti, ili da se izrade modeli za podržano donošenje odluka kojima bi se unaprijedila nezavisnost i samostalnost osoba s invaliditetom. Vijeće za osobe s invaliditetom se mora dodatno uključiti u sve relevantne zakonodavne postupke. Nedostatak namjenskih sredstava ometa napredak. Osobe s invaliditetom, uključujući djecu, i dalje se suočavaju s preprekama, stigmom i diskriminacijom u pristupu obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, zapošljavanju i socijalnoj pomoći. Takođe je potrebno poboljšati situaciju osoba s invaliditetom u pritvoru, posebno za one smještene u nerenoviranim objektima. Vlasti takođe trebaju poboljšati prikupljanje podataka, uključujući podatke razvrstane po polu. Mnogo djece s invaliditetom je dalje smješteno u zavodima. Bosna i Hercegovina nije preduzela nikakve korake da izradi, usvoji i provede strategiju deinstitucionalizacije kako bi podržala postepeni prelazak na samostalan život i uključivanje u zajednicu, kroz razvoj usluga i podršku u zajednici, domu i porodici. U oktobru 2025. godine, Federacija BiH je usvojila Strategiju za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom.

LGBTIQ+ osobe

LGBTIQ+ osobe suočavaju se s visokim nivoom diskriminacije, a njihovih prava nisu dovoljno pravno zaštićena. Bosna i Hercegovina treba u potpunosti provesti Akcioni plan o pravima LGBTIQ+ osoba za period 2022-2026. Sedma Sarajevska povorka ponosa održana je mirno u junu 2026. godine. Zločini iz mržnje i govor mržnje protiv LGBTIQ+ osoba i dalje su rašireni, uključujući štetne komentare javnih osoba, te se i dalje nedovoljno krivično procesuiraju,

[10] U skladu s terminologijom evropskih institucija krovni pojam „Romi" ovdje se upotrebljava za niz različitih grupa, a da se pri tom ne zanemaruju posebnosti tih grupa.

uprkos postojećim zakonskim odredbama. U februaru 2026. godine, Kantonalni sud u Sarajevu donio je prvu pravosnažnu presudu kojom se utvrđuje diskriminacija LGBTIQ+ osoba na osnovu seksualne orijentacije, rodnog identiteta i polnih karakteristika. Sud je takođe utvrdio da javni pozivi na izolaciju i isključivanje LGBTIQ+ osoba predstavljaju govor mržnje i podstiču diskriminatorski tretman. Ovaj slučaj je značajan jer pokazuje da se govor mržnje može kažnjavati putem građanskih mehanizama za borbu protiv diskriminacije, čak i tamo gdje je krivično gonjenje ograničeno, i odražava postepeno širenje sudske zaštite izvan etnički motivisanog govora mržnje. Još uvijek nije bilo institucionalnih mjera nakon fizičkog napada na LGBTIQ+ aktiviste u Banjoj Luci u martu 2023. godine. Nisu preduzete nikakve mjere za pravno priznavanje i zaštitu istopolnih parova, kako to zahtijeva sudska praksa Evropskog suda za ljudska prava. Nedostatak okvira za pravno priznavanje roda također izaziva zabrinutost u pogledu relevantne sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava i Suda pravde EU. Interseksualne i transrodne osobe i dalje su u velikoj mjeri marginalizovane.

Procesna prava osumnjičenih i optuženih osoba i prava žrtava krivičnih djela

Pravni okvir o procesnim pravima osumnjičenih i optuženih te pravima žrtava krivičnih djela nije dovoljno usklađen s *acquisem* EU. Zakonodavstvo nije usklađeno s *acquisem* EU o pravima žrtava, iako su dostupne usluge koje omogućavaju ova prava. Mjera u kojoj svjedoci i žrtve mogu uživati svoja prava i dalje je neujednačena u cijeloj zemlji. Nisu preduzete mjere za usklađivanje četiri zakona o krivičnom postupku koji su na snazi u cijeloj zemlji niti za obezbjeđivanje njihove dosljedne primjene. Bosna i Hercegovina treba da obezbijedi efikasno uživanje ključnih procesnih prava i zaštite u skladu s *acquisem* EU, kao što je pravo na pristup advokatu i informacijama, posebno u situacijama lišavanja slobode. U oktobru 2025. godine, Federacija BiH je usvojila zakon kojim se štiti pravo na suđenje u razumnom roku, čiji uticaj tek treba utvrditi.

Zaštita manjina

Pravni i institucionalni okvir za zaštitu pripadnika manjina nepotpun je, a pripadnici manjinskih grupa suočavaju se s diskriminacijom. Nije postignut napredak u donošenju cjelodržavne strategije o pripadnicima manjina, te su i dalje veoma malo uključeni u politički i javni život. Vijeća nacionalnih manjina trebala bi proaktivno pokretati praktične, političke i zakonodavne inicijative kako bi se ova situacija poboljšala. Pripadnici nacionalnih manjina i nacionalno neopredijeljeni građani još uvijek se ne mogu kandidovati za Predsjedništvo i Dom naroda, čime se krši sudska praksa ESLJP-a iz predmeta „Sejdić-Finci“, dok se ne usvoje ustavne reforme koje bi obezbijedile političku ravnopravnost i nediskriminaciju svih građana.

Romi

Trebalo bi poboljšati pravni i institucionalni okvir o pravima Roma. Romi su i dalje najranjivija manjina i manjina u najnepovoljnom položaju zbog stereotipa, predrasuda, diskriminacije i netrpeljivosti, što dovodi do društvene isključenosti. Nema dovoljno dostupnih sredstava za provedbu Akcionog plana za uključivanje Roma, koji bi trebao biti usklađen sa Strategijom EU-a za uključivanje Roma za period 2026-2030, a novi Akcioni plan o društvenoj uključenosti Romkinja i Roma za period 2026-2030 još uvijek čeka na usvajanje. Obaveza iz Poznanjske deklaracije nisu ispunjene u dovoljnoj mjeri. Diskriminacija u zapošljavanju i dalje je raširena. Romkinje se suočavaju s višestrukim oblicima diskriminacije i često su žrtve rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici, trgovine ljudima, uključujući eksploataciju djece na radu i prisilnih ranih brakova. Previše romske djece i dalje napušta školu, stope nezaposlenosti su vrlo visoke (posebno za Romkinje), a pristup zdravstvenoj zaštiti ostaje ograničen, posebno za djecu i starije osobe.

Izbjeglice i interno raseljene osobe

Bosna i Hercegovina i dalje ima oko 90 000 ratnih izbjeglica i interno raseljenih osoba, pri

čemu više od 1000 porodica i dalje živi u 45 kolektivnih centara i u alternativnom smještaju. Vlasti im trebaju obezbijediti održiva stambena rješenja i pristup uslugama, u skladu s ciljevima iz Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Pravo na državljanstvo

Ustavne i pravne strukture ograničavaju građanska prava i sprečavaju političko učestvovanje i ravnopravnost, posebno za manjinske grupe. Postoje i problemi u pristupu dokumentaciji, pri čemu se neke grupe suočavaju s poteškoćama u dobivanju ili potvrđivanju državljanstva, što im ograničava mogućnost ostvarivanja prava.

2.2.2. Poglavlje 24: Pravda, sloboda i sigurnost

EU ima zajednička pravila za upravljanje granicama i migracijama, viznu politiku i azil. Šengenska saradnja podrazumijeva ukidanje graničnih kontrola unutar EU. Postoji i saradnja u borbi protiv teškog i organizovanog kriminala i terorizma, te pravosudna, policijska i carinska saradnja, a sve uz podršku agencija EU za pravosuđe i unutrašnje poslove.

Borba protiv teškog i organizovanog kriminala

Pravni okvir o teškom i organizovanom kriminalu djelimično je usklađen s *acquisem* EU.

Potrebno je poboljšati kapacitete za borbu protiv teškog i organizovanog kriminala.

Opšti okvir

Pravna usklađenost, strateški i institucionalni okviri

Propise koji regulišu rad policije potrebno je dodatno uskladiti s evropskim standardima i međusobno ih uskladiti u cijeloj zemlji. Taj nedostatak u pravnom okviru koči operativne kapacitete, odgovornost i integritet policije na svim nivoima. Potrebno je dodatno ojačati mehanizme policijskog nadzora putem nezavisnih parlamentarnih odbora. Novi ministar sigurnosti nije imenovan. Direktor i zamjenik direktora policijske uprave entiteta Federacija BiH imenovani su u martu 2026. godine, nakon što su sedam godina te funkcije obavljali vršioci dužnosti. Državnom agencijom za istrage i zaštitu (SIPA) i dalje rukovodi direktor čiji je mandat istekao 2024. godine. Novi zamjenik direktora imenovan je u novembru 2025. godine. Potrebno je standardizovati kriterije za izbor prilikom zapošljavanja policijskih službenika kako bi se političko uplitanje svelo na najmanju moguću mjeru, posebno kada je riječ o višim rukovodećim pozicijama. Potrebno je znatno poboljšati profesionalnost, integritet i odgovornost agencija za provođenje zakona u cijeloj zemlji.

Pravni okvir za borbu protiv organizovanog kriminala djelimično je usklađen s *acquisem* EU. Strategija za borbu protiv organizovanog kriminala za period 2023.–2026. i dalje se provodi putem akcionih planova. Potrebno je usvojiti novu strategiju i odgovarajuće akcione planove za borbu protiv organizovanog kriminala za naredni period. Bosna i Hercegovina je u novembru 2025. godine izradila novu procjenu prijetnje od teškog i organizovanog kriminala (SOCTA), u skladu sa metodologijom Europola.

Zakonodavstvo o zaštiti svjedoka u velikoj je mjeri usklađeno s međunarodnim i evropskim standardima. Odjel SIPA-e za zaštitu svjedoka dodatno je unaprijedio operativno postupanje u oblasti analize rizika i izmještanja svjedoka u drugu državu. Potrebno je dodatno unaprijediti primjenu okvira za dodjelu statusa svjedoka.

Kapaciteti za provedbu i izvršavanje

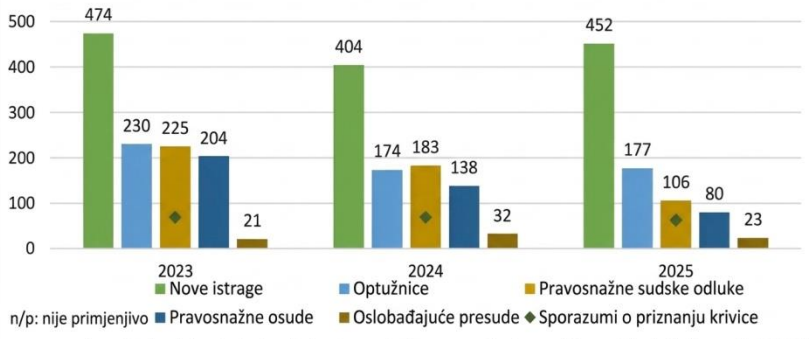
I dalje postoje sistemski nedostaci u operativnoj saradnji između organa za provođenje zakona na državnom i entitetskom nivou, ponekad zbog političkog uplitanja.

Potrebno je intenzivirati borbu protiv prekograničnog organizovanog kriminala. Organi za provođenje zakona trebaju proaktivno pokretati istrage i unaprijediti policijski rad koji se

temelji na obavještajnim podacima. Iako je broj novih istraga ostao uglavnom nepromijenjen i iznosio 54 (57 u 2024. godini), zabilježeno je smanjenje broja predmeta u kojima su podignute nove optužnice, donesene pravosnažne sudske odluke i izrečene pravosnažne osuđujuće presude. Broj formiranih zajedničkih istražnih timova u 2025. godini naglo je opao, sa 64 u 2024. godini na 17.

Broj predmeta okončanih zaključivanjem sporazuma o priznanju krivice blago je smanjen i iznosio je 16 (20 u 2024. godini).

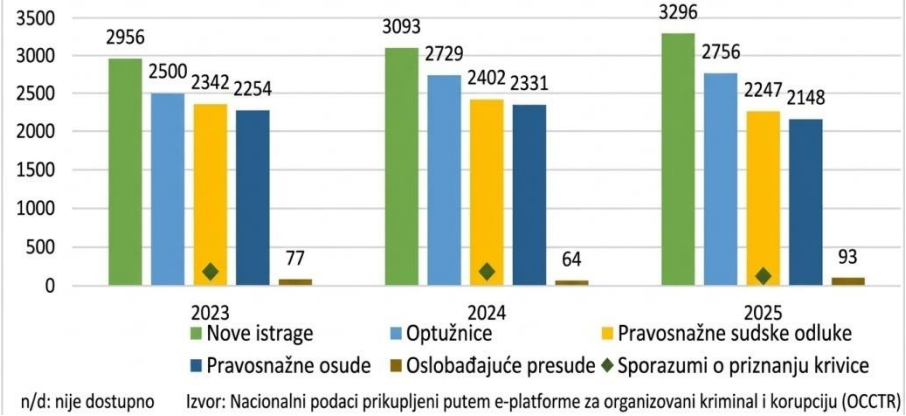
Grafikon 14.1: Bosna i Hercegovina - Predmeti organiziranog kriminala - Podaci o broju involviranih pojedinaca/pravnih lica

Izvor: Nacionalni podaci prikupljeni putem e-platforme za praćenje organiziranog kriminala i korupcije (OCCTR)

Bosna i Hercegovina treba da uspostavi kapacitete na državnom nivou za oduzimanje i upravljanje imovinom stečenom krivičnim djelom donošenjem Zakona o oduzimanju i upravljanju imovinom stečenom krivičnim djelom, u skladu s *acquisem* EU, te osnivanjem ili određivanjem nadležnog ureda za oduzimanje nezakonito stečene imovine. Prošireno oduzimanje imovine i oduzimanje imovine od trećih lica rijetko se primjenjuju. Prema važećem zakonu, oduzimanje imovine zahtijeva postojanje osuđujuće sudske presude, što nije u skladu s *acquisem* EU i međunarodnim standardima. Bosna i Hercegovina treba da uskladi svoje zakonodavstvo s *acquisem* EU u pogledu oduzimanja imovine bez osuđujuće presude, kao i oduzimanja imovine čije se porijeklo ne može opravdati, a koja je povezana sa kriminalnim aktivnostima. Nadležni organi su tokom 2025. godine pokrenuli 40 finansijskih istraga paralelno sa istragama u predmetima teškog i organizovanog kriminala, od čega se 25 odnosilo na predmete organizovanog kriminala (u poređenju sa 27 u 2024. godini), a 15 na predmete drugih teških krivičnih djela. Potrebno je efikasno provoditi smjernice VSTV-a iz 2019. godine. U 2026. godini Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo potpisalo je sporazum s Poreskom upravom radi omogućavanja efikasnije saradnje u finansijskim istragama.

Grafikon 14.2: Bosna i Hercegovina - Predmeti teškog kriminala*[1, 2] - Podaci o broju involviranih fizičkih/pravnih lica**

n/d: nije dostupno Izvor: Nacionalni podaci prikupljeni putem e-platforme za organizovani kriminal i korupciju (OCCTR)

Generalno gledano, ključni napori nadležnih organa na otkrivanju i zamrzavanju nezakonito stečene imovine i dalje su nedovoljni, uprkos pojedinim pozitivnim primjerima postupanja Tužilaštva BiH i Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo. Mjere zamrzavanja, upravljanja i oduzimanja imovine stečene krivičnim djelom ne primjenjuju se učinkovito. Vrijednost oduzete imovine u 2025. godini nastavila je da opada i iznosila je 6 miliona eura u 163 predmeta (u poređenju sa 7,6 miliona eura u 163 predmeta u 2024. i 8,4 miliona eura u 128 predmeta u 2023. godini). Prošireno

oduzimanje imovine gotovo da se ne primjenjuje, što onemogućava razbijanje kriminalnih mreža.

Potrebno je unaprijediti elektronsku razmjenu podataka među evidencijama policijskih organa i tužilaštava. Forenzički kapaciteti i dalje su rascjepkani. Nadležni organi trebaju uspostaviti operativnu DNK bazu podataka za cijelu BiH, obezbijediti dovoljne kapacitete za izradu DNK profila i, prema potrebi, sistematski razmjenjivati forenzičke podatke sa drugim državama. Uspostavljanje novog automatizovanog informacijskog sistema za otiske prstiju (AFIS) već znatno kasni.

Kapaciteti organa za provođenje zakona za postupanje u predmetima rodno zasnovanog nasilja unaprijeđeni su tokom protekle decenije, ali i dalje postoje određeni nedostaci zbog nedovoljne specijalizacije i velike fluktuacije zaposlenih.

Saradnja organa za provođenje zakona

Ostvarene su određene aktivnosti u zajedničkim operacijama za borbu protiv teškog i organizovanog kriminala. Međutim, razmjena obavještajnih podataka i saradnja među organima za provođenje zakona i dalje su nedovoljne. Trebalo bi sistematski koristiti policijski rad koji se temelji na obavještajnim podacima. Mehanizmi praktične saradnje između tužilaštava i policije i dalje zahtijevaju strukturna unapređenja, i nije bilo pozitivnih pomaka u pogledu kvaliteta izvještaja, prikupljanja, analize i razmjene podataka, kao ni kapaciteta specijalizovanih zajedničkih istražnih timova. Bosna i Hercegovina je učestvovala u međunarodnim operacijama, a saradnja sa Europolom je dobra i stabilna, posebno u oblastima borbe protiv krijumčarenja migranata, trgovine drogom i organizovanog imovinskog kriminala. Potrebno je unaprijediti saradnju u oblastima cyber kriminala, borbe protiv terorizma, kao i finansijskog i privrednog kriminala.

Bosna i Hercegovina je značajno intenzivirala svoje učešće u Evropskoj multidisciplinarnoj platformi za borbu protiv krivičnih djela (EMPACT) u ciklusu za period 2026.–2027. Prijavila je učešće u 140 operativnih djelovanja, u poređenju sa svega 25 u prethodnom ciklusu, a takođe je preuzela pet pozicija suvoditelja operativnih djelovanja, uključujući i ona koja se odnose na krijumčarenje migranata. Bosna i Hercegovina treba da obezbijedi da njeno učešće u ovim djelovanjima bude ciljano i strateški usmjereno, uz jasno utvrđene prioritete, usmjerene doprinose i djelotvorno operativno angažovanje.

Bosna i Hercegovina treba revidirati radni dogovor za saradnju s Agencijom EU za osposobljavanje u području provedbe zakona (CEPOL). Nadležni organi pozivaju se da intenziviraju učešće u aktivnostima osposobljavanja koje nudi ova agencija. Radi uspostavljanja održivog sistema stručnog usavršavanja, Bosna i Hercegovina se ohrabruje da usvoji sektorske kompetencije i da znanja stečena kroz aktivnosti CEPOL-a za jačanje kapaciteta integriše u svoj sistem osposobljavanja organa za sprovođenje zakona.

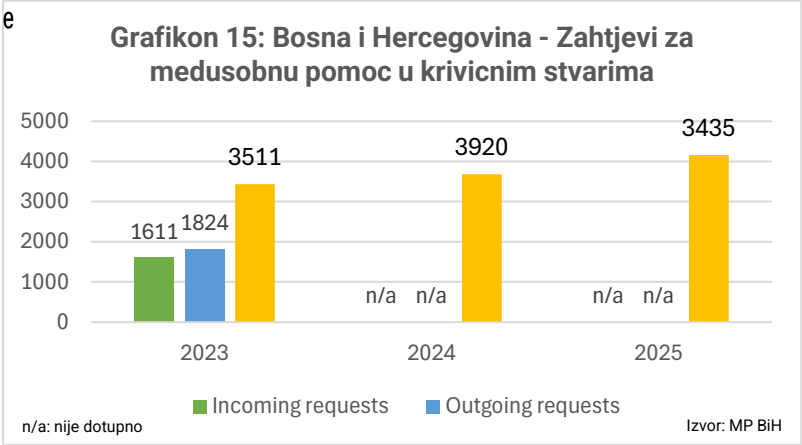
Sistem razmjene podataka o putnicima (API) još uvijek nije uspostavljen, niti su osnovane jedinice za informacije o putnicima (PIU). Bosna i Hercegovina treba da usvoji zakonodavstvo kojim će se uspostaviti sistem evidencije podataka o putnicima (PNR).

Pravosudna saradnja u krivičnim stvarima

Pravni okvir za pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima djelimično je usklađen s *acquisem*

EU. Potrebno je unaprijediti pravosudnu saradnju u krivičnim stvarima.

e

Bosna i Hercegovina je uspostavila radni dogovor sa Kancelarijom evropskog javnog tužioca (EPPO). Tokom 2025. godine, EPPO je poslao dva zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć nadležnim organima Bosne i Hercegovine. Pored toga, krajem 2025. godine EPPO je imao šest aktivnih predmeta koji su bili povezani sa Bosnom i Hercegovinom. U periodu od septembra 2025. do marta 2026. godine, Bosna i Hercegovina bila je uključena u 10 novih predmeta sa Eurojustom, od kojih se većina odnosila na nezakonitu trgovinu, korupciju i pranje novca. Bosna i Hercegovina nastavila je da učestvuje u radu pet zajedničkih istražnih timova. U julu 2026., Vijeće ministara BiH usvojio je radni dogovor usaglašen između Eurojusta i Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine, kojim se provodi međunarodni sporazum potpisan između Evropske unije i Bosne i Hercegovine 2025. godine. Radni dogovor je potom potpisan u oktobru 2026.

Oblasti kriminala

Istraga i kriminalizacija pranja novca

Pravilnik o provođenju Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti usvojen je u decembru 2025. godine. Bosna i Hercegovina treba hitno otkloniti preostale strateške nedostatke u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, u skladu sa preporukama MONEYVAL-a iz 2024. godine i Akcionim planom za 2026. godinu, koji je izradila Radna grupa za finansijske aktivnosti (FATF). Pored toga, nadležni organi trebalo bi prioritetno da razmotre uspostavljanje ureda za oduzimanje imovine. Registar stvarnih vlasnika pravnih lica, koji bi nadležnim organima omogućio centralizovan pristup podacima, još uvijek nije uspostavljen.

Kada je riječ o pranju novca kao samostalnom krivičnom djelu, vođeno je 48 istraga protiv 68 lica, a doneseno je 40 osuđujućih presuda protiv 44 lica (u poređenju sa 39 istraga i 30 osuđujućih presuda protiv 36 lica u 2024. godini), pri čemu je izrečeno svega pet kazni zatvora za šest lica. VSTV je usvojio 2025. godine dva seta obaveznih smjernica za sve sudove i tužilaštva, kojima se sveobuhvatno uređuju objedinjavanje podataka, mehanizmi internog institucionalnog praćenja i standardi kvaliteta tužilačkog postupanja u predmetima pranja novca.

Cyber kriminal

Nadležni organi trebaju ojačati svoje kapacitete za efikasnu borbu protiv cyber kriminala i dodatno uskladiti zakonodavstvo u ovoj oblasti s *acquisem* EU i evropskim standardima. Bosna i Hercegovina je u septembru 2026. godine ratifikovala Drugi dodatni protokol uz Budimpeštansku konvenciju o cyber kriminalu. BiH treba takođe dovršiti svoj strateški okvir za borbu protiv cyber kriminala. Trenutno je strategija na snazi samo u entitetu Republika Srpska.

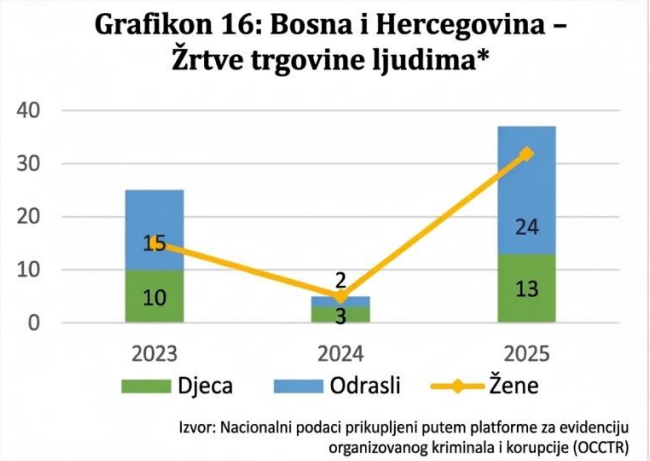
Seksualno zlostavljanje djece

Zakonodavstvo koje se odnosi na seksualno zlostavljanje djece u onlajn i oflajn okruženju potrebno je dodatno uskladiti s *acquisem* EU. Nadležni organi trebaju ojačati svoje kapacitete

za borbu protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu. Organi za provođenje zakona nastavljaju saradnju sa Europolom u borbi protiv seksualnog iskorištavanja djece i njihovog zlostavljanja na internetu. Međutim, stopa osuđujućih presuda i dalje je veoma niska.

Trgovina ljudima

Pravni okvir u oblasti borbe protiv trgovine ljudima još uvijek nije usklađen s *acquisem* EU. Nakon usvajanja akcionog plana na državnom nivou za provođenje Strategije u ovoj oblasti za period 2024.–2027., još uvijek nije usvojen akcioni plan Zeničko-dobojskog kantona. Radna grupa za borbu protiv trgovine ljudima i nezakonitih migracija i dalje je jedino koordinaciono tijelo u Bosni i Hercegovini zaduženo za borbu protiv ove dvije vrste kriminala, s državnim koordinatorom za borbu protiv trgovine ljudima. Posebni odjel Tužilaštva Bosne i Hercegovine sada je u potpunosti kadrovski popunjen. Dokazni postupci u ovoj oblasti i dalje zahtijevaju dodatnu standardizaciju. Prema izvještaju iz četvrtog evaluacijskog kruga GRETA-e (Grupe eksperata za borbu protiv trgovine ljudima), potrebni su dodatni napori kako bi se ojačao odgovor sistema krivičnog pravosuđa na trgovinu ljudima. To podrazumijeva osiguravanje dovoljnih ljudskih i finansijskih resursa policijskim organima, korištenje posebnih istražnih tehnika za prikupljanja dokaza, kao i osiguravanje da se krivična djela trgovine ljudima procesuiraju kao takva i da za njih budu izrečene srazmjerne i odvraćajuće sankcije.

Potrebno je unaprijediti otkrivanje i identifikaciju žrtava trgovine ljudima, te njihovo obeštećenje. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine nastavilo je s koordinacijskim naporima, a broj novih istraga blago je porastao na 17 (u odnosu na 14 u 2024.). Međutim, broj pravosnažnih osuđujućih presuda smanjen je na tri predmeta protiv ukupno sedam lica (u poređenju sa pet predmeta protiv 12 lica u 2024). Broj otkrivenih potencijalnih žrtava 2025. godine (65) povećan je u odnosu na 2024. godinu (37), pri čemu je porastao udio žrtava ženskog pola (68%), dok su djeca činila veliku većinu žrtava (77%). Broj otkrivenih međunarodnih potencijalnih žrtava više se nego udvostručio (na 28) u poređenju sa 2024. godinom (13). Romi, posebno žene i djeca, kao i migranti i podnosioci zahtjeva za međunarodnu zaštitu, naročito maloljetnici bez pratnje, posebno su ranjive kategorije. Rastuća potražnja za stranim radnicima povećala je njihovu izloženost riziku od radne eksploatacije. Međunarodna saradnja uspješno je nastavljena kroz operativne radne grupe i zajedničke istražne timove.

Krijumčarenje migranata

Zajedničke preventivne operacije protiv trgovine ljudima i krijumčarenja u privremenim prihvatnim centrima i dalje daju rezultate, ali Centralnom istražnom uredu Granične policije i dalje nedostaje osoblja. Uprkos povećanju broja novih istraga, broj pravosnažnih osuđujućih presuda za krijumčarenje migranata značajno je smanjen i iznosio je 14 predmeta protiv 24 lica (u poređenju sa 48 predmeta protiv 66 lica u 2024. godini). Zajedničke operacije u graničnom područjima, koje je vodilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, doprinijele su ograničavanju nasilnih aktivnosti i aktivnosti krijumčarenja migranata od strane organizovanih kriminalnih grupa.

Tokom 2025. godine ostvareno je značajno unapređenje saradnje sa Europolom u oblasti

borbe protiv krijumčarenja migranata. Bosna i Hercegovina aktivno je učestvovala u radu dvije regionalne operativne radne grupe za borbu protiv mreža krijumčarenja migranata koje djeluju duž migracione rute zapadnog Balkana. Bosna i Hercegovina nastavila je da učestvuje u Globalnom savezu za borbu protiv krijumčarenja migranata tokom 2025. godine, podržala Zajedničku deklaraciju Globalnog saveza i učestvovala na drugom sastanku visokih zvaničnika Globalnog saveza u julu 2026. godine. Bosna i Hercegovina se takođe prijavila za učešće u gotovo svim operativnim aktivnostima predviđenim Operativnim akcionim planom za borbu protiv krijumčarenja migranata u okviru novog ciklusa EMPACT-a. Pored kvantitativnog učešća, fokus sada treba staviti na suštinski doprinos ovom Operativnom akcionom planu.

Trgovina vatrenim oružjem

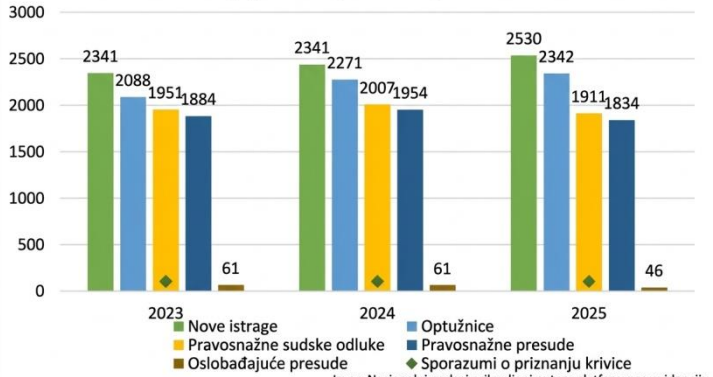
Kada je riječ o kontroli vatrenog oružja, Bosna i Hercegovina i dalje mora uspostaviti kontakt tačku za vatreno oružje i uskladiti krivične zakone s Protokolom UN-a o vatrenom oružju. Zakonodavstvo o posjedovanju oružja od strane civila i o eksplozivima potrebno je uskladiti u cijeloj zemlji i dodatno uskladiti s *acquisem* EU. Zemlja mora napredovati u djelotvornoj provedbi ciljeva druge faze regionalne Mape puta za kontrolu malog i lakog oružja, kao i Strategije za kontrolu malog i lakog oružja, usvojene u aprilu 2025. godine. Krivični zakon na državnom nivou potrebno je izmijeniti u pogledu nezakonite proizvodnje i trgovine oružjem, vojnom opremom i robom s dvojnom namjenom.

Kada je riječ o trgovini vatrenim oružjem, tokom 2025. godine zaplijenjeno je ukupno 1228 komada vatrenog oružja, 27581 komada municije, 153 komada minsko-eksplozivnih sredstava i 17,9 kg eksploziva, što predstavlja ukupno smanjenje u odnosu na 2024. godinu. Pokrenute su 174 istrage protiv 202 lica zbog krivičnih djela povezanih sa vatrenim oružjem, dok su donesene 183 osuđujuće presude protiv 195 lica.

Saradnja u oblasti borbe protiv droga

Potrebno je poboljšati pravni okvir za saradnju u borbi protiv droga, kao i kvalitet ove saradnje u praksi.

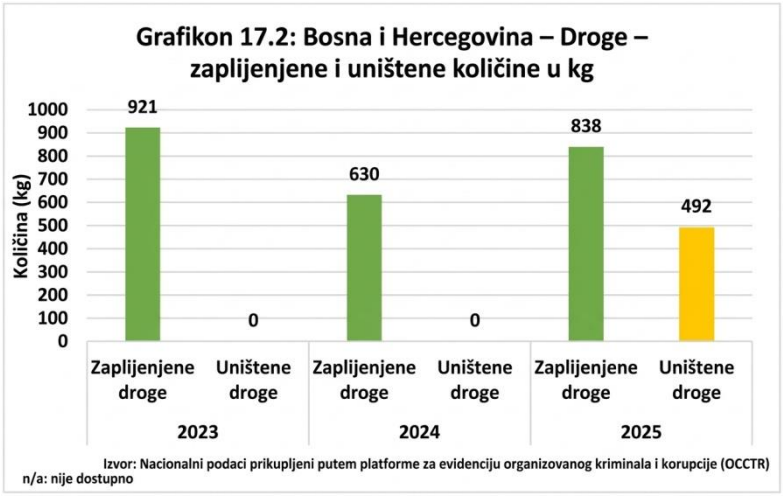
Grafikon 17.1: Bosna i Hercegovina – Slučajevi vezani za proizvodnju i trgovinu drogama - Podaci o broju uključenih pojedinaca/pravnih subjekata

n/a: nije dostupno

Izvor: Nacionalni podaci prikupljeni putem platforme za evidenciju organizovanog kriminala i korupcije (OCCTR)

Pravni okvir je samo djelimično usklađen s *acquisem* EU. Zakonom se i dalje zahtijeva da se cjelokupna količina droge zaplijenjene u predmetu predoči kao dokazni materijal u sudskom postupku. Još uvijek nije usvojena nova strategija o drogama, niti akcioni plan za borbu protiv trgovine drogom. Međutim, strategija i akcioni plan za borbu protiv droga Kantona Sarajevo za period 2024.-2028. učinkovito se provode, što je rezultiralo desetostrukim povećanjem količine droge koju je policija Kantona Sarajevo zaplijenila tokom 2025. u poređenju sa 2024. godinom, kao i uvođenjem testiranja na prisustvo droga tokom kontrola i nadzora u saobraćaju te savjetovanja o drogama za maloljetnike. U maju 2026. godine, Bosna i Hercegovina usvojila je izmjene i dopune Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u BiH, kojima su značajno pooštrene kazne za upravljanje vozilom pod dejstvom droga.

U aprilu 2026. godine, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je izmjene i dopune Liste opojnih droga, psihoaktivnih supstanci, biljaka iz kojih se može dobiti opojna droga i prekursora. Ovo predstavlja značajan napredak, budući da lista kriminalizovanih psihoaktivnih supstanci nije ažurirana od 2011. godine. Bosna i Hercegovina treba pojačati saradnju s Agencijom Europske unije za droge (EUDA), imenovati kontakt osobu za rad s EUDA i uspostaviti radni aranžman sa ovom agencijom. Bosna i Hercegovina također bi trebala: (i) osnovati nacionalni opservatorij za droge; (ii) dostaviti informacije u skladu sa zahtjevima EUDA-e; (iii) uvesti sistem ranog upozoravanja; i (iv) uspostaviti kontakt tačku za pitanja povezana s drogama za cijelu zemlju.

Bosna i Hercegovina i dalje je i tranzitna zemlja i krajnje odredište za droge. Komisija nadležna za uništavanje droga provela je tri postupka uništavanja tokom izvještajnog perioda.

Krivotvorenje eura

Zakonodavstvo Bosne i Hercegovine o suzbijanju krivotvorene valute nije usklađeno s *acquisem* EU. Četiri krivična zakona koja su na snazi u cijeloj zemlji nisu u skladu s *acquisem* EU o zaštiti od krivotvorenja. Organi za provođenje zakona i pravosudni organi su na raspolaganju za slučajeve krivotvorenog novca.

Borba protiv terorizma, sprečavanje i otpornost

Borba protiv terorizma i sprečavanje radikalizacije

Pravna usklađenost, strateški i institucionalni okviri

Pravni okvir za borbu protiv terorizma djelimično je usklađen s *acquisem* EU.

Pravni okvir za suzbijanje nasilnog ekstremizma nije usklađen s *acquisem* EU.

Potrebno je izmijeniti krivično zakonodavstvo kako bi se lista krivičnih djela uskladila s *acquisem* EU i osigurale strože sankcije za terorizam. Zakonodavstvo o prekursorima eksploziva i pravima žrtava terorizma tek treba uskladiti s *acquisem* EU. BiH mora hitno poduzeti mjere prema preporukama Moneyvala u vezi borbe protiv finansiranja terorizma, kao i preporukama Akcionog plana FATF-a za 2026. godinu.

Kapaciteti za provedbu i izvršavanje

Potrebno je unaprijediti borbu protiv terorizma.

Potrebno je unaprijediti aktivnosti na suzbijanju nasilnog ekstremizma.

Saradnju među organima nadležnim za borbu protiv terorizma, kako na strateškom tako i na operativnom nivou, mora biti bolje strukturisana i efikasnija. Sastanci Radne grupe za borbu protiv terorizma ponovo su održani u decembru 2025. godine, nakon zastoja uzrokovanog političkom situacijom. Odgovor na terorističke napade potrebno je preispitati i bolje pripremiti razvojem standardnih operativnih procedura. Bosna i Hercegovina aktivno učestvuje u Mreži za podršku borbi protiv terorizma (CTSN), uspostavljenoj uz podršku CEPOL-a, te se ohrabruje

da primijeni metodologiju razvijenu uz podršku ove mreže radi pripreme domaćeg izvještaja o trendovima i stanju u oblasti terorizma.

Strategija i akcioni planovi za borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma za period 2021.–2026., kao i bilateralni dogovor sa EU u okviru prethodnog Zajedničkog akcionog plana za borbu protiv terorizma za zapadni Balkan, nedovoljno se provode. Bosna i Hercegovina treba da usvoji novu strategiju za prevenciju i borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma za naredni period, kao i da provede nacionalnu mapu puta za realizaciju novog Zajedničkog akcionog plana za prevenciju i borbu protiv terorizma i nasilnog ekstremizma za period 2026.–2030. Krivični zakon treba dodatno uskladiti s *acquisem* EU.

Tokom izvještajnog perioda nije bilo repatrijacije terorističkih boraca sa stranih ratišta, a oko 160 državljana Bosne i Hercegovine (uključujući 41 ženu i 77 djece) ostalo je u Siriji i Iraku. Bosna i Hercegovina mora razviti sveobuhvatnu politiku reintegracije.

U 2025. pokrenuto je 14 novih istraga o terorizmu protiv 14 lica (isti broj kao i 2024. godine), dok je donesena jedna pravosnažna osuđujuća presuda (u poređenju sa tri u 2024. godini). Sigurnosne agencije i nadležni organi trebaju razviti koordinisan pristup kako bi pripremile puštanje iz zatvora počinitelja terorizma koji su odslužili kazne zatvora i pružile im pomoć u pogledu distanciranja od nasilnog ekstremizma.

Bosna i Hercegovina treba dodatno razviti kapacitete za istragu i krivično gonjenje finansiranja terorizma te za odgovor na prijetnje koje proizlaze iz novih tehnologija. Nisu preduzeti koraci za izgradnju kapaciteta za postupanje u vezi sa kriptovalutama i internetskim sadržajem. Vlasti bi trebale poboljšati saradnju s jedinicom EU za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja pri Europolu i proaktivno razmjenjivati informacije putem kontakt tačke Europola. Potrebno je uvesti konkretne mjere za suzbijanje terorističkih sadržaja na internetu i sprečavanje radikalizacije na internetu, posebno mladih.

Civilno društvo i institucije odgovorne za rad, socijalnu zaštitu, obrazovanje, mlade i zdravlje na svim nivoima vlasti moraju se djelotvornije uključiti u napore za sprečavanje terorizma i radikalizacije te u provedbu strategije za borbu protiv terorizma.

Zaštita ključne infrastrukture

Pravna usklađenost, strateški i institucionalni okviri

Potrebno je izraditi i usvojiti zakonodavstvo o zaštiti ključne infrastrukture i otpornosti ključnih subjekata na svim nivoima vlasti (takav zakon postoji samo u entitetu Republika Srpska i nije usklađen s *acquisem* EU).

Migracije i azil

Zakonite i nezakonite migracije i povratak

Pravni okvir za upravljanje zakonitim i nezakonitim migracijama djelimično je usklađen s *acquisem* EU.

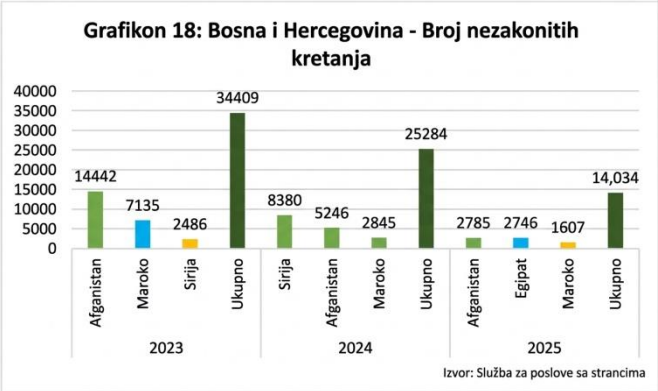
Potrebno je dodatno poboljšati upravljanje zakonitim i nezakonitim migracijama.

Pravna usklađenost, strateški i institucionalni okviri

Bosna i Hercegovina treba usvojiti novu strategiju i akcioni plan za migracije i azil, uz obezbjeđivanje odgovarajućih budžetskih sredstava, uzimajući u obzir rezultate provođenja Strategije za period 2021.–2025. U 2025., Bosna i Hercegovina izdala je 6702 radne dozvole za zapošljavanje stranaca, što predstavlja povećanje od 15% u odnosu na 2024. i odražava potrebe tržišta rada. Nadležni organi trebaju razviti sveobuhvatan pristup migraciji radne snage i uspostaviti mehanizam dubinske analize radi sprečavanja izrabljivanja radne snage, kao i osigurati da se zakonitim putevima spriječe nezakonita sekundarna kretanja državljana trećih zemalja prema EU.

Kapaciteti za provedbu i izvršavanje

Bosna i Hercegovina nije ostvarila napredak u preuzimanju odgovornosti za upravljanje privremenim prihvatnim centrima. Nadležni organi nisu usvojili plan tranzicije za upravljanje migracijama, niti pravilnik o upravljanju prihvatnim centrima. Nakon zatvaranja Privremenog prihvatnog centra Ušivak u martu 2026., Ministarstvo sigurnosti i Služba za poslove sa strancima još uvijek nisu uspostavili neophodne uslove za smještaj porodica i maloljetnika bez pratnje u Privremenom prihvatnom centru Blažuj.

Nadležne agencije i dalje nemaju dovoljno osoblja i dostupna su samo vrlo ograničena finansijska sredstva za upravljanje migracijama. Koordinacija i podjela odgovornosti među svim nivoima vlasti i dalje su nedovoljne. Krizni plan za postupanje u slučaju povećanog priliva migranata, izrađen je 2015. godine i od tada nije ažuriran. Broj osoba koje su nezakonito ušle u zemlju nastavio je da se smanjuje.

Bosna i Hercegovina treba poboljšati pravni okvir i provedbene postupke za dobrovoljni i prisilni povratak, koji se i dalje uglavnom zasnivaju na pomoći donatora. U 2025., Bosna i Hercegovina je provela manji broj dobrovoljnih povrataka u zemlje porijekla nego 2024. (361 u 2025. u poređenju sa 446 u 2024. godini), kao i sedam prisilnih povrataka (u poređenju sa 14 u 2024. godini).

Bosna i Hercegovina sklopila je sporazume o ponovnom prihvatu s EU koji su se nastavili provoditi, zajedno s protokolima, čime se dodatno olakšava njihova provedba, a potpisani su s 13 država članica. Na osnovu tih sporazuma vraćene su ukupno 391 osobe. Ubrzani postupci ponovnog prihvata sa susjednim zemljama i dalje su obustavljeni, osim s Hrvatskom. Potrebno je nastaviti razgovore o sklapanju sporazuma o ponovnom prihvatu s trećim zemljama, kao i o dodatnim sporazumima ili aranžmanima sa zemljama porijekla. Bosna i Hercegovina prihvatila je 2025. godine 2588 migranata vraćenih iz Hrvatske na osnovu bilateralnog sporazuma o ponovnom prihvatu (3255 u 2024.). I dalje se prijavljuju slučajevi nasilnog kolektivnog protjerivanja migranata i tražitelja azila nazad u Bosnu i Hercegovinu.

Azil

Iako je pravni okvir Bosne i Hercegovine u oblasti azila u velikoj mjeri usklađen s *acquisem* EU koji je bio na snazi do 12. juna 2026. godine, nadležni organi treba da se usmjere na razvoj domaćeg pravnog okvira i operativnih kapaciteta u oblasti migracija i azila radi usklađivanja s Paktom.

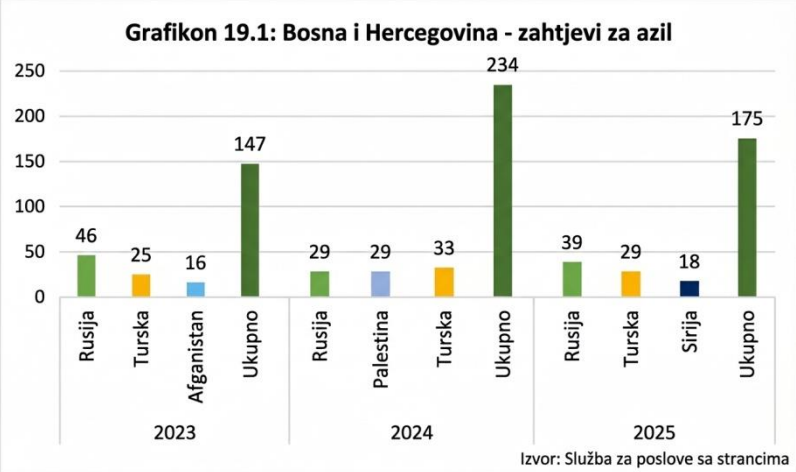
Potrebno je poboljšati upravljanje postupcima za dobivanje azila.

Pravna usklađenost, strateški i institucionalni okviri

Bosna i Hercegovina mora garantovati pristup kvalitetnim i djelotvornim postupcima za dobivanje azila. Saradnja sa Agencijom Evropske unije za azil je konstruktivna, a provođenje Mape puta za period 2025.–2027. je u toku. Kadrovsko popunjavanje Sektora za azil Ministarstva sigurnosti uglavnom je završeno 2026. godine, pri čemu je jedno radno mjesto i dalje upražnjeno. Nove prostorije za registraciju i intervjue za utvrđivanje statusa izbjeglica pri Ministarstvu sigurnosti završene su u septembru 2026. godine.

Kapaciteti za provedbu i izvršavanje

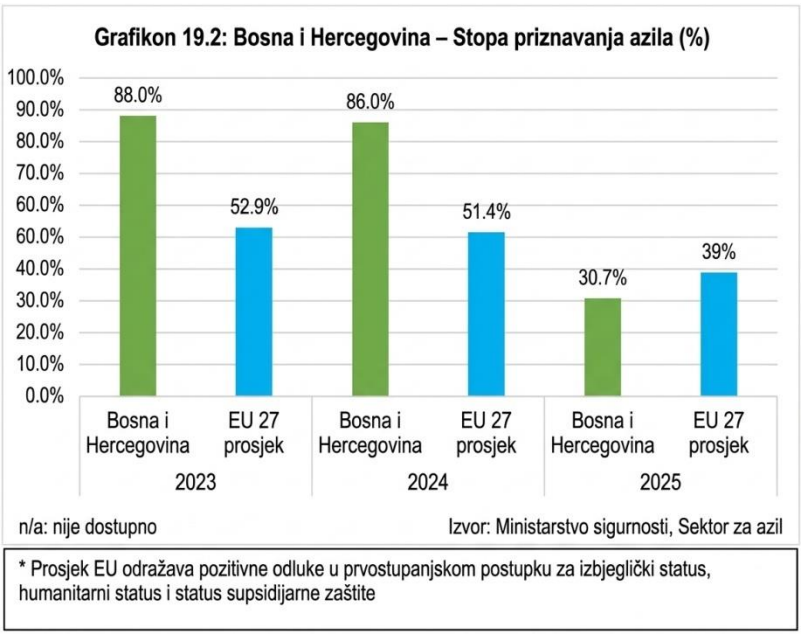
Prosječno vrijeme obrade zahtjeva za azil nastavilo je da se povećava u odnosu na 2024. godinu, uz značajna kašnjenja u intervjuima u postupku utvrđivanja statusa izbjeglica, što dovodi do gomilanja neriješenih predmeta i može odgoditi pristup pravima licima kojima je potrebna međunarodna zaštita. I dalje je prisutno prekomjerno oslanjanje na supsidijarnu zaštitu. Od 175 zahtjeva podnesenih tokom 2025. godine, šest osoba dobilo je status izbjeglice, a 55 osoba supsidijarnu zaštitu.

I dalje postoje praktične prepreke pristupu postupku dobivanja azila. Jedna od tih prepreka jeste da tražioci azila ne mogu registrovati svoje zahtjeve na vlastitu inicijativu, iako je takva mogućnost predviđena zakonom. Potrebno je daljnje usklađivanje u pogledu jačanja sistema azila i prihvata, posebno kako bi se osiguralo standardizovano razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu i sistematski pristup procesnim garancijama. Djeca migranti bez pratnje suočavaju se s posebnim izazovima, kao što su pristup sigurnom smještaju i postupcima za dobivanje azila.

U 2025., u Bosni i Hercegovini boravilo je ukupno 300 ukrajinskih izbjeglica (275 u 2024.) i šest mjeseci su ostvarivali pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga koji se može obnoviti.

Kako bi se pripremila za buduće učešće u okviru EU za azil i migracije, država treba osigurati kompatibilnost svojih sistema za uzimanje otisaka prstiju sa standardima Eurodaca.

Budžet za integraciju izbjeglica je dovoljan. Azilantski centar Delijaš ima dobre uslove za prihvat i, uprkos tome što se njegovi kapaciteti i dalje nedovoljno koriste, broj korisnika se tokom 2025. godine više nego udvostručio i dostigao 42 (u poređenju sa prosječno 20 korisnika u 2024. godini).

Tokom 2025. godine, u EU-27 registrovano je 870 podnosilaca zahtjeva za azil iz Bosne i Hercegovine (što predstavlja smanjenje od 39% u odnosu na 1 420 u 2024.).

Vizna politika

Vizna politika Bosne i Hercegovine nije u potpunosti usklađena s viznom politikom EU,

posebno u pogledu liste zemalja čijim državljanima je potrebna viza za ulazak u EU. Bosna i Hercegovina mora ukinuti bezvizni režim sa 10 zemalja, uključujući sedam zemalja čiji državljani imaju trajno izuzeće od obaveze posjedovanja vize: Azerbejdžan, Katar, Kuvajt, Turska, Rusija, Kina i Vanuatu, kao i prestati odobravati sezonska izuzeća od obaveze posjedovanja vize (koja nisu u skladu s acquisem EU) državljanima Bahreina, Omana i Saudijske Arabije. Bosna i Hercegovina tokom 2026. godine nije ostvarila nikakav napredak u usklađivanju vizne politike, već je, naprotiv, dodatno produžila trajanje sezonskih izuzeća od obaveze posjedovanja vize sa 30 na 60 dana. To je u suprotnosti sa njenom obavezom da u periodu 2025.–2027. svake godine raskine po jedan sporazum o bezviznom režimu, kao i sa ponovljenim preporukama iz uzastopnih izvještaja u okviru Mehanizma za suspenziju viznog režima. Povećanje broja sezonskih izuzeća od obaveze posjedovanja vize tokom 2025. godine, dodatno praćeno proširenjem primjene takvih mjera u 2026. godini, predstavlja nazadovanje. Ovakva nepovoljna kretanja mogu povećati rizik od nezakonitih migracija u EU putem zapadnobalkanske rute.

Do potpunog usklađivanja s viznom politikom EU, Bosna i Hercegovina trebala bi primjenjivati dodatne sigurnosne mjere, kao što su povećanje broja službenika granične policije i saradnja sa zemljama koje nisu članice EU i zračnim prevoznicima. Postupci za podnošenje zahtjeva i izdavanje viza usklađeni su s *acquisem* EU. Nakon usvajanja Pravilnika o registraciji biometrijskih podataka stranaca 2025. godine, nadležni organi instalirali su odgovarajuću opremu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima širom svijeta. Postoje značajna kašnjenja u procesu početka korištenja vanjskih pružalaca usluga i komercijalnih posrednika. Bosna i Hercegovina još uvijek nema potpuno funkcionalan centralni vizni informacioni sistem.

Zemlja i dalje nema potpunu kontrolu nad nabavkom i izradom biometrijskih putnih isprava. Sigurnosna obilježja i postupci za podnošenje zahtjeva za putne isprave i njihovo izdavanje, posebno biometrijskih pasoša, u potpunosti su usklađeni sa standardima EU.

Upravljanje šengenskim područjem i vanjske granice

Zakonodavni i strateški okvir za upravljanje vanjskim granicama djelimično je usklađen s *acquisem* EU.

Potrebno je poboljšati upravljanje granicama.

Pravna usklađenost, strateški i institucionalni okviri

Bosna i Hercegovina nije preduzela konkretne korake na uspostavljanju nacionalnog okvira za upravljanje šengenskim prostorom, uključujući usvajanje šengenskog akcionog plana ili imenovanje nacionalnog koordinatora za Šengen. Nakon usvajanja Zakona o graničnoj kontroli 2025. godine, nadležni organi usvojili su odgovarajuće podzakonske akte. Provođenje Strategije i Akcionog plana za integrisano upravljanje granicama za period 2025.–2029. ocijenjeno je zadovoljavajućim.

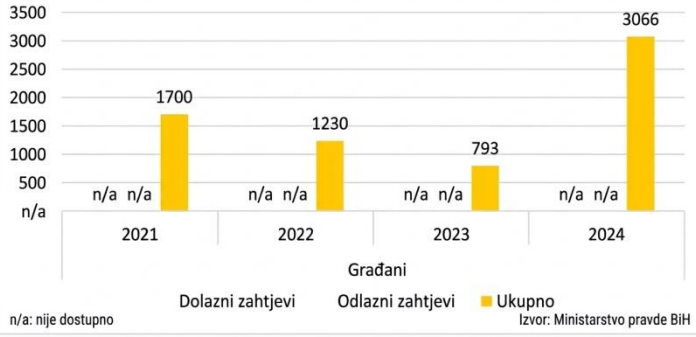
Nakon potpisivanja Sporazuma o statusu sa Frontexom 2025. godine, usvojen je operativni plan, a Frontex je započeo raspoređivanje službenika stalnih snaga sa izvršnim ovlaštenjima u Bosni i Hercegovini. U septembru 2026. godine bilo je raspoređeno približno 130 službenika stalnih snaga. Saradnja Granične policije i Frontexa prvenstveno obuhvata nadzor granice i graničnu kontrolu. Zajednički centar za analizu rizika potrebno je unaprijediti u pogledu upravljanja kadrovima, pristupa podacima i razmjene podataka. Uspostavljanje Nacionalnog (operativnog) koordinacionog centra nalazi se u ranoj fazi i zahtijeva dodatna unapređenja u skladu sa standardima EU, naročito u pogledu razmjene podataka i informacija u realnom vremenu.

Kapaciteti za provedbu i izvršavanje

Iako je nova sistematizacija radnih mjesta usvojena u julu 2025. godine, Granična policija i dalje nema dovoljno osoblja, a gotovo četvrtina radnih mjesta još nije popunjena.

Međuinstitucionalne operacije nadzora granice, koje vodi Granična policija, daju ograničene rezultate zbog nedovoljnog broja zaposlenih u svim organima za provođenje zakona. Saradnja Granične policije sa susjednim zemljama je nastavljena kroz zajedničke operacije, patrole i sastanke. Granična infrastruktura i oprema i dalje zahtijevaju dodatna poboljšanja i veća ulaganja. Dodatno zatvaranje nezakonitih graničnih prelaza, posebno na granici s Crnom Gorom, dovelo je do smanjenja aktivnosti krijumčarenja droge i cigareta. Granična policija nastavila je da učestvuje u obukama za borbu protiv korupcije.

Grafikon 20: Bosna i Hercegovina – Zahtjevi za uzajamnu pravnu pomoć u građanskim stvarima

n/a: nije dostupno

Izvor: Ministarstvo pravde BiH

Pravosudna saradnja u građanskim i privrednim stvarima

Potrebno je poboljšati pravosudnu suradnju u građanskim i privrednim stvarima. BiH još uvijek treba pristupiti ključnim instrumentima u okviru Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.

2.3. EKONOMSKI KRITERIJI[11]

Bosna i Hercegovina - Ključni ekonomski pokazatelji	2017-22 prosjek	2023	2024	2025
BDP po glavi stanovnika (% od EU-27 u PPS-u)[1)]	33	35	37	36
stvarni rast BDP-a [2)]	3.3	3.8	2.6	2.1
Stopa aktivnosti stanovništva u dobi 15-64 (%), ukupno	56.8	59.8	61.8	62.8
žene	*44.7*	*47.0*	*49.3*	*50.2*
muškarci	*68.8*	*72.3*	*74.0*	*75.1*
Stopa nezaposlenosti stanovništva u dobi 15-64 (%), ukupno	17.6	13.3	12.8	12.3
žene	*20.9*	16.9	16.7	16.6
muškarci	*15.5*	11.0	10.2	9.5
Zaposlenost stanovništva u dobi od 15 do 64 godine (godišnji rast %)	2.4	2.9	3.1	1.3
Nominalne plate (godišnji rast %)	4.8	13.0	9.8	14.0
Indeks potrošačkih cijena (godišnji rast %)	3.0	6.1	1.7	4.0
Devizni kurs prema EUR	1.96	1.96	1.96	1.96
Saldo tekućeg računa (% BDP-a) [2)]	-3.2	-2.1	-3.5	-3.2
Neto direktna strana ulaganja, FDI (% BDP-a) [2)]	2.6	3.3	3.4	1.6
Saldo opšte države (% BDP-a)	0.1	-1.2	-1.8	
Dug opšte vlade (% BDP-a)	33.1	25.3	25.5	25.6

Napomene:
1) Eurostat
2) Rashodovna strana BDP-a, revizija podataka Agencije za statistiku 30. december 2025.

Izvori: Agencija za statistiku BiH, Centralna banka Bosne i Hercegovine i Eurostat

2.3.1. Postojanje funkcionalne tržišne ekonomije

Ekonomsko upravljanje

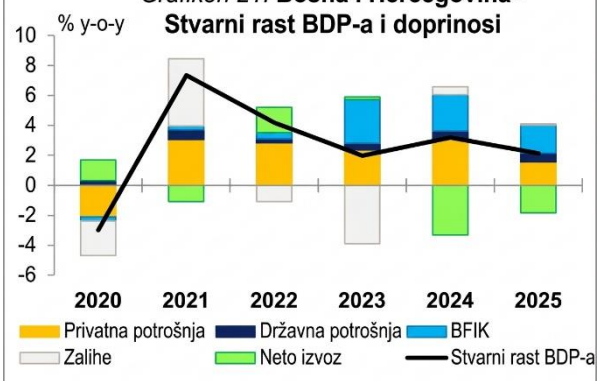
Učestali politički zastoji i usmjerenost na kratkoročne ciljeve i dalje negativno utiču na ekonomsko upravljanje. Oblikovanje i provođenje politika i dalje su ugroženi visoko politizovanim procesima donošenja odluka usmjerenih na kratkoročne ciljeve, institucionalnom rascjepkanošću i nedovoljnom saradnjom među ključnim akterima. Stalna kašnjenja u postizanju dogovora o budžetu institucija na državnom nivou i dalje ometaju njihovo funkcionisanje i narušavaju njihove kapacitete. Kvalitet i kredibilitet fiskalne politike narušeni su zbog usmjerenosti na kratkoročne ciljeve, kao što su povećanje plata u javnom sektoru i neselektivni socijalni transferi. Povećanja plata koja znatno premašuju rast produktivnosti narušila su konkurentnost. Dugoročni izazovi, kao što su zaustavljanje odliva mozgova i nedostatak kvalifikovane radne snage potrebne za povećanje potencijala rasta zemlje, nisu riješeni. Preduzete su ograničene aktivnosti na pripremi za predstojeću primjenu mehanizma EU za granično prilagođavanje emisija ugljenika (CBAM). Napredak u pogledu zakašnjelih strukturnih reformi i dalje je vrlo ograničen. Program ekonomskih reformi za 2026. godinu dostavljen je u predviđenom roku, što predstavlja značajno poboljšanje u odnosu na prethodne godine. Međutim, kvalitet programa i dalje je narušen nedostatkom interne dosljednosti i nedovoljnom saradnjom među različitim akterima. Bosna i Hercegovina još uvijek nije potpisala i ratifikovala sporazume o instrumentu i zajmu u okviru Reformske agende, čija bi primjena deblokirala sredstva EU u zamjenu za provođenje reformi.

[11] Osim ako nije drugačije navedeno, podaci u ovom odjeljku preuzeti su iz relevantnih nacionalnih izvora (zavoda za statistiku, ministarstva finansija i centralne banke).

Provođenje smjernica politike koje su zajednički donesene na ekonomskom i finansijskom dijalogu s EU u maju 2025. i dalje je ograničeno. Ostvaren je ograničen napredak u poboljšanju statističkih podataka zemlje, posebno u oblasti javnih finansija. Režim valutnog odbora nastavio je dobro funkcionisati. Na nivou entiteta preduzeti su određeni koraci radi unapređenja upravljanja javnim investicijama. Nisu preduzeti koraci za razjašnjenje ustavne nadležnosti za uspostavljanje centralnog registra bankovnih računa privatnih osoba (za cijelu BiH) u skladu sa *acquisem* EU. Okvir za sanaciju banaka još uvijek nije u potpunosti operativan.

Makroekonomska stabilnost

Grafikon 21: **Bosna i Hercegovina - Stvarni rast BDP-a i doprinosi**

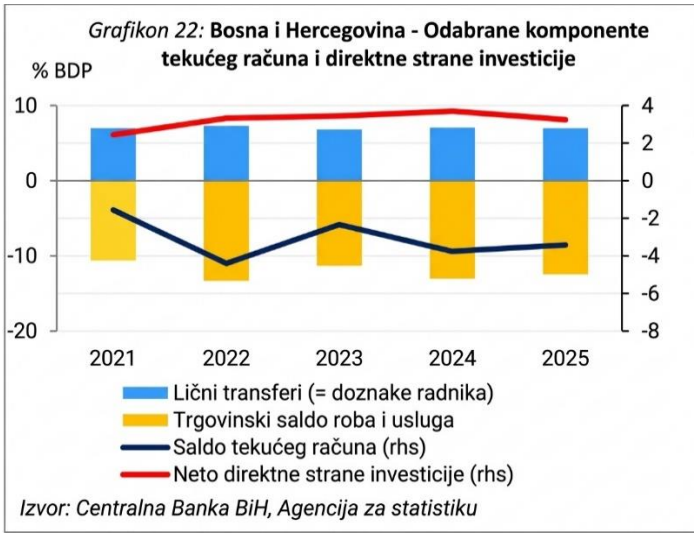

Izvor: Agencija za statistiku BiH, sopstveni proračuni

Ekonomska aktivnost oslabila je tokom 2025. i u prvom kvartalu 2026. Rast realnog BDP-a usporio se sa 2,6%[12] u 2024. na 2,1% u 2025., odnosno na 1,7% u prvom kvartalu 2026. Glavni pokretači rasta bili su privatna potrošnja i bruto investicije u kapital, iako su obje komponente zabilježile sporiji rast nego godinu ranije. Sustizanje životnog standarda EU i dalje je sporo, pri čemu je BDP po stanovniku u standardima kupovne moći zapravo smanjen na 36% prosjeka EU u 2025., što je samo pet procentnih bodova više nego prije deset godina.

Na saldo tekućeg računa povoljno je uticala slabija domaća potražnja, usljed čega je deficit smanjen sa 3,2% BDP-a u 2025. na 2,8% u četiri kvartala zaključno sa drugim kvartalom 2026. Nominalni izvoz povećan je za 5,6% u 2025. i u prvih sedam mjeseci 2026. vrijednost uvoza porasla je sa 4,5% u 2025. na 6,8% u odnosu na prethodnu godinu u prvih sedam mjeseci 2026. Saldo sekundarnog dohotka, koji obuhvata i doznake radnika iz inostranstva, ostao je uglavnom nepromijenjen kao udio u BDP-u. Neto priliv direktnih stranih investicija smanjen je sa 3,4% BDP-a u 2024. na 1,5% u 2025., ali se blago oporavio i dostigao 2,3% BDP-a u toj godini zaključno sa prvim kvartalom 2026. Glavni izvor priliva stranog kapitala i dalje je bio prihod od reinvestirane dobiti. Pokrivenost deviznim rezervama ostala je na zadovoljavajućem nivou u prvom kvartalu 2026. i odgovarala je vrijednosti sedmomjesečnog uvoza robe i usluga.

Grafikon 22: **Bosna i Hercegovina - Odabrane komponente tekućeg računa i direktne strane investicije**

Izvor: Centralna Banka BiH, Agencija za statistiku

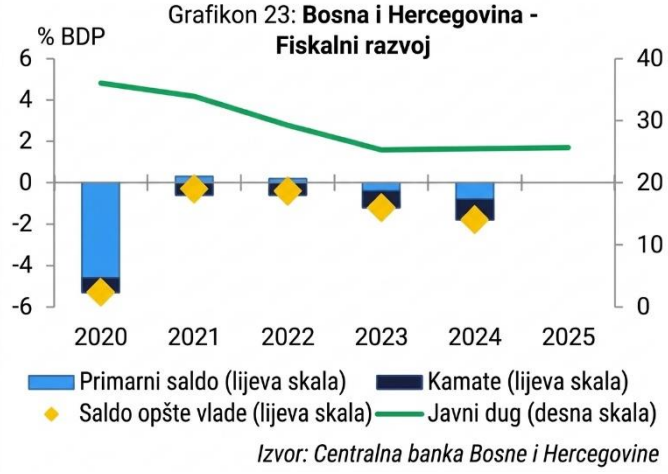
Pritisci na cijene su se povećali. Prosječna godišnja inflacija u 2025. iznosila je 4%, u poređenju sa 1,7% u 2024. Ukupna inflacija povećala se s 4,3% u drugoj polovini 2025. na 4,6% u prvih šest mjeseci 2026. Glavni pokretači inflacije početkom 2026. bila su nagla povećanja cijena prevoza (+12,1%) i stanovanja i električne energije (9,8%), dok su cijene hrane porasle za 1,9%. Kvalitet mjerenja inflacije otežan je zbog nedostatka raščlanjenih podataka, posebno iz entiteta Republika Srpska. Državna Agencija za statistiku još uvijek ne objavljuje podatke o

[12] Vrijednost izračunata primjenom rashodnog pristupa.

baznoj inflaciji, iako je Centralna banka počela objavljivati vlastite procjene. Objavljivanje harmonizovanog pokazatelja inflacije EU otežano je nedostatkom resursa i nedovoljnom saradnjom između entitetskih statističkih agencija. Ovi nedostaci i dalje otežavaju analizu inflacijske dinamike.

Iako zvanični fiskalni podaci za cijelu zemlju za 2025. i 2026. još uvijek nisu dostupni, čini se da je fiskalna pozicija zemlje u 2025. imala koristi od boljeg ostvarenja prihoda od očekivanog, dok budžetski planovi za 2026. predviđaju značajno povećanje i rashoda i deficita. Preliminarne procjene Ministarstva finansija ukazuju na fiskalni deficit od 0,3% BDP-a u 2025. na nivou cijele zemlje, što je manje od prvobitno planiranih 0,7%. Glavni razlog boljeg procijenjenog rezultata u 2025. godini bio je znatno veći rast prihoda (+11,3% u odnosu na prošlu godinu, u poređenju sa planiranih +4,1%), čemu su doprinijela značajna povećanja plata (+14% u 2025., nakon +9,8% u 2024.), koja su dovela do povećanja prihoda od doprinosa za socijalno osiguranje i poreza na dohodak. Povećanju prihoda doprinijeli su i jednokratni faktori, kao što je isplata akumuliranih budžetskih rezervi radi izmirenja obaveza povezanih sa slučajem Vijadukt. Međutim, to je djelimično neutralisano većim rashodima (+11%, umjesto planiranih +2,6%), uglavnom usljed povećanja javne potrošnje (+10,4%, umjesto planiranih 3,8%) i socijalnih transfera (+9,2%, umjesto +3,7%). Procjenjuje se da su javne investicije u 2025. povećane za 15,8%, umjesto prvobitno planiranog smanjenja od 0,4%. Udio javnog duga u BDP-u povećan je sa 25,0% na kraju prvog kvartala 2025. na 25,8% u prvom kvartalu 2026., uglavnom zbog povećanja kratkoročnog duga denominovanog u domaćoj valuti, ali uz povoljan uticaj relativno snažnog nominalnog rasta BDP-a podstaknutog inflacijom. Međutim, procjene Međunarodnog monetarnog fonda ukazuju na znatno veći deficit od 1,8% BDP-a u 2025. i predviđaju dalji rast fiskalnog deficita na nivou cijele zemlje na oko 4% ili više u 2026. i 2027. Ukoliko se takav trend deficita ostvari, zemlja bi se mogla suočiti s rizicima srednjoročne održivosti, višim troškovima finansiranja i značajnim porastom udjela duga.

Grafikon 23: **Bosna i Hercegovina - Fiskalni razvoj**

Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine

Kvalitet i održivost javnih finansija dodatno su pogoršani. Učestala trajna povećanja tekuće potrošnje kao odgovor na privremeno povećanje prihoda podstaknuto inflacijom i dalje strukturno slabe fiskalnu poziciju zemlje. Iako su budžeti prvobitno usvojeni za 2026. upućivali na povećanje fiskalnog deficita od 1,8 procentnih poena, na 2,1% BDP-a, rebalansom budžeta entiteta Republika Srpska prekršeno je postojeće budžetsko pravilo i, ukoliko bude u potpunosti izvršen, mogao bi povećati deficit opšte države na nivou cijele zemlje na čak 4% BDP-a. Radi finansiranja ovih povećanja rashoda, nadležni organi sve više se oslanjaju na međunarodna tržišta kapitala. Koordinacija između entiteta prilikom pristupa tim tržištima gotovo da ne postoji, što povećava rizik od nekontrolisanog gomilanja vanjskih obaveza i pogoršanja kreditnog rejtinga zemlje. U cjelini posmatrano, procjena fiskalne pozicije zemlje i dalje je ozbiljno ograničena zbog: (i) nedostatka pravovremenih fiskalnih podataka za cijelu BiH; (ii) slabe usklađenosti s računovodstvenim standardima EU; i (iii) značajnog iznosa zaostalih plaćanja i nepredviđenih obaveza.

Kombinacija makroekonomskih politika i dalje nije odgovarajuća za rješavanje glavnih izazova zemlje. Režim valutnog odbora Bosne i Hercegovine, koji je uporište stabilnosti, ograničava prostor za monetarnu politiku. Zbog toga je fiskalna politika ključni instrument

makroekonomske politike za upravljanje ukupnom potražnjom. Međutim, više ne postoji cjelodržavna *ex ante* fiskalna koordinacija između ključnih aktera, iako je to u suprotnosti sa važećim zakonodavstvom. Time se i dalje slabi sposobnost zemlje da provodi koherentnu i koordinisanu cjelodržavnu fiskalnu politiku. Posljedično, dodatno su pogoršani i smjer fiskalne politike i strukturna fiskalna pozicija. Istovremeno, i pored planiranog značajnog povećanja u 2025. godini, javne investicije i dalje su niske i nastavljaju ograničavati potencijal rasta zemlje. Ovakav kratkoročni fiskalni pristup ne rješava strukturne izazove zemlje i dovodi do sporog približavanja EU.

Funkcionisanje tržišta proizvoda

Poslovno okruženje

Institucionalno i regulatorno poslovno okruženje i dalje je slabo i rascjepkano. Iako su vlasnička prava uglavnom dobro definisana, njihovo ostvarivanje i dalje je neefikasno u pojedinim oblastima, posebno u oblasti registracije imovine. Dugotrajni sudski postupci otežavaju izvršenje ugovora, naročito u rješavanju privrednih sporova. Birokratske i tehničke prepreke i dalje ometaju poslovne aktivnosti i otežavaju funkcionisanje unutrašnjeg tržišta zemlje. Među značajnijim preprekama su: (i) obaveza pribavljanja istih dozvola ili odobrenja u svakom administrativnom području ili području lokalne uprave; (ii) različita pravila i norme na lokalnom nivou, kao na primjer za građevinske dozvole; i (iii) obaveza plaćanja velikog broja lokalnih poreza i naknada koji se razlikuju u zavisnosti od entiteta i/ili kantona. Ove prepreke sprečavaju konkurenciju i odvraćaju domaće i strane investitore. Neriješeno pitanje državne imovine negativno utiče na ulaganja u infrastrukturu. Shodno tome, broj stranih „green-field" investitora i rast srednjih preduzeća i dalje su izuzetno niski. Pored toga, socijalni dijalog između organa vlasti i socijalnih partnera i dalje je nedovoljan, što narušava kvalitet reformi, posebno socioekonomskih reformi.

Nivo korupcije i obim neformalne ekonomije i dalje su značajni. Prema Indeksu percepcije korupcije Transparency Internationala za 2025., Bosna i Hercegovina i dalje zauzima drugo najlošije mjesto među zemljama zapadnog Balkana. Nedavno uspostavljena Komisija za odlučivanje o sukobu interesa na državnom nivou još uvijek nije počela efikasno funkcionisati. Neformalna ekonomija i dalje je značajna i čini do jedne trećine ukupne ekonomske djelatnosti. Iako neprijavljeni rad omogućava značajnu zaposlenost i prihode, on narušava konkurenciju i smanjuje poreske prihode. U kombinaciji sa prijavljivanjem plata u iznosima nižim od stvarnih, to dovodi do nižih penzija, povećava rizik od siromaštva u starijoj životnoj dobi te dodatno fiskalno opterećuje registrovanu radnu snagu.

Uticaj države na tržišta proizvoda

Država i dalje ima značajnu ulogu u ekonomiji. Ako se posmatraju javna uprava, zdravstvo, obrazovanje i preduzeća u javnom vlasništvu, na javni sektor otpada približno jedna trećina ukupne zaposlenosti u zemlji. Mnoga od tih preduzeća i dalje nisu reformisana, uprkos kontinuirano lošim poslovnim rezultatima. Postupci javnih nabavki i dalje su pretjerano složeni, a dodatni problem predstavljaju slabi administrativni kapaciteti. To pogoduje korupciji i daje prednost domaćim dobavljačima, što nije u skladu s *acquisem* EU (vidjeti i Poglavlje 5 – Javne nabavke). Regulacija cijena i dalje je široko zastupljena, a nakon nedavnog rasta cijena energije dodatno je proširen obim takve kontrole. Prema posljednjem zvaničnom izvještaju o državnoj pomoći (za 2024.), nivo direktne podrške relativno je nizak (1,2% BDP-a). Međutim, indirektne subvencije, kao što je tolerisanje gomilanja neizmirenih obaveza, posebno u oblasti naplate poreza i socijalnih doprinosa, i dalje narušavaju pravednu konkurenciju. Nadzor nad državnom pomoći i dalje je nedovoljan, što je posljedica djelomične usklađenosti sa pravnim standardima EU i nedosljedne primjene propisa u cijeloj zemlji. Ovlaštenja i operativni kapaciteti Vijeća za državnu pomoć i dalje su ograničeni, što dodatno slabi poštovanje propisa.

Privatizacija i restrukturiranje

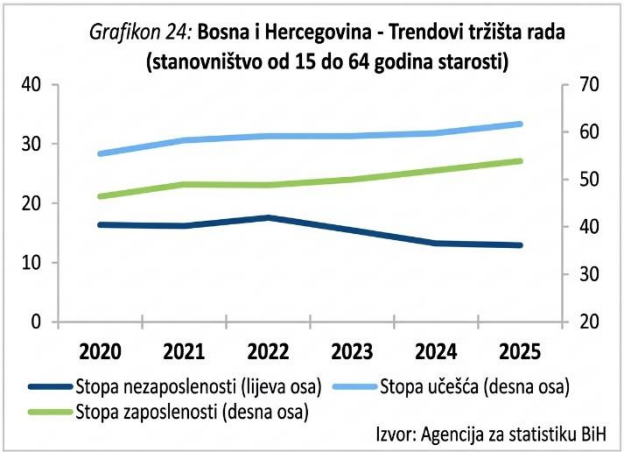
Nije ostvaren napredak u restrukturiranju preduzeća u javnom vlasništvu, a ključna pitanja, kao što su nadzor nad upravljanjem i profesionalno rukovođenje, još uvijek nisu riješena u dovoljnoj mjeri. Uprkos tome što posluju u strateškim sektorima (uključujući energetiku i saobraćaj) mnoga od ovih preduzeća suočavaju se sa politički uslovljenim donošenjem odluka, niskom produktivnošću i hroničnom neefikasnošću, što predstavlja značajan finansijski teret za poreske obveznike. Trenutno posluje oko 540 preduzeća u različitim oblicima javnog vlasništva, koja zapošljavaju približno 10% ukupne radne snage i četvrtinu svih zaposlenih u javnom sektoru. Njihov ukupni dug iznosi 28% BDP-a, pri čemu nesrazmjerno veliki udio čine kratkoročne obaveze. Pored toga, nepredviđene obaveze sa visokim rizikom realizacije čine oko 8% BDP-a, dok su praćenje duga i upravljanje rizicima i dalje nedovoljni. Gotovo polovina tih preduzeća oslanja se na eksplicitnu i implicitnu budžetsku podršku, što dodatno opterećuje javne finansije. Iako zakonodavstvo formalno zahtijeva transparentne postupke imenovanja članova upravnih odbora, u praksi je političko uplitanje i dalje prisutno. Mnoga javna preduzeća takođe imaju pogodnosti zbog nedovoljno rigorozne primjene propisa u pogledu plaćanju poreza i socijalnih doprinosa, što dovodi do gomilanja neizmirenih obaveza, koje čine dvije trećine svih fiskalnih zaostataka. To im omogućava da isplaćuju premije na plate, što ih nepravedno stavlja u povoljan položaj u odnosu na privatna preduzeća. Napori na restrukturiranju, raspuštanju ili privatizaciji javnih preduzeća bili su minimalni, a posebno nedostaje politika državnog vlasništva. Entitet Republika Srpska izmijenio je i dopunio Zakon o javnim preduzećima radi unapređenja transparentnosti, efikasnosti, ekonomičnosti i nadzora. Međutim, primjena ovih izmjena još nije počela. Do sada nije izrađen konsolidovani finansijski izvještaj o sektoru preduzeća u javnom vlasništvu na nivou cijele zemlje, a postoje i značajni nedostaci u podacima, posebno u entitetu Federacija BiH. Entitet Republika Srpska još uvijek nije objavio ažurirani centralni registar preduzeća u javnom vlasništvu, dok entitet Federacija BiH još nije uspostavio operativne jedinice za nadzor nad ovim preduzećima.

Funkcionisanje finansijskog tržišta

Finansijski sektor ostao je stabilan. Međutim, kreditni rizici su u porastu, a transparentnost je u pojedinim oblastima i dalje nedovoljna. Banke su zadržale čvrst kapital i zaštitni sloj likvidnosti, dok je profitabilnost ostala stabilna. Depoziti banaka povećani su za 10,3% u odnosu na prethodnu godinu u drugoj polovini 2025., a takav rast nastavljen je i u prvoj polovini 2026., uglavnom zahvaljujući depozitima stanovništva. Nominalni kreditni rast bio je sličan, čime je odnos kredita i depozita ostao blizu 77%. Udio bankarskih kredita u BDP-u porastao je sa 46,9% na kraju 2024. na 48,2% na kraju 2025., te na 48,4% na kraju juna 2026. Ovaj brzi rast mogao bi povećati kreditne rizike i dodatno ubrzati rast cijena nekretnina i stambenih objekata. Ipak, udio loših-kredita nastavio se smanjivati, sa 3,2% na kraju 2024. na 2,4% na kraju 2025., odnosno na 2,1% na kraju juna 2026. Međutim, kreditni rizici su znatno veći u nekim manjim bankama u domaćem vlasništvu. Ukupna stopa adekvatnosti kapitala bankarskog sistema ostala je visoka i iznosila je 19,9% na kraju juna 2026. To je znatno iznad regulatornog minimuma od 12%. Stopa povrata na kapital smanjena je sa 16% na kraju 2024. na 14,7% na kraju 2025., ali se do sredine 2026. oporavila na 15,5%. Stopa povrata na kapital blago je smanjena, sa 2,2% na kraju 2024. na 2,1% do sredine 2026. Međutim, kašnjenja u usklađivanju sa međunarodnim standardima za sprečavanje pranja novca i-finansiranja terorizma dovela su do toga da BiH bude stavljena na sivu listu Radne grupe za finansijske aktivnosti (FATF) (*vidjeti i Poglavlja 4 – Slobodno kretanje kapitala i 9 – Finansijske usluge*). U junu je Centralna banka podnijela zahtjev za pristupanje Jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA), čime bi se zemlja uključila u evropsko područje plaćanja i olakšalo obavljanje platnih transakcija građanima Bosne i Hercegovine. Pored toga, Centralna banka je u julu pokrenula sistem za instant plaćanja TIPS. Obim nebankarskog finansijskog sektora i tržišta kapitala ostao je mali, rascjepkan i nedovoljno razvijen, pri čemu je tržišna kapitalizacija berzi

na kraju 2025. iznosila oko 21,9% BDP-a. Pored toga, broj aktivnih emitenata smanjuje se posljednjih godina. Pristup kreditima i dalje je otežan za mnoga mikro i mala preduzeća.

Funkcioniranje tržišta rada

Stanje na tržištu rada pokazuje znakove pogoršanja, budući da ključni strukturni izazovi, kao što su visoka stopa nezaposlenosti mladih i dugotrajna nezaposlenost, niska stopa učešća radne snage na tržištu rada i nedostatak radne snage, nisu adekvatno riješeni . Registrovana zaposlenost bila je niža za 0,4% u odnosu na prethodnu godinu u drugoj polovini 2025., a u prvoj polovini 2026. ostala je niža za 0,6%. Gubitak radnih mjesta zabilježen je prvenstveno u proizvodnoj industriji, ali i u trgovini i ugostiteljstvu, dok je zaposlenost povećana u javnoj upravi, građevinarstvu i zdravstvu.

Međutim, prema podacima Ankete o radnoj snazi, stopa nezaposlenosti smanjena je na 12,2% u drugom kvartalu 2026., što je znatno manje od 13,1% zabilježenih godinu ranije. Nezaposlenost mladih u dobi od 15 do 24 godine iznosila je 32,9% u drugom kvartalu, u poređenju sa 33,9% godinu ranije. Provođenje programa Garancija za mlade, pokrenutog 2023. godine, dodatno je odgođeno.

Relativno visoka stopa neaktivnosti među ženama doprinosi niskoj ukupnoj stopi učešća radne snage. Neformalna zaposlenost i dalje je visoka i obuhvata oko jedne trećine radne snage. Pored toga, značajan broj radnika nastavio je napuštati zemlju, što je dovelo do nedostatka radne snage i naštetilo srednjoročnom potencijalu rasta zemlje. Kao odgovor na to, vlasti su povećale kvote radnih dozvola za inostrane radnike. Međutim, te kvote i dalje nisu dovoljne, posebno kada je riječ o kvalifikovanim radnicima.

Usljed smanjenja zaposlenosti i nezaposlenosti, radna snaga nastavila je da se smanjuje, i to za 0,9% u odnosu na prethodnu godinu u drugom kvartalu 2026., dok je broj stanovnika radne dobi smanjen za 0,1% u odnosu na prethodnu godinu. Dugotrajna nezaposlenost i dalje predstavlja značajan problem, pri čemu je 69% nezaposlenih tražilo posao duže od godinu dana. To ipak predstavlja poboljšanje u odnosu na 75% godinu ranije. Posebno je značajno smanjen broj osoba koje su bile nezaposlene duže od četiri godine. Glavni uzroci trajno visoke stope dugotrajne nezaposlenosti su neusklađenost vještina i nedovoljne mogućnosti zapošljavanja. Mjere za rješavanje problema visoke stope nezaposlenosti mladih i strukturne nezaposlenosti, te neusklađenosti vještina i dalje su ograničene i rascjepkane na kantonalnom i entitetskom nivou. Realne plate prema zvaničnim podacima povećale su se za 14% u drugoj polovini 2025. i za 8,8% u prvoj polovini 2026., dok je rast produktivnosti rada u tom periodu bio znatno niži i iznosio oko 2–2,5% godišnje. Povećanja plata koja premašuju rast produktivnosti mogla bi dodatno podstaći inflacijske pritiske.

2.3.2. Sposobnost suočavanja s konkurentskim pritiskom i tržišnim silama unutar EU

Obrazovanje i inovacije

Mjere za razvoj ljudskog kapitala zemlje i dalje su nedovoljne. Sistem obrazovanja u zemlji rascjepkan je između 14 aktera na državnom, entitetskom i kantonalnom nivou. Nedovoljna koordinacija i saradnja među tim akterima dovele su do značajne neefikasnosti, kao i velikih razlika u nastavnim planovima i programima i standardima. Javna izdvajanja za obrazovanje

iznosila su oko 4% BDP-a u 2022., što je manje od prosjeka EU od 4,7% u 2023. Usljed ovih neefikasnosti, korištenje finansijskih sredstava obrazovnog sistema i dalje je među najmanje efikasnim u regionu[13]. Pored toga, slaba koordinacija dovela je do nepostojanja zajedničkih standarda u obrazovanju i razlika u kvalitetu obuka nastavnika i ocjenjivanja njihovog rada. Država je 2020. godine prestala učestvovati u PISA procjeni, čime je ostala bez važnog izvora informacija u oblasti obrazovne politike. Iako je Bosna i Hercegovina pristupila Evropskom savezu za naukovanje (EAfA) u jesen 2024. godine, do sada nije uspjela da tu predanost pretoči u konkretne mjere za poboljšanje sistema stručnog obrazovanja i osposobljavanja ili povećanje zaposlenosti mladih. Ulaganja u istraživanje i razvoj i dalje su niska, dok je nedostatak koordinacije u ovoj oblasti dodatno smanjio efikasnost potrošnje. Tokom izvještajnog perioda nije postignut napredak u poboljšanju funkcionisanja naučnih i tehnoloških parkova.

Fizički kapital i kvaliteta infrastrukture

Sredstva u obliku fiksnog kapitala Bosne i Hercegovine i dalje su nedovoljna za ostvarenje snažnijeg privrednog rasta. Dugotrajni politički zastoji i neizvjesnost, zajedno sa ograničenim napretkom u poboljšanju upravljanja javnim investicijama, negativno su uticali i na javne i na privatne investicije. Zbog toga Bosna i Hercegovina nije uspjela ostvariti višu stopu rasta. Neto priliv direktnih stranih investicija, koji je u 2025. iznosio 1,5% BDP-a, i dalje je znatno niži nego u drugim zemljama regiona. Posljednjih godina ostvaren je određeni napredak u poboljšanju putne infrastrukture, uglavnom stranim finansiranjem, a pokrenute su i lokalne inicijative za privlačenje investicija. Energetski sektor i dalje se u velikoj mjeri oslanja na lignit, uz visoke emisije CO_2 po jedinici proizvedene energije. Napori za diversifikaciju kombinacije izvora energije, uključujući omogućavanje pristupa električnoj energiji proizvedenoj iz solarne energije nacionalnoj elektroenergetskoj mreži, i dalje su nedovoljni. Međutim, sektoru i dalje nedostaje jedinstven i međunarodno priznat regulatorni okvir, što nastavlja da otežava međunarodna ulaganja u obnovljive izvore energije. Standardi zaštite životne sredine i dalje su niski i često se ne primjenjuju. To negativno utiče na javno zdravlje, a samim tim i na produktivnost rada. Nadležni organi preduzeli su korake za smanjenje zavisnosti države od jednog dobavljača plina donošenjem odluke o razvoju alternativne rute snabdijevanja. Međutim, trenutno planirani pristup nije usklađen sa ciljem EU da do 2050. ostvari dekarbonizaciju.

Nivo digitalizacije javnih usluga i dalje je nizak. Nedovoljna koordinacija, saradnja i razmjena podataka između različitih upravnih organa i dalje usporavaju prijeko potreban napredak. Značajan primjer u tom pogledu jeste neuspjeh u postizanju dogovora o usklađivanju sistema elektronskog potpisa u cijeloj BiH. Osim toga, i dalje nedostaju odgovarajuće cjelodržavno zakonodavstvo i regulatorna agencija, usklađeni sa evropskim standardima.

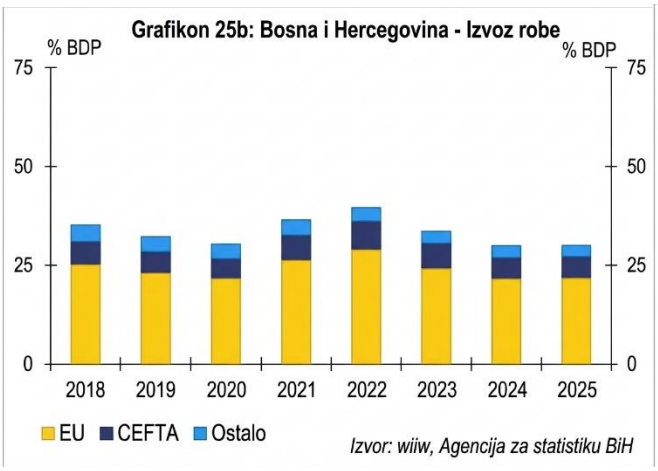
Struktura sektora i preduzeća

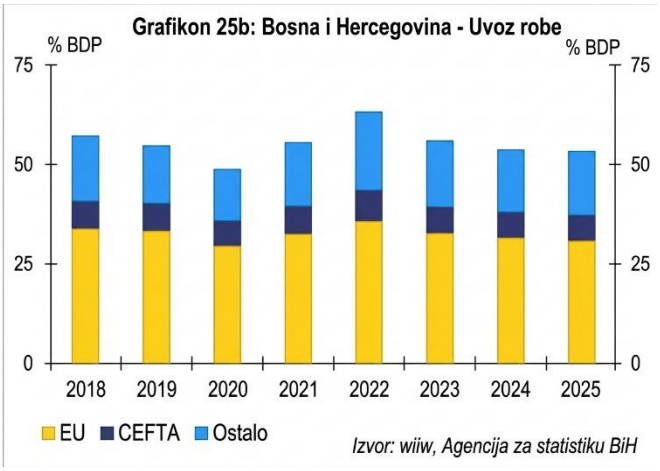
Proizvodna struktura Bosne i Hercegovine nastavila je postepeno da se preusmjerava na usluge, posebno trgovinu na veliko i malo. Udio sektora usmjerenih na proizvodnju (proizvodna industrija, proizvodnja električne energije i upravljanje vodama) u ukupnoj dodanoj vrijednosti smanjio se od 2019. do 2025. (sa 35,2% bruto dodane vrijednosti na 30,5%), dok se udio trgovine i turizma, informacionih tehnologija i administrativnih usluga povećao (sa 33,1% na 37,1% bruto dodane vrijednosti). Broj registrovanih aktivnih preduzeća povećao se posljednjih godina. Međutim, taj rast uglavnom je bio podstaknut povećanjem broja mikropreduzeća (od 0 do 9 zaposlenih) u sektoru trgovine. Oko 90% svih preduzeća čine mala preduzeća i mikropreduzeća sa manje od 50 zaposlenih.

[13] Evropska fondacija za obuku (2025): Ključna politička kretanja u oblasti obrazovanja, obuke i zapošljavanja – Bosna i Hercegovina, str. 30.

Ekonomska integracija u EU i konkurentnost cijena

Trgovinska i investicijska integracija sa EU ostala je na visokom nivou. Tokom izvještajnog perioda izvoz Bosne i Hercegovine postao je još više usmjeren ka EU, uglavnom zbog jačanja trgovinskih veza sa ključnim trgovinskim partnerima zemlje, posebno Hrvatskom, Njemačkom i Austrijom. Kao rezultat toga, udio trgovine sa EU je sa 73,8% ukupne trgovine u prvih sedam mjeseci 2025. povećan na 76,7% u prvih sedam mjeseci 2026., dok je udio trgovine sa zemljama CEFTA-e smanjen sa 17,0% na 15,5%. Otvorenost Bosne i Hercegovine prema trgovini (izvoz i uvoz kao procenat BDP-a) blago je povećana, sa 95,5% BDP-a u 2024. na 96,8% u 2025. To je i dalje relativno nizak nivo, imajući u vidu malu veličinu privrede.

Struktura izvoza zemlje nije naročito raznolika te se i dalje u velikoj mjeri oslanja na osnovne metale, mašine i hemijske proizvode. Oko dvije trećine ukupnih direktnih stranih investicija potiče iz država članica EU. Udio zemlje u uvozu robe u EU-27 ostao je uglavnom nepromijenjen u proteklih pet godina i iznosi oko 0,24%.

Domaći pritisci na plate utiču na vanjsku konkurentnost zemlje. Značajna nominalna povećanja plata tokom 2025. i 2026. mogla bi negativno uticati na cjenovnu konkurentnost zemlje na međunarodnom tržištu. Nominalni efektivni kurs domaće valute ostao je relativno stabilan u periodu od juna 2025. do juna 2026. godine, uglavnom zahvaljujući njenoj vezanosti za euro. Kada se kao deflator koristi indeks potrošačkih cijena, realni efektivni devizni kurs Bosne i Hercegovine zabilježio je značajnu aprecijaciju na početku posmatranog perioda, usljed razlika u stopama inflacije u odnosu na trgovinske partnere iz kojih se uvozi, kao što su Italija, Slovenija i Njemačka. Međutim, to je u velikoj mjeri neutralisano sličnom depresijacijom u maju i junu. Kao rezultat toga, u poređenju sa prethodnom godinom, realni efektivni devizni kurs u junu je ostao uglavnom nepromijenjen (-0,1% u odnosu na prethodnu godinu).

2.4. JAVNE NABAVKE, STATISTIKA I FINANSIJSKA KONTROLA

Poglavlje 5: Javne nabavke

Pravila EU obezbjeđuju da su javne nabavke robe, usluga i radova u svakoj državi članici transparentne i otvorene za sva privredna društva iz EU-a na osnovu nediskriminacije i jednakog postupanja.

Institucionalno uređenje i usklađivanje propisa

Pravni okvir djelomično je usklađen s *acquisem* EU. Strategija javnih nabavki za period 2024.-2028. i prateći akcioni plan provode se, pri čemu je cilj izrada novog zakona o javnim nabavkama.

Nije bilo napretka u reformi pravnog okvira za **koncesije** i **privatno-javno partnerstvo (PJP),** koji je i dalje rascjepkan i nije usklađen s osnovnim načelima EU-a te i dalje izostaju strateško planiranje i efikasni mehanizmi kontrole. Nadležne institucije na državnom i entitetskom nivou trebale bi zajednički izraditi plan za usklađivanje pravnog okvira s *acquisem* EU, kao i mjere za bolju koordinaciju i dosljednu primjenu u cijeloj Bosni i Hercegovini.

Provedba Zakona o javnim nabavkama iz 2014. godine još uvijek ne ide planiranim tempom. Potrebno je dalje usklađivanje s praksama, postupcima i konceptima javne nabavke EU-a, uključujući partnerstvo za inovacije, dinamički sistem nabavke, elektronske kataloge, najbolji omjer cijene i kvalitete te troškove životnog vijeka. Tenderski postupci i dalje podrazumijevaju dostavljanje dokumentacije u papirnoj formi, pri čemu se od privrednih subjekata zahtijeva da u svakoj ponudi dostave ovjerenu dokumentaciju. Potrebno je nastaviti dalje reforme kako bi se elektronska komunikacija i razmjena informacija u potpunosti integrisale u postupak nabavki radi povećanja efikasnosti i smanjenja birokratije. Uprkos poboljšanjima, sistem i dalje ne sadrži karakteristike prilagođene korisnicima niti potpune funkcionalnosti e-komunikacije kako bi postigao svoj puni učinak.

Kapaciteti za provedbu i izvršenje

Udio tržišta javnih nabavki u ukupnom nominalnom BDP-u za 2025. godinu je 11,5%, što je povećanje u odnosu na 9,8% u 2024. godini. Prosječan broj ponuda po tenderu i dalje je nizak i iznosio je 1,62 u 2025. godini.

Administrativni kapaciteti Agencije za javne nabavke su i dalje nedovoljni za adekvatno praćenje dodjele i realizaciju ugovora, kao i za identifikovanje nepravilnosti u postupcima nabavke. Potrebna je bolja koordinacija s Konkurencijskim vijećem te institucijama za reviziju i pravosudnim institucijama. Ukupan procenat dodijeljenih ugovora u postupcima javnih nabavki u 2025. godini na osnovu kriterijuma najniže cijene iznosio je 86,1%. Pregovarački postupci bez prethodne objave su primijenjeni u 3,8% ukupnog broja dodijeljenih ugovora u 2025. godini što predstavlja smanjenje u poređenju s prethodnim godinama (5,1% u 2024., 6,1% u 2023. godini). Udio tendera u kojima je zaprimljena samo jedna kvalifikovana ponuda iznosio je 11,2%, što predstavlja značajno smanjenje u odnosu na 2024. godinu, kada je taj udio iznosio 50%. Postoji kontinuirani nedostatak mehanizama za koordinaciju tumačenja zakonodavstva o javnim nabavkama među ključnim institucijama.

Institucionalni kapaciteti za upravljanje postupcima javnih nabava su slabi. Potrebno je da svaki ugovorni organ uspostavi specijalizovane funkcije za javne nabavke. Potrebni su dodatni napori kako bi se poboljšao integritet i izbjegli sukobi interesa u javnoj nabavi, koja je i dalje podložna nepravilnostima i **korupciji.** Potrebno je ojačati saradnju sa sudovima i civilnim društvom.

Efikasan sistem pravnih lijekova

Zakonodavstvo o **pravu na pravni lijek** djelomično je u skladu s *acquisem* EU. Ured za razmatranje žalbi suočava se s nedovoljnim tehničkim kapacitetima i velikim brojem žalbi (1 684 u 2025. godini), uz dodatne poteškoće povezane s pristupom sudskoj praksi, dugotrajnim žalbenim postupcima i pravnim prazninama koje ometaju postupke javne nabavke. Manji broj žalbi, više takse i strožiji uslovi za prijem žalbi smanjili su broj ponovljenih žalbi i zloupotreba prava na žalbu (koje su ranije produžavale rokove za nabavku).

Poglavlje 18: Statistika

Države članice EU-a razvijaju, izrađuju i distribuišu evropske statističke podatke vodeći se načelima i kriterijumima kvaliteta utvrđenima u Uredbi o evropskoj statistici, a to su profesionalna nezavisnost, nepristrasnost, pouzdanost, transparentnost i statistička povjerljivost. Postoje zajednička pravila u pogledu metodologije, izrade i distribucije statističkih

podataka, koji su dalje precizirani u sektorskom zakonodavstvu koje spada u acquis EU u području statistike.

Kada je riječ o **statističkoj infrastrukturi**, i dalje je potrebno Zakon o statistici uskladiti s evropskim standardima i integrisati načela Kodeksa prakse evropske statistike. Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (BHAS) treba pojačati saradnju s ostalim tijelima koja izrađuju službene statističke podatke.

Kada je riječ o **klasifikacijama i registrima**, uspostavljen je Statistički poslovni registar, ali su potrebne dalje aktivnosti kako bi se poboljšao njegov kvalitet. Memorandumi o razumijevanju i srodni tehnički protokoli s Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (VSTV), Upravom za indirektno oporezivanje (UIO), Službom za poslove da strancima i Direkcijom za finansije Brčko distrikta potpisani su 15. septembra 2026. godine, čime je omogućena razmjena podataka između ovih institucija i statističkih zavoda u Bosni i Hercegovini. Uvedene su glavne statističke klasifikacije ali ih je potrebno ažurirati. Što se tiče NUTS klasifikacije, Bosna i Hercegovina bi trebala što prije definisati regije NUTS nivoa 3, kao i liste lokalnih administrativnih jedinica (LAU) iz 2019. godine pa nadalje.

Po pitanju **makroekonomske statistike**, potrebni su dalji napori u vezi s nacionalnim računima kako bi se postigla puna usklađenost s Programom za prenos podataka ESA 2010. Očekuje se da će ažurirani popis BND-a biti objavljen početkom 2027. godine, a glavni plan za usklađivanje nacionalnih računa treba biti dogovoren između tri statistička zavoda na državnom i entitetskom nivou. Bosna i Hercegovina treba da poboljša pokrivenost sektora, pravovremenost i pokrivenost transakcija statistike državnih finansija (GFS) i tabela procedure prekomjernog deficita (EDP), u skladu s ESA 2010, te da nastavi njihovo redovno dostavljanje Eurostatu. U februaru 2026. godine, Centralna banka Bosne i Hercegovine i Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine potpisale su Memorandum o razumijevanju u oblasti GFS-a radi jačanja međuinstitucionalne saradnje.

Kada je riječ o **poslovnoj i trgovinskoj statistici**, strukturna poslovna statistika i poslovni registar su na srednjem nivou usklađenosti, dok je kratkoročna poslovna statistika na niskom nivou usklađenosti. Kada je riječ o statistici o međunarodnoj trgovini uslugama, potrebno je poboljšati potpunost skupova podataka, ali je usklađenost inače visoka, što je slučaj i sa statistikom međunarodne trgovine robom. Bosna i Hercegovina je počela slati podatke o ulaznim stranim direktnim investicijama Eurostatu i savjetuje joj se da prikupi i dostavi podatke o izlaznim stranim direktnim investicijama, kao i statističke podatke o stranim direktnim investicijama razvrstane po aktivnostima.

Kada je riječ o **statistici o nauci, tehnologiji i inovacijama**, ukupni nivo usklađenosti je nizak. Bosna i Hercegovina provodi polugodišnju Anketu o inovacijama u zajednici (CIS). Budući da nije bilo potrebno dostaviti podatke Eurostatu u 2025. godini, status usklađenosti se odnosi na podatke dostavljene u 2024. godini (CIS 2022). Bosna i Hercegovina se ohrabruje da nastavi trenutne napore na prikupljanju visokokvalitetnih podataka o poslovnim inovacijama za 2024. godinu.

U pogledu **socijalne statistike**, statistika o prihodima i životnim uslovima i dalje zahtijeva poboljšanja kako bi bila verifikovana i objavljena. Bosna i Hercegovina treba da finalizira i usvoji Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova, usvoji plan za njegovu implementaciju i provede popis. Anketa o radnoj snazi je u velikoj mjeri usklađena, s tim da je potrebno dalje poboljšanje pravovremenosti. Podaci o troškovima zdravstvene zaštite i metapodaci su dostavljeni Eurostatu, dok se Bosna i Hercegovina podstiče da dalje razvija statistiku javnog zdravstva.

Kada je riječ o **poljoprivrednoj statistici**, pripreme za popis poljoprivrede su nastavljene, ali je potrebno usvojiti zakon o popisu poljoprivrede kako bi se on proveo 2027. godine.

Kada je riječ o **energetskoj statistici,** potreban je dalji rad na poboljšanju pravovremenosti i dostavljanju skupova podataka koji nedostaju. Bosna i Hercegovina je nastavila poboljšavati **saobraćajnu statistiku** redovnim dostavljanjem kvartalnih podataka o željezničkom teretnom i putničkom saobraćaju Eurostatu, kao i visoko usklađenom statistikom vazdušnog saobraćaja. Po pitanju **statistike životne sredine**, podaci se dostavljaju Eurostatu za poreze za zaštitu životne sredine po ekonomskim aktivnostima (ETEA). Podaci o računima tokova materijala na nivou cjelokupne privrede dostavljeni su Eurostatu za 2023. godinu.

Po prvi put, Eurostatu su dostavljeni detaljni podaci o potrošnji energije u industriji za referentni period 2022–2024. godine. Istraživanja o IKT-u u domaćinstvima i preduzećima provedena su 2025. godine u potpunosti u skladu sa *acquisem* EU.

Poglavlje 32: Finansijska kontrola

EU promoviše reformu nacionalnih sistema za upravljanje kako bi se povećala upravljačka odgovornost, dobro finansijsko upravljanje prihodima i rashodima te vanjska revizija javnih sredstava. Pravilima o finansijskoj kontroli štite se finansijski interesi EU-a od prevara u upravljanju sredstvima EU-a i euro od krivotvorenja.

Unutrašnja finansijska kontrola u javnom sektoru (PIFC)

Provedba strateškog i zakonodavnog **okvira** na svim nivoima vlasti i dalje je nedosljedna, strategije PIFC-a za period 2020-2025 su istekle, a planirano je da se nacionalni pristup PIFC-u integriše u novi strateški okvir PFM-a za period 2027-2031, koji još uvijek treba da se usvoji. Takva kašnjenja ne idu u prilog usklađenom, nacionalnom pristupu implementaciji reformi koji je zauzeo Koordinacioni odbor PIFC-a. Godišnji izvještaji PIFC-a za 2025. godinu usvojeni su na državnom i entitetskom nivou.

Pravni okvir za funkcionisanje **unutrašnje kontrole** uglavnom je uspostavljen na svim nivoima vlasti, ali provedba zaostaje. Nedostatak izvještavanja o fiskalnim rizicima javnih preduzeća u godišnjim izvještajima PIFC-a i neefikasna funkcija fiskalnog nadzora narušavaju unutrašnju kontrolu. Sistemi upravljanja i kontrole i dalje su neodgovarajući i nedosljedni, što predstavlja znatne izazove u pogledu rizika, nepravilnosti i prevare.

Smjernice za **upravljačku odgovornost** još uvijek nisu donesene u entitetu Republika Srpska, a u državnim institucijama i entitetu Federacija BiH su već na snazi. Delegiranje ovlaštenja je ograničeno na politički nivo, a ne na više državne službenike. Rascjepkan, složene i neodgovorne administrativne strukture i nedostatak jasnih linija odgovornosti ometaju razvoj PIFC-a.

Praksa **unutrašnje revizije** u skladu je s međunarodnim standardima. I dalje postoje izazovi u pogledu osiguranja kvalitete, metodološke dosljednosti, popunjavanja radnih mjesta, sveobuhvatnog planiranja i realizacije revizorskih preporuka. Unutrašnja revizija se još uvijek ne provodi u Brčko distriktu. Osim toga, nedostatak okvira za osiguravanje kvaliteta usklađenih s međunarodnim okvirom profesionalne prakse i dalje predstavlja veliku slabost, čime se narušava vjerodostojnost i djelotvornost unutrašnjih revizija. Iako je provedena određena obuka, potrebno je poboljšati kapacitete centralnih jedinica za harmonizaciju na svim nivoima kako bi se podržale institucije u implementaciji preporuka o PIFC-u.

Vanjska revizija

Operativna, organizaciona i finansijska nezavisnost vrhovnih revizorskih institucija (VRI) utvrđena je zakonskim okvirom, ali još nije ugrađena u Ustav.

Potrebno je ojačati **upravne kapacitete** VRI na svim nivoima vlasti, Međutim, VRI su uložile kontinuirane napore u poboljšanje efikasnosti eksterne revizije. Novi Strateški plan razvoja 2026-2030 usvojen je na svim nivoima vlasti, s fokusom na digitalnu transformaciju i modernizaciju procesa revizije. Modularni i prilagodljivi sistem upravljanja revizijom (AMS) za

sve četiri VRI je stavljen u funkciju kako bi se pojednostavili tokovi rada revizije, poboljšala sljedivost i unaprijedila usklađenost s međunarodnim standardima, s ciljem poboljšanja kvaliteta revizorskog rada, a preduzete su i dalje aktivnosti da bi se omogućile pripreme za uvođenje sistema, uključujući pripremu programa obuke. U izvještajnom periodu provedene su aktivnosti na izgradnji sistema upravljanja kvalitetom u skladu s revidiranim međunarodnim standardom Upravljanje kvalitetom za vrhovne revizijske institucije (ISSAI 140).

Provedba preporuka VRI je umjereno poboljšana. Međutim i dalje je visok udio neprovedenih preporuka VRI, koji se kreće između 28% i 55% u cijelom javnom sektoru. VRI su preduzele određene napore kako bi pojačale svoj uticaj nadzorom provedbe preporuka, provođenjem naknadnih revizija i objavljivanjem baza podataka o izdatim preporukama. **Parlamentarni nadzor** i dalje treba poboljšati, a nisu preduzeti ni koraci da se obezbijedi veće korištenje revizorskih izvještaja od strane zakonodavnih skupština. Entitet Republika Srpska i dalje treba da usvoji komunikacijsku strategiju o eksternoj reviziji.

Zaštita finansijskih interesa EU-a

Zakonski okvir tek treba da bude usklađen s *acquisem* EU, posebno **Direktivom o zaštiti finansijskih interesa**. Ne postoji **strategija za borbu protiv** prevara. Treba uspostaviti **službu za koordinaciju borbe protiv prevara** (AFCOS) i prateću **AFCOS mrežu** kako bi se olakšala efikasna razmjena informacija i **saradnja s Evropskom kancelarijom za borbu protiv prevara** (OLAF) i Evropskom komisijom, kako je predviđeno Strategijom za borbu protiv korupcije. Vlasti u BiH još nisu utvrdile raspored rada vezan za korištenje IMS-a.

Zaštita eura od krivotvorenja

Bosna i Hercegovina nije ratifikovala Ženevsku konvenciju iz 1929. o suzbijanju krivotvorenja novca. Zakonski okvir tek treba ocijeniti u odnosu na *acquis* EU.

3. DOBROSUSJEDSKI ODNOSI I REGIONALNA SARADNJA

Dobrosusjedski odnosi i regionalna saradnja ključan su dio procesa evropskih integracija Bosne i Hercegovine. Doprinose stabilnosti, pomirenju i okruženju koje pogoduje rješavanju otvorenih bilateralnih pitanja i nasljeđa prošlosti.

Bosna i Hercegovina nastavila je učestvovati u nizu **inicijativa za regionalnu saradnju,** kao što su Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini (CEFTA), Energetska zajednica, Transportna zajednica, Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECP) i Vijeće za regionalnu saradnju, čije je sjedište u BiH.[14] Bosna i Hercegovina predsjedala je Regionalnom inicijativom za migracije, azil i izbjeglice (MARRI) od juna 2025. do juna 2026. godine i završila svoje predsjedavanje Strategijom EU-a za dunavsku regiju (EUSDR) u decembru 2025. godine.

Samiti EU-a i zapadnog Balkana održani su u Briselu u decembru 2025. godine i Tivtu u junu 2026. godine, gdje je ponovo potvrđena perspektiva članstva zapadnog Balkana u EU-u i razmotrene mjere za dalji napredak u postepenoj integraciji. Bosna i Hercegovina aktivno učestvuje u regionalnoj dimenziji **Plana rasta za zapadni Balkan,** kako na ministarskim sastancima tako i sastancima najviših zvaničnika.

[14] Bosna i Hercegovina takođe aktivno učestvuje u inicijativama kao što je Proces Brdo-Brioni; Centralnoevropska inicijativa; Jadransko-jonska inicijativa; Strategije EU-a za dunavsku regiju i jadransko-jonsku regiju; Regionalna inicijativa za migracije, azil i izbjeglice (MARRI); Regionalna škola za javnu upravu (ReSPA); Regionalni ured za saradnju mladih na zapadnom Balkanu (RYCO); Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi i Fond za zapadni Balkan.

Kada je riječ o **Zajedničkom regionalnom tržištu,** na Samitu Berlinskog procesa u Londonu u oktobru 2025. godine, najviši zvaničnici iz regije podržali su revidirani i pojednostavnjeni akcioni plan za provođenje Zelene agende za zapadni Balkan, donijeli plan za prilagođavanje klimatskim promjenama na zapadnom Balkanu i obavezali se da će ostvariti napredak u unapređenju regionalne mobilnosti i provođenju relevantnih regionalnih sporazuma i odluka CEFTA-e. Na ministarskom sastanku Berlinskog procesa održanom u Belfastu u oktobru 2025. godine, usvojena je Deklaracija o ženama, miru i sigurnosti u odbrambenim i sigurnosnim institucijama, kao rezultat Foruma o rodnoj ravnopravnosti održanog u Sarajevu u septembru 2025. godine. Bosna i Hercegovina ratifikovala je četiri od pet **regionalnih sporazuma o mobilnosti.** Zemlja treba da ratifikuje sporazum o mobilnosti u pogledu slobode kretanja s ličnim kartama, potpisan u novembru 2022. godine. U februaru 2026. godine, Bosna i Hercegovina je usvojila prvi godišnji izvještaj Koordinacionog tima za uspostavljanje CRM-a o implementaciji Akcionog plana za period oktobar 2024. - oktobar 2025. godine.

Mapa puta za roaming između zapadnog Balkana i EU-a ušla je u prvu fazu provođenja u izvještajnom periodu. U februaru 2026. godine, Komisija je predložila pokretanje pregovora s Albanijom, Bosnom i Hercegovinom, Kosovom*, Crnom Gorom, Sjevernom Makedonijom i Srbijom kako bi ih integrisala u režim EU „Roam Like at Home“ („Koristi mobilne usluge kao kod kuće“).

Bosna i Hercegovina nastavila je blisko sarađivati s Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom u okviru **procesa Sarajevske deklaracije** kako bi pronašla održiva rješenja za izbjeglice i osobe raseljene zbog sukoba 1990-ih. Nakon završetka Regionalnog programa stambenog zbrinjavanja, Bosna i Hercegovina nije napredovala u dovršenju radova na izgradnji preostalih stambenih jedinica kako bi se obezbijedio održiv povratak oko 3 100 porodica, iako se obavezala da će to učiniti.

Uprkos napretku ostvarenom u izvještajnom periodu u pogledu pitanja nestalih osoba, i dalje se 7 575 osoba vode kao nestale zbog sukoba 1990-ih. Ukupno 65 nestalih osoba je identifikovano 2025. godine. Potrebni su napori na regionalnom nivou u okviru Grupe za nestale osobe koja je osnovana 2018. godine u okviru Berlinskog procesa.

Uopšteno gledano, Bosna i Hercegovina održava dobre bilateralne odnose s drugim zemljama u procesu proširenja i susjednim državama članicama EU-a.

Odnosi s ***Albanijom*** su dobri, a dodatno su unaprijeđeni ponovnim otvaranjem albanske ambasade u Sarajevu 2025. godine.

Predstavnici dviju zemalja nastavili su s posjetima na visokom nivou. Ne postoje službeni odnosi s ***Kosovom****[1] jer Bosna i Hercegovina ne priznaje njegovu nezavisnost, ali međusobno djeluju u okviru regionalne saradnje.

Odnosi s ***Crnom Gorom*** su dobri, uz povremene bilateralne posjete na visokom nivou. Na predsjedničkom nivou vođeni su razgovori o jačanju ekonomskih veza i regionalne saradnje. Zajednički granični prelaz Zupci-Sitnica na relaciji Trebinje-Herceg Novi je zvanično otvoren. Dogovorena demarkacija granice još nije fizički završena, a ilegalni granični prelazi su eliminisani. Određeni događaji u Republici Srpskoj izazvali su snažne reakcije visokih crnogorskih zvaničnika.

Odnosi sa ***Sjevernom Makedonijom*** su dobri, uz povremene bilateralne posjete na visokom nivou. Bilateralni sporazumi koji su na snazi usmjereni su na saradnju u oblasti evropskih integracija i na privrednu saradnju.

[1] Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stav o statusu te je on u skladu s UNSCR1244/1999 i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju nezavisnosti Kosova.

Događaji oko smrti Ratka Mladića doveli su do tenzija u sveukupno dobrim bilateralnim odnosima sa Srbijom. U februaru 2026. godine, u Sarajevu su održane bilateralne političke konsultacije između dva ministarstva vanjskih poslova. U augustu 2026. godine, predsjednik Srbije posjetio je entitet Republika Srpska i zajednice sa većinskim srpskim stanovništvom u entitetu Federacija BiH. Milorad Dodik je i dalje imao česte susrete s najvišim zvaničnicima u Srbiji. Visoki politički zvaničnici iz Srbije svake godine prisustvuju neustavnim proslavama dana Republike Srpske 9. januara i drugim događajima na entitetskom nivou. Dvije zemlje trebaju postići sporazum o državnim granicama, uključujući i sporazum o dvije brane na rijeci Drini i dijelu željezničke pruge Beograd-Bar. Kao potpisnica Dejtonskog/Pariškog mirovnog sporazuma Srbija je obavezna poštovati suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine.

Turska daje BiH snažnu podršku na međunarodnom nivou, a posjete na visokom nivou su česte.

Odnosi s ***Gruzijom*** su dobri. Na snazi je bezvizni režim.

Odnosi s ***Republikom Moldavijom*** su dobri, s povremenim bilateralnim kontaktima. Na snazi je bezvizni režim. Iako su obje zemlje članice CEFTA-e, trgovinski tokovi su i dalje slabi.

Bosna i Hercegovina podržava teritorijalni integritet i suverenitet ***Ukrajine,*** te osuđuje rusku agresiju. Bilateralni odnosi uopšteno su dobri, ali na njih je uticala podrška političkog rukovodstva entiteta Republika Srpska ruskoj agresiji i kontinuirano neprovođenje restriktivnih mjera protiv Rusije i Bjelorusije od strane ministarstava pod kontrolom stranke SNSD. Bosna i Hercegovina je u junu 2026. godine postala 50. članica Međunarodne koalicije za povratak ukrajinske djece.

Odnosi s ***Hrvatskom*** su uopšteno dobri, iako na njih utiču neriješena bilateralna pitanja. U izvještajnom periodu su održane bilateralne posjete na visokom nivou. Sporazum o granici iz 1999. godine nije ratifikovala nijedna strana. Na provođenje sporazuma o sukcesiji iz 2001. godine uticala su otvorena pitanja o privatnom vlasništvu i stečenim pravima. Bosna i Hercegovina se i dalje protivi planu Hrvatske da izgradi odlagalište za radioaktivni otpad na Trgovskoj Gori u blizini granice. U aprilu 2026. godine, Bosna i Hercegovina i Hrvatska potpisale su sporazum o izgradnji Južne plinske interkonekcije, kojom će se povezati plinski sistemi dviju zemalja. Nakon pokretanja sistema registracije ulaska i izlaska EU-a, u maju 2026. godine, Hrvatska je izmijenila svoj Zakon o strancima i najavila izdavanje nacionalne vize kako bi olakšala prekograničnu mobilnost profesionalnih vozača iz trećih zemalja, uključujući i one iz Bosne i Hercegovine.

4. OTPORNOST, SIGURNOST, ODBRANA

Kao zemlja kandidat za članstvo u EU, Bosna i Hercegovina je tokom izvještajnog perioda nastavila usklađivati svoju politiku sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU i doprinositi operacijama i misijama EU za upravljanje krizama. Ona i dalje koristi međunarodnu sigurnosnu podršku, uz kontinuirano prisustvo međunarodnih vojnih i civilnih misija nadzora u zemlji. Kako zemlja napreduje na putu ka EU, trebala bi povećati i kapacitete u oblastima provedbe sankcija, obrambene industrije, ekonomske sigurnosti i demokratske otpornosti. Vojna operacija EUFOR Althea i dalje je prisutna u zemlji i podržava lokalne vlasti u održavanju sigurnog i stabilnog okruženja.

Demokratska otpornost

Bosna i Hercegovina bi imala koristi od uspostavljanja strateškog okvira za rješavanje **hibridnih prijetnji,** uključujući **manipulaciju i uplitanje stranih informacija (FIMI)** i

dezinformacije. Bosna i Hercegovina bi trebala pojačati aktivnosti usmjerene na izgradnju društvene otpornosti na FIMI i sve druge oblike hibridnih prijetnji.

Ekonomska sigurnost i otpornost

Što se tiče ekonomske sigurnosti i otpornosti, iako samo 3% snabdijevanja energijom dolazi od prirodnog plina, zemlja ostaje u potpunosti zavisna o jednom izvoru iz Rusije. Bosna i Hercegovina radi na planovima za projekte plinske infrastrukture, uključujući Južnu interkonekciju. Jačanje energetske sigurnosti ne smije ugroziti klimatske ciljeve. U pogledu **cyber sigurnosti,** sposobnost zemlje da doprinese razvoju umjetne inteligencije i novim tehnologijama bila bi poboljšana usklađivanjem sa Zakonom EU o umjetnoj inteligenciji, Zakonom o digitalnim uslugama i Zakonom o digitalnim tržištima. Bosna i Hercegovina posjeduje značajne **kritične resurse sirovina** i izvozi sirove i prerađene metale**.** Da bi se ostvario ovaj potencijal, bilo bi potrebno značajno pojačati povezani regulatorni okvir, zajedno s okvirom za zaštitu životne sredine i zdravlja.

Izgradnja odbrambenih kapaciteta i dimenzija odbrambene industrije

Što se tiče izgradnje odbrambenih kapaciteta, Oružane snage Bosne i Hercegovine koriste pomoć Evropskog mirovnog fonda (EPF), vanbudžetskog instrumenta, koja je usmjerena na deminiranje i zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji. Ukupna vrijednost do sada odobrene pomoći kroz bilateralne mjere iznosi 35 miliona eura. U decembru 2025. godine, zemlja je odobrila paket modernizacije svojih Oružanih snaga. Takođe koristi podršku EPF-a na regionalnom nivou, kao zemlja koja nije članica EU, učesnica u Balkanskoj medicinskoj radnoj grupi (Balkan Medical Task Force).

Odbrambena industrija Bosne i Hercegovine je relativno malog obima, s izvozno orijentisanom i regionalno značajnom proizvodnjom municije. Saradnja zemlje u oblasti odbrambene industrije odvija se u vidu bliske saradnje s NATO-om kroz program Partnerstvo za mir i prvi Individualno prilagođeni program partnerstva u zemlji. Što se tiče programa EU u oblasti odbrambene industrije, u okviru **Evropskog odbrambenog programa (EDF)** i **Evropskog programa odbrambene industrije (EDIP)**, subjekti osnovani u EU ili u pridruženoj zemlji, koji su pod kontrolom Bosne i Hercegovine ili tijela osnovanog u Bosni i Hercegovini, mogli bi ispunjavati uslove za finansiranje, pod uslovom da država članica EU ili pridružena zemlja u kojoj je subjekt osnovan Komisiji dostave odgovarajuće garancije. Do sada se to nije ostvarilo.

Civilna zaštita i otpornost na katastrofe

U oblasti **civilne zaštite**, Bosna i Hercegovina sarađuje s EU na smanjenju rizika od katastrofa, prevenciji, spremnosti i odgovoru na njih. Zemlja aktivno učestvuje u Mehanizmu civilne zaštite Unije (UCPM), jačajući svoje kapacitete za suočavanje s velikim vanrednim situacijama. Otpornost zemlje mogla bi se dodatno unaprijediti razvojem sistema civilne zaštite i spremnosti za katastrofe koji bi bio sposoban da izdrži velike krize.

5. SPOSOBNOST PREUZIMANJA OBAVEZA ČLANSTVA

KLASTER 2: UNUTRAŠNJE TRŽIŠTE

Ovaj klaster obuhvata: slobodno kretanje roba (Poglavlje 1); slobodu kretanja radnika (Poglavlje 2); pravo poslovnog nastanjivanja i slobodu pružanja usluga (Poglavlje 3); slobodno kretanje kapitala (Poglavlje 4); pravo privrednih društava (Poglavlje 6); pravo intelektualnog vlasništva (Poglavlje 7); politiku konkurencije (Poglavlje 8); finansijske usluge (Poglavlje 9), i zaštitu potrošača i zdravlja (Poglavlje 28).

Poglavlje 1: Slobodno kretanje roba

Slobodno kretanje roba obezbjeđuje da se mnogim proizvodima širom EU-a može slobodno trgovati na osnovu zajedničkih pravila i procedura. U slučajevima kada proizvodi podliježu nacionalnim pravilima, načelo slobodnog kretanja robe sprečava da ta pravila stvaraju neopravdane prepreke trgovini.

Opšta načela

Bosna i Hercegovina nema dosljedan zakonodavni i institucionalni okvir za **proizvodnju, distribuciju i stavljanje na tržište industrijskih proizvoda**. Ne postoji cjelodržavni pristup ili strategija za usklađivanje s *acquisem* EU, a proturječno zakonodavstvo nije stavljeno van snage.

Neusklađena oblast

Nisu preduzeti koraci za usklađivanje s obavezama iz **članova od 34. do 36.** Ugovora o funkcionisanju Evropske unije. Ne postoji tijelo koje je ovlašteno da obavještava o tehničkim propisima.

Usklađena oblast: infrastruktura kvaliteta

Pravna osnova i administrativna struktura za obezbjeđivanje tehničkih propisa, standarda, ocjenjivanje usklađenosti, akreditaciju, mjeriteljstvo i nadzor tržišta nisu usklađeni s *acquisem* EU i još su rascjepkani. Još uvijek ne postoji cjelodržavna strategija za infrastrukturu kvaliteta, a koordinacija između nadležnih institucija i dalje je slaba. Tijela za standardizaciju, akreditaciju i nadzor tržišta nemaju dovoljan broj zaposlenih.

Institut za **standardizaciju** je 2025. godine usvojio 1 324 evropskih standarda. Međutim, protivrječni obavezujući standardi iz bivše Jugoslavije još uvijek nisu stavljeni van snage na sistematičan način.

Kada je riječ o **akreditaciji**, imenovanje tijela za ocjenjivanje usklađenosti i postupci ocjenjivanja ne primjenjuju se dosljedno u cijeloj zemlji. U Bosni i Hercegovini postoji 186 tijela za ocjenjivanje usklađenosti, jedno više nego prošle godine, a čine ih 97 ispitnih laboratorija, četiri medicinske i jedanaest kalibracionih laboratorija, šest tijela za sertifikovanje proizvoda i 71 inspekcijsko tijelo.

Pravila o **mjeriteljstvu** se ne primjenjuju jednako u cijeloj zemlji, čime se ugrožava pravna sigurnost i jedinstveni ekonomski prostor. Institut za mjeriteljstvo mora sarađivati i koordinisati svoje aktivnosti s entitetskim tijelima za mjeriteljstvo. Zakon o mjernim jedinicama je usvojen u junu.

Nadzor nad tržištem se i dalje uglavnom zasniva na obaveznim standardima i inspekcijama prije stavljanja na tržište. U 2025. godini je provedeno 177 inspekcijskih nadzora nad tržištem za 146 proizvoda (manje nego 2024. godine), što je dovelo do povlačenja 9 526 proizvoda, od čega je 6 358 uništeno.

Usklađena oblast: sektorsko zakonodavstvo

Što se tiče *acquisa* EU o **proizvodima „novog i globalnog pristupa“**, u Bosni i Hercegovini nije bilo usklađivanja u ovoj oblasti u posljednjih 14 godina. Zakonodavstvo usvojeno u cilju usklađivanja s *acquisem* EU ne primjenjuje se u cijeloj državi budući da je zakonodavni okvir rascjepkan. Entitet Republika Srpska provodi svoje zakonodavstvo zasebno, suprotno odluci Ustavnog suda.

Nije ostvaren napredak u usklađivanju s *acquisem* EU koji se odnosi na proizvode obuhvaćene **„starim pristupom“,** uključujući propise o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju hemikalija (REACH), kao ni u jačanju administrativnih kapaciteta u toj oblasti. Nije bilo

napretka ni u usklađivanju s propisima o klasifikaciji, označavanju i pakovanju (CLP), niti u pogledu **procesnih mjera**.

Ne postoje antikorupcione mjere za praćenje rizika u pogledu sigurnosti proizvoda niti transparentnosti javnih tijela kada vrše kontrolu proizvoda u okviru nadzora nad tržištem i ocjenjivanja usklađenosti.

Poglavlje 2: Sloboda kretanja radnika

Građani jedne države članice imaju pravo raditi u drugoj državi članici i moraju imati jednake radne i socijalne uslove kao i ostali radnici.

Uslovi za **pristup građana EU tržištu rada** u Bosni i Hercegovini utvrđeni su Zakonom o strancima. Zakoni o zapošljavanju stranaca u entitetima i Brčko distriktu još nisu u potpunosti usklađeni sa zakonom na državnom nivou. U 2025. godini, izdato je ukupno 4 584 radnih dozvola, 2 118 dozvola je produženo, a 800 dozvola je ukinuto. U 2026. godini kvota iznosi 7 427 dozvola, od čega je 5 077 novih i 2 350 produženih dozvola. Zapošljavanje u javnoj upravi rezervisano je za građane Bosne i Hercegovine.

Bosna i Hercegovina i dalje nema bazu podataka za cijelu zemlju o slobodnim radnim mjestima koja je potrebna za pristupanje mreži **Evropskih službi za zapošljavanje (EURES).**

Koordinacija **programa socijalnog osiguranja** i dalje je rascjepkana, uz ograničene administrativne kapacitete i saradnju između tijela. Bosna i Hercegovina je sklopila sporazume o socijalnom osiguranju s 18 država članica EU-a. Nisu zaključeni novi sporazumi. Sporazumi o socijalnom osiguranju sklopljeni su sa Slovenijom, Srbijom, Crnom Gorom, Sjevernom Makedonijom, Austrijom, Njemačkom i Mađarskom.

U izvještajnom periodu nije ostvaren napredak u pogledu **Evropske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO).**

Poglavlje 3: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

Fizičke i pravne osobe iz EU-a imaju pravo poslovnog nastana u bilo kojoj državi članici i mogu pružati prekogranične usluge. Za određene regulisane profesije postoje pravila o uzajamnom priznavanju kvalifikacija. Pravila EU-a o poštanskim uslugama usmjerena su na poboljšanje kvalitete univerzalnih usluga, postepeno otvaranje tržišta konkurenciji i uspostavu nezavisnog regulatornog tijela.

Zakonodavstvo o **pravu poslovnog nastana** i **slobodi pružanja prekograničnih usluga** nije usklađeno s *acquisem* EU. Nisu preduzete značajne mjere u cilju izrade cjelodržavnog zakona o uslugama, te nije bilo skrininga propisa u ovom sektoru s ciljem usklađivanja sa Direktivom EU-a o uslugama. Nije uspostavljena jedinstvena kontakt tačka. Potreban je popis administrativnih i tehničkih mjera za cijelu BiH da bi se uklonile prepreke jedinstvenom ekonomskom prostoru i obezbijedilo da poduzeća mogu poslovati u cijeloj zemlji. Dobra koordinacija između svih nivoa vlasti je preduslov za postizanje usklađenosti zakonodavstva u ovoj oblasti.

Pravni okvir u oblasti **poštanskih usluga** djelomično je usklađen s *acquisem* EU o poštanskim uslugama. Potrebno je izraditi strategiju na državnom nivou da bi se tržište poštanskih usluga pripremilo za potpuno otvaranje konkurenciji. Potrebno je cjelodržavno zakonodavstvo dalje uskladiti sa Direktivom o poštanskim uslugama i Uredbom o uslugama prekogranične dostave paketa. U toku su aktivnosti na pripremi propisa i uključivanju relevantnih sudionika u konsultacije. Potrebno je ojačati institucionalne kapacitete Agencije za poštanski saobraćaj kako bi mogla pratiti kretanja na poštanskom tržištu i osigurati usklađenost s novim pravilima ovog tržišta.

Što se tiče **uzajamnog priznavanja kvalifikacija za regulisane profesije**, Bosna i Hercegovina još nije uskladila zakonodavstvo s *acquisem* EU. Zakonodavstvo ne predviđa međusobno priznavanje kvalifikacija za regulisane profesije i minimalne zahtjeve za obuku za pristup određenim profesijama. Nacionalni kvalifikacioni okvir još se ne spominje u evropskom kvalifikacionom okviru. Kontaktna tačku za regulisane profesije nije funkcionalna u potpunosti, jer je zakonodavstvo u cijeloj zemlji i dalje rascjepkano. Još uvijek nedostaje detaljan popis regulisanih profesija.

Poglavlje 4: Slobodno kretanje kapitala

U EU mora postojati mogućnost kretanja kapitala i investicija bez ograničenja, kao i zajednička pravila za prekogranična plaćanja. Banke i drugi privredni subjekti primjenjuju određena pravila u podršci borbi protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Što se tiče **kretanja kapitala** ostvaren je ograničen napredak u liberalizaciji kratkoročnih ograničenja kapitala. Oba entiteta su usvojila zakonodavstvo o fizičkom prekograničnom transferu gotovine s ciljem usklađivanja sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma iz 2024. godine. Entitet Republika Srpska je pojednostavio izvještavanje o stranim kreditnim transakcijama omogućavanjem elektronskog podnošenja odgovarajućih izvještaja, čime su smanjeni administrativni zahtjevi. Ipak, i dalje postoje ograničenja za određene kratkoročne kapitalne transakcije, kao što su uslovi povezani s odobravanjem kredita.

Bosna i Hercegovina nije osigurala jednako postupanje prema stranim i domaćim fizičkim osobama za sticanje nekretnina, što se zasniva na reciprocitetu. Ovo je trebalo biti riješeno do 2021. godine, u skladu s obvezama iz SSP-a. Stranci također ne mogu posjedovati poljoprivredno zemljište.

Kada je riječ o **platnom prometu**, Bosna i Hercegovina je napravila napredak u cilju usklađivanja s *acquisem* EU u ovoj oblasti. Oba entitetska parlamenta usvojila su Zakone o platnim uslugama s ciljem usklađivanja sa značajnim dijelovima Direktive o platnim uslugama 2. U entitetu Federacija BiH, zakonodavstvo o elektronskom novcu i računima za plaćanje usvojeno je u julu 2026. godine. Pored usklađivanja zakonodavstva, nastavljen je rad na modernizaciji domaće platne infrastrukture u okviru projekta TIPS Clone i saradnje s međunarodnim partnerima radi poboljšanja interoperabilnosti plaćanja.

Kada je riječ o **sprečavanju pranja novca i borbi protiv finansiranja terorizma**, 19. juna 2026. godine, Radna grupa za finansijske aktivnosti (FATF) je Bosnu i Hercegovinu stavila na listu država pod pojačanim nadzorom zbog dugotrajnih strateških nedostataka u njenom okviru za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma. Bosna i Hercegovina treba hitno da provede Akcioni plan FATF-a i da postupi po preostalim preporukama iz izvještaja MONEYVAL-a o petom krugu uzajamne evaluacije. Okvir za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma zahtijeva dalje usklađivanje s *acquisem* EU, uključujući obezbjeđivanje efikasnog pristupa nadležnih organa informacijama o stvarnom vlasništvu u cijeloj zemlji, na primjer putem međusobnog povezivanja postojećih registara. Kontinuirano provođenje Akcionog plana FATF-a i pojačana institucionalna koordinacija bit će ključni za rješavanje preostalih nedostataka i podršku daljem usklađivanju s *acquisem* EU.

Poglavlje 6: Pravo privrednih društava

EU ima zajednička pravila o uspostavljanju, registraciji i zahtjevima za objavljivanje podataka o preduzećima, pored komplementarnih pravila za računovodstveno i finansijsko izvještavanje te zakonom propisanu reviziju.

Kada je riječ o **pravu privrednih društava i korporativnom upravljanju,** zakonodavstvo Bosne i Hercegovine u ograničenoj je mjeri usklađeno s *acquisem* EU te ga je potrebno revidirati i uskladiti u cijeloj zemlji. Bosna i Hercegovina treba da pojednostavi i uskladi zahtjeve za

registraciju i poslovanje preduzeća i privrednih društava u cijeloj zemlji u jedinstvenom ekonomskom prostoru, posebno povezivanjem i koordinacijom poslovnih registara u entitetima i Brčko distriktu. Potrebno je dalje usklađivanje određenih aspekata prava privrednih društava, upotrebe digitalnih alata i postupaka u pravu privrednih društava, prekograničnog poslovanja (spajanje, pripajanje i promjena oblika) i prava dioničara, uključujući podsticanje dugoročnog učestvovanja dioničara. Bosna i Hercegovina bi takođe trebala da završi usklađivanje s Direktivom 2024/1760 o dubinskoj analizi korporativne održivosti (CSDDD), kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2026/470 (Omnibus I).

Kada je riječ o **izvještavanju privrednih društava i zakonom propisanoj reviziji,** zakonodavstvo je u određenoj mjeri usklađeno s *acquisem* EU. Potrebni su dalji napori, posebno u pogledu izvještavanja privrednih društava i zahtjeva za transparentnost privrednih društava koja kotiraju na berzi. Što se tiče finansijskog izvještavanja, zakonodavstvo u entitetima i u Brčko distriktu propisuje primjenu međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) za godišnje i konsolidovane finansijske izvještaje svih pravnih osoba. U entitetu Republika Srpska usvojen je novi Zakon o računovodstvu i reviziji, kojim su uvedeni ažurirani zahtjevi za finansijsko izvještavanje, izvještavanje o održivosti i zakonsku reviziju. Ipak, još uvijek ostaje obaveza da Bosna i Hercegovina imenuje jedinstveno nadzorno tijelo koje će preuzeti krajnju odgovornost za nadzor nad ovlaštenim revizorima u cijeloj zemlji, u skladu s *acquisem* EU, i pojačati koordinaciju između postojećih tijela za nadzor revizije.

Poglavlje 7: Pravo intelektualnog vlasništva

EU je u velikoj mjeri uskladila propise za pravnu zaštitu i provođenje prava intelektualnog vlasništva i srodna prava, kao i prava industrijskog vlasništva, uključujući žigove, dizajne, patente i srodne dodatne zaštitne sertifikate (SPC), geografske oznake (GI), uključujući zanatske i industrijske GI.

Strategija intelektualnog vlasništva je istekla i još nije zamijenjena. Strategija zahtijeva ažuriranje u svjetlu razvoja *acquisa* EU, uključujući aspekte umjetne inteligencije i s njom povezanog napretka. Pripreme za dalje usklađivanje s *acquisem* EU o **autorskim i srodnim pravima** i dalje su u početnoj fazi.

Kada je riječ o **pravima industrijskog vlasništva**, Bosna i Hercegovina je usvojila Zakon o patentima, zaštitnim znakovima i poslovnim tajnama i Zakon o topografijama poluprovodničkih proizvoda. Bosna i Hercegovina još nije pristupila Evropskoj patentnoj konvenciji kako je predviđeno SSP-om.

Kada je riječ o **provođenju**, Uprava za indirektno oporezivanje zaprimila je 78 zahtjeva za carinske mjere na osnovu zaštićenih žigova, dva na osnovu dizajna, dva na osnovu patenta, dva na osnovu autorskih prava ili srodnih prava. Donijela je tri odluke o privremenom oduzimanju i zapljeni robe. Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) istražila je dvanaest slučajeva. Administrativni i pravosudni kapaciteti institucija za provođenje prava intelektualnog vlasništva su nedovoljni i potrebno je poboljšati njihovu koordinaciju. Potrebno je nastaviti s obukama i podizanjem svijesti, posebno za sudske službenike. Bosna i Hercegovina nastavila je saradnju s Uredom Evropske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), posebno u pogledu integracije u baze podataka i mreže EUIPO-a.

Poglavlje 8: Konkurencija

Pravila EU štite slobodnu konkurenciju. Tu spadaju antimonopolska pravila protiv restriktivnih sporazuma između preduzeća i zlouporabe dominantnog položaja, te pravila o koncentracijama između preduzeća koja bi znatno ometala efikasnu konkurenciju. Pravila EU takođe utvrđuju sistem kontrole državne pomoći. Vlastima je dopuštena dodjela državne pomoći samo u slučaju da su ispunjeni restriktivni uslovi, s ciljem sprečavanja narušavanja konkurencije.

Antitrustovi i spajanja

Zakonodavni okvir o antitrustovima i spajanjima djelomično je usklađen s *acquisem* EU. Zakon o konkurenciji Bosne i Hercegovine u velikoj mjeri odražava pravila iz ugovora EU-a o restriktivnim sporazumima i zloupotrebi dominantnog položaja, ali ga je potrebno uskladiti s najnovijim *acquisem EU,* uključujući i provedbene propise.

Kada je riječ o **institucionalnom okviru**, rad Konkurencijskog vijeća znatno je otežan zbog donošenja odluka na etničkoj osnovi, budući da je za usvajanje odluka potreban glas barem jednog predstavnika iz svakog konstitutivnog naroda. Zakon o konkurenciji treba izmijeniti i dopuniti prije svega da bi se u skladu s *acquisem* EU revidirale takve procedure glasanja. Kada je riječ o **provedbenim kapacitetima,** zaposleni u Konkurencijskom vijeću trebaju dodatno unaprijediti svoju stručnost.

Kada je riječ o **provođenju**, Konkurencijsko vijeće je u 2025. godini donijelo 33 odluke i izreklo novčane kazne u četiri postupka. Također je izdalo 20 stručnih mišljenja. Kapaciteti pravosuđa za rješavanje složenih predmeta u području konkurencije se poboljšavaju, ali ih treba dodatno ojačati. Kako bi se riješio problem nelojalne tržišne konkurencije, potrebno je povećati saradnju s drugim regulatornim tijelima.

Državna pomoć

Zakonodavni okvir, uključujući Zakon o sistemu državne pomoći, djelomično je usklađen s najnovijim *acquisem EU* i odredbama SSP-a. Provedbeno zakonodavstvo neujednačeno je u cijeloj zemlji. Podzakonski akti o *de minimis* pomoći usvojeni su u entitetu Federacija BiH u martu 2025. godine, u entitetu Republika Srpska u februaru 2026. godine, a na državnom nivou u julu 2026. godine. Zakonodavstvo o *de minimis* podsticajima, o uslugama od opšteg ekonomskog interesa te o svrsi i uslovima dodjele državnih podsticaja treba uskladiti s *acquisem* EU i u Brčko distriktu. Mapa regionalnih podsticaja još nije izrađena, a postojeći programi podsticaja nisu usklađeni s *acquisem* EU i odredbama SSP-a.

Kada je riječ o **institucionalnom okviru,** funkcionisanje Vijeća za državnu pomoć značajno je otežano procedurama odlučivanja zasnovanim na etničkom principu, prema kojima odluke Vijeća moraju imati glas najmanje jednog člana iz svakog konstitutivnog naroda. Zakon o državnoj pomoći potrebno je izmijeniti kako bi se revidirali postupci glasanja u skladu s *acquisem* EU.

Vijeće za državnu pomoć nema dovoljne **provedbene kapacitete** i ne može ispuniti svoj mandat. Imenovano je svih osam članova i oni obavljaju svoje dužnosti uz svoje primarne poslove sastajući se jednom mjesečno. S obzirom na to da ima samo sedam zaposlenih, potrebno je ojačati i sekretarijat Vijeća.

Kada je riječ o **provođenju**, Vijeće je donijelo samo jednu odluku 2025. godine i dvije odluke 2026. godine. Većinu mjera državne pomoći provode organi koji dodjeljuju pomoć bez prethodnog obavještenja ili odobrenja. U Bosni i Hercegovini nije obezbijeđena transparentnost mjera državne pomoći.

Liberalizacija

Što se tiče **liberalizacije**, Zakon o konkurenciji i Zakon o državnoj pomoći primjenjuju se na javna poduzeća i poduzeća s posebnim ili ekskluzivnim pravima. Treba osigurati primjenu ovih pravila. Pravila o finansiranju usluga od opšteg ekonomskog interesa nisu u potpunosti usklađena s *acquisem* EU.

Poglavlje 9: Finansijske usluge

Pravila EU imaju za cilj osigurati lojalnu konkurenciju i stabilnost i integritet finansijskih institucija, odnosno bankarstva, osiguranja, dopunskih penzija, investicijskih usluga i tržišta

hartija od vrijednosti. Navedeno uključuje pravila o ovlaštenjima i radu tih institucija i nadzoru nad njima.

Kada je riječ o **bankarskim i finansijskim konglomeratima,** zakonodavstvo zahtijeva dalje usklađivanje s najnovijom *acquisem* EU o kapitalnim zahtjevima (Uredba i Direktiva). Obje entitetske agencije za bankarstvo donijele su metodologije za utvrđivanje sistemski važnih banaka.

Zemlja je nastavila primjenjivati metodologiju za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP). Novim zakonodavstvom trebale bi se uvesti veća korektivna i izvršna ovlaštenja nadzornih tijela i konsolidovani nadzor bankovnih grupa u cijeloj zemlji.

Kada je riječ o sanaciji banaka, nisu preduzeti konkretni koraci za dalje usklađivanje s *acquisem EU.* Nedostaje institucionalni i pravni okvir, a ne postoji ni nacionalni fond za sanaciju, u skladu s Direktivom o oporavku i sanaciji banaka i drugim ključnim elementima okvira EU za sanaciju.

Što se tiče **osiguranja i strukovnih penzija,** postignut je ograničen napredak. Upravni odbor Agencije za osiguranje Bosne i Hercegovine postao je operativan. Iako su preduzeti koraci ka daljoj usklađenosti obaveznog osiguranja od autoodgovornosti između entiteta, potpuna liberalizacija tržišta osiguranja i dalje je u toku. Entitet Republika Srpska je izmijenio svoje zakonodavstvo o dobrovoljnim penzionim fondovima i penzionim osiguranjima. Sveukupno, zakonodavstvo na nivou entiteta ostaje rascjepkano, a usklađivanje s okvirom EU o osiguranju i strukovnim penzijama još uvijek je u ranoj fazi.

U pogledu **infrastrukture finansijskog tržišta,** nisu preduzete mjere za dalje usklađivanje s *acquisem* EU o uslugama kliringa, poravnanja i uslugama nakon trgovanja hartijama od vrijednosti.

Kada je riječ o **tržištima hartija od vrijednosti i investicionim uslugama**, entitetsko zakonodavstvo i regulatorna tijela nisu usklađeni u cijeloj zemlji niti su usklađeni s *acquisem* EU. Potrebno je poboljšati koordinaciju između entiteta. Brčko distrikt je usvojio relevantno zakonodavstvo i priprema se za operacionalizaciju treće berze u zemlji. Vlasti bi trebale obezbijediti usklađenost regulatorne i tržišne infrastrukture s *acquisem* EU i time doprinijeti integraciji rascjepkanih tržišta kapitala u Bosni i Hercegovini. Nastavlja se provođenje pravnog okvira za investicione fondove u entitetu Republika Srpska. Međutim, zakonodavstvo je i dalje rascjepkano između entiteta i nije usklađeno s *acquisem* EU. Entitet Federacija BiH još uvijek nije izmijenio Zakon o tržištu vrijednosnih papira, s ciljem usklađivanja s *acquisem* EU.

Kada je riječ o **održivim i digitalnim finansijama**, u izvještajnom periodu nije bilo promjena. Ne postoji pravni i regulatorni okvir za digitalni identitet, a banke mogu ponuditi samo hibridna rješenja.

U oblasti **borbe protiv korupcije**, okvir za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma (AML/CFT) ojačan je usvajanjem Zakona i uspostavljanjem stalnog koordinacionog tijela. Registar stvarnih vlasnika pravnih lica koji bi osigurao centralnu pristupnu tačku za nadležne organe još uvijek nije uspostavljen.

Poglavlje 28: Zaštita potrošača i zdravlja

Pravilima EU-a štite se ekonomski interesi potrošača i obezbjeđuje sigurnost proizvoda, sprečavaju opasne imitacije i utvrđuje odgovornost za neispravne proizvode. EU takođe garantuje visok nivo zaštite javnog zdravlja, a posebno obezbjeđuje visoke zajedničke standarde za kontrolu duvana, krvi, tkiva, ćelija i organa te lijekova za ljudsku upotrebu i veterinarsko-medicinskih proizvoda. EU ima i pravila za poštovanje prava pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti, te za pripremu za ozbiljne prekogranične zdravstvene rizike, uključujući zarazne bolesti.

Zaštita potrošača

Kada je riječ o **horizontalnim aspektima**, Zakon o **zaštiti potrošača** na državnom nivou iz 2006. godine nije usklađen s najnovijim *acquisem* EU. Potrebno je usklađivanje na svim nivoima vlasti s najnovijim *acquisem* EU, između ostalog u oblasti digitalnih tržišta, kako bi se uklonio rizik od nejednake zaštite potrošača u cijeloj BiH, kao i u oblastima potrošačkih kredita i marketinga finansijskih usluga na daljinu. Potrebno je dodatno poboljšati administrativne kapacitete, posebno institucije ombudsmana. Institucija ombudsmana za zaštitu potrošača donijela je odluke i dala pravne savjete za 1 100 žalbu 2025. godine.

Vijeće za zaštitu potrošača nije pripremilo godišnji državni program zaštite potrošača, a pravni okvir za **sigurnost proizvoda** još uvijek nije usklađen s *acquisem* EU. Agencija za nadzor nad tržištem na državnom nivou nastavlja da primjenjuje reaktivni mehanizam nadzora tržišta koji se zasniva na informacijama o nesigurnim proizvodima, te na svojim internet stranicama objavljuje obavještenja o nesigurnim proizvodima, kao i sedmične izvještaje sistema brzog uzbunjivanja EU-a Safety Gate.

Javno zdravstvo

Iako nije postignut napredak u usvajanju strategije **javnog zdravstva** na državnom nivou ni u Brčko distriktu, jačanje sistema primarne zdravstvene zaštite (PZZ) je nastavljeno, uključujući napore usmjerene na prelazak na multidisciplinarno integrisano pružanje usluga usmjerenih na pacijenta. Zdravlje u ranom djetinjstvu, pothranjenost i kvalitet ishrane i dalje predstavljaju razlog za zabrinutost. Usluge u oblasti ishrane i ranog razvoja djeteta ostaju neujednačene i nedovoljno institucionalizovane širom zemlje. Uslovi u bolnicama i porodilištima trebaju se poboljšati, a akušersko nasilje eliminisati. Ishrana nije dovoljno integrisana u PZZ i zdravstvenu zaštitu u ranom djetinjstvu, a pristup roditelja i staratelja savjetovanju i podršci ostaje ograničen. Zdravlje u ranom djetinjstvu, pothranjenost i kvalitet ishrane su i dalje predmet zabrinutosti. Ne postoji strategija za zdravstvene informacione sisteme na državnom nivou i nije zabilježen napredak u oblasti **e-zdravstva** u izvještajnom periodu.

U vezi s **kontrolom duvana**, zakonodavstvo u entitetima i Brčko distriktu još uvijek nije usklađeno s relevantnim *acquisem* EU. Zakon o kontroli duhana u entitetu Federacija BiH se ne provodi u potpunosti zbog nedostatka kontrola. Ne postoji sistematsko praćenje primjene Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) o kontroli duvana. U septembru 2026. godine, zemlja je ratifikovala Protokol o eliminaciji ilegalne trgovine duvanskim proizvodima i trebala bi, kao prioritet, u potpunosti da uskladi svoje zakonodavstvo i praksu s obavezama koje iz njega proizlaze.

Nije ostvaren napredak u usklađivanju s *acquisem* EU o **lijekovima za ljudsku i veterinarsku upotrebu, veterinarsko-medicinskim proizvodima, medicinskim uređajima niti procjeni zdravstvenih tehnologija**. Pacijenti imaju ograničen pristup određenim lijekovima zbog dugih postupaka registracije i kontrole. Pravni okvir o **krvi, tkivima, ćelijama i organima** nije usklađen s *acquisem* EU, a ne postoji ni administrativni kapacitet za njegovu primjenu. Saradnja među entitetskim zavodima za transfuziju vrlo je ograničena i ne postoji cjelodržavni sistem nadzora koji bi obezbijedio efikasnu koordinaciju.

Zakonodavstvo o **ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju,** uključujući **zarazne bolesti,** nije usklađeno s *acquisem EU*. Potrebno je pojačati koordinaciju između entitetskih i državnih institucija u pogledu nadzora zaraznih bolesti i odgovora na zarazne bolesti. Iako je učestvovanje Bosne i Hercegovine u tehničkim aktivnostima Evropskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) i dalje ograničeno, započeo je proces otvaranja „centara za prevenciju bolesti i unapređenje zdravlja“ povezanih s ustanovama primarne zdravstvene zaštite, uključujući pilot testiranje. Obuhvat imunizacijom još se nije u potpunosti vratio na nivo prije pandemije, a i dalje postoje problemi da se dođe do ranjivih populacija, uključujući djecu u ruralnim područjima i marginaliziranim zajednicama. Zakonodavstvo BiH nije

usklađeno s *acquisem EU* o **pravima pacijenata u prekograničnoj zdravstvenoj zaštiti.** U izvještajnom periodu nije bilo pomaka u vezi s **antimikrobnom rezistencijom**.

Mjere za promociju zdravog načina života i sprečavanje **nezaraznih bolesti** djelomično provode nadležne institucije entiteta i Brčko distrikta, posebno kroz uspostavljanje centara za prevenciju bolesti i unapređenje zdravlja kao pilot projekata u nekoliko medicinskih centara u oba entiteta u Bosni i Hercegovini. Kada je riječ o **karcinomu**, oba entiteta imaju registre oboljelih od karcinoma, ali ne postoji cjelodržavni plan kontrole karcinoma ni program ranog otkrivanja, iako u entitetu Republika Srpska postoji program ranog otkrivanja. Nedavno je započelo usklađivanje programa skrininga i uspostavljanje identičnih/međusobno kompatibilnih baza podataka u oba entiteta Bosne i Hercegovine, koje su također usklađene s najboljim praksama EU. Nije ostvaren napredak u oblasti **mentalnog zdravlja**, **preventivnih mjera za suzbijanje zloupotrebe droga i smanjenja njihovog štetnog djelovanja**, kao ni u oblasti pravilne ishrane i fizičke aktivnosti. Grupe civilnog društva učestvuju u aktivnostima na suzbijanju konzumacije alkohola i sprečavanju poremećaja izazvanih upotrebom alkohola.

U pogledu **neravnopravnosti u zdravstvenoj zaštiti**, pristup zdravstvenoj zaštiti i dalje je ključni problem, naročito za marginalizovane grupe, uključujući Rome, žene iz ruralnih krajeva i žene s invaliditetom. Žene i djevojke se suočavaju s problemima zdravstvene zaštite između ostalog i zbog nedostatka zdravstvenog osiguranja, te loše organizovanih usluga vezanih za polno i reproduktivno zdravlje. Migranti, tražioci azila i izbjeglice imaju pristup zdravstvenim uslugama. Javne zdravstvene ustanove odgovorne su za medicinske preglede kao dio procesa registracije u prihvatnim centrima, a u privremenim prihvatnim centrima pružaju se i usluge porodične medicine, pedijatrije, mentalnog zdravlja, stomatološke i laboratorijske usluge, kao i usluge iz ginekologije, fizikalne rehabilitacije i radiologije.

Što se tiče **pristupa zdravstvenoj zaštiti za osobe s invaliditetom,** uprkos sveobuhvatnom pravnom okviru, koji je uglavnom usklađen s međunarodnim standardima, uključujući Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, pristup zdravstvenoj zaštiti za osobe s invaliditetom u Bosni i Hercegovini i dalje je neujednačen u praksi. Strukturna fragmentacija zdravstvenog sistema, u kombinaciji s razlikama u pokrivenosti osiguranjem između entiteta i kantona, rezultira neravnopravnim pristupom uslugama. Fizička nepristupačnost nekih zdravstvenih ustanova, ograničena dostupnost specijalizovanih usluga, specifičnih za osobe s invaliditetom, i usluga u zajednici, posebno u ruralnim i udaljenim područjima, dodatno ograničavaju efikasnu i inkluzivnu zdravstvenu zaštitu za osobe s invaliditetom.

Stalna **korupcija** na svim nivoima i dalje znatno utiče na zdravstvenu politiku i pružanje zdravstvenih usluga u cijeloj zemlji, posebno korupcija na visokom nivou i pri nabavci osnovne medicinske opreme i lijekova za najteže bolesti. Za borbu protiv korupcije u ovom sektoru potrebne su sveobuhvatne reforme, jačanje pravnog okvira, povećanje transparentnosti i odgovornosti te podsticanje profesionalne kulture integriteta.

KLASTER 3: KONKURENTNOST I INKLUZIVNI RAST

Ovaj klaster pokriva: Digitalnu transformaciju i medije (Poglavlje 10); Oporezivanje (Poglavlje16); Ekonomsku i monetarnu politiku (Poglavlje 17); Socijalnu politiku i zapošljavanje (Poglavlje 19); Industrijsku politiku (Poglavlje 20), Nauku i istraživanje (Poglavlje 25); Obrazovanje i kulturu (Poglavlje 26); i Carinsku uniju (Poglavlje 29).

Poglavlje 10: Digitalna transformacija i mediji

EU podržava neometano funkcionisanje unutrašnjeg tržišta za elektronske komunikacije, elektronsku trgovinu i audiovizuelne usluge. Pravila štite potrošače i podržavaju univerzalnu dostupnost modernih usluga.

Kada su u pitanju **elektronske komunikacije**, Bosna i Hercegovina nije postigla napredak u usklađivanju propisa s *acquisem* EU, što se odnosi i na Direktivu o smanjenju troškova širokopojasnog pristupa i Akt o gigabitnoj infrastrukturi. Bosna i Hercegovina treba usvojiti politiku sektora telekomunikacija i izraditi strategiju za pristup širokopojasnoj mreži. Izdavanje dozvola za radiofrekvencijski spektar za mobilne komunikacije 5G i dalje se odgađa. Regulatorna agencija za komunikacije (RAK) i dalje nema finansijsku ni političku nezavisnost.

Kada je riječ o **digitalnim uslugama**, Bosna i Hercegovina nije ostvarila napredak u donošenju cjelodržavne strategije i akcionog plana za razvoj informacionog društva. Nije bilo aktivnosti na izradi politike otvorenih podataka. Bosna i Hercegovina treba da preduzme korake ka jačanju društvenih i institucionalnih kapaciteta te uspostavljanju pravnog osnova za djelotvornu podršku primjeni Akta o digitalnim uslugama (DSA) i Akta o digitalnim tržištima (DMA) od trenutka pristupanja EU. Bosna i Hercegovina treba da izvrši usklađivanje sa DSA, DMA i Aktom o interoperabilnoj Evropi. To podrazumijeva usklađenost sa standardima pristupačnosti i omogućavanje prekograničnog pristupa digitalnim javnim uslugama. Još uvijek ne postoji koordiniran i zajednički planiran pristup digitalnoj transformaciji javnih usluga u cijeloj zemlji, a razmjena podataka između javnih službi i dalje je vrlo ograničena.

Kada je riječ o **digitalnom povjerenju i cyber sigurnosti,** Bosna i Hercegovina još uvijek nema sveobuhvatan zakonodavni okvir o sigurnosti mreža i informacionih sistema. Još nije određena jedinstvena kontaktna točka za cijelu BiH, a potrebno je i formirati jedan ili više timova za odgovor na računarske sigurnosne incidente kako bi se pospješila strateška saradnja i razmjena informacija. Kontinuirani nedostatak sveobuhvatnog okvira za cyber sigurnost povećava razmjere potencijalnih prijetnji. Bosna i Hercegovina treba da nastavi sa provođenjem paketa instrumenata EU za cyber sigurnost 5G mreža, između ostalog i procjenom profila rizičnosti dobavljača i uvođenjem odgovarajućih ograničenja i isključenja za visokorizične dobavljače. Nije postignut napredak u donošenju zakona o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije u skladu s *acquisem* EU. Preporuka EU i dalje je uspostavljanje jedinstvenog nadzornog tijela za cijelu zemlju. Nije ostvaren napredak u osiguravanju interoperabilnosti elektronskog potpisa na nivou cijele zemlje. Agencija za zaštitu ličnih podataka je u junu 2026. Agenciji za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) i Upravi za indirektno oporezivanje zabranila obradu ličnih podataka u svrhu izdavanja kvalifikovanih elektronskih potpisa. Međutim, Sud Bosne i Hercegovine je u julu 2026. godine odgodio izvršenje rješenja o zabrani do donošenja konačne sudske odluke, tako da IDDEEA nastavlja s njihovim izdavanjem. Zakonom entiteta Republika Srpska o elektronskoj identifikaciji, uslugama povjerenja u elektronskom poslovanju i elektronskom dokumentu, koji je na snazi od juna 2026. godine, uspostavlja se zasebna nadzorna struktura na nivou entiteta za usluge povjerenja i digitalni identitet, što je u suprotnosti s preporukom EU da se uspostavi jedinstveno nadzorno tijelo za cijelu državu.

Kada je riječ o **medijima**, zakonodavni okvir Bosne i Hercegovine i dalje je nepotpun. Bosna i Hercegovina treba da uskladi svoje zakonodavstvo s Direktivom o audiovizuelnim medijskim uslugama i Evropskim aktom o slobodi medija. Televizijske stanice obustavile su analogno zemaljsko emitovanje, čime su javni emiteri prešli na digitalno zemaljsko emitovanje. Potrebno je osnovati Korporaciju javnih emitera, kao što je predviđeno Zakonom o Javnom RTV sistemu. Bosna i Hercegovina takođe treba da revidira model finansiranja za lokalne javne emitere kako bi se osigurala njihova finansijska održivost i ojačala zaštita novinara i medijskih radnika. Bez stabilnih, nezavisnih i adekvatno finansiranih javnih medija zemlja ne može ispuniti osnovne obaveze koje se odnose na medijski pluralizam, digitalnu transformaciju i demokratsku odgovornost.

Kada je riječ o vještačkoj inteligenciji (AI), Bosna i Hercegovina treba da započne sa uspostavljanjem neophodnih struktura za upravljanje i primjenu propisa, u skladu s Aktom EU

o vještačkoj inteligenciji.

Sistem zaštite lica koja prijavljuju korupciju u Bosni i Hercegovini i dalje je rascjepkan i neujednačen. Na nivou entiteta Federacija ne postoji zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, dok Brčko distrikt BiH, Kanton Sarajevo, entitet Republika Srpska i državni nivo imaju takvo zakonodavstvo koje nije u potpunosti usklađeno s *acquisem* EU i potrebno ga je unaprijediti. Na državnom nivou na snazi su odredbe koje garantuju anonimnost i povjerljivost prijava. Svi navedeni zakoni sadrže odredbe kojima se propisuje obaveza zaštite povjerljivosti i anonimnosti. U svrhu prijavljivanja nepravilnosti, na nivou Bosne i Hercegovine i Kantona Sarajevo uspostavljena je besplatna telefonska linija. Prijave se mogu podnositi lično, u pisanoj formi ili elektronskim putem, na svim nivoima na kojima je donijeto odgovarajuće zakonodavstvo.

Poglavlje 16: Oporezivanje

Pravila EU o oporezivanju obuhvataju porez na dodatnu vrijednost i akcize, kao i aspekte korporativnog oporezivanja. Takođe se odnose na saradnju između poreskih uprava, uključujući razmjenu informacija radi sprečavanja utaje poreza.

Zakonodavni okvir za **indirektno oporezivanje** je djelimično usklađen s *acquisem* EU. U junu 2026. godine, Bosna i Hercegovina je donijela neophodne podzakonske akte o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost (PDV), čime je omogućen povrat PDV-a pri kupovini prve nekretnine. Ukinuto je oslobađanje od poreza na kapitalnu dobit.

Kada je riječ o **akcizama** na duvan, alkohol i energiju te opštim pravilima za proizvodnju, držanje, skladištenje, kretanje i kontrolu proizvoda koji podliježu akcizama, potrebno je izvršiti usklađivanje zakonodavstva s *acquisem* EU.

Kada je riječ o **direktnim porezima**, sistemi poreza i doprinosa u entitetima i dalje se razlikuju, što otežava napredak prema jedinstvenom ekonomskom prostoru. Usvojene su izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak.

U pogledu **administrativne saradnje i uzajamne pravne pomoći,** Bosna i Hercegovina se još uvijek nije obavezala na automatsku razmjenu informacija o finansijskim računima predviđene jedinstvenim globalnim standardom OECD-a.

Kada je riječ o **operativnim kapacitetima i digitalizaciji,** različite poreske uprave treba dodatno da unaprijede koordinaciju, saradnju i razmjenu podataka. Administrativni kapaciteti i broj zaposlenih u Upravi za indirektno oporezivanje (UIO) i dalje su nedovoljni. Bosna i Hercegovina treba da unaprijedi saradnju između UIO i poreskih uprava, između ostalog i provođenjem zajedničkih revizija. Entitet Federacija je usvojio novi Zakon o fiskalizaciji transakcija, čime je izvršena sveobuhvatna reforma sistema fiskalizacije i prelazak na digitalni model zasnovan na softverskim rješenjima. Novi sistem je zasnovan na Elektronskom sistemu za evidentiranje transakcija (ESET), koji omogućava elektronsko evidentiranje i fiskalizaciju transakcija, kao i prenos podataka Poreskoj upravi putem centralne platforme za fiskalizaciju.

Poglavlje 17: Ekonomska i monetarna politika

Pravila EU nalažu nezavisnost centralnih banaka i zabranjuju im direktno finansiranje javnog sektora. Države članice koordiniraju svoje ekonomske politike i podliježu fiskalnom, ekonomskom i finansijskom nadzoru.

Što se tiče **monetarne politike**, aranžman valutnog odbora veže konvertibilnu marku (KM) za euro. Cilj Centralne banke da održi domaću valutu stabilnom nije u potpunosti usklađen s primarnim ciljem monetarne politike EU, a to je stabilnost cijena. Zakon o Centralnoj banci ne osigurava njenu bezuslovnu personalnu i finansijsku nezavisnost. Osim toga, Zakon nije u potpunosti usklađen s *acquisem* EU u pogledu zabrane monetarnog finansiranja.

Kada je riječ o **ekonomskoj politici**, fiskalna pravila ostaju na entitetskom nivou i ne postoji nezavisna fiskalna institucija koja bi vršila nadzor i osiguravala primjenu pravila u cijeloj zemlji. Zemlja nije blagovremeno usvojila globalni fiskalni okvir, kako je propisano zakonom, koji bi predstavljao srednjoročni budžetski okvir za cijelu zemlju i služio kao smjernica za koordinirano i blagovremeno usvajanje godišnjih budžeta na svim nivoima vlasti.

Program ekonomskih reformi (ERP) dostavljen je blagovremeno, ali nije bilo značajnijeg poboljšanja u pogledu kvaliteta izvještavanja budući da su dostavljeni istorijski makroekonomski podaci uglavnom zastarjeli, a nedosljednosti između različitih dijelova dokumenta i dalje su prisutne. Smjernice politike, usaglašene u maju 2025., kao i prethodne godine provedene su samo u ograničenoj mjeri. Direkciji za ekonomsko planiranje Vijeća ministara i dalje nedostaju resursi, nadležnosti i politička podrška za djelotvornu koordinaciju ovog procesa.

Poglavlje 19: Socijalna politika i zapošljavanje

Pravila EU u pogledu socijalnih pitanja obuhvataju minimalne standarde u oblastima radnog prava, jednakosti, zdravlja i sigurnosti na radu, te zabranu diskriminacije. Takođe promovišu socijalnu inkluziju i socijalnu zaštitu, kao i socijalni dijalog na nivou EU.

Kako bi se izvršilo potpuno usklađivanje s *acquisem* EU u oblasti **radnog prava**, zakonski okvir je potrebno dodatno unaprijediti u nekoliko oblasti, posebno u pogledu zaštite radnika od diskriminacije. Provedba propisa i dalje je nezadovoljavajuća, naročito kada se radi o socijalnom dijalogu, zaštiti radnika i funkcionisanju inspekcija rada.

Potrebno je donijeti i uskladiti podzakonske akte o **zdravlju i sigurnosti na radu** kojima se uređuju posebni aspekti sigurnosti i zdravlja na radu s acquisem EU u cijeloj zemlji. Zakonodavstvo se i dalje djelomično provodi i primjenjuje, posebno kada je riječ o inspekcijskim kapacitetima, sprečavanju povreda, ulaganju u sigurnost i osposobljavanje te procjenu rizika. Potrebno je poboljšati prikupljanje i distribuciju podataka o povredama na radu i profesionalnim bolestima. Podaci o nesrećama i smrtnim slučajevima se ne prikupljaju za cijelu zemlju.

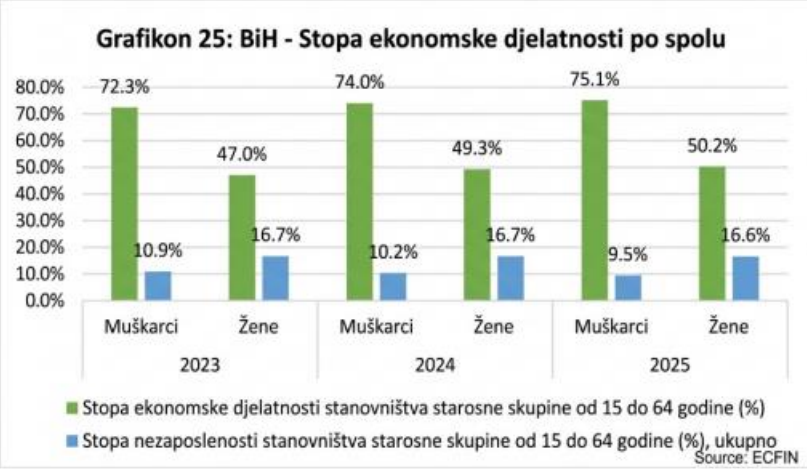
Socijalni dijalog je slab na svim nivoima vlasti i nisu postignuta značajnija poboljšanja. Socijalni partneri nisu dovoljno uključeni u izradu i provođenje politika i imaju ograničene kapacitete, koje je potrebno ojačati, posebno u privatnom sektoru. Ne postoje opšti kolektivni ugovori, a zaključeno je svega nekoliko granskih kolektivnih ugovora, uglavnom u javnom sektoru. Ekonomsko-socijalna vijeća na nivou entiteta postupaju različito, dok na državnom nivou takvo tijelo ne postoji. I dalje postoje značajni nedostaci u osiguravanju slobode udruživanja za sindikate i prava na kolektivno pregovaranje. Prisutan je trajni nedostatak bipartitnog i tripartitnog socijalnog dijaloga, kao i djelotvorne konsultacije i učešća socijalnih partnera u procesima kreiranja politika.

Vijeće ministara još uvijek nije donijelo cjelodržavnu strategiju **politike zapošljavanja**, 12 godina nakon što je prethodna istekla 2014. godine. Neformalna zaposlenost je i dalje visoka. Kako bi smanjila dugotrajnu nezaposlenost, Bosna i Hercegovina treba intenzivirati mjere aktivne politike tržišta rada. Javne službe za zapošljavanje opterećene su poslovima u vezi sa ostvarivanjem prava na socijalna davanja, umjesto da pomažu aktivnim tražiocima posla. Prijavljivanje na evidenciju službi za zapošljavanje omogućava pristup socijalnim davanjima, uključujući osnovno zdravstveno osiguranje, što podstiče čak i osobe koje rade u neformalnom sektoru, kao i neaktivne osobe, da se prijavljuju kao nezaposleni. Iako oba entiteta imaju strategije koje uključuju Garanciju za mlade, Bosna i Hercegovina treba bez odlaganja da izradi i usvoji plan provođenja Garancije za mlade.

Za **stopu aktivnosti radne snage** i **stopu nezaposlenosti**, *vidjeti statistički aneks i dio o funkcionisanju tržišta rada u okviru poglavlja 2.3. Ekonomski kriteriji.*

Još uvijek ne postoje cjelodržavne strategije za smanjenje siromaštva i **socijalnu zaštitu i inkluziju** niti sistem na državnom nivou za praćenje realizacije politika. Sistem socijalne zaštite u Bosni i Hercegovini i dalje je nedovoljno razvijen, neefikasan i izrazito rascjepkan po nivoima vlasti, što dovodi do značajnih razlika u pogledu uslova za ostvarivanje prava, visine naknada i pristupa uslugama. Potrebno je osigurati jedinstvenu definiciju invaliditeta, u skladu s međunarodnim konvencijama, te uskladiti uslove za ostvarivanje prava, obim prava i standarde socijalne zaštite. Što se tiče osoba sa invaliditetom, i dalje preovladava institucionalna zaštita, a pristupačnost i dalje predstavlja problem, uključujući i pristup javnim objektima, dok postoji samo nekoliko usluga u zajednici koje omogućavaju samostalan život. Potrebno je ubrzati proces deinstitucionalizacije djece i odraslih osoba s invaliditetom, uzimajući u obzir Obavještenje Komisije – Smjernice za samostalan život osoba s invaliditetom, čiji je cilj olakšavanje procesa deinstitucionalizacije i omogućavanje samostalnog života. Entitet Federacija usvojio je zakon s ciljem poboljšanja zakonskog položaja jedne grupe djece s invaliditetom (uzrasta od 15 do 18 godina) i usklađivanja s principima Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta. Nije bilo napretka u provođenju Evropske garancije za djecu. Veliki broj lica nije obuhvaćen javnim zdravstvenim osiguranjem, dok se uslovi za ostvarivanje prava i obuhvat razlikuju među entitetima i kantonima. Saradnja između centara za socijalni rad i službi za zapošljavanje nije dobro postavljena. Nisu preduzete mjere za rješavanje problema iskorištavanja, prosjačenja i siromaštva djece. Romska djeca su posebno izložena najtežim oblicima dječjeg rada. Bosna i Hercegovina stoga treba svoje propise uskladiti sa Direktivom o zaštiti mladih ljudi na radu. Zemlja treba da obezbijedi zdravstveno osiguranje za svu djecu. Potrebno je i usvojiti mjere na nivou cijele zemlje kako bi se poboljšali životni uslovi za stare.

U oblasti **zabrane diskriminacije u zapošljavanju i socijalnoj politici**, usklađivanje s *acquisem* EU i dalje je nepotpuno, uključujući usklađivanje s Direktivom o jednakom postupanju pri zapošljavanju i Direktivom o rasnoj jednakosti. Osim toga, kada su u pitanju javne politike, još uvijek ne postoje sveobuhvatne strategije niti akcioni planovi u ovoj oblasti. Većina javnih organa nema uspostavljene mehanizme za postupanje po pritužbama za mobing i diskriminaciju, u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije Bosne i Hercegovine.

Princip jednakih mogućnosti i **jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u zapošljavanju i socijalnoj politici** regulisano je zakonima o ravnopravnosti polova i zabrani diskriminacije, kao i entitetskim zakonima o radu, ali je provedba ovih zakona slaba. Zbog nedovoljne efikasnosti sudova, postupci u predmetima diskriminacije mogu trajati godinama. Prava predviđena Direktivom EU o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružalaca njege samo su djelimično priznata zakonodavstvom. Država treba da uvede jedinstvene minimalne naknade za vrijeme porodiljskog odsustva na nivou u cijele zemlje i da uskladi definiciju porodiljskog, očinskog i roditeljskog odsustva kako bi se otklonila diskriminacija. Uprkos postojećem zakonodavstvu o seksualnom uznemiravanju na radnom mjestu, njegova primjena i dalje nije zadovoljavajuća. Bosna i Hercegovina je stagnirala ili nazadovala u većini oblasti obuhvaćenih Indeksom rodne ravnopravnosti za 2024., dok se zaostatak u odnosu na prosjek EU i dalje povećava. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti

osobama koje se suočavaju s višestrukim i međusobno povezanim oblicima diskriminacije i koje se nalaze u nepovoljnom socioekonomskom položaju, uključujući slučajeve u kojima se rodna pripadnost prepliće s invaliditetom, etničkim porijeklom, starosnom dobi ili siromaštvom. Pristup pristupačnim uslugama brige o djeci i ustanovama za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i dalje je ograničen. Sistem poreskih olakšica pretežno odražava tradicionalne rodne uloge.

Zakon o ravnopravnosti polova u Bosni i Hercegovini sadrži samo opšte odredbe o jednakim pravima na pristup privrednim djelatnostima. Prema posljednjim dostupnim podacima iz 2022., u upravljačkim strukturama odabranih privrednih društava bilo je 15% žena i 85% muškaraca. Provođenje Akcionog plana za ravnopravnost polova za period 2023.–2027. pokazalo je opredijeljenost za unapređenje rodne ravnopravnosti, pri čemu su preduzeti određeni napori na suzbijanju nasilja nad ženama kroz jačanje kapaciteta državnih institucija, unapređenje socijalne uključenosti marginalizovanih grupa i podsticanje ekonomskog osnaživanja žena. Pokrenute su aktivnosti na unapređenju prikupljanja podataka kako bi se omogućilo izračunavanje punog indeksa rodne ravnopravnosti, ali i dalje postoje određeni izazovi. Kroz aktivnosti na unapređenju prikupljanja podataka treba, gdje je to moguće, osigurati i dostupnost podataka razvrstanih prema polu, kao i intersekcijskih podataka kako bi se utvrdile nejednakosti koje pogađaju različite grupe žena i muškaraca i omogućilo kreiranje javnih politika zasnovanih na relevantnim podacima i saznanjima. Bosna i Hercegovina je još 2009. godine u svoje zakonodavstvo uvela rodno odgovorno budžetiranje, uz obavezu uključivanja rodnih indikatora u proces planiranja budžeta, čija se primjena vrši na nivou entiteta. Porodične naknade i naknade za pružanje njege postoje, ali su nevelike i neujednačene. Aktivno usklađivanje s sistemima EU još uvijek nije ostvareno. Usklađivanju s Direktivom o transparentnosti plata još nije započelo.

Bosna i Hercegovina od 2025. učestvuje u programu *Zapošljavanje i socijalne inovacije* (EaSi) **Evropskog socijalnog fonda** plus (ESF+), što organizacijama civilnog društva i organima javne uprave omogućava razvoj praksi socijalnih inovacija, aktivnosti na jačanju kapaciteta, te politika u oblasti socijalnih pitanja i zapošljavanja.

Poglavlje 20: Preduzetništvo i industrijska politika

Industrijska politika EU jača konkurentnost, olakšava strukturalne promjene i podstiče povoljno poslovno okruženje koje pruža poticaj malim i srednjim preduzećima (MSP).

Kada je riječ o principima **preduzetničke i industrijske politike**, još uvijek ne postoji cjelodržavna strategija razvoja niti tijelo na državnom nivou koje se bavi usklađivanjem politika s industrijskim strategijama. Industrijska politika nije usklađena između entiteta, što ograničava djelotvornost i sveukupni učinak mjera koje se provode u ovoj oblasti. Stepen usklađenosti industrijske politike zemlje s prioritetima EU je tako i dalje veoma nizak. U februaru 2026. godine, entitet Republika Srpska je usvojio Akcioni plan za sprovođenje Strategije razvoja industrije do 2028.

Preduzeti su ograničeni koraci na unapređenju **poslovnog okruženja**, koje je i dalje rascjepkano i opterećeno administrativnim procedurama. U cilju ubrzavanja pristupa podacima, entitet Republika Srpska je u januaru izmijenio Zakon o registraciji poslovnih subjekata. Međutim, i dalje je potrebno raditi na rješavanju izazova povezanih sa visokim preprekama za pokretanje poslovanja, propisima u oblasti oporezivanja i parafiskalnih (neporeskih) nameta, kao i različitom regulativom na različitim nivoima vlasti. Postojanje odvojenih registara poslovnih subjekata privrednim društvima otežava poslovanje na cijeloj teritoriji zemlje (*Vidjeti Poglavlje 6 – Pravo privrednih društava*). Kada je riječ o **investicionom okruženju**, Savjet za strane investitore Republike Srpske održao je dvije sjednice od svog osnivanja 2025. godine. Međutim, stepen rješavanja privrednih sporova i dalje je nizak, a arbitraža je nedovoljno razvijena.

Funkcionalni mehanizmi i kapaciteti za djelotvoran nadzor i upravljanje javnim preduzećima (JP) još uvijek nisu u potpunosti uspostavljeni. Entitet Republika Srpska je uspostavio funkcionalne jedinice za nadzor, ali još uvijek nema funkcionalan registar javnih preduzeća. U entitetu Republika Srpska je u decembru 2025. godine uspostavljen pravni okvir za registar javnih preduzeća, a nedavno je završena i izrada softverskog rješenja putem kog će javna preduzeća u narednom periodu dostavljati podatke. Entitet Federacija ima funkcionalan registar javnih preduzeća i zvanično su uspostavljene jedinice za nadzor i upravljanje, ali one još uvijek nisu operativne. (*Vidjeti dio 2.3. Ekonomski kriteriji – privatizacija i restrukturiranje.*)

Široka kampanja o Mehanizmu za prilagođavanje granica ugljenika (CBAM) provedena je u cijeloj zemlji. Međutim, pripreme za **zelenu i digitalnu tranziciju, otpornost i globalnu konkurentnost industrije** i dalje su u veoma ranoj fazi. Potrebno je staviti veći naglasak na zelena ulaganja u prerađivačkoj industriji, naročito u cilju diversifikacije izvora energije. Finansijsku podršku za uvođenje inovacija u okviru zelene i digitalne transformacije potrebno je unaprijediti, naročito za mala i srednja preduzeća, uključujući i novoosnovana preduzeća.

Oba entiteta su nastavila pružati **podsticaje za MSP** kako bi se povećala njihova konkurentnost kroz tehnološku modernizaciju i energetsku efikasnost. Entitet Republika Srpska je u aprilu 2026. godine usvojio novi Zakon o podsticajima s ciljem održavanja trenutnog nivoa konkurentnosti i zaposlenosti među poslovnim subjektima. U decembru 2025. usvojena je Strategija razvoja socijalnog preduzetništva Republike Srpske za period 2026-2032. i izmjene Zakona o razvoju malih i srednjih preduzeća, kao i tri odluke usmjerene na pružanje podsticaja za MSP i jačanje preduzetničke infrastrukture. Entitet Federacija kontinuirano provodi mjere podrške kako bi preduzećima pomogao da održe zaposlenost, uključujući i usvajanje tri odluke o dodjeli podsticaja za investicije u MSP u februaru 2026. I dalje ne postoje cjelodržavne smjernice za usklađivanje podrške za MSP u skladu sa Aktom EU o malim preduzećima. Usklađenost zakonodavstva s *acquisem* EU tek treba procijeniti.

Nije došlo do poboljšanja transparentnosti i odgovornosti u korištenju javnih sredstava. Kapaciteti i finansijska sredstva za **praćenje i evaluaciju** mjera preduzetničke i industrijske politike i dalje su veoma ograničeni, a statistički podaci nedostatni.

Kada je riječ o **instrumentima preduzetničke i industrijske politike,** nije ostvaren napredak u usklađivanju propisa o kašnjenju u plaćanju u poslovnim transakcijama s *acquisem* EU.

Bosna i Hercegovina nastavlja sa učešćem u Programu jedinstvenog tržišta EU putem dva entitetska konzorcijuma koji su odabrani u okviru poziva za podnošenje prijedloga za Evropsku preduzetničku mrežu.

Kada je riječ o **sektorskim politikama**, entitet Republika Srpska je u junu 2026. usvojio novi Zakon o turizmu, kojim se utvrđuje okvir za planiranje, upravljanje i razvoj turizma. Entitet Federacija nastavio je s izradom sektorskih razvojnih strategija za ključne industrijske grane, uključujući drvoprerađivačku, metalnu i elektroindustriju, te sektor građevinskog materijala, s ciljem jačanja okvira industrijske politike i unapređenja konkurentnosti ovih sektora. Entitet Federacija je započeo izradu dva ključna zakonska akta u sektoru turizma: Zakona o turizmu, kojim se uspostavlja okvir za planiranje, upravljanje i razvoj turizma, te Zakona o boravišnoj taksi *(vidjeti poglavlje 16 Oporezivanje*). Cilj ovih inicijativa je uređivanje regulatornog i finansijskog okvira za razvoj sektora turizma.

Poglavlje 25: Nauka i istraživanje

EU pruža značajnu podršku istraživanju i inovacijama. Sve države članice mogu učestvovati u istraživačkim i inovacionim programima EU i imati koristi od njih, naročito u onim oblastima u kojima postoje naučna izvrsnost i stabilna ulaganja u istraživanje i inovacije.

Zakonodavni okvir za **politiku istraživanja i inovacija** je i dalje rascjepkan i potrebno ga je poboljšati. Bosna i Hercegovina treba da izradi i usvoji novu strategiju i akcioni plan za naučni razvoj, kao i strategiju pametne specijalizacije.

Procijenjena ukupna izdvajanja za istraživanje i inovacije i dalje su ispod 0,3% BDP-a, što je daleko ispod cilja Evropskog istraživačkog prostora. Ne postoji cjelodržavna politika koja se bavi temama u vezi sa Evropskim istraživačkim prostorom budući da odluke o tome svaki univerzitet donosi pojedinačno.

Bosna i Hercegovina se još uvijek nije pridružila asocijaciji GÉANT. Kako bi se pridružila ovoj asocijaciji i ostvarila koristi od šire evropske istraživačke i obrazovne zajednice, potrebno je uspostaviti nacionalnu organizaciju za istraživačku i obrazovnu mrežu (NREN).

Pozitivan pomak predstavlja otvaranje EIT Community Hub-a u Sarajevu (EIT- Evropski institut za inovacije i tehnologiju), koji će služiti kao nacionalna ulazna tačka za zajednicu EIT-a, povezujući inovatore, istraživače, univerzitete, startape, privredna društva i javne institucije u Bosni i Hercegovini s najvećim evropskim inovacionim ekosistemom.

Bosna i Hercegovina je uvrštena u Evropska ljestvicu uspjeha u inoviranju (European Innovation Scoreboard) sa rezultatom od 28% prosjeka EU u 2026. godini, što je ispod prosjeka „inovatora u nastajanju“ (46%), a zaostatak za EU se povećava. Relativne slabosti su izdvajanja za istraživanje i razvoj u javnom sektoru, za rizični kapital, kao i direktna i indirektna podrška države poslovnom sektoru za istraživanje i razvoj. Pored toga, potrebno je postići dalji napredak kako bi se došlo do pouzdanih i sveobuhvatnih statističkih podataka o istraživanju i inovacijama, koji bi, između ostalog, bili korisni za potrebe Evropske ljestvice uspjeha u inoviranju i Evropskog istraživačkog prostora.

Istraživači iz Bosne i Hercegovine učestvovali su u 89,3% aktivnosti u okviru programa Evropske saradnje u nauci i tehnologiji (COST).

Bosna i Hercegovina je pridružena zemlja Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Horizon Europe. Tokom izvještajnog perioda potpisano je 26 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava u kojima učestvuju subjekti iz Bosne i Hercegovine, uz ukupan neto doprinos EU za Bosnu i Hercegovinu u iznosu od 3,37 miliona EUR.

Grad Sarajevo učestvuje u misiji EU „100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030”. U okviru toga, u aprilu 2026. godine dodijeljena mu je oznaka misije EU za klimatski neutralne i pametne gradove, što predstavlja važnu prekretnicu u ostvarivanju dugoročnih ciljeva Sarajeva koji se tiču održivosti i klime.

Poglavlje 26: Obrazovanje i kultura

EU podržava saradnju u obrazovanju i kulturi kroz programe finansiranja i koordinaciju politika država članica kroz „otvoreni način koordinacije“. EU i države članice takođe moraju spriječiti diskriminaciju i osigurati kvalitetno obrazovanje za djecu radnika migranata, uključujući i one u nepovoljnom položaju.

Kada je riječ o **obrazovanju i osposobljavanju**, Bosna i Hercegovina treba da pređe sa pristupa obrazovanju usmjerenog na sadržaj na pristup zasnovan na kompetencijama. Potrebna je transformacija i usklađivanje nastavnih planova i programa kako bi se osiguralo sistemsko uređenje procesa učenja i podučavanja.

Javna izdvajanja za obrazovanje iznosila su oko 4% BDP-a u 2022., što je ispod prosjeka EU od 4,7% u 2023. godini.

Kada je riječ o međunarodnim procjenama obrazovanja u školama, Bosna i Hercegovina nije učestvovala u procjeni TALIS za 2024. Budući da nije učestvovala u dva kruga PISA (2022. i 2025.), potrebno je intenzivirati pripreme za pridruživanje PISA-i za 2029. Nisu preduzete sistemske mjere za postupanje po nalazima ranijih testiranja.

Iako je pravni okvir uspostavljen, još uvijek ne postoji mehanizam za sistematsko mjerenje ili praćenje kvaliteta ulaznih podataka, izlaznih rezultata ili ishoda obrazovanja, a podaci se ne koriste u procesu izrade politika. Zbog demografskih promjena smanjuje se broj učenika i studenata.

Nastavljaju se sporovi oko obrazovanja, dok sistemska rješenja za osiguravanje inkluzivnog i nediskriminirajućeg obrazovanja i ukidanje prakse „dvije škole pod jednim krovom" još uvijek nisu uspostavljena. Zajednički nastavni plan i program je i dalje nepotpun i ne primjenjuje se u cijeloj državi, a dostupnost nastave nacionalne grupe predmeta i dalje je ograničena. Uprkos odlukama Ustavnog suda, naziv bosanskog jezika još uvijek nije priznat u školama u entitetu Republika Srpska, što dovodi do stalnih tenzija. Pristrasni narativi o ratnim herojima i žrtvama prisutni su u svim nastavnim planovima i programima, što doprinosi politizovanom obrazovanju.

Kada je riječ o inkluzivnosti, u okviru Mape puta za poboljšanje inkluzivnog obrazovanja provedeno je nekoliko pozitivnih mjera. Posebno se izdvaja odluka Vijeća ministara iz septembra 2025. da se pojačaju napori za unapređenje kvalitetnog obrazovanja za sve građane. Svi obrazovni organi treba da intenziviraju rad na provođenju Mape puta iz 2020., ispune sve preporuke i izvještavaju o ostvarenom napretku. Takođe je potrebno osigurati infrastrukturu i finansijska sredstva za obrazovanje djece s posebnim potrebama.

Ne postoji cjelodržavni koordinisan pristup, a uloženi su samo ograničeni napori u pružanju podrške digitalnoj transformaciji obrazovanja i osposobljavanja, uključujući razvoj digitalnih vještina, ključnih za pravilan razvoj osnovnih kompetencija učitelja i nastavnika. Nadležni organi trebaju intenzivirati aktivnosti u skladu s Akcionim planom EU za digitalno obrazovanje za period 2021.–2027. Nakon osnivanja Savjetodavnog odbora za digitalno obrazovanje potrebni su dodatni napori.

Dokument o cjelodržavnim politikama o **stručnom obrazovanju i osposobljavanju** (VET), zasnovan na zaključcima iz Rige, na snazi je od 2021. godine. Međutim, nakon njegovog usvajanja nije ostvaren primjetan napredak u provođenju. Pozitivno je to što je Bosna i Hercegovina od 2024. godine članica Evropskog saveza za naukovanje (EAfA), što pokazuje njenu predanost poboljšanju zapošljavanja mladih i odraslih. Država treba da ohrabri više lokalnih aktera da se pridruže Savezu putem preuzimanja obaveza, čime bi im se omogućila razmjena dobrih praksi i unapređenje kvaliteta naukovanja. Ipak, stopa učenja odraslih i dalje je niska, pri čemu je samo 1,8% odraslih u dobi od 25 do 64 godine učestvovalo u osposobljavanju tokom 2025., u poređenju s ciljem EU od 60% do 2030. U tom kontekstu, potrebno je pojačati mjere za promociju cjeloživotnog učenja odraslih (uključujući žene), kao što je uvođenje individualnih obrazovnih računa.

Bosna i Hercegovina je članica Evropskog prostora visokog obrazovanja (EHEA). Kada je riječ o visokom obrazovanju, prema Izvještaju o provođenju Bolonjskog procesa za 2024., BiH treba osigurati potpuno provođenje ključnih obaveza, posebno u pogledu nacionalnih kvalifikacijskih okvira, automatskog priznavanja i osiguravanja kvaliteta.

Državni kvalifikacijski okvir Bosne i Hercegovine još uvijek nije povezan s Evropskim kvalifikacijskim okvirom, niti postoji mehanizam za vrednovanje prethodnog učenja. Nastavljena je saradnja između dvije akreditacijske agencije, jedne na državnom nivou i jedne u entitetu Republika Srpska. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete Bosne i Hercegovine (HEA) prolazi kroz eksternu evaluaciju koju koordinira Evropska asocijacija za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju (ENQA), kako bi se ocijenilo da li i u kojoj mjeri Agencija ispunjava očekivanja utvrđena Evropskim standardima i smjernicama za osiguranje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Bosna i Hercegovina koristi pogodnosti međunarodne dimenzije programa Erasmus+ za period 2021.–2027. U skladu sa smjernicama Evropske komisije, Bosna i Hercegovina je od

2025. godine započela pripreme svojih struktura za pridruživanje programu Erasmus+, što uključuje i uspostavljanje posebne državne agencije. Očekuje se da će odgovarajući napredak omogućiti puno učešće u narednom programskom periodu. Četiri univerziteta iz Bosne i Hercegovine odabrana su za partnere u savezima koje finansira Evropska univerzitetska inicijativa.

Kada je riječ o **mladima**, oni se suočavaju s brojnim izazovima, uz veoma ograničene mogućnosti, ako ih uopšte imaju, za učešće u procesima donošenja odluka. U decembru 2025. godine formalno je uspostavljeno Vijeće mladih Federacije Bosne i Hercegovine. Osnivanje Vijeća mladih predstavlja dugo očekivanu prekretnicu u provođenju omladinske politike entiteta Federacija BiH. Vijeće mladih je do sada održalo dva sastanka. U martu je Vijeće mladih usvojilo svoj program rada za 2026. Između ostalih ciljeva, Vijeće mladih namjerava svake godine izvještavati o položaju mladih u Federaciji BiH.

Bosna i Hercegovina nastavila je učestvovati u Evropskoj sedmici **sporta**.

U oblasti **kulture**, Bosna i Hercegovina nastavlja provoditi mjere predviđene UNESCO-vom Konvencijom o zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih izraza. Država još uvijek treba pronaći trajno rješenje za pravni status i finansiranje sedam „kulturnih institucija od značaja za Bosnu i Hercegovinu“. Bosna i Hercegovina nastavlja u potpunosti učestvovati u programu Kreativna Evropa za period 2021.–2027.

Dodjela budžetskih sredstava za kulturu na svim nivoima vlasti bila bi efikasnija kada bi se zasnivala na dugoročnim, višegodišnjim odlukama o finansiranju, čime bi se osigurala finansijska stabilnost za kulturno stvaralaštvo i djelovanje. Bosna i Hercegovina bi imala koristi i od uspostavljanja formalnih partnerskih struktura koje bi omogućile transparentno i organizovano učešće u kreiranju politika u oblasti kulture.

Bosna i Hercegovina je u ugradila „antikorupcijsko obrazovanje“ kao opšti stub prevencije u svoju državnu Strategiju za period 2024.–2028. , ali tokom izvještajnog perioda nije usvojila posebnu sektorsku strategiju za borbu protiv korupcije u obrazovanju, niti je riješila nedostatke u pogledu strukturnog integriteta.

Poglavlje 29: Carinska unija

Sve države članice su dio carinske unije EU i slijede ista carinska pravila i procedure. To zahtijeva usklađivanje zakonodavstva, adekvatne kapacitete za provedbu i primjenu, pristup i interoperabilnost sa elektronskim carinskim okruženjem EU.

Uprava za indirektno oporezivanje (UIO) nadležna je za provođenje **carinskog zakonodavstva** i politika, koje je potrebno dodatno uskladiti s *acquisem* EU, uključujući Carinski zakonik Unije. Nacrt novog zakona o carinskoj politici je izrađen, ali još uvijek nije usvojen. Četiri privredna društva priznata su kao ovlašćeni privredni subjekti. Carinska tarifa i razvrstavanje robe usklađeni su s kombinovanom nomenklaturom EU. Država nastavlja primjenjivati Panevromediteransku konvenciju i počela je usvajati prelazna pravila o porijeklu u trgovini s EU.

Bosna i Hercegovina ima status posmatrača u Konvenciji o zajedničkom provoznom postupku i namjerava joj pristupiti nakon ispunjavanja svih pravnih i tehničkih zahtjeva, uključujući nadogradnju svog novog kompjuterizovanog provoznog sistema, koji je u funkciji od avgusta 2022. godine. Vijeće ministara je u izvještajnom periodu donijelo Odluku o provođenju Zakona o carinskoj politici. Bosna i Hercegovina bi trebala nastaviti usklađivati svoje odredbe o carinskoj provedbi prava intelektualnog vlasništva s *acquisem* EU. Država treba da provede Dodatni protokol 5. CEFTA-e o uzajamnom priznavanju programa za ovlašćene privredne subjekte. Bosna i Hercegovina treba da unaprijedi saradnju, uključujući saradnju s Evropskim uredom za borbu protiv prevara (OLAF), i u većoj mjeri koristiti alate za suzbijanje prevara u borbi protiv prekograničnog krijumčarenja duvanskih proizvoda i drugih nezakonitih

aktivnosti. Bosna i Hercegovina još uvijek nije pristupila Protokolu o uklanjanju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima. U oktobru 2025. godine Vijeće ministara odobrilo je pristupanje ovom protokolu. Razmjena carinskih informacija u okviru uzajamne administrativne pomoći za otkrivanje, sprečavanje i suzbijanje carinskih prevara mora biti djelotvorna i u potpunosti operativna.

Administrativne i operativne kapacitete Uprave za indirektno oporezivanje potrebno je znatno ojačati, posebno na operativnim radnim mjestima. Sistem upravljanja rizikom potrebno je dodatno unaprijediti, a carinski organi i dalje fizički vrše 30% provjera (što predstavlja smanjenje sa 40% u 2025.). Bosna i Hercegovina mora uskladiti svoje carinske informacione sisteme sa zahtjevima EU kako bi se postigla interoperabilnost sa zajedničkim carinskim informacionim sistemima.

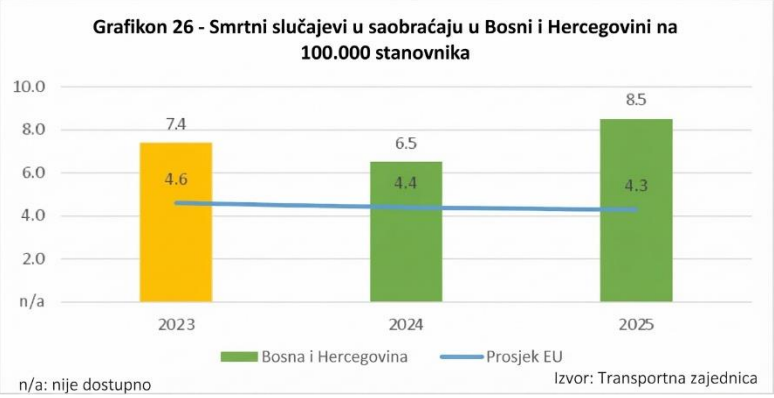
KLASTER 4: ZELENA AGENDA I ODRŽIVA POVEZANOST

Ovaj klaster obuhvata Transportnu politiku (poglavlje 14.); Energiju (poglavlje 15.); Transevropske mreže (poglavlje 21.) te Okoliš i klimatske promjene (poglavlje 27.).

Poglavlje 14: Saobraćajna politika

EU ima zajednička pravila za tehničke standarde i standarde bezbjednosti i zaštite, socijalne standarde, standarde u oblasti državne pomoći i liberalizacije tržišta u drumskom saobraćaju, željeznicama, unutrašnjim plovnim putovima, multimodalnom prevozu, vazdušnom i pomorskom saobraćaju.

Kada je riječ o **opštem *acquisu* EU o oblasti saobraćaja**, Bosna i Hercegovina nastavlja da provodi svoju saobraćajnu strategiju koja vrijedi do 2030. godine. Međutim, ažurirana strategija s realističnijim mjerama i rokovima još nije donesena. Reforme u saobraćajnom sektoru već su nekoliko godina nedovoljne. Zemlja bi trebala da ubrza pravilnu provedbu reformi u svim vrstama prevoza. Aktivnosti se uglavnom odnose na infrastrukturne projekte, dok se malo ili nimalo pažnje posvećuje ispunjavanju obaveza iz Ugovora o Transportnoj zajednici (TCT), njegovim akcionim planovima i elementima iz strategije pametne i održive mobilnosti za zapadni Balkan. Planovi održive gradske mobilnosti trebali bi se izrađivati u skladu s praksom EU, uz poštivanje okolišnih i društvenih standarda. Još uvijek nije donesena sveobuhvatna strategija za inteligentni transportni sistem koja bi obuhvatila sve vrste prevoza, a za njenu provedbu potrebno je obezbijediti odgovarajuća sredstva.

Kada je riječ o **drumskom saobraćaju,** provedba zakonodavstva o bezbjednosti na putevima i dalje izaziva zabrinutost, jer je broj nesreća i smrtnih slučajeva i dalje vrlo visok. Još uvijek postoje razlike između domaćih podataka i podataka Svjetske zdravstvene organizacije. Ne postoji krovna agencija za bezbjednost na putevima ili sistem za prikupljanje podataka o saobraćajnim nesrećama u cijeloj zemlji. Nije postignut napredak u području prevoza opasnih materija. Zakonodavstvo o upravljanju bezbjednošću putne infrastrukture tek treba uskladiti s *acquisem* EU, uključujući i inspekcijske preglede i revizije. Takođe je potrebno uskladiti socijalna i tržišna pravila u drumskom saobraćaju. U januaru 2026. godine, Predsjedništvo Bosne i Hercegovine odobrilo je Dodatni protokol uz Konvenciju o ugovoru o međunarodnom prijevozu robe drumom (CMR) o elektronskom teretnom listu.

Kada je riječ o **željezničkom saobraćaju**, polovina željezničke infrastrukture i dalje je nesigurna, zastarjela i nepouzdana te ne može obezbijediti odgovarajući međunarodni provoz. Bosna i Hercegovina i dalje treba da u potpunosti uskladi Zakon o željeznicama sa četvrtim željezničkim paketom EU, posebno u pogledu otvaranja željezničkog tržišta, odvojenosti funkcija upravljanja infrastrukturom i prevoza te jačanja nezavisnosti i administrativnih kapaciteta regulatornog tijela, tijela nadležnog za bezbjednost i istražnog tijela. Bosna i Hercegovina još uvijek treba da donese višegodišnji plan održavanja za cijelu mrežu. Pri izgradnji i obnovi željezničkih dionica potrebno je upotrebljavati moderne sisteme u skladu sa standardima EU u pogledu interoperabilnosti i bezbjednosti željeznica. Entitetsko zakonodavstvo o željeznicama, koje treba omogućiti nediskriminirajući pristup mreži, treba uskladiti s *acquisem* EU.

Bosna i Hercegovina treba da pripremi i donese zakonodavstvo o **pomorskom saobraćaju** u skladu s *acquisem* EU, čime bi joj se omogućilo da postane država nosilac zastave u pomorskom saobraćaju. Kada je riječ o **prevozu unutrašnjim plovnim putovima**, Bosna i Hercegovina treba da donese zakonodavstvo na državnom nivou u skladu s *acquisem* EU kako bi se obezbijedila sigurnost plovidbe i održavanje unutrašnjih plovnih putova.

Još uvijek je potrebno uskladiti Zakon o **civilnom vazduhoplovstvu** iz 2009. godine sa zahtjevima iz Sporazuma o Evropskom zajedničkom vazdušnom prostoru (ECAA). Nadležna tijela bi trebala nastaviti da ulažu napore u rješavanje hroničnog nedostatka adekvatno osposobljenog i kvalifikovanog osoblja u Direkciji za civilno vazduhoplovstvo Bosne i Hercegovine (BHDCA) koji povećava rizike u pogledu nadzora bezbjednosti. Bosna i Hercegovina je usvojila provedbeno zakonodavstvo o upravljanju protokom vazdušnog prometa, s ciljem daljnjeg usklađivanja sa *acquisem* EU.

Bosna i Hercegovina nije počela razvijati svoju politiku, institucije, pravni i regulatorni okvir o **multimodalnom prevozu**. Bosna i Hercegovina još nije obezbijedila usklađenost s *acquisem* EU o kombinovanom prijevozu.

Nije postignut napredak u pogledu **prava putnika** EU što se tiče željezničkog, autobuskog i vodenog prevoza, iako je zakonodavstvo o pravima putnika u vazdušnom prometu, kao i o osobama s invaliditetom i osobama sa smanjenom pokretljivošću usklađeno s *acquisem* EU.

Nije bilo napretka u pogledu mjera protiv korupcije.

Poglavlje 15: Energija

Energetska politika EU obuhvata snabdijevanje energijom, infrastrukturu, unutrašnje energetsko tržište, potrošače, obnovljivu energiju, energetsku efikasnost, nuklearnu energiju i nuklearnu sigurnost, zaštitu od zračenja i mjere nuklearne zaštite.

Nije postignut napredak u uspostavi usklađenog pravnog okvira za **sigurnost snabdijevanja** električnom energijom, pri čemu je potrebno preusmjeriti proizvodnju s uglja na obnovljive izvore energije, kao ni za sigurnost opskrbe plinom. U sektorima plina i nafte nije postignut napredak u usklađivanju zakonodavnog okvira s *acquisem* EU.

Iako samo 3% snabdijevanja energijom dolazi iz prirodnog plina, BiH je i dalje u potpunosti ovisna o jednom izvoru iz Rusije. Potpuna provedba Uredbe o sigurnosti snabdijevanja gasom još uvijek nije osigurana, a potrebno je izraditi i procjenu rizika, akcioni plan prevencije i interventni plan za hitne slučajeve. Zemlja još uvijek mora donijeti i provesti novi zakon o razdvajanju, sertifikovanju i radu operatora transportnog sistema za plin u skladu s trećim energetskim paketom.

U aprilu 2026. godine, entitet Federacija BiH je usvojio Zakon o projektu plinovoda Južna interkonekcija bez prethodnih konsultacija s EU o usklađenosti s *acquisem* EU u oblasti plina, uprkos potrebi da se prioritet da obnovljivim izvorima energije i smanje rizici u snabdijevanju.

Što se tiče rezervi nafte za hitne slučajeve, nije postignut značajan napredak na državnom nivou u uspostavljanju pravnog i institucionalnog okvira koji se zahtijeva u *acquisu* EU. Raspodjela odgovornosti između institucija na državnom i entitetskom nivou ostaje neriješena.

Na entitetskom nivou, događaji su se nastavili razvijati u različitim pravcima. Entitet Federacija je preduzeo neke korake ka uspostavljanju obaveznih zaliha naftnih derivata, uključujući izgradnju strateških rezervi i napore za proširenje skladišnih kapaciteta. Međutim, sistem držanja zaliha je i dalje u ranoj fazi razvoja i potrebni su dalji značajni napori kako bi se ispunio zahtjev za osiguravanjem zaliha u trajanju od 90 dana. U entitetu Republika Srpska nisu preduzeti značajni koraci u pogledu uspostavljanja obaveznih zaliha naftnih derivata.

Kao odgovor na trenutne poremećaje na tržištu nafte, oba entiteta su uvela mjere intervencije cijena. Entitet Republika Srpska je implementirao djelimično vraćanje cijena goriva, dok je entitet Federacija BiH regulisao maloprodajne marže na naftne derivate. Ovi događaji su istakli potrebu za unapređenjem planiranja za nepredviđene situacije i jačanjem koordinacije između nadležnih institucija kako bi se ublažili ekonomski i finansijski rizici koje mogu izazvati globalni poremećaji u snabdijevanju naftom.

Kako bi se obezbijedilo otvaranje **unutrašnjeg energetskog tržišta,** Bosna i Hercegovina treba da donese preostalo zakonodavstvo o električnoj energiji i plinu. Bosna i Hercegovina kasni s usklađivanjem paketa za integraciju električne energije, a što je preduslov za integraciju tržišta. To, između ostalog, uključuje razdvajanje i sertifikovanje operatora prenosnog sistema, imenovanje nominovanog operatora tržišta električne energije (NEMO) i uspostavu berze električne energije, te tržište za dan unaprijed i unutardnevno tržište. Treba usvojiti novi zakon o regulatornom tijelu, prenosu električne energije i tržištu električne energije, čiji je cilj usklađivanje s paketom za integraciju električne energije. Entitetski zakoni moraju se u potpunosti uskladiti s tim pravnim okvirom i provesti. Razdvajanje operatora distributivnog sistema u okviru tri postojeća elektroprivredna preduzeća ostaje nepotpuno, a napredak je zaustavljen u entitetu Federacija BiH do usvajanja dodatnih zakonskih izmjena, dok je u entitetu Republika Srpska pravno i računovodstveno razdvajanje distributivnih kompanija završeno, ali ne i njihovo funkcionalno razdvajanje. U oblasti električne energije, nezavisnost regulatornih tijela na svim nivoima i dalje je otežana političkim uplitanjem. Regulatorno tijelo nema zakonska ovlaštenja za regulisanje sektora plina.

Kada je riječ o plinu, veleprodajno i maloprodajno tržište i dalje je zatvoreno, bez odgovarajućeg regulatornog nadzora i transparentnosti, posebno u pogledu određivanja cijena za krajnje potrošače.

Još uvijek nedostaje pravni okvir na državnom nivou za **obnovljivu energiju**, iako i entiteti i Brčko distrikt nastavljaju pripremati podzakonske akte. Entiteti i Brčko distrikt trebaju da pokrenu aukcije programa pomoći obnovljivoj energiji. U entitetu Republika Srpska je uspostavljen elektronski registar o izdavanju, poništenju i trgovini jamstvima o porijeklu, dok je entitet Federacija BiH potpisao ugovor s pružateljem usluga u augustu 2026. godine o njegovom uvođenju.

U okolnostima velikog potencijala, zabilježen je pozitivan razvoj događaja u pogledu kapaciteta obnovljive električne energije, s pet vjetroelektrana u pogonu i sve većim brojem solarnih elektrana (uključujući deset solarnih parkova). Trenutni planovi za nove kapacitete obnovljivih izvora energije trebali bi se brzo provesti. Planiranje u oblasti hidroenergije i dalje se provodi bez poštovanja Konvencije iz Espooa. Uprkos postojećim zakonskim obavezama, procjene uticaja na životnu sredinu još uvijek se dosljedno ne pripremaju, što dovodi do protesta i sudskih postupaka. (*Vidjeti poglavlje 27. Okoliš i klimatske promjene)*

Nije postignut napredak u usklađivanju zakonodavstva o **energetskoj efikasnosti** s *acquisem* EU, uključujući energetsku efikasnost zgrada. Podsticajne mjere moraju biti rodno i društveno-ekonomski uravnotežene.

U oblasti **upravljanja**, Bosna i Hercegovina treba da dovrši i donese Nacionalni energetski i klimatski plan (NECP) 2021-2030 u skladu s energetskim i klimatskim ciljevima Energetske zajednice do 2030. godine.

Što se tiče **nuklearne energije, nuklearne sigurnosti, upravljanja radioaktivnim otpadom i zaštite od zračenja,** zemlja tek treba da dovrši preostale mjere potrebne za pristupanje Evropskoj zajednici za hitnu razmjenu radioloških informacija (ECURIE). Bosna i Hercegovina takođe je uspostavila potrebne tehničke aranžmane za korištenje potrebnih komunikacionih alata za obavještavanje o radiološkim vanrednim situacijama. Kada je riječ o **nuklearnim zaštitnim mjerama**, nakon pristupanja EU potrebno je prilagoditi postojeći sistem računovodstva i kontrole nuklearnih materijala u Bosni i Hercegovini kako bi obuhvatio zaštitne odredbe Ugovora o Euratomu.

Nije bilo napretka u pogledu mjera preduzetih protiv korupcije.

Poglavlje 21: Transevropske mreže

EU potiče transevropske mreže (TEN-ove) u oblasti transporta, telekomunikacija i energetike kako bi se pojačalo unutarnje tržište i doprinijelo rastu i zapošljavanju.

Kada je riječ o **transportnim mrežama,** Bosna i Hercegovina bi trebala da ubrza provedbu reformskih mjera za povezivanje i da nastavi donositi višegodišnje planove održavanja za cijelu osnovnu drumsku i željezničku mrežu. Potrebni su dodatni napori kako bi se pojačali međusobni odnosi i prekogranična saradnja sa susjednim zemljama u pogledu sporazuma o prelasku granice.

Bosna i Hercegovina bi trebala da nastavi s razvojem planiranog proširenja osnovnih transevropskih transportnih mreža (TEN-T) i transevropskih energetskih mreža (TEN-E) u skladu s prioritetima utvrđenima u Ekonomskom i investicijskom planu za zapadni Balkan, Zelenoj agendi i petogodišnjem kontinuiranom planu rada Transportne zajednice.

Ažurirani jedinstveni spisak projekata za prioritetne projekte povezivanja TEN-T mreže usvojen je u septembru 2025. godine, a provedba nekih projekata je započela. Kada je riječ o autoputu Koridor Vc, radovi su nastavljeni na pet dionica a započeti na još jednoj, dok su dvije pod-dionice uspješno otvorene (Poprikuše – Nemila i Putnikovo Brdo - Medakovo). Entitet Federacija BiH mora premostiti finansijske prepreke kako bi mogao dovršiti izgradnju autoputa. Što se tiče infrastrukturnih investicija u entitetu Republika Srpska, posebno onih koje se odnose na Koridor Vc, s obzirom na kontinuirani zastoj na državnom nivou oko nekoliko važnih odluka, uključujući one koje se odnose na Reformsku agendu Plana rasta, Komisija je odlučila da zaustavi dodjelu grantova EU za jedan od dva obustavljena projekta (željeznički projekat). Sporazum s Hrvatskom o kategoriji graničnih prelaza postignut je u junu 2026. godine, uključujući granične prelaze Svilaj i Gradiška. Granični prelaz Gradiška s Hrvatskom otvoren je privremeno, nakon štete na konstrukciji mosta u maju.

Kada je riječ o željezničkoj infrastrukturi, nakon ranije dovršene projektne studije za željezničku dionicu Doboj – Rasputnica – Miljacka, nije bilo daljeg napretka. Potrebno je uložiti napore kako bi se ubrzao napredak u osnovnoj željezničkoj mreži u kojoj su ulaganja i dalje ograničena. U toku su aktivnosti na sanaciji plovnosti rijeke Save, a završeni su u Luci Brčko, dok je tenderski postupak za aktivnost razminiranja u završnoj fazi i početak radova se očekuje u ovoj godini.

Kada je riječ o energetskim mrežama, Bosna i Hercegovina i dalje treba da obezbijedi usklađenost s revidiranom Uredbom TEN-E. Nakon usvajanja jedinstvene liste prioritetnih

infrastrukturnih projekata u energetskom sektoru u septembru 2025., implementacija još nije započela. Bosna i Hercegovina i dalje treba da razvije svoje regionalne elektroenergetske veze u skladu sa Zelenom agendom za zapadni Balkan, Akcionim planom za energetsku povezanost centralne i jugoistočne Evrope (CESEC) u oblasti električne energije i obnovljive energije te projektima od interesa za Energetsku zajednicu (PECI) koji uključuju Bosnu i Hercegovinu, posebno povećanjem kapaciteta postojeće interkonekcije od 220 kV s Crnom Gorom (dalekovod 220 kV Trebinje – Perućica) i Transbalkanskim koridorom: dvostruki dalekovod 400 kV Bajina Bašta (Srbija) – Višegrad (Bosna i Hercegovina) / Pljevlja (Crna Gora).

Poglavlje 27: Okoliš i klimatske promjene

EU podržava snažno djelovanje u oblasti klime, održivi razvoj i zaštitu okoliša. Pravila EU sadržavaju odredbe o klimatskim promjenama, kvalitetu vode i zraka, upravljanju otpadom, zaštiti prirode, industrijskom onečišćenju, hemikalijama, buci i civilnoj zaštiti.

Okoliš

Horizontalno zakonodavstvo je u ograničenoj mjeri usklađeno s *acquisem* EU. Nisu preduzeti značajni koraci u provedbi cjelodržavne strategije približavanja zakonodavstvu u oblasti okoliša, provedbi strategije zaštite okoliša, niti u oblasti usklađivanja s horizontalnim direktivama (o procjeni uticaja na okoliš (EIA), strateškoj procjeni uticaja na okoliš (SEA), okolišnoj odgovornosti, infrastrukturi za prostorne informacije (INSPIRE) i u oblasti krivičnih djela protiv okoliša), niti u oblasti jačanja pristupa informacijama i učešća javnosti u donošenju odluka u skladu s obavezama iz Konvencije iz Espooa u prekograničnom kontekstu. Bosna i Hercegovina bi trebala obezbijediti kvalitetnu pripremu i provedbu ulaganja u oblasti okoliša, uključujući transparentnost postupaka, usklađenost s procjenom uticaja na okoliš i strateškom procjenom uticaja na okoliš i drugim elementima horizontalnog *acquisa* te uspostaviti institucionalnu strukturu za koordinisano strateško planiranje investicija u zaštitu okoliša. Bosna i Hercegovina i dalje treba formalizovati postupak za transparentno imenovanje kontaktne točke za Bosnu i Hercegovinu na osnovu zasluga kako bi se obezbijedila njena neosporiva zastupljenost u konvencijama o okolišu kojih je zemlja potpisnica.

Kada je riječ o **kvaliteti vazduha,** Bosna i Hercegovina treba da izradi cjelodržavnu strategiju za sistemsku i efikasnu borbu protiv onečišćenja zraka. Bosna i Hercegovina treba ubrzati uspostavljanje koordinisane i dobro funkcionalne mreže za praćenje vazduha širom zemlje kako bi vladi i građanima pružila pouzdane podatke.

Bosna i Hercegovina treba donijeti cjelodržavnu strategiju za **upravljanje otpadom,** s naglaskom na zahtjeve iz okvirne strategije za otpad, cirkularne ekonomije, strategije EU za plastiku i Direktive o plastici za jednokratnu upotrebu. Bosna i Hercegovina se treba uskladiti s Direktivom o odlagalištima, kao i s *acquisem* EU o kanalizacijskom mulju, baterijama, ambalaži, poliklorisanim bifenilima / poliklorisanim terfenilima i dotrajalim vozilima.

Kada je riječ o **kvalitetu vode,** još uvijek nedostaju dosljedna i usklađena cjelodržavna strategija i plan održivih ulaganja u upravljanje vodama i komunalne otpadne vode. Ne postoji zakonodavstvo na nivou države kojim se uređuje upravljanje vodama, a usklađivanje s *acquisem* EU je vrlo rascjepkano. Potrebno je donijeti posebne planove za provedbu zakonodavstva EU o vodi za piće, komunalnim otpadnim vodama i upravljanju rizicima od poplava. Bosna i Hercegovina treba usvojiti krovni izvještaj o planovima upravljanja riječnim slivovima, planovima u vezi opasnosti i rizika od poplava te revidirani akcioni plan za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama.

Kada je riječ o **zaštiti prirode,** dalje usklađivanje s *acquisem* EU bi se trebalo odvijati koordinisano u cijeloj zemlji. Bosna i Hercegovina treba donijeti popis potencijalnih područja

mreže Natura 2000 i provedbene propise, te uspostaviti sistem praćenja biološke raznolikosti. Potrebno je u potpunosti provesti Konvenciju o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES). Bosna i Hercegovina bi trebala pripremiti zakonodavstvo za ratifikaciju i pristupiti Protokolu iz Nagoye uz Konvenciju o biološkoj raznolikosti iz 1992.

Kada je riječ o **kontroli industrijskog onečišćenja i upravljanju rizikom,** Protokol o registru ispuštanja i prenosa onečišćujućih tvari uz Aarhušku konvenciju tek treba ratifikovati. Bosna i Hercegovina mora obezbijediti provedbu svog plana za smanjenje emisija (NERP). Zemlja mora da obezbijedi usklađenost s direktivama EU o industrijskim emisijama, ekološkom označivanju, te sistemima upravljanja ekologijom i revizije u oblasti ekologije, kao i s Direktivom Seveso III o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari.

Kada je riječ o **hemikalijama,** Bosna i Hercegovina mora obezbijediti usklađenost s propisima EU o registraciji, evaluaciji, odobrenju i ograničavanju hemikalija (REACH), o razvrstavanju, označivanju i pakovanju tvari i smjesa (CLP) i o biocidnim proizvodima (BPR)) te imenovati nadležna tijela. Potrebno je da zemlja provede Roterdamsku konvenciju o trgovini opasnim hemikalijama, čija je potpisnica. Nije ostvaren napredak u pristupanju Minamatskoj konvenciji o živi.

I dalje su potrebni znatni dodatni napori za usklađivanje s *acquisem* EU o **buci** u životnoj sredini.

U oblasti **civilne zaštite** Bosna i Hercegovina zemlja članica Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM) i aktivno učestvuje u aktivnostima uključujući izvještavanje Komisije o upravljanju rizikom od katastrofa. Bosna i Hercegovina je imala koristi od izgradnje kapaciteta UCPM-a za prevenciju i pripravnost za katastrofe. Međutim, potrebni su dalji napori za integraciju njenih sistema u UCPM. Zemlja treba da uspostavi transevropske telematske usluge između uprava (TESTA) kao preduslov za povezivanje sa zajedničkim komunikacionim i informacionim sistemom za hitne slučajeve (CECIS). U međuvremenu, Bosna i Hercegovina treba da uspostavi CECIS LITE koji će omogućiti bolju razmjenu informacija u vanrednim situacijama. Za proaktivniji pristup smanjenju rizika od katastrofa u cijeloj zemlji potrebni su odgovarajući sistemi ranog upozoravanja i planiranje zasnovani na riziku. Bosna i Hercegovina još uvijek mora donijeti zakonodavstvo za uvođenje jedinstvenog evropskog broja za hitne slučajeve (112) u cijeloj državi. Entiteti i Brčko distrikt bi nakon toga trebali provoditi to zakonodavstvo. Država bi trebala nastaviti formirati jedinicu za hitne intervencije na državnom nivou u skladu sa zahtjevima za module civilne zaštite UCPM-a.

Klimatske promjene

U izvještajnom periodu nije ostvaren napredak u oblasti klimatskih promjena. Bosna i Hercegovina treba hitno da pojača napore za usklađivanje s *acquisem* EU u oblasti klime.

Bosna i Hercegovina treba da donese zakon o klimi na nivou države i dugoročnu cjelodržavnu klimatsku strategiju u skladu s ciljem klimatske neutralnosti do 2050. BiH bi trebala hitno uskladiti zakonodavstvo s *acquisem* EU o praćenju, izvještavanju, verifikaciji i akreditaciji (MRVA) i provoditi ga s ciljem utvrđivanja cijena ugljenika i potpunog usklađivanja sistema sa sistemom EU za trgovanje emisijama (ETS).

Bosna i Hercegovina treba da finalizira i usvoji svoj Nacionalni plan za energiju i klimu (NECP). Zemlja još uvijek treba da uskladi svoje zakonodavstvo s *acquisem* EU o fluorisanim stakleničkim plinovima, supstancama koje oštećuju ozonski omotač, emisijama iz sektora zemljišta i njegovog korištenja, promjenama korištenja zemljišta i u šumarstvu (LULUCF) i zakonodavstvu o klimi koje se odnosi na drumski saobraćaj (standardi performansi CO2, označavanje automobila i kvalitet goriva).

Potrebno je da zemlja ubrza provedbu revidiranog nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i podnese bez odlaganja novi i ambiciozni NDC u skladu sa Okvirnom konvencijom Ujedinjenih

nacija o promjeni klime (UNFCCC) u skladu s nastojanjima da se globalno zagrijavanje ograniči na 1,5°C. Nadalje, Bosna i Hercegovina bi bez odlaganja trebala da dostavi svoj prvi dvogodišnji izvještaj o transparentnosti.

Bosna i Hercegovina hitno treba znatno ojačati svoje upravne kapacitete u ovom sektoru kako bi ostvarila napredak u usklađivanju s *acquisem* EU u oblasti klime. Potrebno je ojačati aktivnosti usmjerene na informisanje javnosti.

KLASTER 5: RESURSI, POLJOPRIVREDA I KOHEZIJA

Ovaj klaster obuhvata: Poljoprivredu i ruralni razvoj (poglavlje 11.); Sigurnost hrane, veterinarsku i fitosanitarnu politiku (poglavlje 12.); Ribarstvo i akvakulturu (poglavlje 13.); Regionalnu politiku i koordinaciju strukturnih instrumenata (poglavlje 22.); te Finansijske i budžetske odredbe (poglavlje 33.).

Poglavlje 11: Poljoprivreda i ruralni razvoj

Zajednička poljoprivredna politika EU podržava poljoprivrednike i obezbjeđuje sigurnost opskrbe hranom u Evropi. Pomaže u borbi protiv klimatskih promjena i u održivom upravljanju nacionalnim resursima; održava ruralna područja i krajolike širom EU; te održava ruralnu privredu u životu promovisanjem radnih mjesta u poljoprivredi, poljoprivredno-prehrambenoj industriji i povezanim sektorima. Za to su potrebni snažni sistemi upravljanja i kontrole. Postoje i zajednička pravila EU za tržišne standarde, politiku kvalitete i organski uzgoj.

Kada je riječ o **horizontalnim pitanjima,** Bosna i Hercegovina nije ostvarila napredak u uspostavi upravnih struktura potrebnih za zajedničku poljoprivrednu politiku (CAP), uključujući agenciju za plaćanja, te u razvoju elemenata integrisanog administrativnog i kontrolnog sistema (IACS) ili mreže podataka o održivosti poljoprivrednih gazdinstava (FSDN). Zemlja mora znatno poboljšati sistem prikupljanja i obrade podataka za planiranje poljoprivrednih politika i politika ruralnog razvoja te obezbijediti njegovu provedbu, praćenje i izvještavanje. Provedba Strateškog plana ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine za period 2023 - 2027 – okvirni dokument, usvojenog u oktobru 2024. godine, nije napredovala. Zemlja treba da izradi višegodišnju cjelodržavnu strategiju za poljoprivredu i ruralni razvoj izvan okvira postojećeg okvirnog dokumenta za ruralni razvoj, da poboljša koordinaciju sektora i ojača upravne kapacitete na svim nivoima vlasti. Takođe bi trebalo uskladiti poljoprivredne savjetodavne službe.

Kada je riječ o **poljoprivrednim tržištima – zajedničkoj organizaciji tržišta** (CMO), Bosna i Hercegovina nije ostvarila napredak u usklađivanju regulatornog okvira s *acquisem* EU. Bosna i Hercegovina i dalje treba donijeti propise za provedbu Zakona o organizaciji tržišta vina na državnom nivou i uspostaviti registar proizvođača grožđa i vina te registar vinograda.

Bosna i Hercegovina nije ostvarila napredak u usklađivanju programa **ruralnog razvoja** i mjera podrške u cijeloj zemlji. Nije postignut napredak na nivou države u poboljšanju i usklađivanju pravnog okvira za **politiku kvalitete** s *acquisem* EU i osiguravanju jasne raspodjele nadležnosti. Nije ostvaren napredak ni u donošenju zakona na državnom nivou o **organskoj poljoprivredi** i proizvodnji, u skladu s *acquisem* EU, niti u usklađivanju regulatornog okvira na svim nivoima vlasti.

U **borbi protiv korupcije**, vlasti Bosne i Hercegovine su obavezne da sprečavaju, otkrivaju i prijavljuju nepravilnosti.

Poglavlje 12: Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika

Acquis EU o hrani, uključujući higijenska pravila za proizvodnju hrane, obezbjeđuje visok nivo sigurnosti hrane i hrane za životinje te visok nivo zaštite interesa potrošača. Zdravlje i dobrobit životinja te sigurnost hrane životinjskog porijekla štite se zajedno s zdravljem biljaka, kvalitetom

sjemena, biljnim reproduktivnim materijalom, ishranom životinja i upotrebom sredstava za zaštitu bilja.

Kada je riječ o **opštoj sigurnosti hrane**, Bosna i Hercegovina mora da uspostavi mrežu nacionalnih referentnih laboratorija i poveća kapacitete postojećih laboratorija, uključujući i one za akreditaciju, uzorkovanje i testiranje bolesti koje se moraju prijaviti.

Poboljšanje sistema službenih kontrola i dalje je ključno, posebno za identifikaciju životinja i registraciju gospodarstava kako bi se obezbijedila pouzdanost podataka. Usklađivanje se tek treba obezbijediti za nadzor bolesti koje se moraju prijaviti, posebno za sistem ranog otkrivanja i informisanje poljoprivrednika.

Potreban je dalji rad na pripremi i donošenju državnog zakona o službenim kontrolama i ažuriranje državnog Zakona o hrani.

Kada je riječ o **veterinarskoj politici,** zemlja tek treba da znatno ojača kontrolu, sprečavanje i iskorjenjivanje prenosivih bolesti životinja. Neophodan je dalji rad na usvajanju državnog zakona o zdravlju i dobrobiti životinja. Potrebni su dalji napori kako bi se poboljšala koordinacija za upravljanje slučajevima izbijanja bolesti životinja. Centralni sistem za upravljanje obavještavanjem o bolestima životinja i informacijama o izbijanju te centralni sistemi identifikacije i registracije životinja za ovce, koze, svinje i konje tek treba da budu usklađeni s *acquis*em EU.

Kada je riječ **o stavljanju na tržište hrane, hrane za životinje i nusproizvoda životinjskog porijekla,** Bosna i Hercegovina tek treba da uskladi svoj sistem kontrole hrane i hrane za životinje s *acquisem.* EU. Neophodne su dalje reforme na svim nivoima vlasti, posebno u pogledu inspekcijskih službi i laboratorija. Još ne postoji cjelodržavna strategija ni efikasan sistem za upravljanje nusproizvodima životinjskog porijekla. Što se tiče pravila o sigurnosti hrane i posebnih pravila za hranu za životinje, Bosna i Hercegovina tek treba da poboljša provedbu usklađenog paketa politika koji se odnosi na higijenu hrane i stočne hrane koji se primjenjuje na sve objekte.

Kada je u pitanju **fitosanitarna politika,** Bosna i Hercegovina tek treba donijeti ključne državne zakone, posebno o zdravlju bilja i o sredstvima za zaštitu bilja. Zemlja tek treba uskladiti svoje zakonodavstvo s *acquisem EU* o pravilima za odobravanje sredstava za zaštitu bilja u komercijalnom obliku i za njihovo stavljanje na tržište, upotrebu i kontrolu. I dalje su potrebne reforme kako bi Bosna i Hercegovina uskladila svoje zakonodavstvo sa zakonom o zdravlju bilja i bila u stanju implementirati njegove najvažnije aspekte, kao što su izdavanje biljnih pasoša i uspostavljanje referentnih laboratorija za fitosanitarne provjere. Potrebno je pojačati nadzore, rano otkrivanje i iskorjenjivanje štetnih organizama. Usvajanje cjelodržavnih programa za nadzor karantinskih štetočina za sve poljoprivredne kulture i šume ostaje važno, ne samo za krompir koji se izvozi u EU.

U pogledu stavljanju na tržište sjemena i drugog biljnog reproduktivnog materijala, zemlja bi se trebala fokusirati na usklađivanje svog državnog zakonodavstva s *acquisem* EU o pravilima za biljni (PRM) i šumski reproduktivni materijal (FRM). Članstvo u OECD-ovim programima je prvi korak u tom smjeru. Bosna i Hercegovina bi se zatim trebala fokusirati na uspostavljanje potrebnih struktura i kapaciteta za implementaciju i provođenje funkcionalnog sistema za sertifikovanje sjemena i FRM-a, uključujući registraciju i evaluaciju sorti (PRM) i osnovnog materijala (FRM), inspekcije i kontrole, te nadzor nad operaterima.

Što se tiče **genetski modifikovanih organizama (GMO),** nije zabilježen nikakav napredak i potreban je dalji rad. Potrebno je ojačati nadležna tijela na svim nivoima vlasti i uspostaviti nacionalnu referentnu laboratoriju za ispitivanje, kontrolu i praćenje prisutnosti GMO-a u hrani i hrani za životinje.

Što se tiče mjera protiv korupcije, opšti pravni okvir za borbu protiv korupcije podjednako se primjenjuje na sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarne mjere, bez ikakvih posebnih odredbi za te sektore.

Poglavlje 13: Ribarstvo i akvakultura

Zajedničkom ribarstvenom politikom utvrđuju se pravila o upravljanju ribarstvom, štite se živi morski resursi i ograničava uticaj ribarstva na životnu sredinu. To uključuje utvrđivanje kvota ulova, upravljanje kapacitetom flote, pravila o kontroli i inspekciji, pravila o tržištima i akvakulturi te potporu ribarstvu i obalnim zajednicama. Nadalje, njom se podržava održiva akvakultura.

Bosna i Hercegovina treba da izradi okvir politika i zakonodavstva za ribarstvo na nivou cijele zemlje te strategiju za akvakulturu kako bi se pripremila za zajedničku ribarstvenu politiku (CFP) EU. Zemlja treba da znatno ojača svoje institucionalne kapacitete i upravne strukture za podršku malom i/ili kopnenom ribarstvu i akvakulturi.

Nije postignut napredak u upravljanju **resursima i flotom**. Bosna i Hercegovina treba da uspostavi registar flote i sistem za upravljanje ribolovnim aktivnostima i njihovu kontrolu u skladu sa CFP. Kada je riječ o **inspekciji i kontroli,** Bosna i Hercegovina treba da poboljša i uskladi podatke o ulovima i iskrcajima po vrsti ribolova te da poboljša metodologije i planiranje za prikupljanje podataka. Bosna i Hercegovina tek treba da uspostavi **strukturne mjere** i mjere **državne pomoći** u skladu s *acquisem EU*.

Kada je riječ o **tržišnoj politici**, Bosna i Hercegovina i dalje treba uvesti većinu odredaba *acquisa* EU o zajedničkoj organizaciji tržišta (CMO) za proizvode ribarstva i akvakulture, između ostalog uspostavom okvira za priznavanje organizacija proizvođača.

Kada je riječ o **međunarodnim sporazumima,** Bosna i Hercegovina nastavlja sarađivati s Generalnom komisijom za ribarstvo Sredozemlja (GFCM) u okviru Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO), u kojoj ima status saradničke neugovorne strane.

U izvještajnom periodu nije ostvaren napredak u **području akvakulture** ili **prostornog planiranja morskog područja.**

Poglavlje 22: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

Regionalna politika je glavni alat EU za smanjenje regionalnih razlika i ulaganje u održiv i uključiv socio-ekonomski rast. Ova politika djeluje u vidu „zajedničkog upravljanja" između Komisije i država članica EU. Za provedbu programa kohezione politike potrebni su odgovarajući upravni kapaciteti na nivou programa i projekata, uspostava sistema dobrog finansijskog upravljanja i kontrole te postojanje drugih elemenata acquisa EU kao što su zakonodavstvo o zaštiti životne sredine ili javnim nabavkama.

Kada je riječ o **zakonodavnom okviru,** u oblastima koja se tiču regionalnog razvoja (*vidjeti poglavlja 5, 8, 15, 19, 27, 32)* Bosna i Hercegovina se treba dodatno uskladiti s *acquisem* i standardima EU i obavezati se na provedbu reformi u oblasti regionalnog razvoja, uključujući definisanje planskih regija (tj. NUTS) i njihovih ovlaštenja, statističkog profila i finansiranja. BiH mora da donese cjelodržavnu strategiju koja će usmjeravati ovaj proces.

Institucionalni okvir za upravljanje fondovima EU još nije uspostavljen. Zemlja još nije imenovala državnog koordinatora (DIPAK) za IPA-u III, kako bi se obezbijedilo upravljanje programiranjem i upotrebom sredstava EU te podsticale reforme u ovom poglavlju. Nepostojanje DIPAK-a može se smatrati ključnom slabošću sistema upravljanja i kontrole, posebno u okviru zajedničkog upravljanja. Ne postoji cjelodržavni strateški okvir koji bi usmjeravao pripreme za strukturne i kohezijske fondove i regionalni razvoj. Koordinacija je otežana zbog institucionalne i administrativne rascjepkanosti i nedostatka kvalitetnih statističkih i administrativnih podataka za podršku zajedničkoj strateškoj viziji.

Upravni kapaciteti za programiranje i upravljanje pretpristupnim fondovima EU i dalje su slabi zbog kašnjenja u reformi javne uprave i nepostojanja efikasnih IPA struktura, uključujući DIPAK-a i koordinatora za Instrument za reformu i rast. Uprava ima ograničeno razumijevanje regionalne i kohezijske politike EU.

Kada je riječ o **programiranju**, nakon programiranja preostalih sredstava iz instrumenta IPA III 2025-2027, povezani Sporazum o finansiranju ratifikovan je u augustu 2026. godine. Iako je Reformska agenda usvojena u septembru 2025. godine, Bosna i Hercegovina još uvijek treba da potpiše i ratifikuje Sporazum o instrumentu i Sporazum o zajmu, da imenuje koordinatora za instrument reformi i rasta, uspostavi strukture za praćenje i izvještavanje te da hitno nastavi provedbu preuzetih reformi. Kašnjenje u dostavljanju Reformske agende već je dovelo do skraćivanja perioda za njenu provedbu i smanjenja indikativnog iznosa sredstava za dodjelu.

Bosna i Hercegovina treba da poboljša planiranje kapitalnih ulaganja i da održava ažuriranu jedinstvenu listu prioritetnih projekata kako bi se investicije EU i domaće investicije usmjeravale u prioritetne sektore korištenjem transparentne i inkluzivne metodologije. Zemlja nastavlja sticati iskustvo u provedbi regionalne politike kroz učestvovanje u Interreg programima (tri prekogranična programa, tri transnacionalna programa i tri međuregionalna programa).

Kada je riječ o **praćenju i evaluaciji,** Bosna i Hercegovina treba da znatno unaprijedi kvalitet praćenja i izvještavanja o korištenju sredstava EU te obezbijedi višu stopu provedbe preporuka iz procesa SSP-a i Odbora za praćenje IPA-e. Budući da DIPAK ne postoji, Odbor za praćenje IPA-e nije se održao od maja 2022. godine.

U pogledu **sistema finansijskog upravljanja, kontrole i revizije,** Bosna i Hercegovina treba utvrditi mapu puta za uspostavu sistema upravljanja i kontrole za strukturne i kohezijske instrumente te obezbijediti njihovu provedbu.

U oblasti **borbe protiv korupcije,** potrebno je uspostaviti i provoditi mjere za borbu protiv korupcije i prevara u bliskoj koordinaciji između tijela za borbu protiv korupcije na svim nivoima vlasti.

Poglavlje 33: Finansijske i budžetske odredbe

Ovo poglavlje obuhvata pravila koja regulišu finansiranje budžeta EU („vlastiti resursi"). Ovi resursi se uglavnom sastoje od: (i) doprinosa zasnovanih na bruto nacionalnom dohotku svake države članice; (ii) carina; (iii) sredstava od nereciklirane plastike i (iv) sredstava zasnovanih na porezu na dodatnu vrijednost. Države članice moraju imati odgovarajuće administrativne kapacitete za adekvatnu koordinaciju i obezbjeđenje ispravnog obračuna, naplate, plaćanja i kontrole vlastitih resursa.

Nije bilo napretka u politikama koje indirektno utiču na sistem vlastitih sredstava. (*Za napredak u ovim oblastima vidjeti poglavlja 16. Oporezivanje, 17. Ekonomska i monetarna politika, 18. Statistika, 29. Carinska unija i 32. Finansijska kontrola)*

Malo je aktivnosti preduzeto za poboljšanje kapaciteta Uprave za neizravno oporezivanje i u primjeni računovodstvenog sistema za carine kako bi se razlikovala naplaćena i nepodmirena potraživanja, u skladu s **tradicionalnim** računovodstvom **vlastitih sredstava** EU. Uprava sada omogućuje učitavanje datoteka iz carinskih i drugih podsistema u jedinstvenu glavnu knjigu računa. Zakon o PDV-u tek treba uskladiti s *acquisem* EU, posebno u pogledu posebnih programa i iznimaka.

Kada je riječ o **sredstvima iz bruto nacionalnog dohotka (BND),** Bosna i Hercegovina upotrebljava definicije i računovodstvena pravila ESA-a 2010 za sastavljanje svog BND-a. Uspostava sistema nacionalnih računa dugogodišnji je prioritet koji bi trebalo hitno riješiti, posebno donošenjem glavnog plana u tu svrhu, u skladu s ESA-om 2010.

Što se tiče **upravne infrastrukture**, Bosna i Hercegovina još uvijek mora da obezbijedi dovoljno ljudskih i upravnih resursa za potpunu i pravilnu primjenu relevantnih pravila u skladu s *acquisem* EU o plaćanjima u budžet EU. Potrebno je bolje koordinisati upravne strukture i provedbena pravila kako bi se obezbijedilo ispravno predviđanje, obračun, računovodstvo, naplata, plaćanje i praćenje vlastitih sredstava.

KLASTER 6: VANJSKI ODNOSI

Ova grupa obuhvata: Vanjske odnose (poglavlje 30.); Vanjsku, sigurnosnu i odbrambenu politiku (poglavlje 31.).

Poglavlje 30: Vanjski odnosi

EU ima zajedničku trgovinsku politiku prema trećim zemljama koja se zasniva na multilateralnim i bilateralnim sporazumima i autonomnim mjerama. Postoje takođe i pravila EU u području humanitarne pomoći i razvojne politike.

Kada je riječ o **zajedničkoj trgovinskoj politici,** Bosna i Hercegovina treba da završi pregovore o pristupanju STO. Bosna i Hercegovina treba da u potpunosti implementira Akcioni plan za zajedničko regionalno tržište za period 2021-2024, uključujući Dodatni protokol br. 5 CEFTA-e o olakšavanju trgovine i dodatni protokol br. 6 CEFTA-e o trgovini uslugama. Bosna i Hercegovina je ratifikovala Dodatni protokol 7. o rješavanju sporova, čime je doprinijela provedbi Akcionog plana za zajedničko regionalno tržište za period 2025-2028.

Bosna i Hercegovina vrši kontrolu izvoza **robe s dvojnom namjenom** u skladu sa svojim zakonodavstvom iz 2003. godine, koje treba uskladiti s *acquisem* EU o kontroli izvoza robe s dvojnom namjenom, uključujući popise robe s dvojnom namjenom koji se ažuriraju na godišnjoj osnovi. Bosna i Hercegovina još mora da izvrši usklađivanje s *acquisem* EU o skriningu stranih direktnih investicija.

Kada je riječ o **bilateralnim sporazumima s trećim zemljama**, Bosna i Hercegovina treba da dodatno pojača svoje upravne kapacitete i poboljša saradnju i koordinaciju između svih nivoa vlasti kako bi se obezbijedila dosljednost provedbe i primjene. Na snazi je 37 bilateralnih ugovora o ulaganju, uključujući 18 ugovora sa 19 država članica EU.

Regulatorni okvir za međunarodnu saradnju u oblasti **razvojne politike i humanitarne pomoći** još uvijek treba izraditi. Zemlja koristi programe pomoći i dosad je pružala samo humanitarnu pomoć na *ad hoc* osnovi. Bosna i Hercegovina se podstiče da uspostavi pravni okvir u skladu s politikama i načelima EU, te da izgradi namjenske upravne strukture.

Poglavlje 31: Vanjska, sigurnosna i odbrambena politika

Države članice moraju biti u stanju voditi politički dijalog u okviru vanjske, sigurnosne i odbrambene politike EU, da se usklade s izjavama EU, učestvuju u aktivnostima EU i primjenjuju dogovorene sankcije i restriktivne mjere.

Bosna i Hercegovina aktivno učestvuje u **političkom dijalogu** sa EU o pitanjima vanjske i sigurnosne politike. Bosna i Hercegovina je bila domaćin 12. sastanka političkih direktora EU i zapadnog Balkana u Sarajevu u oktobru 2025. godine. Učestvovala je na sastanku političkih direktora u Briselu u aprilu 2026. i u Krujeu u oktobru 2026. godine, na neformalnim sastancima ministara vanjskih poslova u novembru 2025. i maju 2026. godine, kao i na Samitu EU-zapadni Balkan u Briselu u decembru 2025. i u Tivtu u junu 2026. godine.

Strategija vanjske politike Bosne i Hercegovine je istekla 2023. godine, a nova nije donesena. Stoga se Bosna i Hercegovina ohrabruje da usvoji novu strategiju vanjske politike. Na provedbu strategije uticali su česti različiti stavovi u Predsjedništvu, uključujući stavove u vezi

s zbivanjima u zemlji, agresijom Rusije na Ukrajinu, Bliskim istokom ili rezolucijama Generalne skupštine UN-a. Pravila i prakse zasnovane na nacionalnim kvotama pri imenovanju diplomatsko-konzularnog osoblja negativno utiču na kapacitete Ministarstva vanjskih poslova, čime se otežava ostvarivanje vanjskopolitičkih ciljeva zemlje.

Bosna i Hercegovina je zadržala potpunu usklađenost sa **zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom** EU u izvještajnom periodu, uključujući izjave Visokog predstavnika u ime EU i odluke Vijeća o sankcijama, što ukazuje na njenu jasnu predanost evropskom putu. Međutim, provedba CFSP-a ostaje neujednačena u cijeloj zemlji, uglavnom zbog nespremnosti vlasti entiteta Republika Srpska da u potpunosti postupaju u skladu s izjavama EU i provode restriktivne mjere protiv Rusije, kao i zbog čestih kontakata vlasti ovog entiteta s Rusijom na najvišem nivou. Bosna i Hercegovina treba u potpunosti uskladiti svoje zakonodavstvo s *acquisem* EU o ciljanim finansijskim sankcijama za terorizam, finansiranje terorizma i finansiranje širenja oružja za masovno uništenje.

Usklađivanje s **restriktivnim mjerama** EU i dalje je sporno u političkom smislu, jer se član predsjedništva iz entiteta Republika Srpska zalagao za neutralan stav, a bivši predsjednik entiteta Republika Srpska otvoreno je podržavao rusku agresiju protiv Ukrajine. Uprkos formalnom usklađivanju stavova s restriktivnim mjerama EU, njihova provedba je i dalje neujednačena, posebno u oblastima pod nadležnošću ministarstava pod kontrolom stranke SNSD, što se ogleda u nastavku avio-saobraćaja s Rusijom i emitovanju medijskih sadržaja pod pokroviteljstvom ruske države. Bosna i Hercegovina bi trebala nastaviti da jača kapacitete za provedbu i primjenu međunarodnih restriktivnih mjera, uključujući sankcije EU koje je podržala, između ostalog i donošenjem zakonodavstva u skladu s *acquisem EU*.

U pogledu **saradnje s međunarodnim organizacijama,** Bosna i Hercegovina je aktivna članica glavnih međunarodnih organizacija, uključujući Ujedinjene nacije, Savjet Evrope i OSCE. Bosna i Hercegovina je uskladila svoje stavove sa gotovo svim stavovima EU u Ujedinjenim nacijama, Organizaciji za bezbjednost i saradnju u Evropi i Savjetu Evrope, uključujući i stavove o ruskoj agresiji protiv Ukrajine, uključujući supokroviteljstvo rezolucije Generalne skupštine Ujedinjenih nacija (GS UN) o „Podršci trajnom miru u Ukrajini“ u februaru 2026. godine i glasanje za rezoluciju GS UN o „Povratku ukrajinske djece“ u decembru 2025. godine. U junu 2026. godine, Bosna i Hercegovina je postala 50. članica Međunarodne koalicije za povratak ukrajinske djece. Od 2019. godine, BiH učestvuje u Akcionom planu NATO-a za članstvo (MAP). NATO i Bosna i Hercegovina su se 2025. godine dogovorili o novom Individualno prilagođenom programu partnerstva (ITPP, 2025–2028), a 2026. godine Savjet ministara je jednoglasno usvojilo povezani Program reformi za 2025. godinu, u kojem su navedeni specifični ciljevi u skladu sa zahtjevima MAP-a. Usvajanje Akcionog plana koji se odnosi na žene, mir i bezbjednost uz namjensko finansiranje je na čekanju od 2023. godine, iako su neki dijelovi Agende za žene, mir i bezbjednost sada direktno integrisani u Akcioni plan za ravnopravnost polova Bosne i Hercegovine.

Bilateralni sporazum o imunitetu između Bosne i Hercegovine i Sjedinjenih Američkih Država je još na snazi i njime se državljanima SAD odobravaju izuzeća od nadležnosti **Međunarodnog krivičnog suda.** Takva praksa nije u skladu s Odlukom Vijeća 2011/168/CFSP od 21. marta 2011. godine niti povezanim vodećim principima EU o bilateralnim sporazumima o imunitetu. Zato je potrebno usklađivanje sa stavovima EU.

Bosna i Hercegovina podržava sve mjere i instrumente EU za **sprečavanje sukoba.**

Kada je riječ o **nešrenju oružja i razoružanju,** Bosna i Hercegovina je potpisnica većine međunarodnih ugovora i konvencija, ali još ne učestvuje u multilateralnim režimima kontrole izvoza. Usklađivanje sa Zajedničkim stajalištem EU 2008/944 o kontroli izvoza oružja je dovršeno. Bosna i Hercegovina je članica Sporazuma o trgovini oružjem, ali još uvijek nije utvrdila efikasne mjere za sprečavanje preusmjeravanja oružja i municije. Takođe je podnijela

zahtjev za članstvo u Wassenaarskom aranžmanu. Njena strategija nešireњa oružja je istekla.

U pogledu kontrole **malog oružja i lakog naoružanja,** Bosna i Hercegovina provodi regionalnu mapu puta za period 2025. - 2030. U 2025. godini postignut je napredak jer su označavanje i registracija vatrenog oružja uspješno završeni u Brčko distriktu, Posavskom kantonu i Kantonu 10. Iako je Kanton Sarajevo početkom 2026. godine postigao mjerljiv napredak u označavanju vatrenog oružja, nastavak provedbe ovih napora i dalje zavisi od osiguranja daljih međunarodnih donacija i tehničke podrške. Zemlja još uvijek mora označiti i registrovati svo oružje snaga bezbjednosti u jedinstveni registar kako bi se obezbijedila odgovarajuća sljedivost.

Kada je riječ o **sigurnosnim mjerama,** BiH je nastavila provoditi Sporazum o sigurnosnim procedurama za razmjenu i zaštitu povjerljivih informacija između EU i Bosne i Hercegovine. Državni organ za sigurnost u okviru Ministarstva sigurnosti, nema dovoljan broj zaposlenih. Zakon o zaštiti tajnih podataka je potrebno dodatno uskladiti sa standardima EU, čime bi za nadzor bio zadužen taj državni organ.

Kada je riječ o **zajedničkoj sigurnosnoj i odbrambenoj politici**, Oružane snage Bosne i Hercegovine (OSBiH) nastavile su doprinositi misiji EU za osposobljavanje (EUTM) u Centralnoafričkoj Republici. Bosna i Hercegovina je pozvana da poveća učešće u vojnim misijama i operacijama koje se odnose na zajedničku sigurnosnu i odbrambenu politiku. Bosna i Hercegovina doprinosi regionalnoj saradnji u vojnoj medicini putem Balkanske medicinske radne grupe (BMTF). Učestvuje u aktivnostima obuke Evropskog koledža za sigurnost i odbranu (ESDC).

Bosna i Hercegovina nema sveobuhvatnu procjenu ili strateški okvir za rješavanje **hibridnih prijetnji,** a njezine javne institucije i dalje su izložene ozbiljnim cyber napadima. Telekom operater M:tel sa sjedištem u Banja Luci nastavio je prenositi signal RT kanala uprkos tome što se Bosna i Hercegovina pridružila relevantnim sankcijama EU protiv Rusije. BiH dijeli stavove Evropske unije i o hibridnim i cyber prijetnjama. Osim toga, Bosna i Hercegovina se aktivno uključila u prve pregovore o novom Globalnom mehanizmu UN-a za informacione i komunikacione tehnologije u kontekstu međunarodne bezbjednosti. Bosna i Hercegovina treba uložiti jasne napore u suzbijanje manipulacije i uplitanja stranih informacija (FIMI), uključujući dezinformacije, te poduzeti mjere na podizanju otpornosti društva na sve oblike hibridnih prijetnji.

ANEKS I – ODNOSI IZMEĐU EU I BOSNE I HERCEGOVINE

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) stupio je na snagu u junu 2015. godine. Dijalog o politikama u okviru zajedničkih tijela uspostavljenih Sporazumom je nastavljen. Odbor za stabilizaciju i pridruživanje je održan u septembru 2025. godine. Bosna i Hercegovina učestvuje i u ekonomskom i finansijskom dijalogu između EU i zemalja zapadnog Balkana i Turske.

U okviru SSP-a i njegovog Privremenog sporazuma, koji se primjenjuje od 2008. godine, nastavljena je postepena liberalizacija **trgovine** i uzajamni bescarinski pristup za većinu proizvoda. Od 2000. godine, Bosna i Hercegovina također koristi autonomne trgovinske mjere EU-a (ATM) u korist zemalja zapadnog Balkana. Bosna i Hercegovina je 2007. godine pristupila Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA). EU je glavni trgovinski partner Bosne i Hercegovine i čini 63,5% robne razmjene zemlje (73,1% izvoza i 58,1% uvoza), sa ukupnim obimom trgovine od 15,2 milijardi eura u 2025. godini.

Bosna i Hercegovina je podnijela zahtjev za članstvo u EU u februaru 2016. godine, a u maju 2019. godine Komisija je usvojila **Mišljenje** kojim je utvrđeno 14 ključnih prioriteta u oblastima demokratije/funkcionisanja, vladavine prava, osnovnih prava i reforme javne uprave. Evropsko vijeće je u decembru 2022. godine dodijelilo Bosni i Hercegovini status zemlje kandidatkinje, podrazumijevajući pri tome da se poduzme niz koraka, kao što je navedeno u preporuci Komisije iz oktobra 2022. godine. Evropsko vijeće je 21. marta 2024. godine donijelo odluku da **otvori pristupne pregovore** s Bosnom i Hercegovinom. Evropsko vijeće je pozvalo Komisiju da pripremi pregovarački okvir, s ciljem da ga Vijeće usvoji onog trenutka kada budu preduzeti svi relevantni koraci utvrđeni u preporuci Komisije iz oktobra 2022. godine.

Liberalizacija viznog režima za građane BiH koji putuju u šengenski prostor na snazi je od decembra 2010. godine, a Sporazum o readmisiji je na snazi od 2008. godine. U sedmom izvještaju Komisije iz decembra 2024. godine, u okviru mehanizma suspenzije viza, zaključeno je da Bosna i Hercegovina i dalje ispunjava mjerila za liberalizaciju viznog režima. U skladu s Uredbom (EU)2026/464[15], zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje se načelno su od 2026. godine označene kao sigurne zemlje porijekla na nivou Unije.

Tokom izvještajnog perioda, Bosna i Hercegovina se u cijelosti uskladila sa **zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU** te je nastavila učešće u misijama i operacijama EU za upravljanje kriznim situacijama u okviru zajedničke sigurnosne i odbrambene politike (ZSOP). Vojna misija **EUFOR Althea** i dalje je raspoređena u BiH, zadržavajući kapacitet za prevenciju sukoba i podršku sigurnom okruženju. Vijeće sigurnosti UN-a je produžilo izvršni mandat misije EUFOR Althea do novembra 2026. godine.

Oružane snage BiH koriste pomoć iz Evropskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) u iznosu od 35 miliona eura, što povećava njihov kapacitet za učešće u vojnim misijama i operacijama ZSOP-a. Njihov bataljon za deminiranje, koji ima ključnu ulogu u ostvarivanju cilja da Bosna i Hercegovina bude zemlja bez mina, dobio je podršku iz Evropskog instrumenta mirovne pomoći (EPF) za nabavku vozila i detektora metala. Oružane snage BiH dobile su podršku EPF-a u hemijskoj, biološkoj, radiološkoj i nuklearnoj zaštiti i sredstava za mobilnost, a korisnik su Evropskog instrumenta mirovne pomoći za jačanje kapaciteta Balkanskih medicinskih snaga u iznosu od 6 miliona eura.

EU je najveći donator **finansijske pomoći** Bosni i Hercegovini, s iznosom od 539,6 miliona eura u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) za period 2014–2020. i 379,7 miliona eura u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) za period 2021-2027. Na temeljna pitanja procesa pristupanja EU-u – dobro upravljanje, vladavinu prava i ljudska prava – odnosi se

[15]Uredba (EU) 2026/464 Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. veljače 2026. o izmjeni Uredbe (EU) 2024/1348 u pogledu utvrđivanja popisa sigurnih zemalja podrijetla na razini Unije

43,97% pomoći iz IPA-e III, dok je 56,03% pomoći namijenjeno održivom i inkluzivnom rastu. Pomoć EU obuhvata i finansiranje civilnog društva i sufinansiranje učešća u programima Unije.

Od 2009. godine, Bosna i Hercegovina je primila i 1,1 milijarde eura pomoći EU kroz Investicijski okvir za zapadni Balkan (WBIF), za ukupna ulaganja u iznosu od 6,7 milijardi eura. U okviru Evropskog investicijskog plana (EIP), Bosna i Hercegovina koristi IPA fondove u ukupnom iznosu od 1 milijarde eura, čime se angažuju dodatna sredstva u iznosu od 2,9 milijarde eura za prioritetne projekte s velikim učinkom.

U okviru Instrumenta za reforme i rast, Bosna i Hercegovina može ostvariti podršku u iznosu do 976,6 miliona eura u obliku zajmova i bespovratnih sredstava, nakon umanjenja od 10% izvršenog u julu 2025. godine zbog kašnjenja u dostavljanju Reformske agende. Isplata sredstava zavisit će od ostvarivanja rezultata u provedbi reformi utvrđenih Reformskom agendom, koju je Bosna i Hercegovina usvojila u septembru 2025. godine, kao i od ratifikacije sporazumâ o uspostavljanju Instrumenta i o zajmu.

Evropska unija pruža podršku jačanju otpornosti Bosne i Hercegovine na hibridne prijetnje, uključujući i cyber prijetnje i vanjsko uplitanje i manipulaciju informacijama (FIMI).

Bosna i Hercegovina učestvuje u tri programa prekogranične saradnje (Interreg – Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora; IPA – Bosna i Hercegovina – Crna Gora; IPA – Srbija – Bosna i Hercegovina), kao i u programima transnacionalne saradnje za jadransko-jonsku regiju, dunavsku regiju i euro-mediteransku regiju. Pored toga, Bosna i Hercegovina učestvuje u programima međuregionalne saradnje, kao što su Interreg Europe i URBACT IV.

Bosna i Hercegovina učestvuje u 11 programa EU: Fiscalis, Customs, Program jedinstvenog tržišta (komponenta koja se odnosi na unapređenje konkurentnosti preduzeća, posebno malih i srednjih preduzeća, i pružanje podrške njihovom pristupu tržištima), Kreativna Evropa, CERV (Građani, jednakost, prava i vrijednosti), Horizon Europe; EU4Health; Digitalna Evropa; Mehanizam Unije za civilnu zaštitu; ESF+ (komponenta EaSI – Zapošljavanje i socijalne inovacije); Justice. Osim toga, Bosna i Hercegovina može učestvovati u određenim aktivnostima u okviru programa Erasmus+.

ANEKS II – STATISTIČKI ANEKS

STATISTIČKI PODACI (od 14. septembra 2026.)

Bosna i Hercegovina

Osnovni podaci	Napomena	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Broj stanovnika (u hiljadama)		3 836 i	:	3 464 pi	3 441 pi	3 417 pi	3 407 pi
Ukupna površina zemlje (u km²)		51 209 w	51 209 w	51 209 w	51 209 w	51 209 w	51 209 w

Nacionalni računi	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Bruto domaći proizvod (BDP) (u milionima domaće valute)		26 779	39 145	45 618	49 920	53 752	56 551
Bruto domaći proizvod (BDP) (u milionima eura)		13 692	20 015	23 324	25 524	27 483	28 914
BDP po glavi stanovnika (euro)		3 570 i	:	6 733 pi	7 417 pi	8 043 pi	8 486 pi
BDP po glavi stanovnika (u Standardima kupovne moći (SKM))		8 000	11 000	12 400	13 600	13 800	:
BDP po glavi stanovnika (u SKM), u odnosu na prosjek EU-27=100)		30.1 i	:	:	:	:	:
Realna stopa rasta BDP-a: promjene obujma BDP-a u odnosu na prethodnu godinu (%)		2,3	7,4	4,2	2,0	3,2	2,1
Rast zaposlenosti (podaci nacionalnih računa), u odnosu na prethodnu godinu (%)		0	1	2	1	2	:
Rast produktivnosti rada: rast BDP-a (u obujmu) po zaposlenom, u odnosu na prethodnu godinu (%)		2	6	2	1	2	:
Rast jedinice rada, u odnosu na prethodnu godinu (%)		- 2	- 1	12	11	8	:
Nominalni Indeks jediničnih troškova rada na osnovu osoba (promjena % u 3 godine)		3,1	6,3	15,6	23,2	34,6	:
Produktivnost rada po zaposlenom: BDP (u PPS) po zaposlenom u odnosu na prosjek EU (EU-27 = 100)		55	55	57	58	59	:
Bruto dodana vrijednost po glavnim sektorima							
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (%)		8,0	6,0	5,7	5,5	5,4	5,2
Industrija (%)		21,6	24,6	24,2	22,7	21,2	20,0
Građevinarstvo (%)		4,6	5,1	5,2	5,4	5,6	5,7
Usluge (%)		66,0 i	64,3 i	64,9 i	66,3 i	67,8 i	69,0 i
Potrošnja kod krajnjih potrošača, kao udio BDP-a (%)		109,4	89,2	87,7	88,8	88,5	89,7
Bruto stvaranje fiksnog kapitala, kao udio BDP-a (%)		21,5	21,6	22,6	23,8	24,4	25,8
Izvoz roba i usluga, u odnosu na BDP (%)		33,7	42,8	48,3	43,9	40,7	41,0
Uvoz roba i usluga, u odnosu na BDP (%)		54,2	53,9	61,9	55,7	54,1	54,1
Bruto investicije u osnovni kapital od strane sektora opće države, u procentima BDP (%)		:	:	:	:	:	:

Poslovni sektor	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Indeks obima industrijske proizvodnje (2015=100)		91,5	99,9	100,9	97,0	93,1	91,5
Broj aktivnih preduzeća (broj)		:	78 877	81 436	84 211	86 920	:
Stopa osnivanja: broj preduzeća osnovanih u promatranom periodu (t) podijeljen s brojem preduzeća aktivnih u t (%)		:	:	:	:	:	:
Stopa gašenja: broj preduzeća ugašenih u promatranom periodu (t) podijeljen s brojem preduzeća aktivnih u t (%)		:	:	:	:	:	:
Ljudi zaposleni u MSP u odnosu na sve zaposlene (unutar nefinansijske poslovne ekonomije) (%)		:	91,7	91,8	91,7	91,5	:
Dodatna vrijednost od MSP (u nefinansijskoj poslovnoj ekonomiiji) (u milionima eura)		:	7 175 i	8 709 i	9 723 i	10 829 i	:
Ukupna dodatna vrijednost (u nefinansijskoj poslovnoj ekonomiiji) (u milionima eura)		:	11 228	13 419	14 484	15 718	:

Stopa inflacije i cijene kuća	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Indeks potrošačkih cijena (CPI), promjena u odnosu na prethodnu godinu (%)	1)	- 0.1 w	2.0 w	14.0 w	6.1 w	1.7 w	4.0 w

Platni bilans	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Platni bilans: ukupno tekući račun (u milionima eura)		– 728,4	– 295,3	- 1022,5	– 545,5	– 951,2	– 929,6
Platni bilans tekućeg računa: Trgovinski bilans (u milionima eura)		- 3629,5	- 3666,0	- 5206,6	- 5245,2	- 5957,3	- 5988,9
Platni bilans tekućeg računa: neto usluge (u milionima eura)		830,2	1445.6	2036.7	2241.2	2287.0	2195.8
Platni bilans tekućeg računa: neto za primarna prihod (u milionima eura)		182,3	– 255,2	– 306,1	– 123,7	– 54,6	0,2
Platni bilans tekućeg računa: neto saldo za sekundarni prihod (u milionima eura)		1888.6	2180.4	2453.6	2582.2	2773.8	2863.3
Neto saldo za primarni i sekundarni prihod: od čega državni transferi (u milijunima eura)		61,4	47,7	20,9	17,7	23,0	– 2,2
* 3 godine unazad prosječno stanje na tekućem računu u odnosu na BDP (%)		– 7,8	– 2,3	– 2,9	– 2,7	– 3,3	– 2,9
* Petogodišnje promjene u udjelu svjetskog izvoza roba i usluga (%)		:	22,6	16,2	14,1	13,0	23,2
Neto saldo (unutarnje-vanjske) direktne vanjske strane investicije (FDI) (u milionima eura)		:	561,3 i	802,6 i	949,8 i	816,1 i	:
Direktne strane investicije (FDI) u inostranstvu (u milionima eura)		:	43,7	45,4	105,5	85,2	:
od čega FDI izvještajne ekonomije u 27 zemalja EU (u milionima eura)		:	33,5	20,6	74,0	14,0	:
Direktne strane investicije (FDI) u izvještajnoj ekonomiji (u milionima eura)		:	605,0	848,0	1055.3	901,3	:
od čega FDI od 27 zemalja EU u izvještajnoj ekonomiji (u milionima eura)		:	256,9	433,6	525,5	690,5	:
* Neto međunarodna investiciona pozicija, u odnosu na BDP (%)		– 56,4	– 28,9	– 25,4	– 20,6	– 20,1	– 20,1
Godišnja stopa promjene u bruto priljevu novčanih doznaka (u nacionalnoj valuti) od radnika migranata (%)		:	7,8 i	7,9 i	7,6 i	7,8 i	:

Javne finansije	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Opći deficit/suficit vlade, u odnosu na BDP (%)		:	:	:	:	:	:
Opšti bruto dug vlade u odnosu na BDP (%)		:	:	:	:	:	:
Ukupni prihodi vlade kao postotak BDP-a (%)		:	:	:	:	:	:
Ukupni rashodi vlade kao postotak BDP-a (%)		:	:	:	:	:	:

Finansijski pokazatelji	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Bruto vanjski dug cijele ekonomije, u odnosu na BDP (%)	2)	72,9 iw	57,5 iw	51,6 iw	47,1 iw	47,3 iw	:
Bruto vanjski dug cijele ekonomije, u odnosu na ukupan izvoz (%)	2)	216,1 w	134,3 w	106,8 w	107,1 w	116,3 w	113,8 w
Priliv novca: M1 (novčanice, kovanice, depoziti preko noći, u milionima eura)	3)	3423.4 w	9166.2 w	10163.8 w	11051.4 w	12327.4 w	13717.5 w
Ukupni krediti monetarnih finansijskih institucija stanovništvu (konsolidovani) (u milionima eura)		:	:	:	:	:	:
* Godišnja promjena u pasivi u finansijskom sektoru (%)		:	:	:	:	:	:
* Privatni dug, konsolidovani, u odnosu na BDP (%)		:	:	:	:	:	:
Kamatne stope: dnevna stopa, godišnje (%)		:	:	:	:	:	:
devizni kurs eura: prosjek perioda (1 euro = ... nacionalna valuta)		1,956	1,956	1,956	1,956	1,956	1,956
Indeks ponderiranog efektivnog deviznog kursa 42 zemalja(2015=100)		100,2 w	107,4 w	109,1 w	111,6 w	113,4 w	115,0 w
* trogodišnje promjene (T/T-3) u indeksu ponderiranog efektivnog deviznog kursa, 42 zemlje (2015 = 100)		0,0 iw	0,0 iw	0,0 iw	0,1 iw	0,1 iw	0,1 iw
Vrijednost rezervi (uključujući zlato) (u milionima eura)		362,5	1377,8	72,8	26,5	555,4	131,0

Vanjska trgovina robom	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Vrijednost uvoza: sve robe, svi partneri (u milionima eura)		7756	11042	14641	14197	14651	15315
Vrijednost izvoza: sve robe, svi partneri (u milionima eura)		4285	7298	9190	8538	8219	8679
Platni bilans: sve robe, svi partneri (u milionima eura)		- 3472	- 3744	- 5451	- 5659	- 6432	- 6637
Uslovi trgovine (indeks izvoznih cijena /indeks uvoznih cijena, * 100) (broj)		90,4 iw	100,0 iw	96,7 iw	101,0 iw	102,5 iw	105,7 iw
Udio izvoza u 27 zemalja EU u vrijednosti ukupnog izvoza (%)		73,0 iw	72,8 iw	73,6 iw	73,0 iw	73,1 iw	73,1 iw
Udio uvoza u 27 zemalja EU u vrijednosti ukupnog uvoza (%)		59,2 iw	58,9 iw	56,9 iw	59,0 iw	59,2 iw	58,1 iw

Demografija	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Sirova stopa prirodne promjene stanovništva (stopa prirodnog priraštaja): broj rođenih minus umrli (u hiljadama stanovnika)		– 1,3	:	- 4,2 p	- 2,8 p	- 3,2 p	- 3,2 p

Broj umrle djece mlađe od jedne godine (na 1000 živorođene djece)		:	:	:	:	:	:
Očekivani životni vijek pri rođenju: muškarci (godine)		:	:	:	:	:	:
Očekivani životni vijek pri rođenju: žene (godine)		:	:	:	:	:	:

Tržište rada	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Ekonomska stopa aktivnosti za osobe u dobi od 20-64 godine: udio stanovništva u dobi od 20-64 koji je ekonomski aktivno (%)		:	63,4.b	63,6	64,3	66,6	67,7
Stopa zaposlenosti za osobe u dobi od 20-64: udio stanovništva u dobi od 20-64 koje je zaposleno (%)		:	52,6.b	53,9	55,9	58,2	59,5
Stopa zaposlenosti muškaraca od 20-64 godine (%)		:	66,0.b	67,7	69,5	71,9	73,5
Stopa zaposlenosti žena 20-64 godine (%)		:	39,1.b	40,0	42,1	44,3	45,2
Stopa zaposlenosti za osobe u dobi od 55-64: udio stanovništva u dobi od 55-64 koje je zaposleno (%)		:	35,6.b	36,3	38,6	40,9	41,9
Zaposlenost prema glavnim sektorima							
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (%)		:	9,4 bi	7,3 i	7,6 i	7,7 i	7,1 i
Industrija (%)		:	24,4 bi	25,4 i	25,1 i	24,2 i	23,9 i
Građevinarstvo (%)		:	9,1 bi	9,2 i	9,2 i	9,5 i	9,5 i
Usluge (%)		:	57,0 bi	58,2 i	58,0 i	58,6 i	59,5 i
Osobe zaposlene u javnom sektoru kao udio u ukupnoj zaposlenosti, osobe od 20–64 godina (%)	4) 5)	20,4 w	19,8 bw	19,0 w	19,0 w	19,0 w	19,5 w
Osobe zaposlene u privatnog sektoru kao udio u ukupnoj zaposlenosti, osobe od 20–64 godina (%)	4) 5)	79,6 w	80,2 bw	81,0 w	81,0 w	81,0 w	80,5 w
Stopa nezaposlenosti: udio radne snage koja je nezaposlena (%)		:	17,4.b	15,4	13,2	12,6	12,2
Stopa nezaposlenosti muškaraca (%)		:	14,4.b	12,6	10,9	10,1	9,4
Stopa nezaposlenosti žena (%)		:	22,0.b	19,8	16,7	16,6	16,5
Stopa nezaposlenosti mladih: udio radne snage u dobi od 15-24 godine koja je nezaposlena (%)		:	38,3.b	35,1	30,1	30,2	32,5
Stopa dugoročne nezaposlenosti: udio radne snage koja je nezaposlena 12 ili više godina (%)		:	13,4	11,4	9,6	9,0	9,1
Stopa nezaposlenosti za osobe (u dobi od 25–64) koje imaju barem srednje obrazovanje (ISCED nivou 0–2) (%)		:	24,7.b	25,1	22,9	24,0	21,4
Stopa nezaposlenosti za osobe (u dobi od 25–64) koje imaju barem srednje obrazovanje (ISCED nivou 5-8) (%)		:	11,3.b	10,7	9,0	7,5	7,1

Socijalna kohezija	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Prosječne nominalne mjesečne plate i nadnice (domaća valuta)		827 w	998 w	1122 w	1263 w	1381 w	1570 w

Indeks realnih plata i nadnica (indeks nominalnih plata i nadnica podijeljen sa CPI/HICP) (2016=100)		:	:	:	:	:	:
GINI koeficijent		:	:	:	:	:	:
Jaz siromaštva		:	:	:	:	:	:

Životni standard	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Broj putničkih automobila u odnosu na broj stanovnika (broj na hiljadu stanovnika)		202,0	284,0	292,0	306,0	321,0	336,0

Infrastruktura	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Gustina željezničke mreže (linije koje rade, na 1000 km²)		20,1 iw	19,9 iw	19,9 iw	19,9 iw	19,9 iw	19,9 iw
Dužina autoputeva (u kilometrima)		50	218	231	231	242	:

Obrazovanje, inovacije i istraživanje	Napomena	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Procenat osoba u dobi od 30-34 godine sa visokoškolskim obrazovanjem (ISCED 2011 nivoa od 5 do 8)		:	28,8.b	28,6	28,2	26,7	28,0
Procenat osoba u dobi od 30-34 godina sa visokim nivoom obrazovanja (ISCED 2011 nivoa 5 do 8), muškarci		:	23,9.b	23,4	23,5	21,3	22,5
Postotak osoba u dobi od 30-34 godina sa visokim nivoom obrazovanja (ISCED 2011 nivoa 5 do 8), žene		:	34,0.b	34,1	33,1	32,6	33,8
Učešće u predškolskom obrazovanju (djeca starija od 3 godina)	6)	:	25,0 w	29,6 w	43,6 w	45,0 w	49,2 w
Učešće u predškolskom obrazovanju (djeca starija od 3 godina), muškarci	6)	:	25,2 w	29,6 w	44,1 w	45,3 w	49,3 w
Učešće u predškolskom obrazovanju (djeca starija od 3 godina), žene	6)	:	24,7 w	29,6 w	43,2 w	44,7 w	49,2 w
15-godišnja djeca sa slabim rezultatom u čitanju (%)		:	:	:	:	:	:
15-godišnja djeca sa slabim rezultatom u matematici (%)		:	:	:	:	:	:
15-godišnja djeca sa slabim rezultatom u prirodnim naukama (%)		:	:	:	:	:	:
Rano napuštanje obrazovanja i obuke: udio stanovništva u dobi od 18-24 s nižim srednjim obrazovanjem, (najviše sa nivoom 2 ISCED 2011) koje ne nastavlja s daljnjim obrazovanjem ili obukom		:	4,7.b	3,6	4,2	3,8	3,0
Rano napuštanje obrazovanja i obuke: udio muškaraca u dobi od 18-24 s nižim srednjim obrazovanjem, (najviše sa nivoom 2 ISCED 2011) koje ne nastavlja s daljnjim obrazovanjem ili obukom		:	4,9.b	3,9	5,2	5,0	2,9
Rano napuštanje obrazovanja i obuke: udio žena u dobi od 18-24 s nižim srednjim obrazovanjem, (najviše sa nivoom 2 ISCED 2011) koje ne nastavlja s daljnjim obrazovanjem ili obukom		:	4,4.b	3,3	3,1	2,5	3,0

Udio osoba u dobi od 25-64 do godina koje su učestvovale u obrazovanju i obuci (u posljednjih 4 nedjelje)		:	2,1.b	1,8	1,8	1,6	1,8
Udio osoba u dobi od 25-64 godina koji su učestvovali u obrazovanju i obuci (u posljednjih 4 nedjelje), muškarci		:	2,0.b	1,6	1,5	1,2	1,5
Udio osoba u dobi od 25-64 godina koji su učestvovali u obrazovanju i obuci (u posljednjih 4 nedjelje), žene		:	2,1.b	2,0	2,0	2,0	2,2
Izlaganje diplomaca stručnog obrazovanja i obuke (VET) učenju zasnovanom na radu (% stanovništva u dobi od 20 do 34 godine)		:	:	:	:	:	15,5
Udio osoba sa najmanje osnovnim digitalnim vještinama (% stanovništva u dobi od 16 do 74 godine)		:	34,7	:	30,1	:	36,3
Udio osoba sa najmanje osnovnim digitalnim vještinama (% stanovništva u dobi od 16 do 74 godine), muškarci		:	36,3	:	30,8	:	37,4
Udio osoba sa najmanje osnovnim digitalnim vještinama (% stanovništva u dobi od 16 do 74 godine), žene		:	33,2	:	29,3	:	34,9
Javna potrošnja na obrazovanje, u odnosu na BDP (%)		:	4,2 iw	4,1 iw	:	:	:
Bruto domaća potrošnja na istraživanje i razvoj, u odnosu na BDP (%)		0,32	0,19	:	:	:	:
Državna budžetska izdvajanja ili izdaci za istraživanje i razvoj (GBAORD), kao postotak BDP-a (%)		:	0,18	:	:	:	:
Postotak domaćinstva sa pristupom internetu kod kuće (%)		:	75,5	:	81,6	84,2	88,2

Okoliš	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Indeks emisija stakleničkih plinova, CO_2 ekvivalent (1990 = 100)		70,6 w	76,3 w	76,3 ew	76,3 ew	:	:
Energetski intenzitet ekonomije (kg ekvivalenta nafte na 1000 eura BDP-a na 2015 stalnih cijena)		:	420,4	399,8	372,7	359,4	:
Električna energija iz obnovljivih izvora u odnosu na bruto potrošnju električne energije (%)		:	46,4	48,5	51,7	52,7	:
Udio putnog teretnog transporta u unutrašnjem teretnom transportu (%)	7)	68,7 w	78,8 w	78,4 w	77,4 w	80,9 w	84,3 w

Energija	Napomena	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Primarna proizvodnja svih energetskih proizvoda (u hiljadama TOE)		:	5223	5313	5278	4854	:
Primarna proizvodnja sirove nafte (u hiljadama TOE)		:	0	0	0	0	:
Primarna proizvodnja čvrstih goriva (u hiljadama TOE)		:	3121	3348	3192	2926	:
Primarna proizvodnja prirodnog gasa (u hiljadama TOE)		:	0	0	0	0	:
Neto uvozi svih energetskih proizvoda (u hiljadama TOE)		:	2002 i	1921 i	1726 i	1923 i	:
Bruto unutrašnja potrošnja energije (u hiljadama TOE)		:	7374	7310	6951	6919	:
Bruto proizvodnja električne energije (GWh)		:	18536	16381	17185	15932	:

Poljoprivreda	Napomena:	2013	2021	2022	2023	2024	2025
Indeks obima poljoprivredne proizvodnje (proizvođačke cijene) (2015=100)		:	:	:	:	:	:
Korišteno agrarno područje (u hiljadama hektara)		1726,5 e	1865,8 e	1110,4 e	1113,7 e	1148,5 e	:
Stoka: živa goveda (u hiljadama grla, kraj perioda)		447,0 e	339,5	339,2	330,1	:	:
Stoka: žive svinje (u hiljadama grla, kraj perioda)		530,0 e	569,6	471,6	400,7	447,5	:
Stoka: žive ovce i koze (u hiljadama grla, kraj perioda)		1089,0 i	1083,2 i	1041,6 i	:	1161,1 i	:
Sirovo mlijeko dostupno na farmama (u hiljadama tona)		:	:	:	:	:	:
Prinos biljne proizvodnje: žitarice (uključujući rižu) (u hiljadama tona)		1236,7 e	1425,1 e	1173,7 b	1110,0 e	1219,3 e	:
Prinos biljne proizvodnje: šećerna repa (u hiljadama tona)		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	:
Prinos biljne proizvodnje: povrće (u hiljadama tona)		304,2 e	292,7 e	238,2.b	238,0 e	319,9 e	:

Izvor: Eurostat i/ili statističke institucije u Bosni i Hercegovini

: = nije dostupno
b = prekid u seriji
e = procjena
p = privremeno
i = procjena Eurostata
w= podaci koje je dostavilo i u nadležnosti su državnog statističkog organa i koji se objavljuju u izvornom obliku (u skladu s primljenim podacima) te bez provjere njihove kvalitete i pridržavanja pravila statističke metodologije EU
* = Indikator postupka makroekonomskog debalansa (MIP)

Fusnota:

1) Inflacija potrošačkih cijena.
2) Na osnovu Priručnika MMF-a o platnom bilansu, šesto izdanje.
3) M1 novčane mase čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade).
4) javni sektor uključuje NACE Rev. 2 Odjeljke O, P i Q, dok privatni sektor uključuje i druge NACE odjeljke.
5) Od januara 2021. godine, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine je počela primjenjivati novu, redizajniranu metodologiju Ankete o radnoj snazi.
6) Od 2023. godine uključena su i djeca koja su pohađala predškolsko obrazovanje prije upisa u školu i koja nisu redovno pohađala predškolsko obrazovanje.
7) Podaci nisu prikupljeni na unutrašnjim plovnim putevima. Cestovni udio u unutrašnjem teretnom transportu na osnovu cestovnog i željezničkog transporta.